

MÍROVÁ KÁZÁNÍ

Dne 26. května t. r. bude zahájeno lidové hlasování o výzvě Světové rady míru. Protože i nám velmi záleží na míru, bude třeba, abychom i s kazatelny promluvili ve prospěch světového míru. Vycházíme našim čtenářům vstříc vydáním čtyř nástinů mírových kázání jako zvláštní přílohy Duchovního pastýře.

I.

Uchyl se od zlého a čiň, co je dobré, hledej pokoje!

Miliony a miliony lidí v celém světě se modlí za udržení a upevnění světového míru, miliony a miliony lidí pro udržení míru a proti válce ze všech sil pracují. Jen nepatrná hrstka lidí, jimž bohem je zlato a zisk, jimž člověk, stvořený k obrazu Božímu, je předmětem obchodu a zdrojem bezpracného zisku, snaží se pomocí násilí, lži, podvodu a klamu vyvolati novou strašlivou světovou válku, aby ukojili jen a jen své sobecké zájmy.

Opravdový křesťan a katolík nemůže býti ani na chvíli v pochybách, kde je jeho místo. Ví, že je jen v řadách těch, kteří se bez rozdílu národností, náboženské nebo rasové příslušnosti spojili v obrovském táboře obránců světového míru k práci a boji za vznešeným, bohumilým cílem, zabránit nové světové válce, zachránit a natrvalo upevnit světový mír.

Ano, drazí věřící, není sporu o tom, kde je naše místo. Ukazovatelem správné cesty je nám přikázání Boží - nezabiješ! - a Ježíšův příkaz lásky k bližnímu.

Jsou však mezi námi, věřícími katolíky, ještě mnozí, kteří si dosud plně neuvědomili význam a nutnost práce a boje za mír a domnívají se,

že se stačí za mír pouze modlit. Avšak i to činí jaksi podmíněně, v jakémsi strachu a bázni, že jejich modlitby nebudou vyslyšeny. Jsou to takoví, jimž platí otázka Kristova: „Co se bojíte, malověrní?“

I. Stačí se za mír pouze modlit? Nestačí! Naše modlitby mají prováděti vždy skutky, které jsou v plném souladu s tím, zač prosíme. Co by bylo platno rolníku, kdyby se od rána do večera modlil k Bohu o úrodu na svých polích, kdyby ani nezoral, neuvláčel a nezasel a pole nechal ležet ladem.

Musíme tvořit předpoklady pro plnění svých modliteb, neboť Bůh nám dal svobodnou vůli. Musíme pracovat, plně pracovat pro mír a pak naše modlitby za mír mají plnou naději na vyslyšení. Zde platí staré přísloví: „Člověče, přičiň se a Bůh ti požehná.“

II. Je správné tvrzení těch, kteří říkají: Je-li to vůle Boží, válka bude? Odpovídám: ne a tisíckrát ne! Ti, co to říkají, Boha vpravdě nepoznali. Bůh je Láska, Ježíš Kristus, druhá božská osoba, je nazýván Knížetem Míru a Pokoje. Válka je pravým opakem lásky a míru, a proto válka nikdy nemůže býti vůlí Boží.

Válka vzniká vždy jen ze zlé lidské vůle a Bůh ji pouze dopouští. Jestliže zlá vůle lidí se postaví do odporu s vůlí Boží, tu může Bůh dáti přednost svobodné vůli lidské, ustoupiti jaksi ve své vůli a dopustiti, aby odbojná, zlá lidská vůle zvítězila.

Vůlí Boží je láska, je mír. Jestliže převážná většina lidí projevuje modlitbou i skutky svoji vůli po míru, pak tato vůle velké většiny lidstva je v plném souladu s vůlí Boží a Bůh nedopustí, aby zlá vůle nepatrné menšiny těch, kteří válku chtějí, proti Jeho vůli zvítězila.

III. Boj a mír jsou dva pojmy, které jsou v rozporu. - Je tomu vskutku tak? Není a doklad pro to nám dává sám Kristus Pán. On, Kníže Pokoje a Míru, bojoval: Vyhnal důtkami kupčíky z domu Božího v Jerusalemě, potíral neúprosně pokrytectví farizeů, svým evangeliem lásky bojoval proti lidskému sobectví, touze po mamonu, vykořisťování člověka, proti hříchu.

Co je, drazí věřící, příčinou válek? Je to lidské sobectví, touha po udržení nadvlády nad zotročeným člověkem, touha po nespravedlivých, krvavých ziscích, i když všechny tyto hříchy jsou maskovány farizejským pokrytectvím.

Válka, útočná, vykořisťovatelská válka je nejstrašnějším hříchem lidí na nevinných bližních. Proti tomuto hříchu všemi silami bojovat je svatou povinností každého, kdo chce právem nésti jméno učedníka a vyznavače Kristova.

Začtème se do knih Nového Zákona a poznáme, že Kristus Pán nebyl nějakým pouhým pacifistou, který si mír a pokoj pouze přál, nýbrž že pro mír a pokoj mezi lidmi a Bohem vytvořil předpoklady, že za mír a pokoj mezi lidmi na zemi bojoval, ba i svůj život položil.

IV. Jako náš Mistr a Pán, Ježíš Kristus, bojoval proti hříchu jako rušiteli míru a pokoje, tak musíme i my bojovati proti hříchu a všemu, co je příčinou a počátkem války. Neboť válka není něco nevyhnutelného, čím čas od času bez úniku je lidstvo trýzněno.

Ve středověku a počátkem novověku často byla krásná, kvetoucí města postižena morem. Dějepisci zaznamenali mnoho takových strašlivých morů, které vylidnily celá města. Lidé tehdy tuto hrůzu přijímali jako něco, čemu se nelze vyhnouti, nic proti moru nepodnikali a někteří, ještě zdraví, si lehli do postele a tam čekali, až smrt je zachvátí.

Teprve rozvíjející se lékařské poznání vyhlásilo neúprosný boj bacilům moru, hygienou a asanací měst jednou provždy vyhubilo bacily moru a od té doby naše města nepoznala, co je to zhoubný mor.

Stejně je tomu s válkou. Neúprosný boj, soustavně a jednotlivě vedený proti bacilům války, sobectví, touze po nadvládě a nespravedlivých ziscích, zničí jednou provždy bacily války a odstraní jejich nositele.

Drazí věřící, z toho, co jsem zde uvedl, vyplývá pro nás, katolické křesťany, veliká povinnost:

Modleme se vytrvale za mír s pevnou vírou, že Bůh, Jeho Syn, Ježíš Kristus, Kníže Pokoje a Míru, nás vyslyší. Přiložme účinně svou ruku k obraně světového míru, usilovnou prací přispějme všemi silami k tomu, aby nejen v našem okolí, ale po celém světě bylo vyhubeno vše hříšné a sobecké, co k válce vede, pracujme pilně, aby zvítězila láska a spravedlnost a vše dobré, co upevňuje a zajišťuje mír v celém světě.

Kéž každý z nás se řídí slovy Žalmisty Páně: Uchyl se od zlého a čiň, co je dobré, hledej pokoje, ano hoň se za ním! (Ž. 1, 33, 15.)

*Msgr E. Oliva,
generální vikář litoměřické diecése.*

II.

Uděl milostivě pokoje za dnů našich.

Hlavním úsilím křesťanství je Kristovo „království pravdy a života, království svatosti a milosti, království spravedlnosti, lásky a míru“... jak to krásně vyjadřuje preface o svátku Ježíše Krista Krále.

Jako vůbec v každé otázce víry a mravouky, tak i ve věci míru a pokoje křesťané čerpají svoje myšlenky především ve Zjevení Božím, to jest v Písmě svatém a v ústním podání neboli tradici. Také liturgie (bohoslužba) čerpá především z tohoto božského zdroje. Proto mysl katolického křesťana je také v bohoslužbě napájena láskou k pokoji a míru, a to zase hlavně při nejsvětější oběti mše sv., která sama obsahuje hojné myšlenky míru a pokoje.

Ve Zjevení Božím i v liturgii a v křesťanství vůbec mluví se často o pokoji a míru. Latina má jediný výraz pro tento pojem, který v češtině lze vyjádřiti dvěma výrazy: latinské „pax“ překládáme do češtiny správně jako „mír“ anebo „pokoj“. I když o klidu zbraní se užívá více slova „mír“ než „pokoj“, přece se tu hodí a užívá i slovo „pokoj“ a naopak jakýkoli pokoj nazýváme také mírem. Dokonce zesnulým vyprošujeme jak pokoj, tak mír věčný. Je to tedy totéž. A má-li už naše mateřština výrazy dva na označení jednoho pojmu, klademe je často vedle sebe, k většímu zdůraznění, jak dokonalý a všestranný mír chceme.

Samo Zjevení Boží mluví často o pokoji a míru vnitřním i vnějším, duchovním, nadpřirozeném a věčném, tak jako o pokoji a míru vnějším, pozemském a přirozeném, který má vládnouti mezi dítkami jednoho společného Otce nebeského. Jako ve skutečnosti, tak i ve Zjevení Božím je patrna nejužší spojitost pokoje a míru vnitřního a vnějšího, který spolu opravdu tak úzce souvisí.

Lidé bohobojní a bohumilí byli vždy mírumilovní. Pečovali nejen o vnitřní pokoj duše, ale přičiňovali se i za cenu značných obětí o mír vnější mezi lidmi.

Už v nejstarších dobách biblických dějin vidíme mírumilovného Abrahama. Když vznikaly mezi pastýři Abrahamovými a Lotovými sváry, řekl Abraham Lotovi: „Prosím, ať není sváru mezi mnou a tebou, vždyť jsme bratří. Hle, celá země je ti volná. Rozejděme se! Pů-

jdeš-li ty nalevo, půjdu já napravo. Zvolíš-li si stranu pravou, vezmu si já stranu levou.“ Lot se rozhlédl dokola a viděl krásnou krajinu poblíže Jordánu. Měla hojně vláhy a byla krásná jako zahrada Boží. Tu krajinu si vyvolil a usadil se tam v městě Sodomě. Abraham pak se usadil v údolí Mambre u Hebronu. Tam postavil oltář Hospodinu. - Abraham byl však také statečný a dobročinný. Už tenkrát byli ti, kteří mářili mír a válkou chtěli zotročovat druhé. Když vpadlo do země nepřátelské vojsko, poplenilo Sodomu a odtáhlo se zajatci, mezi nimiž byl Lot s rodinou a veškerým majetkem. Abraham, jakmile o tom uslyšel, ozbrojil svých 318 služebníků, přivolal na pomoc jiné náčelníky a pustil se za nepřáteli. Za Damaškem je v noci přepadl a porazil. Odebral jim všechnu kořist a vysvobodil zajatce, Lota i jeho rodinu. Když se vracel vítězně domů, přišel mu cestou naproti král salemský Melchisedech, jenž jakožto kněz Nejvyššího obětoval Bohu na poděkování chléb a víno a požehnal Abrahamovi. Ten mu dal z dobyté kořisti desátek. A jak byl nezištný praotec Abraham! S Melchisedechem byl mu naproti také král sodomský, jenž řekl Abrahamovi: „Vydej mi toliko můj lid služebný, ostatek kořisti ponechej sobě.“ Ale Abraham zvedl pravici k nebi a prohlásil: „Nenechám si z tvého majetku ani jediné nitečky, abys nemohl říci: Já jsem obohatil Abrahama.“ Hle, jak se v Abrahamovi snoubí s mírumilovností tolik krásných ctností. Byl vyznavačem pravého Boha a jednal důsledně podle Hospodina. Proto také jeho památka trvá i v Novém Zákoně - neboť spravedlivý podle Písma zůstává v paměti věčné. Při novozákonní mešní oběti Kristově se dovoláváme vedle oběti pokojného a spravedlivého Abela a Melchisedecha také oběti mírumilovného a spravedlivého patriarchy Abrahama, jenž byl by neváhal obětovati vlastního jediného syna z poslušnosti k Hospodinu. Abraham jako Abel a Melchisedech jest předobrazem samého Ježíše Krista právě mírumilovností, spravedlností a láskou k Bohu a lidem.

Na prahu Nového Zákona při narození Ježíše Krista, knížete pokoje, andělé nad Betlemem zvěstují pokoj lidem dobré vůle. Tichý Beránek Boží učil: „Blahoslavení pokojní, neboť oni synové Boží slouti budou!“

Před svým umučením za vykoupení lidstva v řeči na rozloučenou Spasitel praví ke svým učedníkům: „Pokoj svůj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám.“ (Luk. 14, 26.) Po zmrtvýchvstání první jeho slovo při setkání s apoštoly bylo: „Pokoj vám!“ A nebyl to pouhý pozdrav.

Když jim ukázal ruce a bok a když se vzpamatovali z uleknutí a zardovali se, že vidí Pána, začíná k nim mluvit o jejich poslání a opakuje znovu: „Pokoj vám!“ Pak pokračuje: „Jako mne poslal Otec, i já posílám vás...“ Apoštolové měli býti za příkladem Kristovým podle vůle Otce nebeského především hlasateli pokoje. Obdrželi podrobný návod Mistrův, jak si počínati na apoštolských cestách, když je rozesílal „do každého města a místa, kam hodlal sám přijíti“. A všude měli zvěstovati pokoj: „Vejdouce do domu, řekněte napřed: Pokoj domu tomuto. A bude-li tam člověk pokoje hodný, spočine na něm pokoj váš, pakli ne, vrátí se k vám.“ (Luk. 10, 2-7.)

Apoštolové plnili příkaz svého Mistra, knížete pokoje. Apoštol národů sv. Pavel ve svých listech má tolik slov pokoje: „Bedliví buďte dobrého (nejen před Bohem, nýbrž i) přede všemi lidmi. Možno-li, pokud jest na vás, mějte pokoj se všemi lidmi.“ (Řím. 12, 18.) Jinde praví: „Vždyť království Boží není pokrm a nápoj, nýbrž spravedlnost a pokoj a radost v Duchu svatém; neboť kdo tímto slouží Kristu, jest Bohu milý a lidem příjemný. Nuže, tedy dbejme toho, co jest v pokoji.“ (Řím. 14, 17-19.) Vždyť „k pokoji povolal nás Bůh“. (1. Kor. 7, 15.) „Neboť Bůh není Bohem rozbroje, nýbrž pokoje.“ (1. Kor. 14, 33.) „Snášejte se vespolek v lásce. Snažte se zachovávat jednotu Ducha ve svazku pokoje.“ (Efes. 4, 3.) „A pokoj Kristův, ke kterému také jste byli povoláni, vládni v srdcích vašich.“ (Kol. 3, 15.) „A pokoj Boží, který převyšuje všechno pomýšlení, ochrání srdce vaše i myšlenky vaše v Kristu Ježíši.“ (Filip. 4, 7.) „Usilujte o pokoj se všemi a o svatost, bez které nikdo nespátrá Boha.“ (Žid. 12, 14.) Svatý Petr, hlava církve, praví: „Neboť kdo chce milovati život a viděti dobré dny... odvrát se od zlého a čin dobré; hledej pokoje a sháněj se po něm.“ (1. Petr 3, 11.)

Hle, několik ukázek z listů apoštolských. Jak asi zaníceně hlásali ústně myšlenky pokoje! Jak by asi dnes strhovali svou horlivostí o pokoj vnitřní a vnější, o němž tak důrazně mluví ve svých listech křesťanům.

Apoštolská církev Kristova nemůže jednati jinak. V samé oběti mešni, při stálém opětování Kristovy kalvarské křížové oběti, připomíná ustavičně nebi i zemi, Bohu i lidem pokoj a mír jako jeden z nejceněnějších darů. Mimo andělské „Gloria - Sláva na výsostech Bohu a na zemi

pokoj lidem dobré vůle“ pravidelně při každé mši sv. bez rozdílu hned na počátku kánonu, který je svým obsahem tak starý jako církev sama a jehož modlitby se skládají ze slov Páně, z podání apoštolských anebo z přídatků nejdávnějších papežů (od dob Řehoře Velikého, t. j. od r. 604, kdy zemřel, se však neděly už žádné změny v kánonu), obětující kněz, dovolávaje se obětních darů, skrze Ježíše Krista prosí za mír a pokoj pro církev samu. „Tím připomíná církev všem pravověrným vyznavačům katolické apoštolské víry povinnost býti ve službách míru, kterou tak často připomíná sám Bůh ve Zjevení. - Před vrcholným okamžikem mše sv. - před proměňováním - s rukama vztaženými nad obětními dary, které za okamžik se mají státi Tělem a Krví Kristovou, praví kněz: „...prosíme, Pane, abys (je) usmířen přijal a dny naše ve svém pokoji spravoval.“ Po modlitbě Páně „Otče náš“, která nemůže chyběti při oběti Krista Ježíše, když od něho pochází, prosí kněz opět: „Uděl milostivě pokoje za dnů našich, abychom přispěním milosrdenství tvého podporováni jsouce, byli i hříchů vždy prosti i zabezpečeni přede vším zmatkem.“ Poté kněz láme sv. Hostii, jako lámal Kristus chléb, což značí podobně jako předtím proměňování pod různými způsoby (chleba a vína) mystickou obětní smrtí Kristovu; malý zlomek sv. Hostie vpouští do kalicha s Krví Páně, což připomíná opět spojení Těla a Krve Kristovy při vzkříšení, kdy Spasitel se zjevil apoštolům s pozdravem pokoje. To činí teď i kněz: „Pokoj † Páně budiž † vždycky † s vámi.“ Lid nebo jeho zástupci odpovídají: „I s duchem tvým.“ Ihned nato pokračuje kněz trojím voláním o smilování k Beránku Božímu, jež končí v třetí prosbě: „Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, udělnám pokoje.“ Při slavné mši sv. zpívá tuto trojí prosbu lid anebo zpěváci jménem veškerého lidu. Když se připravuje kněz k přijetí Eucharistie pod způsoby chleba a vína, dovolává se v předepsaných přípravných modlitbách slov Kristových k apoštolům: „Pane Ježíši Kriste, jenž jsi pravil apoštolům svým: Pokoj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám, nehleď na hříchy mé, nýbrž na víru své církve a rač jí podle své vůle udělití mír a jednotu...“

Při pontifikální mši sv. biskup po Gloria pozdravuje věřící: „Pax vobis - pokoj vám!“

Mešní kniha - misál - obsahuje také zvláštní mši sv. votivní pro pace - za mír, v níž všechny modlitby volají k Bohu výslovně a hlavně o mír.

A kolik krásných modliteb během celého církevního roku při mši sv. a vůbec při všech bohoslužebných úkonech a lidových pobožnostech jsou voláním věřícího lidu o mír a pokoj jako o věc jednu z nejpotřebnějších a základ všeho ostatního, předpoklad toho, abychom mohli Bohu sloužiti klidnou myslí. Jak krásné jsou to modlitby! Kolik poučení obsahují! Také v nejstarší naší české písni duchovní vroucně prosí náš mírumilovný lid: „Daj nam všem, Hospodine, žizň a mír v zemi!“ A tím vroucněji tak zpíval a prosil nebesa, čím více byl kdy mír ve světě ohrožen.

Nyní se bohužel opět ozývají nebezpečné hlasy, které by chtěly rozpoutat novou válku - a proto tím radostněji přijímáme výzvu Světové rady míru, na kterou i u nás v těchto dnech odpovídáme hlasováním lidu, že si nepřejeme válku, ale naopak, že si přejeme uzavření mírového paktu mezi velmocemi, že si nepřejeme znovuvyzbrojení západního Německa a že odsuzujeme všechny, kdož by chtěli jakýmkoli způsobem ničit štěstí lidí vyvoláváním nepokojů a válek.

Církev také káže výslovně o míru, o jeho významu, hodnotě a ceně a o blahých účincích spravedlivého světového míru. A čím více je mír ohrožen, tím více církvi přísluší právo a povinnost pozvedati hlas pro mír a proti válce, kterou považujeme za příkladem svatých Otců za zločin proti Bohu i lidem, a to tím strašnější, oč hroznější jsou zbraně, jimiž hrozí. Kristus sice mluví také o meči, ale proti nepřátelům člověka (Mat. 10, 34). Ježíš je především vtělenou Láskou a knížetem pokoje. Katolický křesťan proto je povinen věriti míru, nikoli válce. Válka přináší jen škody hmotné i mravní. Nedávno jsme četli a slyšeli slova: „Každý myslící člověk ví, že říci „válka je nevyhnutelná“ znamená urážku lidstva.“ Opravdu pozoruhodná a hluboká slova. My věřící k tomu můžeme dodat, že tvrzení o nevyhnutelnosti války je také urážkou Boží. Kdo by věřil válce, kdo by se nechtěl přičiňovati o pravý spravedlivý a trvalý mír v domnění, že světová situace se může řešit jedinečně válkou, dopouští se nejen urážky lidstva, ale i urážky Boha, jenž ve své moudrosti a všemohoucnosti může najít jiné pokojné řešení. Jen zloba lidská může chtít a vyvolávati válku, která se přičí Boží vůli a lásce. Bůh je Láska, Bůh si války nepřeje, nanejvýš ji dopouští, protože umí i největší zlo obrátiti v dobro. Bůh sám je zdrojem pokoje.

Díváme-li se na svět jako na dílo Boží dobroty a na vykoupení lid-

stva jako na projev nejvyšší lásky Boží, pak musíme usilovati, aby u nás i v celém světě bylo možno žítí jako dítkám společného Otce nebeského, usilovat o lásku a sociální spravedlnost, bez níž není možný pravý spravedlivý a trvalý mír.

Musíme pěstovat v sobě a kolem sebe pokud jen můžeme účinnou a obětavou lásku k Bohu a k bližnímu v duchu Kristově. Jedině touto láskou vede cesta k pravému míru, zakotvenému ve spravedlivém respektování lidských práv všech lidí bez rozdílu. Láska přemáhá svět a jeho zlobu, k níž patří i války.

Nedáme se ovlivnit hlasy, které považují válku za nevyhnutelnou, ale budeme s důvěrou v Boha usilovati modlitbami a oběťmi o mír a pokoj v duchu Kristově.

A proto také končíme dnes úvahu o míru a pokoji vnitřním i vnějším, tak cenném daru Božím, úpěnlivou modlitbou církve svaté: „Pane, ať tvoje milost zanítí ve všech lidech lásku k tolika nešťastným, které chudoba a bída odsuzuje k způsobu života nedůstojného lidských bytostí; oživ v duších těch, kteří tě nazývají Otcem, hlad a žízeň po sociální spravedlnosti a po bratrské lásce v činech a pravdě. Dej, Pane, mír našim dnům, mír duším, mír rodinám, mír vlasti, mír mezi národy. Kéž duha uklidnění a smíření jasným obloukem svého světla překlene zemi, posvěcenou životem a utrpením tvého Božského Syna!“ Amen.

P. Václav Šebek

III.

Pokoj Páně budiž vždycky s vámi!

Jednoho dne přišel slavný básník Dante Alighieri k jednomu tichému klášteru uprostřed hlubokých samot a ostýchavě zaklepal na bránu klášterní. Když mu otevřeli a tázali se ho, čeho si přeje, odpověděl chvějícím se hlasem a pohledem plným touhy a prosby: „Pacem - Mír!“

Tak jako tento slavný muž Italie třináctého století, tak touží dnes, tak prosí dnes, tak žádá dnes, ano tak volá dnes lid celého světa do celého světa: „My chceme mír, my chceme pokoj a klid pro naše duše,

pro naše děti, pro naše manželky, pro naše budování lepší a šťastnější budoucnosti!“

1. Mír, toť jedno z nejsladších slov lidského pokolení. Mír, toť jeden z nejdražších darů Nejsvětější Trojice! Mír, toť to jediné a opravdové štěstí zde na zemi.

Proto také všichni od Ducha svatého osvícení spisovatelé Písma svatého Starého i Nového Zákona neznají daru Božího vzácnějšího nad tento nejvzácnější dar Boží! „Pokoj tobě, pokoj domu tvému, pokoj všemu, co je tvé,“ zdraví David Nabala. (1. Král. 25, 6.) „Pokoj vám,“ zdraví Pán Ježíš stále znovu své apoštoly. (Luk. 24, 36.) „A pokoj převyšující všechno pomyšlení“ slibuje svatý apoštol Pavel všem svým věrným věřícím křesťanům. (Fil. 4, 7.) Prorok Isaiáš nazývá muže, který zvěstuje pokoj, „poslem radosti“. (Is. 52, 7.) A moudrý autor knihy „Přísl. 12, 20.“ slibuje: „Za tím, kdo k míru radí, jde radost.“ (Přísl. 12, 20.) Pokoj přejí sobě lidé Starého i Nového Zákona při setkání, při příchodu: „Pokoj tobě, pokoj domu tomuto.“ Pokoj přejí sobě při odchodu a při loučení: „Vade in pace - Odejdi v pokoji“; pokoj při odchodu z tohoto světa: „Nyní propouštíš, Pane, svého služebníka podle slova svého v pokoji,“ modlí se stařícký kmet Simeon v chrámu Páně před svou smrtí (Luk. 2, 29) a pokoj konečně přejí i všem v Pánu zemřelým duším na věčnosti: „Duše spravedlivých jsou v rukou Božích, oni ale odpočívají v pokoji,“ čteme psáno v knize „Moudrosti“ o duších věrně v Pánu zemřelých. (Moudr. 2, 1, 3.)

Tak jako Písmo svaté, tak také církev svatá oplývá ve své liturgii modlitbami za mír a pokoj lidu. - Při oběti mše svaté se modlí kněz jejím jménem: „Zbav nás, prosíme, Hospodine, všeho zla: minulého, přítomného i budoucího; a na přímluvu blahoslavené a přeslavné vždy Panny, Rodičky Boží Marie uděl milostivě *pokoje* za dnů našich, abychom zabezpečeni byli před vším zmatkem.“ A pak přeje kněz všem přítomným jménem Pána Ježíše: „Pokoj Páně budiž vždycky s vámi“ a modlí se úpěnlivě: „Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, uděl nám *pokoje*.“

Ale i svatí Otcové prvních křesťanských století a velcí duchové našeho století vidí největší dobro v míru, největší zlo pak ve válce.

Svatý Augustin píše ve svém nejvzácnějším spise „Boží stát“: „Mír si již na tomto světě ceníme a vážíme tak velice, že není, o čem bychom

s takovou radostí slyšeli mluvit jako o míru, po ničem netoužíme více, ano ani toužit nemůžeme.“ („Boží stát“ 19, 11.) V jednom ze svých listů dává přednost k zjednávání míru rozumným vyjednáváním nad krvavým řešením zbraněmi. „Veškeré úcty hodni a chválihodní jsou oni stateční bojovníci, kteří pod ochranou Boží se nebojí námah ani nebezpečí, aby zvítězili nad nezkrocenými nepřáteli a své vlasti zajistili mír. Avšak *slavnější jest učiniti válku zbytečnou* slovem vyjednáváním, nežli lidi v krvavých bojích zabíjeti; slavnější jest mír zjednati a nebo zachovati mírovým paktem nežli válečnou výpravou.“ (Aug. ep. 229, 2.)

Se svatými Oci prvních křesťanských století se shodují svou naukou o míru a válce i velcí duchové dneška. Jeden z nich praví: „Hrdinství zbraní není jedinou možností hrdinného bytí. Slyšeli jste, že je sladké a čestné za vlast umírat; já však pravím vám, že jest sladké a čestné pro vlast žítí. Svatý plamen plápolá, nejen když se meče kují; tento plamen plápolá též, když se meče přetvořují a přeměňují v pluchy a náčiní. A konečně i národové jsou na světě, ne aby se spolu nenáviděli, nýbrž aby se spolu milovali.“

2. Je-li však mír nejvzácnějším darem Božím podle učení Písma svatého, podle učení církve svaté, podle výroků svatých Otců minulých dob a podle výroků velkých duchů dneška - pak je zachování míru věcí každého z nás!

Říká se, že mír je položen do našich sepjatých rukou. Ano, je to pravda, ale ne celá pravda. „Člověče, přičiň se,“ praví české přísloví, „a Pán Bůh ti pomůže!“ Modli se, ale pracuj též na budování míru! My všichni musíme býti spolupracovníci, spolutvořitelé a spolučinitelé míru!

A) Rozpoznávacím znamením každého dobrého křesťana musí býti jeho mírumilovnost, které platí sedmé blahoslavení osmerna blahoslavenství Páně: „Blahoslavení mírumilovní, neboť oni synové Boží slouti budou.“ (Jan 12, 2.) Blahoslavení pokojní a mírumilovní lidé, kteří tvoří mír všude, kde jsou: v každém prostředí, v každém okolí, ve svých rodinách, ve svých osadách, pokud jejich vliv sahá. Lidé mírumilovní, činitelé pokoje a míru, kteří jsou ochotni zaplatiti za mír i ty největší oběti sebezáporu a sebelásky. Lidé mírumilovní, kteří stavějí mosty mezi duší a duší, mezi člověkem a člověkem, mezi národem a národem,

na základě svaté pravdy, že všichni lidé, ať jsou bílé a nebo žluté a nebo černé barvy pleti, jsou si rovni, že každý člověk je tvorem téhož Otce nebeského a že jsme proto všichni mezi sebou bratřími a sestrami!

B) Ale právě proto musíme vypovědět válku největšímu nepříteli této mírumilovnosti, a tím jest naše úzkoprsá sobeckost a náš krátkozraký egoismus!

Sobeckost je největším balvanem na cestě k opravdovému pokoji a míru v srdcích jednotlivců, v našich rodinách, v našem národě i mezi národy. Jen spojenými silami všech, s pomocí Boží, pod záštitou královny míru Panny Marie nám bude možno tento balvan odvaliti - z cesty ke světovému pokoji a míru! A proto nesmí nikdo z nás zůstat v zákopech svého pohodlí, nikdo z nás nesmí zůstat v pohodlném krytu své sebelásky. Slovo mír jako mocný magnet nás musí táhnout ven z našeho sobeckého krytu a pohodlí! Vae soli, hrozí Písmo svaté! Běda samotnému! Ve svornosti je síla, je moc a nepřemožitelnost! „Ut omnes unum sint - aby všichni jedno byli,“ modlil se Pán Ježíš při poslední večeři. „Ut omnes unum sint - aby všichni jedno byli“: ve svých snahách po budování míru na světě, to musí býti přáním, modlitbou i usilovnou snahou nás všech!

„Ut omnes unum sint - aby všichni jedno byli,“ toť také hlavní tendence a hlavní poslání Světové rady míru, toť také její hlavní a spravedlivý požadavek, aby všichni ti, kteří řídí osudy lidu celého světa, uzavřeli pevný a spravedlivý a nezrušitelný pakt pokoje a míru a vyřešili a odvalili všechny ty otázky, které jako obrovské balvany se stále valí a stavějí v cestu národům světa k světovému míru!

Teprve tehdy, až budou všichni ovládáni týměž Duchem svatým, jediným původcem pravého pokoje a míru, jako oni mužové od Východu a od Západu, kteří nadšeně volali: „My Parthové a Medové i Elamité a obyvatelé Mesopotamie, Judska i Kappadocie, Pontu i Asie, Frygie i Pamfylie, Egypta a končin Lybie, Římané, Kréťané i Arabové - my všichni slyšíme je mluvíti jazyky našimi o velikých skutcích Božích.“ (Skutky ap. 2, 9-12.) V jakém neskonale lahodném souladu a souzvuku všech duší a všech srdcí zaplesalo by i to naše srdce, kdybychom uslyšeli: „My Evropané a Asiaté, my obyvatelé Austrálie, my Američané a my Afričané, my všichni si rozumíme, my všichni mluvíme tutéž řeč

lásky a míru, my všichni se máme rádi, my všichni si budeme navzájem pomáhat, protože jsme dítkami téhož Otce nebeského!“

„Modleme se! Dej, prosíme, Pane, ať běh světa řízením tvým v pokoji se pro nás vyvine, aby církev tvá nerušeně tobě sloužila, skrze Krista, Pána našeho.“ (Modl. 4. ned. po sv. Duchu.) Amen.

P. Karel Sahan CSSR

IV.

Královno míru, oroduj za nás!

Krásný měsíc máj zasvětila Církev svatá Rodičce Boží a přečisté Panně Marii. Měsíc, v němž celá příroda se plně probouzí k novému životu, kdy kolem nás hýří květy a bujnou zelení pažitů, měsíc, kdy příroda je plna zářících paprsků slunce a velebného zpěvu ptactva, tento měsíc zve i nás, abychom září svých skutků i velebným zpěvem svého života přispěli k oslavě dobroty Boží, který vyvolil mezi ženami Tu, jež svým životem je příkladem všem lidem. Právem mohla říci Panna Maria, že od této chvíle blahoslaviti ji budou všichni národové, ano právem, neboť tím, že byla vyvolená a požehnaná mezi ženami, stala se matkou nás všech a vzorem našich životů.

Proto ve vlahé podvečery spěchá věřící křesťan po celý měsíc máj k Matce krásného milování, aby svými zbožnými zpěvy, svými modlitbami a celou svou duší vyzpíval svou lásku Královně máje.

A jaký krásný pocit zaleje nitro každého, když jej obklopí májová nálada: oltář Matky Boží tone v záplavě světél a v moři květů, z kůru se line píseň k její oslavě jedna lepší druhé a před oltářem zaznívají invokace loretánské litanie, které jako vzdechy milujícího srdce zachvívají prostorem chrámovým. „Uzdravení nemocných, útočiště hříšníků, potěšení zarmoucených... královno bez hříchu prvotního počatá, královno posvátného růžence, královno míru...“

Královno míru! Jak dojemně zní tato slova právě dnes, když vidíme ono vznešené zápolení na odstranění jedné z největších metel, které si lidstvo vymyslelo, metly války. Naše svaté náboženství má v ošklivosti každý hřích a vede neúprosný boj proti každému zlu. Vždyť vzpomeňte, že již od svého vzniku zahájilo nemilosrdný boj proti potlačování

důstojenství člověka a ve jménu Kristově začalo bojovat proti otroctví. Všichni lidé jsou si rovni, volá do svědomí otrokářů, kteří snížili člověka na cenu dobytka či věci, všichni máme společného Otce v nebesích, jsme tedy bratři a sestry v Kristu Ježíši, nesluší se proto a není dovoleno těm, kteří vyznávají učení Kristovo, učení lásky, aby prodávali a kupovali lidi, aby snižovali důstojnost svých spolubližních. A po dlouhém boji se přece podařilo odstraniti tento vřed s těla lidské společnosti.

A kolik jiných hříchů bylo odstraněno! Vzpomeňte jen na krevní mstu, v jejímž jménu byl častokrát vyvražděn celý rod - jako na př. u nás rod Slavníkovců na Libici, z něhož pocházel svatý biskup Vojtěch - vzpomeňte na různé hříchy proti přírodě, které se podařilo odstraniti - proč by se natrvalo nedala odstraniti válka?

Sama invokace v loretánské litanii, Královno míru, oroduj za nás, nutí nás k tomu, abychom se hluboce zamyslili nad nesmyslem války. Tato invokace není starého původu. Vznikla uprostřed první světové války, vznikla z bolestí a nářků trpících lidí, vznikla v době, kdy lidé se utíkali ve svém zoufalství a v krutých utrpeních k Té, která je Prostřednicí, k Té, která přednáší prosby svých dítek Všemohoucímu. Zde nejlépe vidíme, jaké hrůzy přináší s sebou válka.

Náš český národ neprožil ve své vlasti skutečnou válku, protože těch několik posledních dní, kdy nacistická vojska byla hnána vítěznou Rudou armádou, byla již jen posledními záchvěvy dohasínajícího běsnění. A přece, kolik lidí se zachvěje až dosud - i po odstupu několika let - při pouhé vzpomínce! Náš národ měl to štěstí, že litice válečná se v tom pravém slova smyslu zemi vyhnula - ale v plné míře poznal všechny útrapy, které přináší s sebou válka, jako věznění, nedostatek oděvu, hlad a nesvobodu. Kolik našich nejlepších lidí umíralo ve vězeních, klesalo u ostatých drátů koncentračních táborů, padalo na hladových pochodech smrti a hynulo pod sekerou v nacistických mučírňách. A všichni ti, kteří přežili tato nelidská muka a vrátili se do svých domovů, přinesli si s sebou začasté podlomené zdraví a nebo zákeřně hlodající zárodky předčasné smrti. A ti, kteří sami nebyli v nacistickém vězení, byli doma v nacistickém zajetí, které jim ničilo nervy a svým stálým vypětím ukrátilo život.

Ano, válka je hrozná, a proto s takovou radostí vítáme dnešní boj za

její úplné odstranění, že není možno, abychom my v tomto boji mohli zůstat stranou. My katolíci, kteří celým svým životem vyznáváme lásku k bližnímu, musíme se energicky postavit proti těm, kteří tuto lásku popírají. Ano, my ze samé podstaty našeho náboženského vyznání jsme proti válce a přejeme si mír, abychom v míru a v pokoji mohli šťastně pracovat a prožívat dny svého života.

Když se jedenkrát ubíral Ježíš Kristus po návrší k místu, odkud byl nádherný pohled na Jerusalema, hlavní město jeho vlasti, zaletěl jeho vševědoucí zrak do nedaleké budoucnosti - a uviděl rok 72, kdy nepřátelé dobudou města, rozbijí je a nezůstane kámen na kameni. A tenkrát Spasitel zaplakal.

Ale mně se zdá, že Spasitel pláče více nad tou zlobou lidskou, která dovede rozpoutat bratrovražedný boj, než nad rozbitím města. On, který přinesl učení lásky, jistě musel nesmírně trpět, když viděl svým vševědoucím okem, že lidé, za něž umíral, aby je vykoupil, že tito lidé budou umět sevřít ruce v pěst a se smrticí zbraní se budou vrhat jeden na druhého, aby se vraždili, aby se zabíjeli - pro nějaký časný a pomíjející prospěch, pro mamon.

A proto celé křesťanské učení je svou podstatou proti válce - a kdo by hlásal něco jiného, je lhář. Neříkám to já, říká to Písmo svaté. Svatý Jan ve své epištole nazývá docela vrahem toho, kdo nenávidí svého bratra a dovozuje, že „kdo nemiluje, zůstává ve smrti“, a na jiném místě říká, že „kdo nenávidí, je ve tmě a žije ve tmě a neví, kam jde, neboť tma mu oslepila oči“. (Jan 2, 11.)

My, kteří jsme prožili hrůzy poslední války, chápeme dobře tato slova. Není nám třeba, abychom ještě důkladněji si předváděli před svůj duševní zrak všechny její hrůzy - a proto se rádi stavíme za požadavky Světové rady míru, rádi se zapojujeme do boje za světový mír a odsuzujeme ze svých křesťanských srdcí všechny podněcovatele války, jakož i ty, kteří znovu vyzbrojují bývalé nacisty, kteří byli příčinou posledního krutého krveprolévání a všechny, kteří jakýmkoli způsobem štvou lidi na krvavá jatka.

Proto, až v těchto dnech přijdou k vám s hlasovacím lístkem, zda si přejete válku či mír, co odpovíte? Jistě že z plného srdce zvoláte: mír! Až k vám v těchto dnech přijdou s hlasovacím lístkem a budou se vás tázati, zda souhlasíte s tím, aby pět velmocí uzavřelo mezi sebou mírový

pakt, aby bylo okamžitě zastaveno nové vyzbrojování západního Německa, zda jste pro vyřešení německé otázky mírovou cestou, zda odsuzujete ty, kteří opustili vlast a nyní v cizině se spojují s nepřáteli své vlastní země - zdaž byste neodpověděli celým svým srdcem, ano, přeji si mír, přeji si uzavření mírového paktu a odsuzuji všechny, kdož jakýmkoli způsobem pracují proti míru, proti spokojenosti, proti štěstí lidstva.

Žel Bohu, jsou u nás stále ještě někteří jednotlivci, kteří vedeni svým sobectvím a zištnými důvody přejí si válku. Je třeba, aby i tito lidé pochopili velikou dobu, ve které žijí, a že válka je veliký hřích, protože kosí miliony lidských životů, ničí majetky a kulturní hodnoty a přináší s sebou morální bahno. Proto nepřestaneme se modliti a volati ke Královně míru, aby nám vyprosila u Boha tu milost, aby světový mír se rozklenul nad lidstvem, abychom po utrpení válečném, které zanechalo v našem národě své jizvy, které jsou dosud otevřené, nemuseli se obávat nového neštěstí, nových potoků krve a slz.

Ó sloupe žití, Matičko Čechů, rádi Tě máme,
ty jsi náš štít!

Když Ty jsi s námi, vlast blahem září, i Bůh je s námi,
dej v míru žít!

Prof. P. Josef Beneš

HOMILETICKÁ PŘÍLOHA

Číslo 2

Duchovního pastýře

HOD BOŽÍ VÁNOČNÍ

„Nejmilejší! Ukázala se láska Boží - Spasitele našeho, všem lidem, poučujíc nás...“

Sv. Pavel: list k Titovi.

Nejmilejší! Ukázala se láska Boží, jak píše sv. Pavel - láska, což jest totéž, co milost, všem lidem, aby nás poučila.

Žádné svátky, které církev svatá slaví, nejsou s takovým radostným pocitem prožívány jako svátky vánoční. Srdce lidské jihne, měkne pod tíhou té nepochopitelné lásky Boží, která se až k tělesnosti lidské snížila - tělo člověka na sebe oblekla, aby vykoupila nás, aby nám brány rajske, hříchem prvních lidí uzavřené, opět otevřela. Ne v ráji pozemském, pomíjejícím, ale v království Božím, kam nejprve má vstoupiti očištěný duch lidský - duše nesmrtelná, a pak při „těla vzkříšení“, v něž věříme - i naše tělo. Pod horou této neskonalé lásky Boží, milosti Boží, dobrotivosti Boží i to nejzatvrzelejší lidské srdce pociťuje záchvěvy lásky - když už se jinak k projevu lásky neodhodlá. Tato touha je začátkem myšlenky a myšlenka je otcem činu. Tento čin jest: prokazovati také lásku.

Uvažujme dnes krátce na tento slavný den památky narození Páně - té neskonalé veliké lásky - jak i my máme lásku Boží napodobovati - tak se Bohu připodobňovati - komu ji máme projevovati, kdy a proč.

Každé srdce lidské touží po lásce. Čím je předmět lásky člověka dokonalejší, tím je tato lidská láska lepší - také dokonalejší. Předmětů na světě je veliká stupnice; ale nejdokonalejší věc - bytost - předmět lásky člověka může býti toliko Bůh -

jako vůbec ze všech bytostí - bytost nejdokonalejší. Tedy milovati Boha je láska nejdokonalejší vůbec. - Sv. Augustin, když byl kdysi tázán, v čem spočívá hlavní zásada křesťanské dokonalosti, odpověděl: „Bůh od nás žádá toliko lásku.“ - Tak bychom mohli jmenovati dlouhou řadu výroků svatých, jak ze Starého Zákona, počínající třeba Abrahamem a končící v Zákoně Novém - nesčetnými příklady svatých a světic Božích, kterak oni Boha milovali a lásku mu prokazovali.

Nám stačí uvést jen příklad, kterak milovali Boha sv. apoštolové naši - Cyril a Metoděj. - Vznešení byli rodem i srdcem, mohli užívatí štědré přízně mocných císařů a císařoven své říše byzantské, mohli se domoci snadno vysoké moci a pohodlí -. A co učinili oni? Opustili blahobyť tohoto světa a šli mezi národy cizí - pohanské - proti nim zaujaté pro jejich učení o Ježíši Kristu a získávali je Ježíši Kristu slovem a příkladem. Konečně opustili svou vlast - své přátele, své obvyklé prostředí tiché zbožnosti klášterní, opustili střediska vzdělanosti a odebrali se do dalekých krajín, cestami nebezpečnými a při nejmenším obtížnými - přišli k nám, do našich končin, aby národu cizímu, jehož řeč si osvojili a jemuž i písmo sestavili, knihy v něm napsali - aby tomuto národu hlásali učení Ježíše Krista. - „Získali národ láskou Kristu celý, život nám na vše věky zachovali“ - zpívá o nich velehradská hymna. Když sv. Cyril vysílením v Římě umírá, kam se oba bratři odebrali, aby obhájili své jednání před nepřáteli svými i našimi, tu sv. Metoděj má v úmyslu vrátiti se s mrtvým tělem bratra do vlasti a odpočinouti si v klidu. Umírající Cyril však prosí bratra, aby se vrátil k lidu moravskému - do říše Velkomoravské a neopouštěl tak dobrý lid - a ponechal mrtvé jeho tělo v Římě. Tak velice miloval sv. Cyril naše předky!

Tu někoho napadne otázka nebo myšlenka: naši předkové nebyli bohy - kterak tedy sv. Cyril Boha miloval, kterak mu lásku prokazoval, když prvně máme Boha jako nejdokonalejší předmět milovati? Na to nemůže býti poučnější odpovědi než začáteční slova naší úvahy, která zní: Nejmilejší! Ukázala se láska Boží - Spasitele našeho - *poučujíc nás...!* A Kristus Pán

nás poučil! Vzpomeňme, jak to bude jednou, ale určitě, při posledním soudu Božím. Tehdáž se zjeví Syn Boží v oblacích, ve vší slávě a velebnosti - ne jako nemohoucí dítko v chudých jeslích - byť anděly opěvované, ale jako vládce a soudce všech lidí, kteří se budou trásti před Jeho majestátem Božím. Oddělí spravedlivé od nespravedlivých. Spravedlivé pozve do království Božího slovy: „Pojďte a vládněte královstvím vám od věčnosti připraveným; neboť lačný jsem byl a nasytili jste mě - žízniv jsem byl a napojili jste mě, nahý jsem byl a přioděli jste mě, v žaláři jsem byl a vysvobodili jste mě - nemocný jsem byl a navštívili jste mě...“ Tázati se budou pak všichni, jak spravedliví, tak nespravedliví: „Kdy jsme Tě viděli lačného, žíznivého, nahého, v žaláři, nemocného?“ Spravedliví se budou tázati skromně, pokorně - v radosti. Ale nespravedliví s podivením, budou se cítiti uraženi - budou volati: „Nikdy jsme Tě neviděli ani lačného, ani žíznivého, ani nahého, ani v žalářích, ani nemocného...“

Odpověď Boha spravedlivého bude: „Právě proto, že jste mě neviděli - odejděte do trápení věčného, kde je pláč a skřípění zubů...“ Užaslým, v pokoře spravedlivým řekne Kristus Pán: „Cokoliv jste učinili jednomu z nejmenších bratrů - mně jste učinili.“

Teď již vidíme, kterak sv. Cyril a Metoděj Boha milovali! Oni milovali naše předky pro Boha a proto mezi blahoslavené Bohem připočtení jsou. Neboť nikdo nemůže milovati Boha, kdo nemiluje bližní své - bratry Boží, neboť Bůh - Ježíš Kristus člověkem - bratrem naším se stal, aby nás vykoupil a na věky šťastnými - blaženými učinil... A tak člověk člověka milovati má jako bratra Božího viditelného, aby si i on lásku Boží zasloužil ne na kratičko, ale na věky.

Bůh je pro nás lidi neviditelný a nic od nás nepotřebuje, jen, podle slov sv. Augustina, lásku. A tu lásku máme prokazovati - ale neviditelnému - ji prokazovati nemůžeme jinak než Jeho obrazu - člověku, který je k obrazu - k podobě Boha stvořen tím, že má nesmrtelnou duši - odlesk Boží! V bližním svém tedy Boha milovati máme, můžeme a musíme. Tomuto obrazu

Božímu máme prokazovati milosrdenství nejen tělesná, ale i duchovní - modlitbu, poučování, utěšování, aby i o nás platila slova Ježíše Krista: „Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou -.“ Lidé v každém věku a v každém stadiu svého vývoje měli možnost milosrdenství prokazovati - tak je máme i my.

Tím je zodpověděna otázka, kdy máme Boha - v bližních svých milovati - totiž stále a všude. Dobře je nám všem známo, že k milosrdenství byli puzeni citem i lidé nesmírně bohatí, mocní, v pohodlí žijící, ba i krutí, kteří lidi - lopotící se v potu tváře, a přece žijící v bídě a nedostatku, poněvadž užitky práce těchto beznadějně pracujících vrstev pobírali právě tito boháči -, že tito přece aspoň o svátcích vánočních chudým dávali almužny v podobě obnošených šatů, zbytků jídel - peněžitých almužen a podobně, aby za to byli velebeni a lid pracujících, dojat tímto laciným milosrdenstvím, tím více pro ně pracoval. - Ale my, chtějící Boha co nejdokonaleji milovati, musíme se řídit podle slov Božích a ne podle sobeckých slov hrdých, panovačných, krutých lidí. Slova Boží zní: „Milovati budeš bližního svého jako sebe samého - - -“ Nebudeš mu dávat jen zbytky, co sám už nemůžeš potřebovat, nebudeš mu dávat nedostatečné almužny, ale budeš mu přát, jako sám sobě přeješ.

„Nejmilejší! Ukázala se láska Boží - Spasitele našeho všem lidem“ - nejen tedy některým - „poučujíc nás...”

Jak můžeme všem lidem pomoci? - Nijak jinak než prací, pilnou prací, účelnou prací, zlepšenou prací, společnou prací všech pro všechny. Může býti lepšího návodu, poučení lásky Boží - Spasitele našeho Ježíše Krista nám, než je toto?

Ježíš Kristus jako Božský učitel volá: „Pojďte ke mně, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím...” Občerstvím vás tím vědomím, abyste pracovali jedni pro druhé, pro blaho svých bližních a tím i pro sebe, a když pro své bližní, tím i pro mne - Boha, abyste si jednou i království Božího zasloužili.

Boha tedy máme milovati, protože on prvně miloval nás tím, že nás stvořil, zachovává nás a chce i věčně blaženými

učinít, v Bohu máme vždy bližního svého milovati, a to prací svou, abychom tím každému člověku prospívali, aby nad celým světem a všemi lidmi došel ozvěny zpěv andělů betlemských: „Sláva na výsostech Bohu a pokoj lidem dobré vůle!“ Jak poučný je pro nás tento andělský zpěv! Po slávě Bohu hlásali prvně „pokoj lidem dobré vůle“ - ne, nic jiného - než pokoj - mír - všem! O ten pokoj, mír se musíme zvláště o těchto svátcích s anděly modlit - s lidmi dobré vůle pracovat - abychom dosáhli nejen pokoje časného, ale i pokoje věčného - v království Božím! Amen.

P. Jakub Bílý

KÁZÁNÍ NA POSLEDNÍ DEN V ROCE

Když zapadne slunce a den se s námi loučí, když zem se halí v tmavý háv noci, padneme na kolena, vezmeme unavenou skrář do své dlaně a děkujeme Bohu za vše dobro nám prokázané a vzpomínáme, co zlého a co dobrého jsme vykonali.

Také dnes se připozdívá a blíží se večer posledního dne. Podivuhodně vznešená nálada jímá naše srdce i naše duše, neboť dnes se s námi loučí rok, který se již nikdy nevrátí. Za několik hodin ponese k hrobu někoho, který již nikdy z hrobu nevstane. Za několik hodin pohřbíme do hromadného hrobu minulých milionů let slavnostně též rok 1950...

Zamysleme se nad hrobem tohoto našeho věrného průvodce na cestě k věčnosti a poslechněme, co k nám mluví.

Mluví k nám důtklivou řečí, vážnou a významnou:

1. Quidquid agis, prudenter agas et respice finem: Cokoli činíš, čin moudře a mysl na konec;

2. mysl na život věčný a

3. důvěřuj!

1. Tak jako tento rok, tak pomine jeden za druhým, tak pominou též všechny ostatní, až konečně ten poslední doprovodí nás a ne my jeho k našemu hrobu. A poněvadž není smrti všemu konec, nýbrž po smrti nás teprve čeká život věčný, proto

k nám volá minulý rok, nad jehož hrobem stojíme: Quidquid agis, prudenter agas et respice finem - Cokoli činíš, čiň moudře a myslí na konec svého života. Podívej se na hřbitov a uvidíš, kolik nových hrobů tento odcházející rok vykopal, kolik životů skosila do nich smrt. Pamatuj proto, člověče, i ty na svou smrt a nebudeš na věky hřešiti.

Svatý papež Marcel II. dal si dělati již za svého života svou vlastní rakev, do které měl býti položen po své smrti. Tuto rakev si dal postavit do předsíně své pracovny. A kdykoliv se octl před nějakým důležitým rozhodnutím, odebral se do této síně, postavil se před rakev, poklekl na kolena a setrval pak několik minut na modlitbách. Pak ale vstal a položil si vážnou a velice důležitou otázku: „Marcelle, jak by sis jednou přál, až budeš mrtev ležeti v této rakvi, rozhodnout tuto záležitost?“ A pak se teprve rozhodl. Historie říká, že se vždy rozhodl tak, jak to bylo prospěšno pro blaho bližních a pro blaho jeho duše.

Navykněme si každou modlitbu, každou svatou zpověď tak vykonati, jako kdyby to byla poslední zpověď v našem životě.

Když svatý Vincenc z Pauly, muž hlubokého sociálního cítění, který stavěl z lásky k Bohu a z lásky ke svému bližnímu nemocnice a sirotčince, ležel na smrtelném loži, říkali mu, aby se dobře vyzpovídal, že to bude zajisté naposled v jeho životě. Svatý Vincenc se však usmíval a odpovídal: „Já jsem si po každé vykonal svatou zpověď tak, jako kdyby to byla poslední v životě mém.“

Každou myšlenku, každé slovo, každou práci konejme poctivě, ano i každou zábavu prožívejme tak, jako kdyby byly poslední v našem životě.

Když se svatého Aloise při nejlepší hře tázali: „Aloisi, copak bys asi teď dělal, kdyby ses dozvěděl, že musíš nyní umřít?“ Odpovídal: „Já bych klidně hrál dál.“

To byla jediné správná odpověď člověka, který si zvykl v životě svém jednati vždy a všude podle zásady: „Quidquid agis, prudenter agas et respice finem“ - „Cokoli činíš, čiň moudře a myslí na konec“, a který proto poctivě vždy konal povinnosti svého stavu, který si proto zachoval čisté svědomí a čistou duši,

a který se proto ani při nejlepší zábavě nebál předstoupiti před soudnou stolicí Boží.

Jednejme i my vždy podle této zlaté zásady „Cokoli činíš, čiň moudře a mysl na konec“, a pak se zajisté uvarujeme v životě svém skutků, kterých bychom museli jednou těžce želiti na konci svého života!

2. Mysli na život věčný!

Jak smutný a jak bezútěšný by byl náš život, kdybychom si museli říci, že posledním dnem, posledním dechem, posledním pohledem oka, posledním úderem srdce bude všemu našemu životu konec!

Před několika lety navštívil cestovatel veliký hřbitov města světového významu. Šel od jednoho hrobu k druhému a četl nápisy a pozoroval symboly na pomnících. Na jednom četl: „Opustil nás navždy.“ Na druhém viděl zlomený klas a na jiném plačící, zhroucenou postavu, oplakávající svého jedináčka. A tu sevřel bolestný smutek jeho srdce. „To je tedy všecko,“ zvolal, „vše, co nám náš život přinese? Hrstku radosti a tolik žalostí - na konec pak jen prach a popel?“ A jak tu tak stál se svým žalem v srdci a jak tu tak smutně a dumavě uvažoval, padl jeho zrak na kříž uprostřed hřbitova a tu jeho oči četly slova zlatými písmeny psaná a ozářená posledními paprsky zapadajícího slunce: „Věřím v život věčný!“ - V té chvíli mu bylo, jako kdyby kámen spadl s jeho srdce, jako kdyby mu spadly šupiny s očí, jako kdyby ta slova zlatá: „Věřím v život věčný“ byla vzkřísila jeho umírající naději a zmírající radost ze života k novému životu v jeho smutkem ztýrané duši!

„Věřím v život věčný!“ Tato zlatá slova provázejí lidstvo temnou cestou životní od oné chvíle, co na světě žije. Od oné chvíle, co člověk na světě žije, věřil vždy anebo, jak nám ethnologové dokazují, vždy alespoň tušil, že není smrtí všemu konec, nýbrž že na něho čeká po smrti život neskonale šťastný anebo nešťastný, podle toho, zdali vedl život hříšný či ctnostný.

A tuto odvěkou víru v život věčný potvrdil Ježíš Kristus, který dokázal svými zázraky, že je Synem Božím - absolutní

Pravda - a že proto též absolutní pravdou musí býti vše, co-
koli hlásal! Velice často, jednoznačně a jasně mluvil o životě
věčném, který je cílem našeho života zde na zemi. K bohatému
jinochu pravil: „Chceš-li vejíti do života věčného, zachovávej
příkázání Boží!“ Mt. 19, 16. „Přijde hodina, že všichni v hro-
bech uslyší hlas Jeho; a půjdou ti, kteří dobré činili na vzkříše-
ní k životu; ti, kdož zlé skutky páchali, na vzkříšení soudu.“
Jan 5, 28. A On slíbil, že těm, kteří Ho následují, „dá život
věčný“.

A právě tato odvěká víra lidstva v život věčný, Synem Božím
potvrzená a hlásaná, jest nám všem: zářícím světlem v noci
utrpení a stálým povzbuzením k poctivé práci.

Jako mladý kněz chtěl jsem jednou těšiti v nemocnici ne-
mocnou a těžce trpící duši. Ta se však usmívala a pravila:
„Důstojný pane! Život věčný, neskonale šťastný stojí za kaž-
dou i sebevětší obětí.“ Pamatoval jsem si tato slova a kdykoliv
se octnu v životě v nějaké tísnivé situaci, jsou mi tato slova zá-
řícím světlem i v sebevětší tmě a soužení. V tomto světle víry
v život věčný budeme viděti jako svatý Štěpán nebesa otevřená
a blaženost života věčného. A tato víra zapálí v našich srdcích
takovou vnitřní radost, že se svatým apoštolem Pavlem bude-
me volati: „Překypuji radostí ve všem svém soužení.“

Myšlenka na Boha a na život věčný, na odplatu věčnou, kte-
rá nás čeká za každou i sebenepatrnější práci zde na zemi vy-
konanou z lásky k Bohu, je a bude nám i nejsilnější vzpruhou
k důsledné a poctivé práci.

Vypravuje se ze života Jana Scota, který po celý svůj život
poctivě až do posledních dnů života vykonával v klášteře krej-
čovské práce, že když se přiblížila jeho poslední hodinka, při-
jal svaté svátosti a prosil pak, aby mu podali z podušky na jehly,
která visela na stěně, jeho jehlu. Vzal jehlu do ruky, pozdvihl
ji a pravil radostně k okolostojícím: „Pohledte, to je můj klíč
do nebe.“ - Neboť všechny práce, které jsem touto jehlou ko-
nal, z lásky k Pánu Bohu a z lásky k bližnímu svému jsem vy-
konával za pouhé „Zaplat Pán Bůh“ a Pán Bůh mi zaplatí ži-
votem věčným, neskonale šťastným. - A konečně

3. Důvěřuj!

Třeba nám vzal tento rok, který dnes pohřbíváme, nemilosrdným způsobem nějaké dobro, na kterém jsme viseli s celou svou bytostí! Ale právě v utrpení tohoto času se musíme osvědčit ve své věrnosti k Bohu. Nesmíme se podobat křesťanům, jejichž víra mizí z jejich srdcí, kdykoliv je potká nějaké větší neštěstí, jejichž důvěra v Pána Boha klesá, kdykoliv jim zemře nějaká drahá bytost v rodině, jejichž víra a důvěra v prozřetelnost Boží odumírá, když Pán Bůh hned nevyslyší jejich modlitby tak, jak by si toho přáli.

Znal jsem jednoho velmi zbožného a bohabojného hospodáře, který v potu své tváře každý rok z jara obdělával poctivě své pole. Jednou v létě dozrávalo krásně a slibně obilí na jeho poli. Avšak za dusného odpoledne se objevily husté, černé mraky na obzoru: Hospodář s hrůzou poznává, že přijde-li dnes bouře, přijde též krupobití, a proto rozžehl hromničku, poklekl a modlil se on, a modlila se jeho žena, a modlily se jeho děti, jen aby je Pán Bůh chránil před hroznou pohromou. Bouře však přišla a přišly též kroupy. Roztloukly celoroční hospodářovu práci. V té chvíli připadá tomuto zbožnému rolníku, jako kdyby ty kroupy byly roztloukly též něco v jeho duši: jeho víru v Pána Boha.

Jinde zase seděla matka celé noci u postýlky svého těžce nemocného jedináčka. Lékař prohlásil, že není již lidské pomoci. Tu padne matka na kolena, sepne ruce, pozdvihne oči své k nebesům a modlí se tak úpěnlivě, že by člověk myslel, že Pán Bůh musí vyslyšet tyto vroucí prosby matčiny. Avšak dítě zemře a matce připadá, jako kdyby zemřelo také něco v její duši: její důvěra v Pána Boha.

A zase jinde ležel již celé měsíce těžce nemocný otec v nemocnici. Rodina by tak nutně potřebovala svého živitele. Proto se modlí matka a modlí se děti a modlí se nemocný otec sám o uzdravení a za návrat do rodinného kruhu. Avšak chřadne čím dál tím víc a tu přichází tomuto nemocnému muži, jako kdyby za ty dlouhé měsíce v nemocnici chřadlo též něco v jeho nitru: jeho víra a důvěra v Boha.

A přece! Jestliže je Pán Ježíš Syn Boží - a On to dokázal, že je Syn Boží, svým největším zázrakem, že třetího dne vstal z mrtvých - pak musí býti též pravdou, co nám hlásal o neskonale dobrotivosti, lásce a prozřetelnosti Boží k nám ubohým hříšným lidem.

Pán Bůh sice dopouští utrpení, ale jen z otcovské lásky k nám. Na hříšníky, aby je napravil, aby utrpením se vzpamatovali a na cesty Boží navrátili a časné tresty již zde na zemi odpykali, a na dobré, aby je ve ctnostech vyzkoušel.

Písmo svaté nám vypravuje o jednom velmi trpělivém muži. Jeho jméno bylo Job. Žil v Arabii, byl velice bohabojný a ctnostný, takže všichni ho měli rádi. Pán Bůh chtěl Joba však zkusit, zdali mu zůstane věrný, i když mu vezme vše, na čem tkvěl celou svou bytostí. A skutečně, jednoho dne Job shodou nešťastných okolností ztratil vše i děti své. Job si však nezoufal a nereptal proti Pánu Bohu a nenaříkal: „Jak já jsem si jen toho všeho zasloužil!“ Sepjal ruce, pozdvihl oči své k nebi a modlil se slova vám všem známá: „Pán Bůh dal, Pán Bůh vzal, jak se Pánu Bohu líbilo, tak se stalo, budiž jméno Boží pochváleno.“ A když mu Pán Bůh i zdraví vzal a jeho vlastní přátelé ho podezřívali, že se zajisté musel dopouštět nějakých těžkých hříchů, že ho Pán Bůh tolik trestá, zvolal: „I kdyby mně Pán Bůh život vzal, já přece důvěřovati budu v Něho. Neboť já vím, že Vykupitel můj živ jest, a že jednou vstanu z mrtvých, a že očima svýma budu zírat na Boha.“ A tato veliká důvěra se líbila Pánu Bohu tak, že obdařil Joba zase ve zdejší štěstím.

Pán Bůh bývá přemožen jen velikou a neochvějnou důvěrou. Kolikrát čteme v Písmě svatém: „Důvěřuj, synu, důvěřuj, dce-ro, víra tvá tě uzdravila.“

Důvěřujme i my ve všech těch strastech a starostech vezdejších v prozřetelnost Boží. Pán Bůh dopouští, ale nikdy neopouští, tato slova mudrosloví slovanského bychom si měli hluboko vrýti v paměť a srdce své. Složíme-li veškeru důvěru svou v Pána Boha, dá nám Pán Bůh neskonale dobrotivý buďto to,

oč jsme Ho prosili, anebo nám pošle anděla posily a útěchy, jako Pánu Ježíši v zahradě Getsemanské, abychom svůj kříž záslužně pro nebe nesli s odevzdaností do vůle Boží.

Závěr:

Drazí křesťané! Vpišme si hluboko do duše své tuto důtklivou řeč loučícího se s námi minulého roku, nad jehož hrobem stojíme!

„Quidquid agis, prudenter agas et respice finem - Cokoli činíš, čiň moudře a mysl na konec!“ Mysli na život věčný a důvěřuj! A pak bude zajisté nový rok 1951, ať nám přinese osobně cokoliv, šťastným úsekem v životě našem.

A nezapomeňme dnes děkovat Pánu Bohu svému za všechna dobrodiní, která nám prokázal!

Děkujme mu za všechny ty pilné ruce, které chléb náš vezdejší na pole sely a na poli žaly, do stodol shromažďovaly a na stůl nám přinášely! Zaplať Pán Bůh všem vám, vy bodří hospodáři na našich vesničkách za chléb náš vezdejší, který jste nám s pomocí Boží připravovali! Zaplať Pán Bůh všem vám, našim pilným dělníkům, kteří jste v potu své tváře a s láskou v srdci všem našim potřebám tak poctivě sloužili!

Děkujme Pánu Bohu za všechny ty milosti a za Jeho požehnání a za Jeho neskonale milosrdné slitování a prosme Ho dnes v poslední večer roku s upřímným srdcem: „Odpusť, Pane, odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim viníkům!“

A prosme Pána Boha o tu jednu velikou milost, prosme Ho s vroucím srdcem, abychom těch 365 dní, abychom těch 8000 hodin, abychom toho půl milionu minut nového roku prožívali v pokoji a míru! Prosme Pána svého všemohoucího a neskonale dobrotivého, kterého Písmo svaté nazývá Otcem milosrdenství, který obmýšlí myšlenky pokoje, prosme Ho se všemi katolickými křesťany celého světa: „Pane, dej mír našim dnům, mír duším, mír rodinám, mír vlasti, mír mezi národy.“ Amen.

P. Karel Sahan CSSR

KÁZÁNÍ NA POSLEDNÍ DEN V ROCE 1950

Drazí v Kristu!

Prosím a žádám vás, abyste v tento den tak významný poslouchali vážná slova v duchu Krista Pána, to jest s myslí upjatou na Boha, jehož zrození jsme tento týden oslavovali jako zrození knížete, vládce pokoje a míru. Abyste vypustili z mysli své a ze svých srdcí všechno, co proti tomu knížeti pokoje a míru směřuje. Uvažujte s námi v tento poslední den občanského roku - 1950 - roku, který za několik hodin zapadne do moře věčnosti.

Bývá zvykem všech kazatelů o posledním dni v roce, jak se říká „na Silvestra“, že s tímto rokem jižjiž zanikajícím dělají účty, nebo že připodobňují tento den k poslednímu dni člověka, jednotlivce, k smrti anebo k poslednímu dni světa vůbec - ke dni soudnému. Učiňme tak v krátkosti dnes i my.

Dříve nežli tak započneme uvažovati, pomodleme se, prosíme Ducha sv. za dar osvětlení, abychom z této úvahy načerpali poučení jak pro náš život časný, tak i věčný...

V roce 1936 - na den sv. Silvestra - kázal jeden slovuťný kazatel, znatel veřejných - čili politických událostí, asi toto: „Sešerilo se a den se nachýlil - poslední den letošního roku. Posvátná nálada plní každé i sebepovrchnější srdce. Nastává totiž chvíle loučení; loučení s druhem, s nímž jsme po 365 dní čili 8000 hodin společně pracovali.

Jedni se loučí s ním chvatně. Drsně mu ukazují dveře. „Tys nám mnoho dobrého nenadělil! Zdražení životních potřeb, nezaměstnanost, bytovou nouzi, přitažení berního šroubu, to byly tak celkem tvoje dary. Tíseň, která po léta na nás leží, jsi s nás nesňal; ba přidal jsi ještě mnohé nové břímě.“ Tak, drazí posluchači, charakterisoval kazatel „starý rok“ 1936, těch dob, o kterých tak mnozí bájí, že to byla „zlatá léta“.

Kazatel z první světové války - z r. 1915—16, kdy právě tato první válka nejvíce zuřila, se vůbec vyhnul charakterisaci soudobé a vybral si thema na slova proroka Ezechiele: „Konec

přichází, přichází konec.“ (7, 2.) Nebylo tehdy radno se zmínit, jaký byl rok 1915 nebo 1916, kdy v cizích službách tekly potoky slovanské krve, za všeobecného nedostatku potravin v zázemí, kdy vychrtlé postavy hladových draze platily několik brambor, hrstku mouky nebo kapku mléka často lidem bezcitným posledním kusem oděvu, nebo rodinným památným šperkem, kdy zásobovací úřad rakousko-uherského mocnářství doporučoval „chutné jídlo z kravské řípy a špenát z jetele“. Kazatel líčí posluchačům tragedii „konec přichází“ - o pěti jednáních - s ouverturou „den hněvu, den pomsty.“ Jednotlivá jednání má nadepsána: smrt, soukromý soud, soud obecný. Čtvrtý a pátý akt se hraje na jevišti rozděleném propastí - herci se nesejdou. Na jedné straně jsou vyvolení pro království Boží, na druhé zavržení do pekla.

Nebudeme opakovat, co bylo v minulých rocích, z nichž si obyčejně člověk pamatuje jen to radostné a rád zapomíná bolestné věci, ale připomeňme si, co nám přinesl rok 1950 - jen tak zhruba.

Minulý rok již nám skoro přinesl zpevnění poměrů, spějících k míru trvalému, takovému, který lidem hlásal svým učním kníže míru - sám Ježíš Kristus. Kdyby nic jiného nám tento rok nepřinesl - je toto tak veliký dar, za který mu musíme býti vděční. - Nejsme však pohané, abychom byli vděční nějaké věci, ale jsme křesťané, vyznavači knížete pokoje - Ježíše Krista - a víme, že všechno řídí On - Bůh Trojjediný, a proto jemu vzdáváme dnes díky za všechno, co nám dal v tomto roce. Jak vděční musíme býti Bohu, že dává vnuknutí lidem, aby oni hájili mír a pokoj takový, který dává On a ne svět, totiž v lásce a milosti Boží. Hlas lidu - hlas Boží, praví staré přísloví. A my půjdeme za tímto hlasem Božím jako pravé ovečky Dobrého Pastýře. Ten Dobrý pastýř v Betlemě Davida pastýře a pak krále narozený - dal za nás i život. Tak i my v celém svém žití a snažení o to se budeme starat, aby jeho mír zavládl všude na zemi a za to dnes se budeme modlit. - Co je cennějšího než mír? Mírem a svorností věci rostou a nesvorností se rozpadají. Již naše stará píseň nábožná - z prvních dob křesťanství u nás

prosí: dej nám - Hospodine - pokoj a mír v zemi, Pane, smiluj se nad námi a uslyš hlasy naše. Mnoho dobrých věcí nám minulý rok dal. Tak za rok dáno lidem 20 milionů korun na podporách z nár. pojištění, ne těm, kteří si na to platili, ale těm, kteří na takový důchod si nesložili nic. - Snížil nám tento rok ceny mnohých věcí - potřebných - poskytl nám mnoho poučení - jak dále pracovati, aby tento život náš pozemský byl člověku pracujícímu co nejsnesitelnější, nejpříjemnější. Tím, že získává člověk blahobyť na zemi, tím není řečeno, že přestane toužit po blaženosti věčné. Ba právě naopak: člověk poznává, že život na zemi je pomíjející, i když je dobře zřízený, a tím člověk upne svůj duševní zrak na život nepomíjející - tam na věčnosti. Dříve se říkalo: Dřete, lidé, padejte únavou - zde na zemi - bude vám to odměněno na věčnosti. Ale nepracovali tak všichni a právě ti, co nepracovali a dali na sebe pracovat a sami z bezpracných zisků žili - a dobře žili - ti pro pracující často a přechasto měli jenom takovouto odměnu. Tento rok nám v začátcích nového a spravedlivějšího řádu volá: Pracujte všichni pro všechny - varujte se zahálky - podvodu! Co je to jiného než slova sv. Pavla, který nám praví: „Kdo nepracuje, ať nejí.“ Chce se žít a jinak žít, než se žilo dřív - a proto se musí i jinak pracovat! Je dost bohatství na světě, které by postačilo k důstojnému živobytí člověka - ne jednoho - ne několika, ale všech lidí - jen to nutno spravedlivě rozdělit - ale ne tak, aby práce na tomto světovém bohatství připadla většině lidí - a zisky jen několika jedincům! Za to obrazně - za toto poučení totiž musíme poděkovat dnes tomuto roku a tím jeho říditeli - Bohu - který všechno řídí - a řídil i tento rok.

Nutno poděkovat i za to, co nás tento rok tísnilo, bolelo, rmoutilo. I to je od Boha k našemu poučení, k našemu ozdravení a k napravení, abychom, než přistoupíme k poslednímu dni našeho roku - života, tak jako dnes jsme blízci konci tohoto roku, abychom při smrti naší byli očištěni tak, abychom mohli vejít do času - beze všech roků, beze všech konců - do šťastné věčnosti.

Zase si musíme vzít příklad z knížete pokoje - Ježíše Krista!

Pracoval tělesně, aby nám příklad zanechal. - Jeho oslavené zmrtvýchvstání vedlo přes Kalvarii - kde na kříži zemřel. A všechno za nás trpěl! Od krvavého potu až k smrti na kříži. Lidská zloba ukřižovala knížete - krále pokoje! Lidská zloba - nepřejícnost chce zničit i pokoj na světě. Kam se přiřadíme? Je to zbytečná otázka. My se musíme přiřadit k těm, kteří chtějí pokoj a mír na světě, a ne k těm, kteří tento pokoj a mír chtějí zničit. To již jen proto, že při narození Knížete pokoje v Betlemě andělé pokoj zvěštovali - lidem dobré vůle - a slávu Bohu; a že ten Bůh hned po svém zmrtvýchvstání pozdravil apoštoly: „Pokoj vám.“

Věčnost! Jaké to slovo na konci tohoto pomíjejícího roku! A kdo z nás může říci, že za rok nebude už platiti i o nás! Mnozí a mnozí, kteří ještě loni v tento den živi byli s námi, už odešli - tohoto dne se nedočkali. Pamatujme dnes na ně přáním, modlitbou, aby jim Bůh dobrotivý pokoje věčného popřáti ráčil, aby i na nás tak jednou pamatováno bylo podle slov Knížete Pokoje, který pravil: „Blahoslavení milosrdní, neboť i oni milosrdenství dojdou.“

Svět je rozdělený na dva tábory: jeden chce a touží, bojuje za mír, a druhý chce opět válku. Jeden - ten první chce mír, blahobyt pro všechny lidi získat prací, která je udělem člověka - druhý chce získat a udržet blahobyt bezpracný pro sebe a jen pro sebe. Není třeba dokazovat, co je Bohu milejší! A co my budeme následovat.

I dnes lidé dvojím způsobem vzpomínají konce tohoto roku. Jedni světským veselým užíváním - druzí děkováním Bohu za přijatá dobrodiní v tomto ztrácejícím se roku. K těmto druhým chceme patřit i my a děkovati i za ty, co poděkovat zapomínají; neboť vděčnost je první ctnost!

Proto radostně - vděčně se pomodleme tou krásnou písní „Bože, chválíme Tebe...“, my víme, že „když na světě se vše mění - Ty sám jsi bez proměny!“ Amen.

P. Jakub Bílý

PEVNOU PŮDU POD NOHAM A, JASNO NAD HLAVOU

Duchovní promluva novoroční.

Drazí v Kristu!

I. Naše srdce je jako hybné pero. Každým svým úderem touží po štěstí. A právě dnes, na Nový rok 1951, v tisícerych řečích, nářečích i podřečích, doma i na ulici, na souši i na moři, v rozhlasu i v telefonu bude zaznívati toto lesklé slovíčko - štěstí. Lidé, s nimiž se setkáváme, potřásají nám rukou a přejí nám - štěstí. Rozhraní roků je jistě okamžik, kdy je potřeba, abychom se na chvíli zastavili ve spěchu a shonu života - a vzpomínali. Dnes ale je také rozhraní století, vstupujeme do druhé poloviny XX. století, proto tím spíše je třeba, abychom věnovali chvílku rozjímání, přemýšlení.

V čem tkví pravé štěstí, co nás může učinit šťastnými?

II. Jeden spisovatel vypravuje, že kdysi seděl za krásného podzimního dne u okna, jehož jedno křídlo bylo otevřeno. Odkudsi zabloudila mezi tabule bzučící vosa. Z venku lákala ji k sobě zlatá záře sluneční a proto celá ustrašená bila stále prudčeji a prudčeji do skla, aby dosáhla svobody, až po novém bezvýsledném úderu padla omráčená na okenní rám. Ubohá malá vosa! Život, radost, světlo ji tak lákají... vedle ní je druhé křídlo okna otevřené, mohla by být hned na svobodě. Ale ona o tom neví a hledá štěstí tam, kde ho dosáhnouti nelze. Když jsem chtěl večer zavřít okno, ležela vosa nehybně na okenní římse. Zaplatila životem za to, že hledala štěstí na bludných cestách...

Jak jsme my lidé často podobni této vose! Lopotíme se, štveme se, znepríjemňujeme si navzájem život - a přitom básníme, že jdeme za svým štěstím. „Štěstí není prostopášným hýřením rozpustilce ničícího bezúčelně a svévolně nejvyšší statky životní, nýbrž právě naopak: rozvíjením tohoto života podle pravi-

del, jak nám Bůh přirozeným i nadpřirozeným způsobem stanovil.“ (Dr F. X. Novák.) Chceme-li tedy býti šťastni, je potřeba, abychom svůj život vzklenuli nad dvěma pilíři, které naše štěstí ponesou.

1. Prvním pilířem je pevná půda pod nohama.

Je naší povinností, abychom se starali o svůj pozemský život, o své povolání, o svou existenci. Třebaže je pozemský život - podle našeho svatého učení - pouze přípravou pro život věčný, jest přece velmi důležitý, neboť jaký bude můj život na zemi, taková bude moje věčnost. Jest tedy zajisté věcí mého svědomí, abych ze všech svých sil pracoval k tomu, abych řádně vyplnil místo, které mi Prozřetelnost Boží na zemi stanovila, abych uplatnil všechny své hřivny, aby se můj život znamenal po zemi světlou stopou mých nohou a žehnáním těch, s nimiž jsem se stýkal.

Lidský život velmi často bývá přirovnán k cestě - a zvláště dnes, na Nový rok, jako bychom se dívali do budoucnosti na cestu nových 365 dní, které nám snad Prozřetelnost vyměřila. Nuže, jak půjdeme touto cestou?

a) Nejprve je třeba, abychom znali dobře cíl. Jdeš-li do divadla, do kina nebo na koncert, tážeš se „co hrají?“, „jaký je program?“ Lidský život je největší divadlo - a zde bychom se neptali po programu, po cíli?

Snad mi mnohý z vás odpoví, že svůj životní cíl dobře zná. Jsem rolníkem, je tedy mým cílem, abych vzdělával role, jsem dělníkem, je tedy mou povinností pracovat v továrně či v dílně, jsem studentem, je mým cílem se vzdělávat, učit se, abych své vědomosti mohl dáti jednou do služeb svého národa a lidu, jsem matkou a proto mám programem svého života býti sluníčkem své rodiny a vychovávat svědomitě své děti. Ano, to je pravda! Ale to všechno jsou, řekl bych, pouze dílčí cíle. Jako cestovatel, který koná dalekou cestu, naplánuje si menší její úseky - tak i člověk na své cestě životní. Leč, který je ten poslední cíl všeho toho snažení a vši té práce?

Je to Bůh. Připodobňovati se svatým životem Bohu a dojíti

v Něm jednou svého zdokonalení, blaha, štěstí - to jest jediný cíl člověka důstojný.

K Bohu tedy chceme spěti v tomto novém roce a prosíme: Dobrý Ježíši, který jsi přišel na svět, abys nás vedl k svému Otci, buď naším vůdcem a nedej nám uchýliti se od pravé cesty.

Známe poslední svůj cíl, známe také cestu, jež k němu vede. Jsou to zákony Boží a povinnosti stavu.

Blahoslavený Mikuláš z Flühe měl ve svém pokoji pouze čtyři obrazy a o nich tvrdil, že jsou programem celého jeho života. Jeden obraz znázorňoval spanilou dívku, svatou Pannu, která klečíc, modlí se k Pánu Bohu. Druhý obraz představoval svatého Josefa v dílně tesařské, obraz třetí Spasitele v jeho vítězství nad pokušelem na poušti a obraz čtvrtý byl svatý kříž Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista. „Tyto čtyři obrazy jsou mým životním programem a cestou za štěstím,“ říkával Mikuláš. „První mi říká ‚modli se!‘, druhý ‚pracuj‘, třetí mi radí, abych se přemáhal a vítězil nad pokušením, a čtvrtý, abych skládal všechny své životní kříže k patě kříže Kristova, abych se učil trpět s odevzdaností do vůle Boží.“ A to má být i naše cesta po této zemi, abychom měli pevnou půdu pod nohama.

Modli se. Co je to modlitba? Je to rozmluva s Pánem Bohem, rozmluva s naším nejlepším přítelem. Když jdete k svému nejlepšímu příteli, nepřipravujete si thema svého rozhovoru, ale mluvíte od srdce k srdci, a když už jste si všechno řekli, tu vám stačí jen jeho přítomnost, stačí, že sedíte vedle sebe, že se na sebe usmíváte a třebas mlčíte. Bůh je naším nejlepším přítelem - i s ním máme takto rozmlouvat. Nemusíme hledat slov a nesmíme se přetvařovat. Budeme hovořit ve svých modlitbách s Pánem Bohem o svých denních starostech, o svých tužbách a plánech, o svých radostech i bolestech. A když k němu přijdeme do kostela, abychom se mu poklonili v Nejsvětější Svátosti Oltářní, a když Mu již všechno povíme - pak nám bude stačit patřiti na Něho očima lásky...

Bylo to dávno před válkou. Chudá žena, obklopená několika dětmi, musela se zoufale oháněti, aby sehnala posluhami na živobytí, zvláště když manžel byl nezaměstnaný, potom one-

mocněl a nakonec ovdověla. A přece si našla denně chvílečku, aby si zaskočila do kostela. Za pár grošů, které vydělala, nakoupila to nejnnutnější pro domácnost, vše složila do zástěry - ani tašky neměla - a s tím přiběhla do kostela, klekla před oltář, zástěru rozevřela a říkala: „Podívej se, Pane Bože, to jsem nakoupila. Na víc nebylo peněz. Požehnej, ať chutná mým dětem. Tak a nyní ještě jeden Otčenášek a už zase musím běžet.“ Drazí moji, myslíte, že to nebyla modlitba? Jistě krásná, upřímná a srdečná to byla rozmluva s Pánem Bohem, krásná modlitba.

Druhý obraz představuje tesařského dělníka svatého Josefa a vyzývá nás, abychom spojovali svou modlitbu s prací. Snad se nám někdy zdá, že ta všední, každodenní práce není tak důležitá pro životní štěstí. Ale to by byl zásadní omyl. Právě to svědomité plnění povinností svého stavu, to pravidelné vykonávání všech, i těch nejmenších povinností, přináší uspokojení, utlumuje výčitky svědomí - dává podklad našemu osobnímu štěstí. Písmo svaté nám říká: „Stvořen je člověk k práci, jako pták k letu.“

A třetí obraz nám radí, abychom se přemáhali. Benjamin Franklin si vedl jakousi bilanci svého svědomí. Na jednu stranu do rubriky Má dáti zapisoval všechny svoje nedostatky a do rubriky Dal vpisoval vše, co již odstranil, aby byl dokonalejší. Kéž bychom i my vedli takovou knihu svého svědomí, poctivě se snažili o sebezápor, o odstraňování svých hříchů a nepravostí - abychom na konci svého života mohli se pochlubit tím, že na straně Má dáti není již žádných položek, ale na straně Dal je mnoho zápisů našich dobrých skutků, pravých to pokladů věčnosti.

A konečně kříž Kristův. Učí nás soucítění s utrpením Páně a dává nám sílu, abychom dovedli všechny své životní kříže a bolesti proměnit v zásluhy pro věčnost. Bolest jako věrná družka života nás provází na každém kroku. Není člověka na světě, aby neměl nějakého trápení, nějakých starostí. Záleží jen na nás, zda svůj životní křížek neseme se zaťatými pěstmi a spíláním, či se sepjatými dlaněmi a modlitbou na rtech. Soucítění s utrpením Páně je nám velikou posilou v životě a řeč kříže je

častokráte jedinou mluvou, které člověk rozumí v mučivých úderech bolesti.

To je naše cesta po této zemi. A ještě něco:

2. Musíme jít k svému životnímu cíli radostně, vesele. „Radujte se, opět pravím vám, radujte se v Pánu.“ Tak nás vyzývá Písmo svaté. Naše náboženství není náboženstvím smutku a pláče, ale náboženstvím radosti. Pravý, opravdový křesťan musí být veselý, protože ví, že všechny bolesti a kříže tohoto světa jsou jen dočasné a že na věčnosti jej čeká nekonečná odměna podle slov Páně, který řekl, že „ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na mysl lidskou nepřišlo, co Bůh připravil těm, kteří Ho milují“.

Známe všichni naši národní pohádku, kterou zdramatisoval J. K. Tyl, „Strakonický dudák“. Pohádka vypravuje o Švandovi, kterému dobrá víla dala kouzelnou moc do jeho dud, takže jakmile na ně začal hrát, lidé se hned usmívali, zpívali si a poskakovali. Víte, jak mu pomohly dudy z nejedné nesnáze, jak odměňoval svou hrou dobré lidi a trestal zlé. Sama lidová moudrost vyslovuje touto pohádkou, že veselá mysl je dar samého Pána Boha. Pravím-li veselá mysl, nemyslím tím ovšem rozpustilost, lehkomyšlnost a hříchy. Myslím veselost, která plyne z čistého svědomí, z důvěry v prozřetelnost Boží, z radosti, že máme v Bohu pevný hrad a přátele ve vyvolencích Božích. Veselost tato se přirozeně projeví také světsky, ale zůstane vždy ušlechtilá. Takovou veselou mysl vezmeme si s sebou do nového roku.

3. A tím jsme se vlastně již přiblížili k řešení druhé části našeho novoročního hesla „Jasno nad hlavou“.

Nežiji ze své vůle, ale z vůle Toho, který mne do života povolal. Mám tedy k svému Pánu poměr. Ne poměr pána a otroka, ale poměr dítěte k Otci. A tak jako v rodině je milá pohoda, když si všichni členové rozumějí a jeden před druhým nemusí skrývat své tajemství - tak také budu šťasten jedině tehdy, nemusím-li se obávat za své skutky trestu rozhněvané spravedlnosti Boží, ale odměny žehnající ruky všemohoucího Boha.

Svatý František Saleský zakončuje jednu ze svých knih slovy: „Dávám ti s Bohem z celého srdce. Pán budiž s tebou a ty s ním. Kéž mu náležíš v tomto pozemském žití a radostně snášíš obtíže, které jeho následování přináší. Kéž mu náležíš také v životě věčném a podíl máš na blaženosti nebeského dvoru. Žítí v Bohu je pro duši velikým štěstím; leč více jest: žítí pro Boha a jemu náležet. Žij tedy cele v Bohu a žij pro Boha, náležej jen jemu, uctívej a plň ve všem jeho svatou vůli. Většího požehnání nemohu ti přát, neb činí šťastným v čase i na věčnosti. S tímto přáním se tedy s tebou srdečně loučím.“

A svatý Tomáš Kempenský v Následování Krista (II, 6) píše: „Když Ježíš je s tebou, vše je dobré... nic nezdá se ti těžké, žádný nepřítel ti nemůže uškodit. Kdo Ježíše ztrácí, ztrácí víc, než lze vyslovit, ztrácí víc než celý svět. Chudobný je, kdo žije bez Ježíše, ale nevýslovně bohatý, kdo žije s Ježíšem.“

Ano, musíme mít jasno nad hlavou, musíme mít ve svém srdci lásku Ježíše Krista. V avignonské obrazárně je prý kříž řezaný ze slonové kosti, který má větší cenu než všechny ostatní památky a umělecké předměty tamější. Tento kříž je zajímavý tím, že když na tvář Kristovu patří někdo s jedné strany, vidí v ní nevýslovně dojmavou bolest, kdežto se strany druhé se mu jeví v klidu a v nebeském jasu. Tam jeví se jako trpitel, zde jako vítěz.

Jsou však ještě krásnější obrazy, jakých žádná lidská ruka nedovede zobrazit a jež vytvořila ruka božského Mistra, jenž do svého díla vložil všechnu nebeskou krásu. Těmi obrazy jsou naše duše. Když jsou oděny v roucho posvěcující milosti, obrážejí všechnu krásu nebes.

A jak je to s námi, drazí moji? Když se zamyslíme nad svými životy, můžeme si říci, že jsme vždy měli jasno nad hlavou? Ano, byly chvíle, kdy jsme přímo spočívali v Božském Srdci Páně: jen vzpomeňte na chvíle prvního svatého přijímání, kdy naše nevinné dětské zraky se přímo stápěly ve studnici Boží lásky, vzpomeňte na svaté chvíle klidu svědomí, když jsme odcházeli z ticha zpovědnice - ale byly bohužel také chvíle, kdy jsme klopýtli na cestě života, kdy jsme odvrátili svou tvář od

Otce světla a ponořili se do temnot hříchu. Ale i tehdy byl nad námi Bůh svou milostí a očekával, až odtrhneme svůj zrak od věcí stvořených a pozvedneme jej k Němu, abychom poznali, že jen na nás záleží, máme-li mít „jasno nad hlavou“.

Veliký myslitel a světec svatý Augustin krásně - již před 1500 lety - pravil: „Pro sebe jsi nás stvořil, ó Bože, a neklidné je srdce lidské, pokud nespočine v Tobě.“ Ano, člověk je tak veliký, jeho duch je tak bohatý a tento svět se vši svou krásou a bohatstvím přece nemůže uspokojit jeho duši, přece nemůže mu dát pravého a skutečného štěstí. Je pro něho zlatou klecí, krásnou, bohatě vyzdobenou a nádherně vypravenou klecí, ale nic víc než klec, vězení, a při každém větším rozmachu křídla naráží duše na stěny tohoto vězení, a proto touží po širém rozletu, po věčném štěstí, po nesmrtelnosti. Tuto touhu po štěstí vložil Bůh do srdce člověka, aby poznal svůj věčný cíl, který jest v Bohu. „Solo Dios basta!“ - Bůh samotný mi postačí! Tento známý výkřik svaté Terezie jest také nejvlastnějším výkřikem duše každého člověka.

Po čem přirozenost lidská volá, to nám bylo přislíbeno a uchystáno v Božím zjevení. „Bůh pak všelike milosti, jenž vás povolal k věčné slávě své v Kristu Ježíši, po krátkém utrpení sám vás zdokonalí, utvrdí a upevní.“ (Petr 5, 10.)

Máme jednou s obdivem patřiti na Boha a jej milovati. To jest „život věčný“, o kterém Písmo svaté tak často mluví. To jest „radost Páně“, která pro „věrného sluhu“ je připravena (Mt. 25, 23). To jest ona blaženost, která přesahuje každý pojem, o které svatý Pavel říká, že „ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo a do lidského srdce nevniklo, co Bůh připravuje těm, kteří ho milují“. (Kor. 2, 9.)

To je náš pozemský úkol a cíl věčný. Zdají se sice od sebe býti vzdáleny jako nebe od země, a mnozí lidé se obávají, že sloužíce jednomu, zanedbají druhé. Ale Bůh to tak zařídil, že právě věrným plněním našeho pozemského úkolu dosáhneme cíle věčného.

Drazí v Kristu. Vstupujeme do nového roku 1951 a jako jeho předznamenání jsme si dali heslo: „Pevnou půdu pod no-

hama a jasno nad hlavou.“ To jsou dva zázračné pilíře, nad nimiž když vzkleneme své životy, dojdeme pravého a trvalého štěstí.

III. A toto štěstí přeji vám, moji milí, jako váš duchovní správce a pastýř, z celého srdce.

Přeji vám, aby nový rok 1951 byl pro nás pro všechny rokem pravého požehnání Božího, aby všechny hrozby válečné se rozplynuly jako dým, aby nad naší hlavou se rozklenula duha Božího míru a pokoje, aby vaše rodiny prožívaly spokojené dny života, aby naše vlast vždy víc a více kráčela k blahobytu a církev svatá aby žehnala všem blahodárným počínům.

Boží pak láska nechť provází nás po všechny dny nového roku 1951, ale provázej nás až na věčnost. Amen.

Prof. P. Josef Beneš

„SVĚTLO PŘIŠLO NA SVĚT“

Svátek Zjevení Páně.

Kniha kněžských hodinek oslavuje dnešní veliký den připomínkou tří velikých zázraků: „Dnes hvězda vedla mudrce k jeslím - dnes víno učiněno jest z vody na svatbě - dnes se dal Kristus v Jordáně pokřtiti, aby spasil nás, alleluja.“

Mešní modlitby pak zdůrazňují jaksi společný obsah těchto tří událostí. Obsahem tím jest pravda, že: Kristus Pán zjevil své božství všem lidem, a proto jest oslavován dnešní den jakožto svátek Zjevení Páně všem národům. Ano, Světlo přišlo na svět, aby osvítilo všechny ty, kdož stojí ve stínu smrti.

Prví, kdož přišli na upozornění hvězdy, byli slavní mágové. Byli to pohané, ale pohané toužící po vzdělanosti a po pravdě, a jdou se Tomu, který pravdu, vzdělanost a spásu na svět přinesl, poklonit. Kristus Pán se po prvé zjevil těm, kteří Ho neznali, a naznačil, že všichni jsme povoláni k tomu, abychom jej poznali.

Kristus Pán zjevuje svou moc na svatbě v Káni Galilejské. Zde po prvé ukazuje se nám mocnost přímluvy jeho přesvaté Matky, Panny Marie.

V řece Jordáně křtí sv. Jan Křtítel Krista Pána. Není tam sám, ale zástup, který přihlíží, a Jan přede vším lidem prohlašuje, vlastně zjevuje lidem, že tento jest Beránek Boží, který snímá hříchy světa.

V povolání oněch mágů (sv. Tří králů) k jesličkám slavíme vlastně povolání pohanů, slavíme tu úradek Boží Prozřetelnosti, podle kterého netoliko národ izraelský, nýbrž veškero lidstvo, tudíž i my, ve velkou rodinu Boží sjednocení a milostmi Nového Zákona máme býti obdařeni. Proto v tento den vzpomínáme posláni misijního, jmenovitě zámořských misii. „Vstaň a osvět se, Jerusaleme, neboť přichází světlo tvé a sláva Hospodinova nad tebou vychází,“ tato slova Písma jsou určena celému světu. Celý svět stává se oním Jerusalemem, nad kterýmž světlo a sláva Hospodinova vychází. A až uzří všeliké lidstvo tyto radosti ze slávy Hospodinovy, budou se diviti a rozšíří srdce svá a přijdou mnozí ze všech dílů světa, kdož přinesou zlato, kadidlo a myrhu k poctě Zjeveného. V mystickém smyslu splňuje se toto proroctví nejdokonaleji tím faktem, že všem národům celého světa zvěstuje se evangelium a všechny národy více a více prostupuje učení Spasitele a národové jsou přibližováni k duchovnímu Jerusalemu. I my v našem národě vzpomínáme, že to byli slovanští věrozvěstové, přišli k nám z Východu, sv. Cyril a Metoděj, kteří první srozumitelným jazykem přinášeli nám světlo onoho Světla, které na svět přišlo.

Zázrak v Káni Galilejské i jordánský křest symbolicky doplňující Zjevení, jasně nám ukazují, jak velkomyslně mírumilovný Kristus nastupuje věkovité tažení mezi národy. Uvažujeme, zdaž i my nemáme vstoupiti v řady oněch hrdinných, kdož touží po tom, aby celý svět přelaskavému žezlu Krále králů, Ježíše Krista, se podrobil a tak svět užíval požehnaného ovoce v míru a křesťanské lásce. Nemůžeme krásněji oslaviti slavnost sv. Tří králů, nežli tím, že opravdu se budeme modliti vroucně v Otčenáši „přijď království tvé“. Tak poznáme Zjevení se Syna Božího i v nás a pro nás a jednou i popatříme na věky v oči Světla, které na svět přišlo. - Amen.

HOMILETICKÁ PŘÍLOHA

Číslo 6

Duchovního pastýře

RŮŽENEC

MÁJOVÉ PROMLUVY

První část

Promluvy I.—XI. napsal P. Ludvík Spurný OFM,

XII.—XVI. napsal P. Jan Košnar CSSR.

I.

30. duben: Úvodní: „*Královno posvátného růžence, oroduj za nás!*“

Příroda se oděla v slavnostní háv. Tisícere květy se rozvily v nevýslovné kráse a se všech stran se rozléhá radostný hláhol zvonů. Proč to vše? Na počest vznešené Královny máje, nejblah. P. Marie. Nejen mariánské svatyně, ale i ty nejprostší vesnické kapličky tonou v záplavě světél a moři květů a kolem oltářů nebeské Matičky se shromažďují nepřehledné zástupy jejích věrných dítek, pozdravujících ji radostně: „Zdrávas, zdrávas, Maria!“

I my, drazí přátelé, přišli jsme sem, abychom se nejen dnes, ale po celý měsíc shromažďovali kolem jejího oltáře. Mnoho květů zdobí tento oltář Mariin. My však chceme k úctě naší nebeské Matičky uvíti věnec z květů jí nejdražších, z tajemných růží nevýslovné lásky Boží a Mariiny k nám - sv. růženec - modlitby to nejkrásnější a nejvznešenější, a přece, žel Bohu, dnes tak opomíjené. Proto účelem našich letošních májových promluv budou tajemství svatého růžence, abychom poznali jeho vznešený původ, jeho krásu, a tím si zamilovali tuto krásnou rozjímavou modlitbu.

Zamyslíme-li se vážně nad obsahem posvátného růžence, nad modlitbami, z nichž se skládá, poznáváme, že modlitba svatého růžence již

svým složením *pochází od Boha*. Tak již samo znamení svatého kříže, které děláme na počátku modlitby sv. růžence, k nám mluví o ne-skonale lásce Boží k nám: „Tak Bůh miloval svět, že dal jednorozeného Syna svého, aby nikdo, kdo v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný“ (Jan 2, 16), neboť nám neustále připomíná vykupitelské dílo Kristovo.

Jestliže v překrásné naší písni velehradské přejeme: „Bez víry se ne-lze líbit Pánu, růže ctnosti z víry rozkvétá, víra otcovská otevírá rajskou bránu, věrou do srdce Bůh zavítá,“ pak modlitba sv. růžence musí býti Bohu vpravdě milá, neboť zárukou jejího Božského původu jest nejen již zmíněné znamení svatého kříže, jímž vyznáváme svou víru v nejsvětější Trojici tolikrát, kolikrát se znaméním svatého kříže znamenáme, ale i následující apoštolské vyznání víry, modlitba „Věřím v Boha“, nejstarší ze všech vyznání víry, neboť sahá až do dob apoštolských, krásně nás takto spojuje s nejstarší dobou křesťanskou, s dobou nej-ideálnějšího života podle svaté víry, ale i svým obsahem těch nejdůleži-tějších pravd našeho svatého náboženství, jež každý katolický křesťan musí nejen dobře znáti, ale i pevně věriti, chce-li dosíci své spásy! Zda toto apoštolské vyznání víry není neustálou pro nás pobídkou, kdykoliv se je modlíme, abychom se snažili následovati příkladu prv-ních křesťanů, žítí opravdu životem živé víry? - Kolikrát při modlitbě sv. růžence se modlíme jednu z nejkrásnějších a svým původem vprav-dě božskou modlitbu „Otče náš!“ Zda není tato modlitba vpravdě da-rem nebes? Vždyť jejím původcem jest sám náš Božský Spasitel a Vyku-pitel, Ježíš Kristus. On to byl, jenž ji naučil své apoštoly se modliti, když v slavné své řeči na hoře Blahoslavenství k nim pravil: „Vy se tedy bu-dete modliti takto: Otče náš, jenž jsi na nebesích!“ (Mat. 6, 9.) Jak krásná a vznešená to modlitba, jež ve svých krátkých sedmi prosbách vystihuje naši cestu k Bohu, naši touhu Bohu se připodobnit, jím se dát vésti a být pod jeho mocnou ochranou ve všech potřebách a nebezpe-čích života. Kdo pochopí obsah této modlitby, ten se ji jistě radostně bude modliti, a tím i rozohňovati svou horlivost pro čest a slávu Boží.

Zamysleme se nad modlitbou „Zdrávas, Maria!“ Zdaž to nejsou slo-va vzata z evangelia, slova, jež sám Bůh vložil do úst svého posla arch-anděla Gabriela a do úst sv. Alžběty? - „Zdrávas, milostiplná, Pán s tebou!“ zněla tato slova po prvé v chudičkém domku nazaretském

z úst andělských, když oznamoval P. Marii vůli Boží, že se má státi Matkou jednorozeného Syna jeho. A v témž evangeliu sv. Lukáše (Luk. 1, 28, 41, 42) o několik řádek níže čteme: Alžběta pak byla naplněna Duchem svatým a zvolala: „Požehnaná ty mezi ženami a požehnaný plod života tvého!“ - Kdo promlouvá zde ústy andělovými a Alžbětinými? Nikdo jiný než sám Otec nebeský! Církev sv. dodala k tomu pak: „Ježíš“ nejen proto, že On jest tím požehnaným plodem života Mariina, ale podle slov sv. Bernarda (*Sermo in Cant.*): „jest pro ústa medem, pro uši radostným zpěvem, líbezností pro srdce.“ Ježíš pak znamená tolik jako Spasitel a Vykupitel - a i toto jméno bylo dáno od anděla řkoucího k Josefovi: „a dáš mu jméno Ježíš; on totiž spasí lid svůj od hříchů jeho“ (Mat. 1, 21). V druhé pak části jest obsažena naše dětinná prosba k nebeské Matce, aby se za nás přimlouvala u trůnu Božího ve všech potřebách a okamžicích našeho života, zvláště pak v nejdůležitějším a rozhodujícím o celé naší věčnosti, v hodinu naší smrti.

Jak vznešenou jest modlitba sv. růžence, poznáváme i z toho, kdo nás této modlitbě vlastně naučil. Byla to sama Matka Boží, jež naučila tuto modlitbu sv. Dominika, který působil v jižní Francii proti tehdy velmi nebezpečným Albigenkým. Když si již chtěl téměř zoufati nad svým neúspěchem, utekl se o pomoc k nejbláh. P. Marii. Odešel z Toulouse do vzdáleného lesa a tam úpěnlivě prosil přečistou Pannu o pomoc proti nepřátelům sv. víry. Tři dny a noci strávil na modlitbách. Měl zvláštní vidění. Zjevila se mu ve své slávě P. Maria, obklopena třemi vznešenými královnami, z nichž každá měla kolem sebe družinu 50 panen. První byla se svou družinou oděna bíle, druhá červeně a třetí ve zlatohávu. Nejbláh. P. Maria vysvětlila mu celé zjevení: „Tři královny představují tři růžence. Padesát panen v každé družině znamená padesát ‚Zdravas, Maria!‘ každého růžence. Bílá královna značí radostný růženec, červená bolestný a zlatá slavný. Jsou to tajemství vtělení, narození, života a utrpení mého Syna, jakož i jeho zmrtvýchvstání a oslavení, uzavřená a ozdobně orámovaná andělským pozdravením. Toť můj růženec, jenž jest mým potěšením, mou radostí. Zaveď všude tuto modlitbu a pobloudilí se obrátí a obrácení budou spaseni.“ Sv. Dominik uposlechl, všude zaváděl tuto modlitbu a záhy se setkal s velikým úspěchem. - Zda toto, co jsme slyšeli, nemá i nám býti mocným

povzbuzením, abychom se rádi modlili, vždyť jest nejen jejím vznešeným darem, ale i její radostí a potěšením.

Mohli bychom uvést mnoho příkladů, kterak P. Maria si vroucně přeje, abychom se tuto její krásnou modlitbu rádi modlili. Připomeňme si však jen jednu událost. Kdykoliv se P. Maria zjevovala chudičké pasáče lurdské sv. Bernadetě, vždy měla na ruku sv. růženec, učila dívenku růženec se modliti a nabádala k modlitbě růžence. A kolik milostí se dostalo ctitelům sv. růžence i celé Církvi!

Když v r. 1571 Turci s velikými pozemními i námořními silami ohrožovali celý křesťanský svět, tu tehdejší veliký papež Pius V. hledal pomoc a ochranu u nejbl. P. Marie modlitbou sv. růžence a rozkázal všem řeholníkům a křesťanům tuto se modliti. Došlo k veliké námořní bitvě u Lepanta. Ačkoliv křesťané byli v menšině, slavně v této bitvě zvítězili. A kolik a jak velkých milostí se dostalo vroucím ctitelům sv. růžence! Proto chceme-li býti opravdovými dítkami Mariinými, chceme-li, aby Ona byla vpravdě naší Matkou, modlívejme se rádi sv. růženec.

Na velkolepé nástropní malbě Michelangelově v kapli Sixtinské „Poslední soud“ lze viděti člověka, kterak šplhá po růženci z hluboké propasti, do níž se měl již již zřítiti. Jak poučné pro nás! Chceme-li se zachrániti před zřícením do propasti věčné záhuby, modlívejme se rádi sv. růženec. Stane se nám tajemným žebříkem Jakubovým, spojujícím tuto zemi s nebem. Budeme po něm bezpečně vystupovati výš a výše, dokud nespočineme v náručí Královny posvátného růžence, naší předobré a laskavé Matičky nebeské. - Amen.

II.

1. května: „Zdrávas, milostiplná!“

Tmavá, bouřlivá noc se rozprostírala nad krajinou. Zbloudilý poutník marně tápal v této neproniknutelné tmě a hledal cestu, jež by ho přivedla k vytčenému cíli. Smutně zvedal hlavu k ztemnělé obloze, toužebně očekáváje záblesk denního světla, jenž by ho vyvedl ze zoufalého postavení, v němž se octl. Znavené rty šeptaly vroucně modlitbu k Otci nebeskému. Jak se pak zaradoval, když uviděl první záblesk nastávajícího dne.

Tímto zbloudilým poutníkem bylo lidstvo, které po pádu prvních lidí tápalo ve tmách, úpělo pod strašlivým otrockým jhem úhlavního nepřítele své spásy - ďábla - a toužebně očekávalo denní světlo, vycházející Božské Slunce, otcům zaslíbeného Spasitele a Vykupitele, Ježíše Krista. Jak mocně bušily na uzavřenou bránu nebeskou vroucí tužby a přání, vzdechy a volání po slíbeném Mesiáši! Čím více se blížila doba jeho příchodu, tím vroucněji zněly i prosby: „Rosu dejte, nebesa, shůry, a oblakové, dštěte Spravedlivého; otevři se, země, a vypuť Spasitele“ (Isaiáš 45, 8). Když se naplnila doba, Otec nebeský vyslyšel tyto vroucí vzdechy a volání a posílá na svět posla svého, archanděla Gabriela, který již před více než 400 lety oznámil Danielovi příchod Mesiáše a jeho smrt, a který nedávno i Zachariášovi oznámil, že Hospodin vyslyšel modlitbu jeho a jeho manželky, že budou mít syna, jenž bude předchůdcem samého Vykupitele. Tento vznešený posel Boží přichází do malého městečka galilejského Nazareta, vchází do chudičského domku, do malé světničky, kdež na modlitbách dlí útlá dívka, ne sice bohatá statky tohoto světa, zato však ctnostmi ji zdobícími, potomek slavného královského rodu Davidova, nejbláh. P. Maria. Podle nejsvětější vůle Boží byla sice zasnoubena Josefovi, muži spravedlivému, rovněž z královského rodu Davidova, ale žila s ním v naprosté panenské čistotě, jakž se byla Bohu zaslíbila. A tuto nejčistší Pannu vyvolila nejsvětější Trojice od věčnosti, přede všemi jinými ženami, za Matku slíbeného Vykupitele. Proto také nelze pochybovati o tom, že oplývala takovým nadbytkem nebeských darů a milostí, že svými zásluhami a svatostí, podle učení sv. Otců, daleko převyšovala všechny lidi. Vždyť i od samého archanděla Gabriela, posla Božího, byla nazvána „milostiplnou“. „Zdrávas, milostiplná!“ zdraví ji při svém příchodu, aby jí oznámil, že se má státi Matkou jednorozeného Syna Božího. Z těchto slov archandělových vysvítá zvláště jedna její veliká milost, kterou nejbláh. P. Maria převyšovala všechny potomky Adamovy: její Neposkvrněné Početí!

Důvody pro to jsou velmi jasné. Vždyť již našemu rozumu zdá se býti nemožným, aby Ona vyvolená, od níž měl nejsvětější Syn Boží na sebe vzíti lidskou přirozenost, byla poskvrněna, byť jen stínem hříchu. Naším citům odporuje jen pouhé pomyšlení, že by jednorozený Syn Boží, který sobě oškliví a nenávidí i ten nejnepatrnější stín hříchu, vy-

volil si za Matku svou pannu, poskvrněnou hříchem dědičným. Hříšná Matka, byť i jen na okamžik poskvrněná hříchem dědičným, nemohla by nikdy býti důstojným příbytkem Syna Božího. O tom byli přesvědčeni i sv. Otcové. Tak sv. Anselm praví: „Slušelo se, aby nejblahosla-venější Panna takovou čistotou zářila, která by po čistotě Boží byla za největší uznána. Kdyby Maria byla poskvrněna dědičným hříchem a později teprve od tohoto očištěna, jakou přednost by měla její čistota před Jeremiášovou a Janovou, kteří rovněž v lůně mateřském očištění byli?“ Sv. Bonaventura pak píše: „Slušelo se, aby nejblah. Panna ne-měla na sobě hříchu a ďábla tak přemohla, že jemu ani na okamžik ne-musela podléhati.“ - Proč P. Maria musela zůstat uchráněna hříchu dědičného, krásně odůvodňuje sv. Anselm. Píše: „Jestli prorok Jere-miáš byl v lůně mateřském posvěcen, Jan, předchůdce Kristův, v lůně mateřském naplněn Duchem svatým, kdož by se odvážil tvrditi, že Panna Maria při svém početí byla oloupena o milost Ducha svatého?“ ...A pokračuje: „Můj jazyk neodvažuje se říci a duchu se protiví po-myšlení, že by naše Paní, kterou všemohoucnost Boží tak vyznamenala, moudrost Boží tolika dary obohatila, milosrdenství Boží za Matku vy-vylilo, byla ve svém početí zatížena smrtí hříchu, jež závistí ďáblovou přišla na tento svět.“

A Bůh skutečně ve své neskonale dobrotě a ve své nevystihlé pro-zřetelnosti Matku jednorozeného Syna svého jako jedinou mezi dítkami Adamovými uchránil hříchu dědičného, jak nás učí Církev svatá.

Zda i my nemusíme se upřímně radovati z tohoto velikého vyzna-menání, jehož se naší nebeské Matce dostalo? I nám na křtu sv. byl odpuštěn hřích dědičný a my jsme se stali dítkami Božími a nejblah. P. Maria se stala naší Matkou. P. Maria měla ve veliké ošklivosti hřích, neboť poznala jeho zlobu a ošklivost pod křížem Jednorozeného Syna svého. Chceme-li, aby opravdu byla naší Matkou, mějme v ošklivosti i my každý hřích i stín jeho. Prosme ji, aby nás vzala pod svůj mocný ochranný plášť a chránila nás před nástrahami ďábla, úhlavního nepří-tele naší spásy. Volejme k ní vždycky s důvěrou: „Královno bez poskvr-ny hříchu prvotního počatá, oroduj za nás!“ - Amen.

III.

2. května: „Kterého jsi, Panno, z Ducha svatého počala.“

Pojďme dnes v duchu do Nazareta a vstupme do domku, v němž bydlela P. Maria, vyvolená to Matka Boží. Známe ji dobře, včera jsme se s ní seznámili. Vstupme tiše, nepozorovaně a sledujme pozorně vše, co se zde odehrává. Co vidíme? P. Maria klečí zahlobána do modlitby a rozjímání; dokonce, podle mínění sv. Otců, vysílala k nebi vroucí vzdechy a prosila úpěnlivě nebeského Otce, aby konečně seslal tak toužebně očekávaného Vykupitele. Z jejích úst se linula vroucí prosba: „Rosu dejte, nebesa, shůry, a oblakové, dštěte spravedlivého; otevři se, země, a vypuť Spasitele!“ (Isaiáš 45, 8.) A právě v tomto okamžiku vchází posel Boží, archanděl Gabriel, a zdraví ji slovy: „Zdrávas, milostiplná! Pán s tebou!“ P. Maria se ulekla, když uslyšela tento pozdrav, a přemýšlela, co by měl znamenati. Posel Boží však pokračuje: „Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. Hle, počneš a porodíš Syna a dáš mu jméno Ježíš. Ten bude veliký a bude nazván Syn Nejvyššího. A Bůh mu dá trůn jeho otce Davida; i bude kralovati nad domem Jakubovým na věky a jeho království nebude konce“ (Luk. 28-35).

Těžko lze vyjádřiti pocity, jimiž bylo naplněno srdce této pokorné a čisté Panny při těchto slovech. S obdivem, že právě ona byla od Boha vyvolena k uskutečnění tak velikého tajemství, táže se anděla: „Jak se to stane? Vždyť muže nepoznávám!“ P. Maria nepochybuje o andělových slovech jako Zachariáš, nemůže však tato pokorná a čistá Panna pochopiti, proč právě ji Bůh k tomu vyvolil a kterak se to má státi, když nade vše miluje svatou čistotu a tuto právě Bohu zaslíbila. Proto považovala za nutné se zeptati, kterak při tak velikém slibu může se státi Matkou? A tu archanděl Gabriel, odpovídaje na její otázku, zvěstuje nejen jí, ale všemu lidstvu, veliké tajemství neskonale lásky Boží, tajemství vtělení Syna Božího: „Duch svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího zastíní tě!“ Po těchto slovech nejbláh. a nejčistší Panna pokorně sklonila svou hlavu a podrobila svou vůli nejsvětější vůli Boží, řkouc: „Hle, služebnice Páně, ať se mi stane podle tvého slova“ (Luk. 1, 38). A v témž okamžiku se uskutečnilo největší tajemství neskonale lásky Boží; věčné Slovo Boží se stalo tělem, Syn Boží se stal člověkem.

Syn Boží se pokořil měrou nejvyšší, vzav na sebe podobu služebníka; nade všechny tvory vyvýšena byla nejbláh. P. Maria, stavší se Matkou Krále a Pána nebes i země! Syn Boží se stal vpravdě člověkem, Bohem však býti nepřestal; P. Maria se stala skutečnou Matkou Boží, rovněž však nepřestala býti nejčistší, neporušenou Pannou. Jak veliké a nepochopitelné tajemství!

Touž všemohoucností, kterou Bůh z ničeho učinil svět, touž všemohoucností, t. j. svou vůlí učinil v lůně P. Marie tělo svého jednorozného Syna a stvořiv z ničeho duši, spojil ji s ním v lidskou přirozenost, s kterou se spojil Syn Boží se svou Božskou přirozeností, takže potom lidská a božská přirozenost byly při něm spojeny v jedné, a to božské osobě nerozdílně a nesmíšeně. Toto vtělení bylo dílem celé nejsvětější Trojice, přece však se přičítá Duchu svatému, neboť vtělení Syna Božího jest dílem lásky Boží k lidem; díla lásky se však, podle mluvy biblické, připisují Duchu svatému.

Podle učení sv. Otců toto veliké tajemství jest tajemství moudrosti, lásky a milosrdenství. Tajemství moudrosti Boží, neboť žádný člověk by nedovedl vynalézt tak podivuhodný prostředek ke smíru s Bohem; lásky a milosrdenství, poněvadž vše, co se v tomto tajemství událo, dalo se z neskonalé lásky a dobroty Boží k nám. Otec nebeský z lásky k nám posílá na svět jednorozného Syna svého, aby nás vykoupil a spasil. Jednorozný Syn Boží skutečně sestupuje na tento svět a bere na sebe naši přirozenost; to vše činí z lásky k nám. Duch svatý utváří ono svaté tělo, které později za nás bylo obětováno na kříži; jedinou pohnutkou k tomu jest jeho neskonalá dobrota a láska k nám. Mohl Bůh ve své nekonečné lásce pro nás více učiniti, než byl učinil? „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozného dal,“ čteme v evangeliu sv. Jana (3, 16). - Nyní teprve chápeme slova velikého apoštola lásky, miláčka Páně, sv. Jana v jeho listě (1. Jan 4, 8): „Bůh je láska!“ - Chápeme i slova velikého učitele církevního sv. Augustina: „Abys zachránil služebníka, dal jsi, ó Pane, svého Syna!“

Proto naší nejpřednější povinností jest Boha milovati, jak nás nabádá sv. Jan: „My tedy milujeme Boha, neboť on první miloval nás!“ (1. Jan 4, 19.) Jak má naše láska k Bohu vypadati? Vidíme na příkladu Královny máje. Podrobit svou vůli nejsvětější vůli Boží. Poznávat vůli Boží a podle ní žít. Jeho vůle, toť jeho přikázání. Budeme-li je zachovávat,

budeme Boha milovati. Tak slavnostně prohlásil sám Božský Spasitel: „Milujete-li mne, budete zachovávatí moje přikázání!“ (Jan 14, 15.) A jindy opět: „Zachováte-li moje přikázání, zůstanete v mé lásce, jako i já jsem zachoval přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce!“ (Jan 15, 9, 10.)

Když sv. Antonín Paduánský jako pětiletý hošík dlel v domě otcovském, zaklepal někdo za chladného zimního dne na dveře. Antonín běžel otevřít, a tu stálo před ním milostné Dítě, bosé, v chudičkém šatě, s mošničkou na zádech. Malý Antonín ze zvědavosti nahlédl do mošničky a spatřil k svému úžasu místo chlebě samá červená srdíčka, zářící jako převzácné rubíny. „Kdopak jsi? Co chceš?“ tázal se překvapený Antonín. „Jsem syn královský,“ odpovědilo Dítě, „a chodím prosit o srdce lidská. I tvoje chci!“ - „Jak se jmenuješ?“ tázal se sv. Antonín dále. „Nemusím ti teprve jméno své říkat,“ odpovědělo Dítě, „tvá zbožná matka jmenovala ti je často; neboť já jsem Ježíš!“ A Dítě zmizelo.

Co nám chce říci tato zbožná legenda? Nic jiného než toto: Bůh touží po naší lásce. Bůh vroucně si přeje, abychom ho milovali. Splňme toto jeho přání, obětujme jemu svá srdce a prosme ho, aby srdce naše zapálil onou velikou láskou k sobě, kterou planulo jeho Božské Srdce k nám. - Amen.

IV.

3. května: „S kterým jsi, Panno, Alžbětu navštívila.“

Když archanděl Gabriel oznámil P. Marii, že se má státí Matkou jednorozeného Syna Božího, rovněž jí oznámil, že Bůh vyslyšel i modlitbu příbuzné její Alžběty a tato bude mít syna. P. Maria z veliké pokory tají sice svou vznešenou důstojnost Matky jednorozeného Syna Božího; z vděčnosti však a z radosti se rozhoduje, že navštíví svou příbuznou Alžbětu, jednak aby jí blahopřála ke splnění jejího vroucího přání, jednak aby jí byla nápomocna a prokázala jí službu lásky. Svatý Lukáš ve svém evangeliu (1, 39, 40) píše: „V těch dnech se Maria vydala na cestu a spěšně odešla do hor, do judského města. I vstoupila do domu Zachariášova a pozdravila Alžbětu.“

Jak krásný příklad pokory nám dává nejbláh. P. Maria. Ona, Matka Nejvyššího, tedy vyvýšena nade všechny tvory, nejenže se nevyvyšuje

nad jiné, ale naopak stává se ještě pokornější. Vždyť proto přichází k Alžbětě, aby jí z lásky posloužila. Jak zahanbuje P. Maria pyšné a domýšlivé, kteří neustále vyžadují různé společenské ohledy a výjimky a nemají nic jiného na mysli, než jak by hověli své ješitnosti a samolibosti. Jakmile však P. Marii volá láska, nenechává se ničím odraditi od svého úmyslu, ani nebezpečími, ani obtížemi vzdálené cesty. Opouští svou samotu a hnána touhou pomoci své příbuzné, spěchá do hor.

Konečně přichází do domu Zachariášova a zdraví se se svou příbuznou Alžbětou. Jakého štěstí a vyznamenání se dostalo tomuto domu. Jak bohaté požehnání nebes spočinulo na tomto domě. Tím chtěl nám Bůh ukázati, kdo jest prostředníkem jeho milostí. Božský Spasitel jest vždy nablízku těm, k nimž přichází P. Maria, jeho Matka. Slyšme, co nám o tom vypráví sv. Lukáš ve svém evangeliu (1, 41-45): „Jakmile Alžběta uslyšela Mariino pozdravení, poskočilo dítě v jejím lůně. Alžběta pak naplněna byla Duchem svatým a hlasitě zvolala: „Požehnaná ty mezi ženami a požehnaný plod života tvého! A odkud mi to, že matka mého Pána přišla ke mně? Neboť hle, sotva se dotkl zvuk tvého pozdravení uší mých, dítě v mém lůně radostně poskočilo; a blažená, která uvěřila, že se dokoná, co jí bylo řečeno od Pána.“ - Alžběta, osvícena Duchem svatým, poznává ve své příbuzné Matku slíbeného Vykupitele. Jan v lůně matky své byl očištěn od hříchu dědičného, zázračným způsobem předčasně dospívá k užívání rozumu, takže osvícen Duchem svatým poznává příštího Vykupitele a toto poznání naplňuje ho rozkoší a radostí.

Z této události přicházíme k poznání, pro nás velmi radostnému: P. Maria jest naší mocnou prostřednicí u Boha; nepřichází nikdy sama, nýbrž vždy se svým Božským Synem.

Netřeba nám daleko choditi pro důkazy. Vzpomeňme jen naší první promluvy o prvním tajemství radostného svatého růžence. P. Maria právě tím, že svolila státi se Matkou jednorozeného Syna Božího, stala se prostřednicí našeho vykoupení. Vidíme to i z jejího života. Pán Ježíš na její přímlovu činí první zázrak v Káni galilejské - proměňuje vodu ve víno. Umíraje na kříži pak nám ji dává za Matku. Sv. Efrém (Ad virg.) volá proto nadšeně: „Pomocí tvou, ó Maria, byli jsme smířeni s Bohem. Tys spása, pokoj, radost a prostřednice celého světa.“

O králi Šalomounovi vyprávějí knihy královské, že posadil matku

svou po pravici své na trůně a odevzdal jí neomezenou moc v říši. Podobně vyprávějí dějiny i o císaři Konstantinovi Velikém, že když nastoupil na trůn, svěřil říšské pečeti a klíče k pokladnici své matce, sv. Heleně. Tak činila knížata světská. Podobně, ba v měřítku nekonečně větším, učinil i Božský Spasitel, Král nebes i země, svěřiv nevyčerpatelné poklady zásluh a milostí své vykupitelské smrti na kříži nejvyšší Matce své, nejbláh. P. Marii, učinil ji neomezenou správkyní a rozdatelkou milostí. A P. Maria v každé době věrně plnila tento sobě svěřený úkol. Krásné svědectví o tom vydává sv. Bernard (Noc. super Missus est): „Maria otvírá klín milosrdenství svého, aby všichni obdrželi z plnosti jeho: vězeň svobodu, nemocný zdraví, zarmoucený útěchu, hříšník odpuštění, spravedlivý nové milosti.“ A dodává k tomu: „Ve všech nebezpečnostech a strastech, ve všech pochybnostech mysl na Marii, vyzývej Marii!“ Podobně smýšlejí a píší i jiní učitelové církevní, kteří nazývají nejbláh. P. Marii „všemohoucností prosící“ nebo „všemohoucností klečící“.

Jistá rodina byla stíhána neštěstím za neštěstím, až úplně přišla na mizinu. Otec rodiny se vzdal již veškeré naděje na pomoc lidskou i Božskou. Dítka jeho se těší: „Tatínku, nezoufej, P. Maria nás neopustí, P. Maria nám pomůže! Pomodli se s námi ‚Zdrávas, Maria‘!“ - „Nemohu!“ - volá otec pln zoufalství a prchá do temné noci. Dlouho bloudil zamyšlen nad nezaviněným neštěstím své rodiny. Pojednou v hořkém pláči klesá na kolena a rty jeho šeptají: „Maria, Matko milosrdenství, pomoz!“ Když dokončil, najednou pocítil, že klečí na něčem tvrdém. Zvedne onen předmět, byla to peněženka. Vrací se domů s pevným úmyslem příštího dne vyhledati majitele peněženky a tuto poctivě vrátiti. Cestou domů však potká pána, který se ho táže, zda našel peněženku. „Tu je,“ praví nálezce a vrací majiteli nalezenou peněženku. Tento vida chudě oděného muže, dává mu odměnu a táže se: „Zajisté jste chudý?“ - „Byl jsem, ale již nejsem,“ praví šťastný nálezce a děkuje Bohu a nejbláh. P. Marii za jejich pomoc, šťasten se vrací k své rodině. - Druhého dne však majitel ztracené peněženky vyhledal poctivého nálezce a vida jeho velikou bídu, bohatě ho obdaroval.

I my se utíkejme ve všech svých potřebách s důvěrou k nejbláh. P. Marii a volejme k ní s důvěrou: „Pod ochranu tvou se utíkáme, svatá Boží Rodičko, prosbami našimi nezhrdej v potřebách našich, ale ode

všeho nebezpečnosti - těla i duše, vysvobod' nás vždycky, zvláště pak v hodinu smrti naší!“ - Amen.

V.

4. května: „Magnificat - Velebí duše má Pána!“

Když jsme včera uvažovali o návštěvě nejblah. P. Marie v domě její příbuzné Alžběty, slyšeli jsme, že nejblah. Panna proto svou příbuznou Alžbětu navštívila, aby jí ve veliké pokoře své posloužila. Slyšeli jsme, jak velikých milostí se dostalo Alžbětě a Janovi. Dnes promluvíme si o jedné překrásné ctnosti nejblah. P. Marie, která jako zlatá nit se táhne celým jejím svatým životem, která však dnešnímu světu jest, bohužel, téměř neznámá. Je to její veliká pokora. Když totiž Alžběta, osvícená Duchem svatým, blahoslavila nejblah. Pannu, tato na to odpověděla překrásným chvalozpěvem „Magnificat - Velebí duše má Pána!“, jenž jest vítězným hymnem této pokorné služebnice Boží, v němž opěvuje vlastnosti Boží, které se projeví v blízkém vykupitelském díle jejího Syna. Budou jich účastni všichni ti, kdož budou v podobném postavení před Bohem jako P. Maria, to jest: pokorní, lační, kdežto pyšným a nasyceným se ničeho nedostane z díla spásy. Je to píseň díky za veliké skutky Boží na Marii a v Marii.

„Neboť pohlédl na ponížení své služebnice.“ Pokorné bylo její postavení. Ačkoliv byla potomkem slavného královského rodu Davidova, chudoba byla jejím údělem a živila se prací svých rukou. Její snoubenec, svatý Josef, byl právě tak chudý a jako tesař musel pracně dobývat svůj denní chléb. Uvážíme-li pak, v jakém opovržení byla chudoba v té době, poznáme pravdivost těchto slov.

Byla však pokornou ve svém srdci a smýšlení. Nikdy ji nenapadla pyšná myšlenka, která by jí připomínala její přednosti. Nikdy žádná samolibá myšlenka ji nesvedla k tomu, aby si osvojovala poctu, která jí sice jako Matce jednorozeného Syna Božího přináležela, ale kterou jako pokorná služebnice Páně vždy dávala tomu, od něhož ji obdržela. Nikdy se neurazila, pakli lidé ji podceňovali a zneuznávali, neboť její jedinou touhou bylo líbiti se Bohu.

Její veliká pokora se projevovala v řečích i v jednání. Nikdy se netlačila dopředu mezi sobě rovné; nežádala pro sebe žádných zvláštních

výjimek ze zákona. Nikdy ani slovíčkem neurazila svého bližního, nikdy nepromluvila nevlídného slova. Naopak, v nevyhnutelném styku s lidmi jasně září její tichost, mírnost a skromnost, jež vyzařovala ze srdce očištěného od veškeré samolásky. Proto také může radostně pěti dále: „Hle, od této chvíle blahoslaviti mě budou všechna pokolení země.“ - Jak velkolepého splnění došla tato prorocká slova pokorné dívky naza-
retske právě v těchto dnech. Projdeme celým světem: od severu na jih a od východu až na západ a všude nalezneme její dítky shromážděné kolem jejích oltářů, tonoucích v záplavě světél a květů, radostně ji pozdravující: „Zdrávas, zdrávas, Maria!“

A důvod toho všeho nám udává sama nejbláh. P. Maria, když pje dále: „Neboť veliké věci učinil mi ten, který mocný jest a jeho jméno svaté!“ - Tato stvořená velikost, moc a svatost nejbláh. P. Marie, jako dcery věčného Otce, jako Matky jednorozeného Syna Božího a jako nevěsty Ducha svatého, jest toliko odleskem nekonečné a nestvořené velikosti, všemohoucnosti a svatosti Boží samé. Proto také úcta P. Marie nejen nezmenšuje naši úctu a klanění se Bohu, nýbrž naopak nás vede k Bohu blíže a dává hlouběji proniknouti v tajemství Boží. Proto s nejbláh. P. Marií chceme Boha vděčně chváliti za všechny ty milosti a dary, za všechno to veliké, co naší dobrotivé Matce nebeské učinil.

„A jeho milosrdenství od pokolení do pokolení těm, kteří se ho bojí!“ Musíme Bohu děkovati za dílo jeho neskonalého milosrdenství od okamžiku vtělení jednorozeného Syna jeho až do skonání věků, t. j. „od pokolení do pokolení“. Toto neskonalé milosrdenství Boží se však projevuje toliko u těch, „kteří se ho bojí“, t. j. kteří žijí v bázni Boží, kteří zachovávají jeho přikázání, kteří po vzoru své nebeské Matičky pokorně podrobují svou vůli nejsvětější vůli jeho.

Magnificat je chvalozpěvem na věrnost Boží. „Ujal se svého služebníka Izraele, když se rozpomenul na své milosrdenství; jak mluvil k otcům našim pro Abrahama a jeho potomstvo na věky!“ - Jako Bůh věrně splnil zaslíbení daná prvním lidem v ráji, Abrahamovi a jeho potomstvu, tak také splní Bůh všechna zaslíbení daná i nám - „pamětliv milosrdenství svého“.

Jak veliká pokora vyzařuje z tohoto chvalozpěvu nejbláh. P. Marie. A právě tato veliká pokora její to byla, pro kterou Bůh ji vyvolil za Matku jednorozeného Syna svého. Pokora jest ctností Bohu nejmilejší,

neboť jest základem všech ostatních křesťanských ctností. Vidíme to nejen na příkladu naší nebeské Matky, ale i sám Božský Spasitel svým příkladem a životem zdůrazňuje velikost a záslužnost této ctnosti.

Z těchto vznešených příkladů poznáváme velikost a záslužnost pokory.

V jednom ze svých zjevení sv. Brigitě pravila nejblah. P. Maria: „I ty, dcero má, pojď a skryj se pod můj plášť; tímto pláštěm jest moje pokora.“ A sv. Bernard, veliký ctitel nejblah. Panny, praví (In Antiph. Salve Regina): „Přesvatá Panna zná a miluje jen ty, kteří ji milují, blízká jest těm, kdož ji vzývají, zvláště však těm, kdož se jí podobají čistotou a pokorou,“ a povzbuzuje nás slovy: „Milujete-li Marii, snažte se o tuto ctnost!“

Uposlechněme této rady velikého ctitele mariánského, poklekněme před trůnem nebeské Matky naší a volejme k ní s důvěrou: Nebeská Královno a Matko naše! Nikdy nemůžeme býti tvými pravými dítkami, nebudeme-li pokornými. Pro zásluhy své veliké pokory vypros i nám tuto ctnost, abychom mohli státi se pokornými dítkami tvými. - Amen.

VI.

5. května: „Kterého jsi, Panno, v Betlemě porodila.“

Pojďme v duchu zpět do doby, kdy se měl naroditi toužebně očekávaný Spasitel a Vykupitel Ježíš Kristus. V době té vládl nad mocnou říší římskou císař Augustus, který přemožením svých nepřátel zjednal pokoj a mír. Této doby všeobecného pokoje a míru využil císař Augustus k všeobecnému sčítání lidu, neboť chtěl vědět, kolik má poddaných. Nařídil proto svým místodržícím soupis všeho obyvatelstva v zemích jimi spravovaných. Quirinius prováděl toto sčítání v Syrii a Judsku. Aby toto sčítání bylo usnadněno a zajištěno, byl vydán druhý rozkaz, podle něhož se musel každý dáti zapsati v tom městě, z něhož jeho rodina pocházela. Jak víme, nejblah. P. Maria a její snoubenec sv. Josef bydleli v té době v galilejském městečku Nazaretě. Oba pocházeli z královského rodu Davidova. Ježto zakladatel tohoto rodu se narodil v Betlemě, museli podle tohoto nařízení císařova splniti tuto svou občanskou povinnost v Betlemě. Sv. Lukáš ve svém evangeliu o tom píše: „Také Josef se odebral z Galileje, z města Nazareta, vzhůru do Judska, do

Davidova města zvaného Betlem, aby se dal zapsat s Marií, svou snoubenkou, která byla těhotná.“ (Luk. 2, 4, 5.) Betlem byl vzdálen asi dvě hodiny na jih od Jerusalema.

Do Betlema přišli již k večeru a tu první starostí Josefovou bylo vyhledati pro nejbláh. Pannu Marii nocleh, neboť blízký byl okamžik jejího mateřství. Město však již bylo přeplněno cizinci, kteří se rovněž, podle rozkazu císařského, přišli dát zapsat. Ačkoliv sv. Josef se všemožně snažil ve městě najíti nocleh pro svou nejmilejší snoubenku, přece se mu to nepodařilo. Hospody i soukromé domy byly jednak cizinci přeplněny, jednak to byla chudoba těchto poutníků, která jim uzavírala dveře obyvatel betlemských. Poněvadž mezitím již nastala noc, nezbylo jim nic jiného, než za městem vyhledati si jednu z jeskyní za místo odpočinku, jež sloužily chudým cestujícím za noclehárny, právě tak jako dobytku za stáje. Oba poutníci ochotně se podrobili moudrému řízení Božímu a klaněli se jeho prozřetelnosti, neboť poznali, že jednorozený Syn Boží, který také proto sestoupil na svět, aby nás učil pokoře a chudobě, sám sobě zvolil toto opovrhované a neútné místo pro své narození.

Panna Maria věděla hodinu Kristova narození. Proto také, ač znavena, neulehla ke spánku, ale společně se svatým Josefem modlitbou a rozjímáním se připravovala na uskutečnění nevýslovně velikého tajemství neskonale lásky Boží k lidem. O půlnoci nadešel onen velebný okamžik a P. Maria porodila jednorozeného Syna Božího, Spasitele světa. V nejhlubší pokoře klaněla se Božskému Synu svému, načež Dítko zavinula do chudičkových plenek, líbala a tiskla k svému srdci a pak položila do chudičkových jeslí.

Zamyslíme-li se nad tím, co jsme právě slyšeli, poznáme z toho vševládnoucí moudrou Prozřetelnost Boží. Otevřeme-li totiž Písmo svaté Starého Zákona a pročítáme pozorně všechna proroctví o příštím Mesiáši, dočítáme se tam nejen, kdo bude jeho matkou, z jakého rodu bude pocházet, kdy se narodí, ale též, kde se narodí. U proroka Micheáše (5, 2) čteme: „A ty, Betleme, území judské, nikoli nejsi nejmenší mezi knížecími městy judskými, neboť z tebe vyjde vévoda, který bude spravovati lid můj izraelský.“ Nejbláh. P. Maria však, vyvolená Matka jednorozeného Syna Božího, bydlela se svým snoubencem na zcela opačném konci země. A zde právě nejkrásnějším způsobem se ukázalo, jak Bůh dovede vše moudře zaříditi, aby dosáhl splnění svých věčných

úradků. Nástrojem této moudré Prozřetelnosti Boží v tomto případě se stává dokonce pohanský císař, jenž svým nařízením umožňuje splnění tohoto úradku Božího. P. Maria, která znala dobře Písmo sv. a všechna prorocství o příštím Mesiáši, dobře věděla, že nemá jen z Betlema pocházeti jako potomek královského rodu Davidova, ale že se má v něm přímo naroditi, viděla v tomto císařském rozkaze řízení moudré Prozřetelnosti Boží. Proto také, ačkoliv jí cesta činila jistě veliké potíže, šla se svým snoubencem do Betlema. Jistě jí působilo bolest, když viděla, že očekávaný její Božský Syn se musí spokojiti s chudou jeskyní a tvrdými jeslemi. Bolestné předtuchy naplňovaly její nejčistší duši o namáhavém a bolestném jeho životě. Přece však s pevnou vírou a důvěrou podrobila se moudré Prozřetelnosti Boží. A tato její důvěra nebyla zklamána. Velmi brzy měla býti svědkem, kterak andělé i lidé s radostí vítají a oslavují jejího Božského Syna.

Podle evangelia sv. Lukáše ukázal se anděl pastýřům, kteří v té krajině nocovali u svých stád, oznámil jim radostnou zprávu, narození toužebně očekávaného Vykupitele a dav jim znamení, podle něhož poznají Mesiáše, poslal je do Betlema. Sv. Lukáš pak k tomu dodává: „A hned se přidal k andělu veliký zástup vojska nebeského, který takto chválil Boha: Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle!“ - Amen.

VII.

6. května: „Kterého jsi, Panno, v Betlemě porodila.“

Když jsme ve včerejší naší promluvě rozjímalí o všech okolnostech a událostech souvisících s narozením Božského Spasitele, poznali jsme nezměrnou lásku Božského Spasitele k nám a pevnou a neochvějnou důvěru naší nebeské Matky. Tu nám současně tanuly na mysli různé otázky. Proč Božský Spasitel zvolil chlév za místo svého narození, proč přišel na svět v naprosté chudobě, proč přichází na svět jako malé Dítko, odkázané ve všem na svou matku. Na poslední naši otázku odpovídá veliký apoštol národů sv. Pavel (Tit. 2, 11 a 3, 4), že právě v tom, že se narodil jako malé dítě, „ukázala se milost Boha, Spasitele všem lidem“, že se „ukázala dobrota a lidumilnost Boha, Spasitele na-

šeho“, neboť si vroucně přál, abychom s dětinnou prostotou, láskou a důvěrou k němu přistupovali. Kdyby byl přišel na tento svět ve své nebeské slávě, s velikou mocí a velebností, jistě bychom byli naplněni úctou a bázni. Dítka však má každý rád, nikdo se ho nebojí, dítka ve své nevinné dětské prostotě vše ochotně rozdává. Touto podobou nás Božský Spasitel přímo vybízí, abychom k němu bez bázně a s důvěrou přistupovali. Nechce býti naším neúprosným vládcem, nýbrž dobrotivým a laskavým Otcem, milujícím své děti. Proto později, již jako dospělý, učí nás s důvěrou se modliti: „Otče náš, jenž jsi na nebesích!“ Učí nás Boha důvěrně oslovovati „Otče“, neboť toto oslovení nám dává více odvahy a důvěry. Nesčetněkrát nás ubezpečuje o své lásce k nám. Tak již u proroka Isaiáše (49, 15) nás ubezpečuje, že jeho láska k nám jest větší než láska mateřská: „Zdaliž se může zapomenouti žena nad nemluvnátkem svým?... A byť ona se zapomenula, já však nezapomenu se nad tebou.“ Božský Spasitel sám se připodobňuje slepici, shromažďující kuřátka pod křídla svá (Mat. 23, 37): „Jerusaleme, Jerusaleme, kolikrát chtěl jsem shromážditi děti tvé, jako slepice shromažďuje kuřátka svá, ale nechtěl jsi.“ Sám nás vybízí, abychom prosili a ujišťuje nás vyslyšením. „Proste a bude vám dáno; hledejte a naleznete; tlucte a bude vám otevřeno... Jestli tedy vy, jsouce zlí, umíte dobré dary dávatí dítkám svým, čím spíše Otec váš, jenž jest v nebesích, dá dobré věci těm, kteří ho prosí.“ (Mat. 7, 7, 8, 11.) A na jiném místě téhož evangelia (Mat. 11, 28) volá k sobě všechny potřebné slovy: „Pojďte ke mně všichni, kteří se lopotíte, a já vás občerstvím.“

Nejkrásnějším vzorem důvěry v Boha je naše Královna máje, nejbláh. P. Maria. Její důvěra v Boha byla veliká a neochvějná. Domníváme se velmi často, že důvěřujeme v Boha; zkouší-li však Bůh tuto naši důvěru a sešle na nás nějaké neštěstí nebo protivenství, tu ihned naše důvěra mizí, stáváme se bezútěšní, ne-li dokonce zoufalí. - Život P. Marie jest však nepřetržitým řetězem důkazů její důvěry v Boha. Ve všech protivenstvích a zkouškách ani na okamžik nezakolísala její veliká důvěra v Boha. Již při narození jejího Božského. Syna byla její důvěra podrobena těžké zkoušce. Mimořádně veliká byla zaslíbení, která slyšela z úst archanděla o svém Božském Synu, o jeho velikosti, slávě a moci. Když se však měl naroditi, nebylo pro něho místo ani v hospodě a musel se spokojiti s chudým, nečistým chlévem a tvrdými jeslemi. Dokonce

musel brzy po svém narození prchat do cizí, nehostinné a Židům nepřátelské země. Jak se srovnávalo s andělskými sliby volání poštvaného židovského lidu: „Ukřižuj, ukřižuj ho!“ - „Krev jeho na nás a na naše syny!“? Jak se srovnávala se zaslíbením andělovým jeho bolestná a potupná smrt kříže, ono strašlivé rouhání jeho nepřátel pod křížem? Jak bychom si asi počínali my, kdybychom byli na místě Rodičky Boží? P. Maria však ani v této nejtěžší chvíli svého života na okamžik nezakolísala ve své neochvějné důvěře v Boha. Ve všech těchto těžkých zkouškách se modlila s královským pěvcem Davidem: „Smiluj se nade mnou, Bože, smiluj se nade mnou, neboť ty jsi útočiště duše mé; do stínu křídel tvých utíkám se, dokud nepřestane bezbožnost rádit!“ (Ž. 56, 2.)

Co jest s naší důvěrou v Boha? Máme-li něco podniknouti, co nám má přinést nějaký užitek nebo zisk a bohatou odměnu, jdem na to s velikou odvahou; žádá-li však Bůh něco od nás, máme mnoho všelijakých výmluv: nemohu, to je nad mé síly, zkrátka, stáváme se malomyslnými a rozpačitými. - Málo důvěřujeme Bohu a jeho pomoci, málo jsme pamětlivi slov velikého apoštola národů sv. Pavla (Filip. 4, 13.): „Všechno mohu v tom, který mne posiluje!“ Cvičme se proto podle příkladu své nebeské Matky, v této pro nás tak důležité ctnosti, abychom jednou na sklonku svého života stráveného v neochvějné důvěře v Boha mohli volati s královským pěvcem Davidem (Ž. 70, 1): „V tebe jsem, Hospodine, doufal, nebudu zahanben na věky!“ - Amen.

VIII.

7. května: „Kterého jsi, Panno, v chrámě obětovala.“

Čtvrté tajemství radostného růžence nás uvádí do chrámu jerusalemského v okamžiku, kdy nejbl. P. Maria obětuje jednorozeného Syna svého Otci nebeskému, podrobujíc se tak zákonu Mojžíšovu. Podle tohoto zákona (Lev. 12,) byla každá žena, která porodila chlapce, považována čtyřicet dní za nečistou. Po celou tu dobu se nesměla ničeho svatého dotknouti ani vejíti do chrámu. - Když tato doba uplynula, musela přinést ročního beránka v oběť zápalnou a holoubátko nebo hrdličku v oběť za hřích ke vchodu chrámovému a tam odevzdat knězi. Ten je pak obětoval Hospodinu, modlil se nad ní a tak byla žena - matka očištěna. Chudí pak místo beránka mohli obětovati dvě holoubátka nebo

dvě hrdličky. Podle druhého pak zákona museli všichni prvorození chlapci býti obětováni v chrámě službě Hospodinově, mohli se však z této služby vykoupiti, pokud ovšem nepocházeli z pokolení Leviho, kteréžto pokolení určil Hospodin ke své službě.

Uvážíme-li vše, co jsme v dosavadních promluvách o tajemstvích posvátného růžence slyšeli o královně nebeské, poznali jsme již s dostatek, že tato nejčistší a požehnaná mezi všemi ženami ani v tom nejmenším nepodléhala zákonu Mojžíšovu, neboť ani nepočala, ani neprodila svého Božského Syna jako jiné matky, nýbrž že se tak stalo jedině zastíněním Ducha sv. a bez porušení její panenské čistoty. A přece dnešní tajemství sv. růžence nás vede za nejblah. Pannou, obětující svého Božského Syna Otci nebeskému. Sv. Lukáš ve svém evangeliu píše (2, 22, 24): „A po uplynutí dní jejího očišťování podle zákona Mojžíšova přinesli ho do Jerusalema, aby jej představili Pánu... a aby podali v oběť pár hrdliček nebo dvě holoubata, jak je řečeno v zákoně Páně.“ Z této zprávy evangelistovy opět jako jasné hvězdy nám září její dvě nám známé ctnosti: hluboká pokora a naprostá poslušnost k Otci nebeskému. Dnes však ještě jeden důvod vede P. Marii k tomu, aby se podrobila těmto dvěma zákonům: obava, aby nepohoršila ostatní, kdyby se těmto zákonům nepodrobila.

Co je to pohoršení a kdo dává bližnímu pohoršení? Tyto dvě otázky nám tanou dnes na mysli. Pohoršením může býti každé slovo, každý skutek, který vede bližního ke hříchu. Podle toho pohoršení svému bližnímu dává každý, kdo mu vlastní vinou, slovem nebo skutkem, zavdává příčinu ke hříchu, nebo ho úmyslně ke hříchu svádí. Pohoršení je semeništěm mnohých hříchů. Proto nedivme se Božskému Spasiteli, že nás důtklivě před pohoršením varuje: „Běda světu pro pohoršení! Pohoršení sice musí přicházeti, ale běda tomu člověku, skrze kterého pohoršení přichází.“ (Mat. 18, 7.) Zvláště důrazně nás varuje před pohoršováním dítek: „Kdo však pohorší jedno z těchto maličkých, které věří ve mne, tomu by bylo lépe, aby mu byl zavěšen na krk mlýnský kámen a aby byl ponořen do hlubiny mořské.“ (Mat. 18, 6.) Proč? - táže se snad někdo z vás. Poněvadž každý, kdo dává pohoršení, jest vrahem duší, jež mají mnohem větší cenu než naše těla. Pohoršení jest hříchem ďábelským podle slov samého Božského Spasitele (Jan 8, 44): „On byl vrahem lidí od počátku.“ Což nebyl to on, který svedl první lidi

v ráji ke hříchu, a tím je připravil o milost posvěcující a uvrhl je do věčné záhuby, nebýti neskonaleho milosrdenství Božího? Tak čteme o Jeroboamovi, prvním králi izraelském, že dal postavit dvě zlatá telata: jedno v Dan a druhé v Betel a řekl Izraelitům: „Nechodte již do Jerusalema: Hle, bohové tvoji, Izraeli, kteří vyvedli tebe z Egypta.“ (3. Král. 12, 28.) - Tím je svedl k modloslužbě, k odpadu od Hospodina. Za to zahynul on i celý jeho rod. Takové pohoršení dal Izraelitům ve svém stáří Šalomoun, který pro své ženy pohanky stavěl pohanské chrámy a sám jejich bohům obětoval.

Pohoršení jest hříchem proti Duchu svatému, neboť pohoršením hřešíme nejvíce proti lásce. V jedné z našich promluv jsme již slyšeli, že Duch svatý jest láska a jemu v Písmě svatém se připisují skutky lásky: vtělení Syna Božího, milost atd.

Pohoršení jest dále proto hříchem těžkým, že nejen odporuje vykupitelskému dílu Kristovu, ale toto dokonce maří.

Pohoršení jest dnes nejrozšířenějším hříchem. Denně bývá páchán. Zanedbávání modliteb, nedělních a svátečních bohoslužeb, vzdalování se svatých svátostí, nepočetnost v oděvu, nestřídmost v pití, neslušné řeči, žerty, písničky - to vše jest pohoršením.

Jak jinak jednala nejbláh. P. Maria. Ač nemusela jako nejčistší Panna a nevěsta Ducha svatého, podrobuje se zákonu o očišťování, aby tak jiným nedala pohoršení zdánlivým jeho přestoupením.

I nám dal Bůh své zákony, daleko mírnější než byly ve Starém Zákoně, neboť to jsou zákony pro naše nejen věčné, ale i časné dobro. Po příkladu P. Marie je věrně zachovávejme a varujme se všeho, co by mohlo míti jen zdání jejich neplnění, abychom se vyvarovali pohoršení.

Prosme Matku Boží, aby nám byla mocnou ochránkyní a záštitou před možností pohoršení, abychom je včas rozpoznali a mohli se jich vystříhati. Spojíme-li pak s touto prosbou i své pevné rozhodnutí pohoršení se bedlivě varovati, jistě nás vyslyší, neboť „nebylo slýcháno, aby koho opustila, kdož s důvěrou o pomoc k ní se utíkal.“ - Amen.

IX.

8. května:

*„Aj, tento jest postaven ku pádu
a ku povstání mnohých.“* (Luk. 2, 34.)

V době, kdy P. Maria přišla do chrámu jerusalemského, aby tam obětovala svého jednorozeného Syna, žil v Jerusalemě zbožný stařeček Simeon, muž bohobojný, jenž vroucně sobě přál spatřiti slíbeného Mesiáše - Vykupitele. Písmo sv. nám ho líčí jako muže spravedlivého a bohobojného a dodává: „Duch svatý byl v něm.“ (Luk. 2, 25.) A právě pro tento jeho bohobojný život se mu dostává od Ducha svatého přislíbení, že nezemře dříve, dokud nespatří očekávaného Spasitele. Když pak P. Maria přišla s Dítěm svým do chrámu, aby ho tam Bohu obětovala, veden Duchem svatým, to jest z vnuknutí Ducha svatého, přichází i on do chrámu. Když byl pak obřad obětování skončen, přistupuje k Matce Boží a s posvátnou úctou bere na lokty Božské Dítě, vroucně líbá a něžně tiskne toto Dítě k svému srdci a děkuje Hospodinu za tuto velikou milost volaje: „Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého podle slova svého v pokoji, neboť viděly oči mé spásu tvou, kterou jsi připravil před očima všech národů“... obrací se pak k nejbláh. Matce Dítka a pronáší prorocká slova: „Aj, tento jest ustanoven ku pádu a ku povstání mnohých v Izraeli a na znamení, jemuž bude odpíráno.“ (Luk. 2, 29—34.)

„Tento postaven jest ku pádu a ku povstání mnohých!“ Jak se plnila a dodnes plní v dějinách křesťanství tato prorocká slova staříckého Simeona. Chceme-li upřímně, aby Boží Spasitel nám byl opravdu k povstání, musíme jíti za ním: „Já jsem cesta!“ prohlásil sám Boží Spasitel o sobě (Jan 14, 6). Jest však nejen naší cestou, ale i naším ukazovatelem, kterak po této cestě máme kráčet. Nuže, jaká je to cesta? Jest to cesta přikázání Božích, jak zdůraznil ve svém rozhovoru s bohatým mládencem: „Chceš-li však vejíti do života, zachovávej přikázání... Nezabiješ, nezcizoložíš, nepokradeš, nepromluvíš křivého svědectví, cti otce svého i matku svou a milovati budeš bližního svého jako sebe samého.“ (Mat. 19, 17—19.) Jest to cesta dvou největších přikázání v Zákoně lásky k Bohu a k bližnímu. (Marek 12, 30. 31.) Budeme-li kráčet touto cestou, pak Božské Dítě bude nám k povstání.

Tažme se však upřímně, jak jsme dosud žili? Žili jsme vždy podle

těchto přikázání, anebo jsme je lehkomyšlně přestupovali? Pak by ovšem to Božské Dítě bylo nám k pádu! Bylo by nám dáno na znamení, je-li muž bude odpíráno. Budeme-li však k sobě upřímní, pak s bolestí musíme doznati, že jsme dosud svými hříchy tomuto Dítěti odpírali. Žádný z nás, ani ten nejspravedlivější, nemůže o sobě říci, že nemá žádných hříchů. Vždyť sám Božský Spasitel prohlásil, že i člověk spravedlivý sedmkrát, t. j. často, klesne.

My však nechceme, aby Božský Spasitel nám byl k pádu. Naším vroucím přáním je, aby nám byl vždy k povstání. Vždyť to jest i jeho vroucím přáním, proto vlastně se stal člověkem, proto sestoupil na tento svět, aby hledal a spasil, co bylo zahynulo. Proto za nás umíral na kříži, proto ustanovil mocné prostředky naší spásy - svaté svátosti a mezi nimi zejména svátost pokání. - Pomněme jen krásného podobenství o marnotratném synu, v němž nás učí cestě, která nás k němu zpět přivádí, když jsme ho pro hříchy opustili. Jak touží po našem návratu k němu, poznáváme z nesčetných jeho krásných podobenství v evangeliích: již zmíněném podobenství o marnotratném synu, o ztraceném penízi, o ztracené ovci a j. Jak toužím po našem návratu k němu, vysvětluje i ze slov, která k těmto podobenstvím dodává: „Tak bude větší radost v nebi nad jedním hříšníkem pokání činícím, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují... veselí se však a radovati se slušelo, neboť tento bratr tvůj byl mrtev a zase ožil; byl ztracen a opět nalezen.“ (Marek 15, 7, 10; 32.)

Zdaž i nám, kdož jsme dosud odpírali Božskému Dítěti, jímž toto Dítě dosud bylo k pádu, nemá toto vše býti mocným povzbuzením, abychom konečně hledali cestu, aby to Božské Dítě i nám se stalo znamením k povstání.

Jestliže jsme dovedli následovati marnotratného syna hřešícího, pak také ho musíme následovati pokání činícího. Máme k tomu dobu právě nejvhodnější, dobu povelikonoční. Dobrou, upřímnou a pokornou sv. zpovědí smířme se se svým Božským Spasitelem. Sudme pokorně sami sebe, abychom unikli veřejnému zahanbení v den posledního soudu. Buďme pamětlivi slov velikého apoštola národů sv. Pavla (1. Kor. 11, 31): „Kdybychom sami sebe posuzovali, nebyli bychom souzeni.“ - Odložme proto všechny liché předsudky, přiklekněme ke zpovědnici a zvolíme pokorně: „Otče, zhřešil jsem!“ a nyní vyznejme

i hříchy, které snad již dlouhá léta tíží naše svědomí. A věřte, že pak, když kněz ke konci naší dobré a upřímné svaté zpovědi bude nad námi dělati znamení sv. kříže se slovy: „Já pak tě rozhřešuji od hříchů tvých: ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého,“ bude se nám zdáti, jako by těžký kámen spadl se srdcí našich a v naší duši se rozhostí blažený pokoj a mír, záruka to pokoje a míru věčného. - Amen.

X.

9. května: „Kterého jsi, Panno, v chrámě našla.“

Poslední tajemství radostného růžence nás opět vede do chrámu jerusalemského, ale o dvanáct let později, o svátcích velikonočních. Židé majíce toliko jeden chrám, a to v Jerusalemě, nemohli ze vzdálených krajů do něho častěji choditi, avšak na svátky velikonoční, letnic a stánků byl každý Žid povinen jíti do chrámu jerusalemského a tam býti přítomen obětí. Ženy sice k tomu zavázány nebyly, ale zbožnější chodívaly přece alespoň na svátky velikonoční. Podobně činila i P. Maria se svatým Josefem. Když pak byl Ježíš v dvanácti letech, vzali ho s sebou, neboť se stal již synem zákona, to jest zákonu podrobeným, a tak i povinen jíti na svátky do Jerusalema, aby tam byl přítomen bohoslužbám.

Po skončených svátcích zůstal Pán Ježíš ve chrámě, ne snad z neposlušnosti k rodičům, nýbrž z poslušnosti k Otci svému nebeskému. Bůh Otec si přál, aby již nyní zjevil svou Božskou moudrost a proto, aby nás učil svým příkladem, že více sluší poslouchati Boha než lidi. Že P. Maria a sv. Josef nezpозorovali, že Pán Ježíš se s nimi nevrací, jest pochopitelné. Židé totiž nechodili do Jerusalema jednotlivě, nýbrž ve skupinách nebo družinách, a to tak, že lidé jednoho nebo více míst šli v družinách nebo karavanách více nebo méně od sebe vzdálených, obyčejně sousedé a přátelé pohromadě a večer se sešli na společném noclehu. Mimo to dvanáctiletý hoch dosáhl věku jinošského a nabýval větší svobody od rodičů. Konečně P. Maria i sv. Josef věděli, že Pán Ježíš jest vtěleným Synem Božím, tudíž nepokládali za nutné stále na něho dohlížeti. Proto když se vraceli domů, nezpозorovali jeho ztrátu, neboť se domnívali, že snad šel s jinou družinou a že se na noclehu setkají. První zastávka poutníků byla asi po tříhodinové cestě. Když

zjistili, že Ježíš mezi poutníky není, vrátili se do Jerusalema, aby ho hledali. Hledali ho i druhého dne, ale nenalezli. Teprve třetího dne ho spatřili v chrámovém podloubí, kde učivali významní učitelé. Mladí posluchači bývali také připouštěni, aby sbírali perly moudrosti. Dvanáctiletý Ježíš projevoval při tom tak živou bystrost, že učitelé nad ním žasli. Jak se zaradovala nejbláh. P. Maria, když spolu s Josefem Dítka spatřila. Divila se tomu, že Pán Ježíš sedí mezi učiteli a dotazuje se jich, neboť věděla, že jako vševědoucí Bůh všechno ví a zná. Proto chtěla vědět příčinu toho, i tázala se plna lásky k Synu svému: „Synu, proč jsi nám tak učinil? Hle, otec tvůj a já s bolestí hledali jsme tebe!“ (Luk. 2, 48.) A Pán Ježíš stejně láskyplně odpovídá: „Co jest to, že jste mne hledali? Zdali jste nevěděli, že já musím býti v tom, co jest mého Otce?“ (Luk. 2, 49.)

Co vysvítá z této otázky Božského Spasitele? Že jest jednorozeným Synem Božím. Mluví jasně, jakákoliv pochybnost jest vyloučena. P. Maria a sv. Josef nalézají dvanáctiletého Ježíše v chrámě. Nazývá-li chrám, dům Boží, v němž byl nalezen, majetkem Otce svého, pak On sám jest jeho Synem. Tak po prvé veřejně se prohlašuje za Syna Božího. Tím podal i užaslým učitelům v chrámě vysvětlení, odkud obdivovaná jeho moudrost, vždyť v něm jako jednorozeném Synu Božím jsou skryty všechny poklady moudrosti. Synem Nejvyššího byl nazván i od anděla při zvěstování, narození jeho jako jednorozeného Syna Božího oslavovali rovněž andělé pějící nad nivami betlemskými: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle!“ Že jest skutečným Synem Božím, prohlásil o něm sám Otec nebeský jednak při křtu Pána Ježíše v řece Jordánu, při jeho proměnění na hoře Tábor; že jest skutečným Synem Božím osvědčil před svými soudci, zejména pak před Kai-fášem; že jest jednorozeným Synem Božím dokázal svým vznešeným učením, svými zázraky a svatostí svého života.

Jeho zásluhou i my jsme dítkami Božími, neboť On právě tím, že jak jsme při úvahách o tajemstvích svatého růžence slyšeli, z lásky k nám opustil svou nebeskou slávu, poslušen vůle svého nebeského Otce vzal na sebe lidskou přirozenost a stal se člověkem, celým svým životem a svým utrpením, svou bolestnou smrtí na kříži smířil nás opět s Otcem svým nebeským a ve svátosti křtu vrátil nám s milostí posvěcující

důstojnost dítek Božích, obnoviv tak v naší duši nadpřirozený obraz Boží, který hříchem prvních rodičů byl zničen.

Co jest milost posvěcující? Na tuto otázku nám odpovídá katechismus, že jest to duši trvale propůjčená milost, která nám uděluje nový, nadpřirozený život tím, že nás očišťuje ode všech těžkých hříchů, posvěcuje, Bohu činí milými a povznáší nás ze stavu otroctví k nadpřirozené důstojnosti dítek Božích a dědiců království nebeského a umožňuje nám konati pro nebe záslužné skutky. Jak krásná jest duše lidská, ozdobená milostí posvěcující, zjevil Bůh sv. Kateřině Sienské. Tato pak pravila k svému zpovědníkovi: „Kdybyste, duchovní otče, spatřil krásu duše, která jest opatřena milostí posvěcující, jistě byste neváhal třeba tisíckrát jíti smrti vstříc, aby jedna jediná o ni připravena nebyla.“ Ano, chraňme si milost posvěcující, neboť ona jest tím svatebním rouchem, bez něhož nám nemožno se zúčastnit nebeské svatební hostiny.

Abychom si tuto milost tak důležitou pro nás uchovali, utíkejme se s důvěrou k nebeské Matce své, nejblah. P. Marii, která od anděla byla nazvána milostiplnou, neboť ona jest prostřednicí všech milostí. Vybízí nás k tomu sv. Bernard, tento veliký ctitel mariánský, jenž praví: „Hledejme milost, ale hledejme ji skrze Marii, neboť co ona hledá, neomylně nalézá.“ Uposlechněme, podle sv. Jana z Damašku, povzbuzujících jejích slov (in Dorm. B. M. V. hom. 2): „Já jsem útočištné město pro všechny, kdož se na mne obrátí. Přijďte tedy ke mně, děti moje, a dostanete více milostí, nežli tušíte!“ - Amen.

XI.

10. května: „Kterého jsi, Panno, v chrámě nalezla.“

Včera při svém rozjímání o pátém tajemství radostného růžence jsme viděli, s jakou úzkostí nejblah. P. Maria hledala svého ztraceného Syna. Když ho nenalezla mezi známými, aniž by si byla dopřála chvíli odpočinku, vrátila se se sv. Josefem do Jerusalema a tam úzkostlivě své dítě hledala. Jaký bol naplňoval P. Marii nad ztrátou Ježíšovou! Pro duši milující Boha není jistě větší bolesti nad obavou, že snad zarmoutila Boha. Proto také při jeho nalezení praví k němu s laskavou výčitkou: „Synu, proč jsi nám tak učinil? Hle, otec tvůj a já s bolestí

hledali jsme tebe.“ (Luk. 2, 48.) Tato slova její nebyla pokáráním, nýbrž výrazem hluboké bolesti Matky nad ztrátou Dítka.

Z tohoto jednání naší nebeské Matky měli bychom se učit na světě nehledati štěstí v ničem jiném, leč v Pánu Ježíši. Job, i když ztratil všechn svůj majetek, své děti i své tělesné zdraví, a dokonce se octl na smetišti, byl stále šťasten, protože měl Boha. Sv. Augustin o něm praví: „Ztratil dary Boží, zachoval si však Boha samého!“ Nejbláh. P. Maria oplakávala ztrátu Ježíšovu, ačkoliv na ní vinu neměla. Čím více bychom měli my oplakávati ztrátu jeho, kteří jsme ho ztratili svou vlastní vinou, svými těžkými hříchy. Měli bychom tím více tuto ztrátu oplakávati, že tím ztrácíme Boha, přestáváme býti jeho dětmi a On naším Otcem.

Jak hrozná jest pro nás ztráta Boha! Šalomoun, kdysi nejmoudřejší a nejslavnější král izraelský, ztratil ke konci svého života vlastní vinou Boha, oddav se modlářství. Bolestně pak doznává, že i pro boháče, ztratí-li Boha, je každá věc pozemská jen „marnost a trápení ducha“. (Kaz. 1, 14.)

Proto, potká-li někoho z nás to neštěstí, že svou vlastní vinou, těžkým hříchem ztratí Ježíše, musíme následovati příkladu Matky naší nebeské a hledati ho tak dlouho, až ho nalezneme.

P. Maria nám ukazuje cestu, jak my máme hledati svého Ježíše, ztraceného naší vlastní vinou. Slzy jsou znamením bolesti a lítosti. Chceme-li znovu nalézt Ježíše, musíme litovati svých těžkých hříchů. Co jest lítost? Jest to upřímná bolest duše nad spáchanými hříchy, protože jsme jimi Boha urazili. Toť lítost dokonalá, nejlepší a nejúčinnější. Marnotratný syn, když poznal svůj hrozný nevděk, hořce plakal. Maria Magdalena nemluvila, jen hořce plakala a slzami smáčela nohy Pána Ježíše, a přece slyšela z úst jeho útěchyplná slova: „Odpouštějí se tobě hříchy tvé!“

Lítost však musí býti upřímná, to jest musí vycházeti ze srdce. Srdcem jsme hřešili, ze srdce musíme litovati. David urazil Pána Boha cizoložstvím, vraždou a veřejným pohoršením. A Hospodin posílá svého proroka Nathana, aby se pokořil a zvolal: „Zhřešil jsem proti Hospodinu!“ David došel odpuštění. Tážeme se proč? Písmo svaté nám odpovídá: David litoval ze srdce. Tato upřímná lítost nad našimi hříchy musí pak býti doplněna opravdovým předsevzetím se polepšiti. Takto doplněná pak nás povede ke zpovědnici, tomuto trůnu Božího milo-

srdenství zde na zemi. Zde pak po zkroušeném a upřímném vyznání viny se nám dostane odpuštění. Milosrdný Otec nebeský přijímá nás opět za své dítky, vrací nám ztracené roucho milosti posvěcující. A od zpovědnice nás povedou naše kroky ke svatostánku, kde opět nalezneme svého svátostného Spasitele, svého Božského přítele, Ježíše Krista.

Sv. František Regis seděl ve vězení u odsouzeného k smrti. Veškeré domluvy světcovy byly marné; odsouzenec nechtěl ničeho slyšeti o smíru s Bohem. Sedí mlčky vedle sebe. Náhle vytáhne sv. František z modlitební knihy obrázek P. Marie a ukazuje odsouzeneci se slovy: „Znáš tu paní?“ „Ano,“ zabručí odsouzenec. „Prosí za tebe; jest Matkou milosrdenství,“ praví světec dále. - „Že se za mne modlí? Pak mne nezná!“ odpovídá opět nešťastník. „Nemluv tak,“ domlouvá světec, „prosí za tebe přes vše, co jsi spáchal.“ Hluboký povzdech se dere z prsou hříšníka. „Muži Boží,“ křičí, „můžeš mi dát své slovo na to, že je pravda, co mluvíš?“ „Mé slovo na to!“ klidně odpovídá světec. „Pojď, vyzpovídám se,“ volá odsouzenec, „chci se káti, chci smrti smýti svou vinu,“ a milostí Boží přemožený spíná své ruce a vroucně se modlí: „Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšné, nyní i v hodinu smrti naší.“

Prosme i my P. Marii, dobrotivou Matku naši nebeskou, o milost upřímné dokonalé lítosti a zkroušeného vyznání, volejme k ní s důvěrou: „Obrát k nám své milosrdné oči... Ó dobrá a laskavá Matko naše, se Synem svým nás smiř, Synu svému nás poroučej, Synu svému nás obětuj! - Amen.

XII.

11. května: „Který se pro nás krví potil.“ I.

Růženec je modlitba rozjímavá. To znamená, že máme při jednotlivých desátcích uvažovat o příslušném tajemství. Je to možné? Zajisté. Jako při modlitbě myslíme často na věci jiné, které nemají s modlitbou nic společného, tak můžeme při modlitbě růžence rozjímat jednotlivá tajemství, t. j. ústy odříkávat Zdrávasy a v mysli si představovat ono tajemství a v duchu rozmlouvat s Pánem Ježíšem nebo s Pannou Marií. Pokusme se o to! Růženec bolestný - tajemství našeho vykoupení. První desátek: Který se pro nás krví potil.

Bylo již hodně pozdě, nebylo již daleko do půlnoci, když opustil Pán

Ježíš večeřadlo na hoře Sionu. Zhasla světla a ticho se rozhostilo v místnosti, kde se uskutečnilo největší tajemství lásky Boží, nad nímž trnou i andělé - ustanovení Nejsvětější Svátosti Oltářní. A proč nezůstává Pán i na nocleh v tomto domě, když přece zákon předpisoval, aby nikdo až do rána neopouštěl domu, kde jedl velikonočního beránka? Odchází, protože není pánem svého času a svého jednání, odchází, protože chce začít svou oběť krvavou a zdá se mu příhodno, aby Introitus (Vstup) této oběti se modlil na stupních oltáře, dole v údolí Cedronském. Ježíš přichází do zahrady Getsemanské. Opouští své apoštoly u dveří zahrady a bere s sebou jen tři nejvěrnější. Ti tři pozorují právě zjev, nad nímž žasnou: Mistr „počal se rmoutiti a teskliv býti“. Vidí to dobře, náhle se změnil: obličej pokrývá smrtelná bledost, chvěje se na celém těle, zrak obrací toužebně k nebesům hledaje tam pomoci. Dojati, plni účastenství, tlačí se k Němu učedníci: „Mistře, co ti je?“ Tehdy řekl jim: „Smutná je duše má k smrti.“ - Ubohý Mistře, jenž můžeš hledati úlevy v bolesti své jen tím, že ji zjevuješ slabým bytostem, které ti nemohou nikterak pomoci. „Pozůstaňtež tu a bděte se mnou, a modlete se, abyste nevešli v pokušení,“ s těmito slovy loučí se i s apoštoly. Ví, že mu nerozumějí, ví, že mu nepomohou, proto odchází od nich, co by kamenem dohodil, aby sám, pod tichými olivami, nikým neviděn, nikým neslyšen, si probojoval svůj smrtelný zápas. Kleká, hluboce se sklání, leží obličejem na zemi. Apoštolové pohlíží za milým Mistrem. Nemodlí se, v rozčilení na to zapomněli. Jen se dívají. Teskně se usazují na trávník. Smutně opírají hlavy o ruce. Přemýšlejí o slovech Mistrových. Netrvá dlouho a přemáhá je spánek - usínají. Náhle cítí, že je někdo budí. - Mistr stojí před nimi. „Šimone, spíš? Nemohl-lis jedné hodiny bdíti se mnou?“ Jak pálí tato výčitka, jak hořká je mu nyní vzpomínka na příliš smělé ujišťování před několika hodinami! Ale Pán nečeká na omluvu Šimonovu. Opakuje pouze svůj první rozkaz: „Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení.“ Obrací se od ospalých učedníků a jde po druhé, aby se modlil. Apoštolové se nyní přičiňují, aby neusnuli. Modlí se, rty šeptají modlitbu, které se naučili od Mistra: Otče náš... Ale zapuzený spánek se vrací, poutá modlící se jazyk a brzy spí jako dříve. A opět je někdo budí, opět stojí před nimi Mistr. Jaké zahánění! Jaké zmatené omluvy! Ale pomohlo to? Skutečnost mluví jinak. „A nechav jich, odešel opět.“ Ale aspoň po třetí nesmějí se dáti pře-

kvapit. Ale spánek je silnější než jejich dobrá vůle. Spali zajisté velmi tvrdě. Pojednou stojí před nimi opět Kristus. Přišel tichounce, bolestně zklamán pohlíží na ně chvíli. - Ó nespolehlivosti, tvé jméno je člověk! Sklání se k nim, uchopil jednoho ze spících: „Petře!“ - Polekáni vyskočili, na rty se jim dere zoufalá omluva: „Mistře!“ - Ale není kdy, aby dokončili, neboť - strašlivý, hrůzný pohled! Obličej jejich Mistra je zbrotěn krví. Apoštolové žasnou, chvějí se, cítí moc nadpřirozených sil, slyší tichouňká slova Páně: „Spětež již a odpočívejte!“ - Podivné tajemství. Třikrát je důtklivě napomínal: „Bděte se mnou“ - a oni třikrát usnuli. Nyní jim praví: „Spěte a odpočívejte“; a od té chvíle žádný z nich té noci ani oka nezavřel. Takové protivy jsou lidský obyčej a lidská bída.

Zamysli se, duše má, nad tímto bolestným momentem v utrpení Páně. Spánek apoštolů - lupič milosti. Kdyby byli apoštolové v oné rozhodné hodině vykonali všecko, co bylo v jejich moci, byli by tím zajisté získali mnoho milostí Božích. Kdyby byli svou bdělostí poskytli Spasiteli útěchy, již od nich očekával, byl by se jim zajisté odměnil. Možná, že bolestná zastavení na křížové cestě byla by snad nám ukazovala tyto tři učedníky jako věrné průvodce Mistrovy. Ale ve skutečnosti byli daleko; spánek na hoře Olivetské byl začátkem vzdalování se. Také po celou věčnost bylo by se věrné, těžké noční bdění na hoře Olivetské projevilo každému zvláštní, zřejmou odměnou, ale hodina bdění byla promeškána, nevrátí se nikdy víc! - Jak velice má taková úvaha dojímat, jak mě má nabádat, abych užíval dobře hodin, v nichž ode mne Pán vyžaduje nějaké oběti. Přichází tak často a budí mne; kdy konečně budu s ním bdíti?

Spánek apoštolů - škola milosrdenství. Pohled, duše má, na tyto tři učedníky! Máš zde poučení o lidské slabosti. Všichni tři sedí a spí. A přece náleží k našim nejlepším lidem, jsou to sloupy Církve. Sniž trochu své nároky na ctnosti jiných, odnes si s hory Olivetské bratrskou shovívavost! Neboť jsou chvíle, kdy i hodní a dobří polevují. Uvaž to, děje-li se tak u jiných, potom bude i tobě oplaceno shovívavým milosrdenstvím, přihodí-li se podobná věc tobě. Proto na tento úmysl se pomodli tento desátek bolestného růžence. - Amen.

XIII.

12. května: „Který se pro nás krví potil.“ II.

Obrátme dnes duchovní zrak na muže bolestí v zahradě Getseman-ské. To, co sám chtěl, dochází nyní splnění - Kristus stojí přímo před svým utrpením. Co prožívá v duši, prozradila nám slova: „Smutná je duše má až k smrti.“ - Smutnější už býti nemůže. A pooděsed maličko, padl na tvář svou, modle se řka: „Otče můj!“ - Duše se utíká k Otci. Nikdo z lidí mu nemůže pomoci. Musí projednat poslední, nejtrpčí přípravu na své utrpení se svým Otcem - bez porozumění se strany lidí. Vrhá se na kolena, ano tváří až na zem, a nad ním táhnou jako černé mraky předzvěsti a hlasatelé nejtěžšího utrpení. Před jeho zrakem vznáší se hrozivě krvavý kříž a na něm lidské tělo, rozbité a zmučené, a vnitřní hlas volá k němu: „To jsi ty! Za několik hodin budeš viseti na kříži. Vidí trnovou korunu, slyší svištění bičů, v uších mu hřmí ohlušující řev kněží a lidu, žádajících jeho smrti - a jeho lidská přirozenost se vzpírá proti tomu všemu. Ne, nechci trpět, nechci umřít! Proto hlasitě volání o pomoc, proto úpěnlivý výkřik žalu: „Otče můj!“ Volá tak nejlepší Syn k nejlepšímu Otci, jsa hotov uposlechnouti, i kdyby poslušnost mu ukládala, jako zde, nejtěžší a nejtrpčí oběť. Horoucí přání své lidské přirozenosti podřizuje však vůli Otcově: „Je-li možno, ať odejde ode mne kalich tento, avšak ne jak já chci, ale jak Ty!“ - Dlouho zápasí tak v modlitbě, okouší své nastávající utrpení, zkouší je ještě jednou, modlí se a znovu se modlí, ale ani jediný paprsek útěchy nepadá v noc jeho utrpení. I zmocňuje se ho nevyslovitelná touha po soucitných přátelích, jimž by si mohl postěžovat: po jeho třech apoštolech. Vyhlédnout je, zdá se mu ulehčením. Namáhavě povstává, pozdvihuje se a jde světlou nocí. Ale vtom nová bolest zažírá se mu do srdce. Jeho tři apoštolové naň zapomněli a leží bez hnutí, pohříženi v hluboký spánek. Chvilí snad stál Spasitel nad nimi v němé bolesti. Potom teprve je vzbudil. A opět odešel modlit se, touž řeč říká. A nový zápas, nová opuštěnost, nová bolest! Se všech stran je jeho duše zavalena hříchem všech dob a všech lidí. Dopadají mu na duši hříchy proti Bohu, hříchy proti bližnímu, ať jednotlivci, ať proti společnosti, všechna pohoršení, všechna neláska, všechna nespravedlnost sociální. Vidí miliony chudých, které tolik miloval, vehnané do bídy hmotné i mravní sobectvím

boháčů, nad nimiž pronesl svou kletbu: „Běda vám, bohatým!“ Vidí, jak příklad jeho lásky neobměkčí srdce lidská utopená v mamonu, vidí, že bude trpět pro mnohé a mnohé nadarmo. A svůdné hlasy mu našeptávají: „Jsi-li Syn Boží, nenech se zabít, nenech se trápit. Není ti toho opravdu třeba. Pro koho bys trpěl? Pohleď, tvoji nejlepší přátelé tvrdě spí, zapírají tě, zrazují tě - tvé město, kněží tě nenávidí, zabijí tě. Přiznej se, že takové bytosti nezaslouží ani desetinu tvé lásky!“ V takových trapných mukách svíjí se Srdce Božského Spasitele a jedinou jeho zbraní je stále opětovaná modlitba: „Otče, je-li možno, ať odejde kalich tento ode mne! Ale ne jak já chci, ale jak Ty!“ A jako by chtěl prchnouti těmto strašným myšlenkám, povstává opět náhle a odchází ke svým apoštolům. „A přišed nalezl je opět spící.“ - Hledí na spící v hlubokém duševním pohnutí. Kolik trpkých zklamání mu již připravili! Tiskna ruce na prsa pohlíží k nebesům a vzdychá: „Pane - buď vůle tvá!“ Potom teprve přistupuje blíže a budí je. - Po třetí odchází, aby se znova a znova probojoval a trpěl. „I ukázal se mu anděl s nebe posiluje ho.“ Objevení anděla je vydatnou posilou: Otec na tebe nezapomněl, myslí na tebe, v jeho jménu a na jeho rozkaz stojím před tebou. Vzal jsi na sebe hříchy, abys je odstranil! Jen božská silná ramena jsou s to, aby obrovskou tu tíži unesla. A jedině ty máš taková ramena. Toto nesení hříchů je největší čin pokolení lidského, je největší oslavou Boha, je nejnaléhavější nutností pro miliony lidí. Upustíš-li od toho, satanu připravíš radost a ples, nebi však zármutek a ztrátu. - Anděl odešel, blížil se vrchol utrpení na hoře Olivetské - krvavý pot! „I ukázal se mu anděl s nebe posiluje ho. A postaven jsa v úzkosti smrtelné, déle se modlil. I učiněn je pot jeho jako krůpěje krve tekoucí na zem. A vstal od modlitby.“ Krvavý pot byl dobrovolný, dobře promyšlený výkon trpícího Spasitele: „Prolij svou krev! Prolij ji dobrovolně, dříve než bičíky a hřeby, trní a kopí ti ji uloupí. Ne zločin lidí, nýbrž tvá vlastní vůle má krev tvou vydati. - Otče, zde je, kane z mého těla, ne teprve zítra, již dnes - zde ve svatém nočním tichu, kdy nepřátelé jsou ještě daleko, přijmi mou krev!“ - Toť řeč těchto krůpějů krve. Sotva se tak stalo, byl jeho úkol na hoře Olivetské dokonán. Spasitel povstává, úmluva mezi ním a Otcem je již takořka krví podepsána: vykonání může začít! - Uvaž, duše má: Kristus prožívá chvíle slabosti a úzkosti. Proč? Kristus vzal na sebe tehdy hříchy celého světa. Stál tedy před

svým Otcem skutečně jako zločinec a hříšník. - „Ne, nikdy! Otče, odejmi ode mne tento kalich! Nesnesu myšlenky, že jsem tvým úhlavním nepřítelem, odejmi ode mne, je-li to možné, tuto nejtrpčí hořkost všech muk.“ Toť příčina, pro niž se jeho přirozenost tak strašlivě vzpírá. Není to slabost, nýbrž bezúhonná svatost, jež se hrozí urážky Boží, opravdová ošklivost a bázeň před hříchem. Kdyby Božský Spasitel dovedl tě svým příkladem pohnouti, abys při pouhé myšlence na hřích se děsila, aby ti bylo nevýslovnou mukou, kdybys musela říci: „Můj Bože, dopustila jsem se vzpoury proti Tobě!“ - Kdyby tvé srdce, hlasitě volajíc slovo „Otče“, se uchopilo tohoto slova, jako by chtělo zapřísahati Boha: „Pane, rozpomeň se, že jsi přece můj Otec a že já chci zůstat svým dítětem,“ potom snad bys mohla říci, že rozjímání tohoto desátku bylo ti k užitku. Proto pros při tomto tajemství bolestného růžence vždy za ošklivost před hříchem. - Amen.

XIV.

13. května: „Který pro nás bičován byl.“ I.

Pilát je opětně zklamán. Naděje, že lid při podivné volbě mezi Kristem a Barabášem bude žádati propuštění Kristovo, zřítíla se jako domek z karet; vášeň nabyla u lidu převahy, nikdo neposlouchal hlasu rozumu: a tu i Pilát zavřel uši, aby neslyšel hlasu vlastního rozumu a spravedlnosti, a „posadiv se na stoličce“, poručil, aby bylo ticho, a „propustil jim Barabáše, který pro vraždu a pro vzbouření vsazen byl do žaláře, za něhož prosili.“ Potom pokynul Pilát vojínům: „Setníku!“ Ten přistoupil. „Ježíš Nazaretský budiž bičován!“ - praví Pilát krátce a ostře; poté se zdvíhá a nepohlédnuv již ani jednou na shromážděné, obrací se k nim zády a mizí v soudním domě; cítí se poražen, proto se zlobí.

Vojáci přistupují k spoutanému Spasiteli a odvádějí jej do otevřeného dvora, kde se vykonávají podobné tresty. Bude bičován! Tato zpráva se šíří jako bleskem mezi lidem a budí nejružnější city. Zdaž zazněl úpěnlivý výkřik z místa, kde se sešli přátelé Kristovi? Zdaž uprchlo několik útlocitných lidí, kteří již při pouhém jmenování strašlivého toho mučení cítili děsné muky a horečné chvění v údech? Vše to je možné, ano pravděpodobné. A zástup vlastních nepřátel? Všeobecné uspokoi-

jení. Výborně! Vladař povolil! Víte dobře, že u Římanů bývá každý, kdo je odsouzen na smrt, napřed bičován; je tedy bičování již poloviční odsouzení na smrt! A kdyby se ještě zdráhal, však ho již máme! Neboť byl-li Ježíš nevinný, pak jej neměl dát vůbec bičovat. Dal-li jej však zbičovati, tím již prohlásil jeho provinění. - A nezkrotně se tlačí za vojáky. Nestačí jim pouze vědět, že je bičován, chtějí bičování také vidět. Možná, že měli též jiné důvody; vtisknouti každému z vojáků do ruky zlaták a tento snadno pochopitelný pohyb ruky je zajisté dobrý prostředek k roznícení jejich horlivosti při bičování. - Pochopové sami jsou otrlí mužové; bičování není jim novou věcí. Chystají se k tomu jako k obyčejnému zaměstnání. Ježíše Nazaretského neznají, nestarají se, zda se něčím provinil nebo ne; jest jim uloženo bičovat jej, to také vykonají. - A Kristus? Kdo dovede čísti v hlubinách jeho Božského Srdce? Kdo dovede procítiti jeho božské city, jež plnily jeho duši na té krátké cestě, která jej vedla ke strašlivým mukám, k hrozným bolestem tělesným, které převyšovaly vše, co dosud byl vytrpěl? Proč si neušetřil tuto předehtu? - Hle, již došel zástup biřiců a lidí za nimi se tlačících na místo, kde se bičování obyčejně konávalo. Odsouzeného bičovali vojáci. Bičování se dalo podle způsobu římského. Ubožák byl obnažen a uvázán zápěstím k sloupu tak, aby měl ohnutá záda, takže byl bičován zespodu i shora. Mrskali nikoli pruty, jimiž byli trestáni jen občané římské odsouzení na smrt, nýbrž zvláštním nástrojem, důtkami. Byla to silná rukověť s mnoha řemínky, na nichž visely kovové kuličky nebo ostré háčky. Kdežto u Židů byl předepsán při bičování určitý počet ran, u Římanů nebyl nijak omezen, nýbrž závisel na libovůli katanů či odolnosti odsouzeného. Bičovaný, zvláště měl-li býti popraven, byl pokládán za člověka, který již na sobě neměl nic lidského, za bezcenné stvoření, o něž se zákon již nestará, za tělo, na němž se mohl každý po vůli vyběsnit. Kdo podstoupil římské bičování, byl tak zohaven, že budil hrůzu a odpor. -

Proč Božský Vykupitel podstoupil tento trest, tuto muku? Je tolik lidí, kteří musí trpět bolestné muky, a to po delší nebo kratší dobu. Těm chtěl božský Spasitel přispět ku pomoci, když vzal na sebe místo prosté smrti smrt hodně bolestnou. Kristus nemůže těmto trpícím již zde úplně odhaliti tajemství utrpení pro jejich omezené, zakalené poznávání; ale obraz svého utrpení mohl jim ukázati a dáti za potěšující

obraz útěchy. I nejprostší člověk zajisté chápe, že právě tělesným utrpením se stává podobným svému Pánu, jako se tím Spasitel připodobnil nám. „Snášej to, i když tomu nerozumíš. Já tomu rozumím, a proto jsem vzal podobné utrpení na sebe, pro tvé poučení. Buď mi za to vděčný! Ať poznám, že mé přehořké dobrovolné utrpení není na tobě ztraceno! Toto vše jsem ti chtěl povědět o utrpení, ale nemohl jsem to říci jinak - i dal jsem se zbičovati.“ Kéž porozumím a pochopím této tiché mluvě bolestného bičování. - Amen.

XV.

14. května: „Který pro nás bičován byl.“ II.

Představme si dnes našeho Spasitele přivázaného u sloupu bičování. Jak hrubě, jak bez citu počínali si katané. Snad si některý z nich hvízdal písničku, když přinášel odněkud z kouta bedničku s bičíky a ji s hlukem pouštěl na zem. Jiní chopili se zatím Pána a strhli s něho necitelně roucho, nedbajíce ničeho; tento muž je zločinec a jejich povinností jest zbičovati jej nyní až do krve. V okamžiku je pevně uvázan a každý z katanů přináší si důtky. A poté začali ze všech sil trýzniti obnažené tělo. Po prvních ranách se podlily krví krk, záda, boky, ruce a nohy. Potom se ukázaly krvavé pruhy a naběhlé puchýře; nato byly kůže a maso rozdrásány, cévy praskaly a ze všech ran proudila krev; nakonec vypadal bičovaný jako kus zkrvaveného masa, znetvořen v celé podobě. Nejčastěji pod ranami omdlel, někdy na místě umřel. Mnozí jiní po krvavém bičování bili upoutáni dlouhou dobu na lože. Křesťanská obec ve Smyrně podává o takovém bičování tuto zprávu: „Diváci stojící kolem byli jati hrůzou, když mučedníci byli ranami bičůků rozedráni až na kosti, takže bylo téměř zříti jejich vnitřnosti.“ Horatius, jenž jistě neměl srdce nejjemnější, nazývá nástroj, kterým se bičovalo, „strašlivé důtky“ (horribile flagellum).

Tomuto trestu podrobil Pilát Ježíše, snaže se ho ovšem tímto novým ústupkem osvobodit od trestu smrti. Jak dlouho byl Kristus bičován? Bezpochyby tak dlouho, až zbičovaný Spasitel svěsil hlavu, jsa blízek smrti. Konečně dopadla poslední rána. Dosti, sice nám zemře! Rozvázali provazy; Kristus padl slabostí jako bez sebe na zem do kaluže vlastní krve. - Zdaž mu někdo přinesl šaty, pomohl vstáti? Či se sám

v nevýslovných bolestech doplazil k hromádce svého oděvu, aby se trochu oděl? Kdo to může vědět, kdo může vystihnout tajemství této strašlivé hodiny? Kaluž krve okolo sloupu a v ní ležící člověk, který v nesmírných bolestech se pokouší povstat - toť konec bičování. Celý strašlivý ten výkon i se všemi přípravami netrval asi déle nežli čtvrt hodiny; ale na tu kratičkou dobu nemůže lidstvo zapomenout.

Zamysli se! K čemu toto bičování, k čemu ta krvavá ozdoba při smrti Kristově, když přece jsme poučeni, že by byla dostačila jediná krůpě jeho krve, aby bylo vykoupeno veškeré lidstvo ode všech vin? Snad si to lze vysvětliti takto: Prvním účelem utrpení Kristova bylo vykoupení lidstva. Ale Kristus chtěl nám svým utrpením dáti spolu i napomenutí a poučení o tajemstvích, jež jsou nám jinak nepřístupna: o hříchu a významu utrpení. Kdo z nás pojímá podstatu hříchu jinak nežli způsobem lidsky povrchním? Kdo z nás chápe dokonale, že je hřích tak veliké a strašné zlo, jak tomu učí Církev svatá? I dává nám Kristus ve své slitovnosti a ve svém milosrdenství měřítko na hříchy: rány důtek, jež dopadaly na svaté tělo. Člověče, který vždycky tak lehkovážně posuzuješ hřích, poznej na těchto strašlivých ranách, jak Bůh hřích nenávidí a jak jej trestá a trestati bude i na tobě! Svého jednorozeného Syna neušetřil - myslíš tedy, že tebe ušetří?

Kristus podstoupil bičování, aby podal Boží Spravedlnosti zadostučinění za všechny krutosti lidského srdce. - Jaká to nepřehledná řada mučedníků víry, kteří budou bičováni, týráni a rozbiti pro víru! Kolik mučednické krve během lidských dějin již vyteklo na popravištích před římskými soudci, nebo nacistickými soudy a v koncentracích! Aby tyto zločiny Kristus usmířil, dal se zbičovat.

Od tebe Bůh takové oběti nežádá. Snad ti posílá jen tělesnou nevolnost, nemoc, a ty jsi netrpělivý, nedůtklivý, svým nářkem ztrpčuješ život sobě i svému okolí. Jdi a uč se trpělivě snášet tělesné bolesti s mlčením a trpělivostí od svého zbičovaného Spasitele. Ve svých bolestech patři na něho a řekni si: „On trpěl mnohem víc!“ - Amen.

XVI.

15. května: „Který pro nás trním korunován byl.“ I.

S takovými, kteří byli bičováni, kteří byli již vyřazeni z lidské společnosti, byla dovolena jakákoli hra, jakýkoli surový žert nebo nelidský posměch. - Vojáci uložili olovem opatřené bičíky opět do schránek, dokončili své dílo. Stojí kol zbičovaného Pána. „Vstát!“ Zkouší to; surově, hrubě mu snad pomáhají obléci roucho. „Co s ním učiníme? Jdu oznámit vladaři, že jsme hotovi, zaveďte jej zatím do dvora.“ Vojáci pak jej vedli do síně radního domu. Jak se potácí ubohý Spasitel, trýzněn nevyličitelnými bolestmi! Piláta nelze hned nalézt; nastává přestávka. „Co počneme? Počkejte, udělejme si zábavu, zahrajeme si s ním na krále; byl by býval tak rád králem. Ale počkejte, zavolejme také ostatní.“ A svolali celou rotu. Se všech stran se sbíhají vojáci! Co je? Je zde zbankrotělý král židovský, má býti usmrcen, protože touží po trůnu, i chceme jej slavnostně učiniti králem.“ Pustý smích, všeobecná ochota. „Kam jej posadíme, kde je trůn? Ale, hned tady!“ - a hrubě a mocně přitiskli jej na kámen. (Kámen ten uctíván je od křesťanů jako vzácná svatá památka ještě dnes.) „A nějaký královský plášť! Kde je? Ale, královských plášťů je dost! Hned přinesu jeden!“ Po několika okamžicích se vrací se starým vojenským pláštěm. „Tak, zde má královské roucho! - Svlechte mu napřed jeho oděv!“ A svlekše ho, přioděli ho pláštěm šarlatovým. A Spasitel? - Ani slůvka nářku, ani slovíčka stesku! Snad jen hluboce vzdychl. - Ale surovci nemají na tom dosti. „Teď ještě korunu královskou.“ Jsou opravdu na rozpacích. Slámu? Starý plechový obrouček? Nic takového, koruna ať jej trochu tlačí! „Venku před strážnicí roste trní, vemte několik pořádných prutů a máte hned i pěkné ozdoby na koruně.“ A spletli korunu z trní... Spasitel vidí vše, jak se děsí jeho lidská přirozenost takové zloby! Teď ji dokončili; s posměchem mu ji podávají... Vstavili trnovou korunu na hlavu jeho. „Jen pevně, hodně pevně, aby mu nespadla.“ Se všech stran prýští se krvavé krůpěje, krvavé potůčky řinou se po čele i po bledých lících. - Jak hlodá mnohonásobná bolest ve svaté hlavě! - „Tak, a tady nesu ještě vhodné žezlo, králi náleží.“ A dali třtinu v pravou ruku jeho. Spasitel se nijak nevzpírá. - Král je hotov! A jako se vzdávaly zvláštní pocty vojenským vítězům, tak chodili jeden za druhým kolem Ježíše, klekali před ním

a říkali mu se strojenou pokorou a oddaností: „Buď zdrav, králi židovský!“ On však nemluví ani slova; s nevýslovnou bolestí v obličeji sedí bez pohnutí na svém místě. A plivali na něho. Ale Spasitel je i tu bez pohnutí, bez odpovědi. A dávali mu políčky. Sněhl i to. - A brali třtinu a bili hlavu jeho. Tu otřásl se v strašlivé bolesti a při každém úderu řinuly se potůčky krve mocněji a rychleji po lících. - - -

Trnovou korunu vymyslel Bůh. V té prohlubni prazvláštní, jedinečné bolesti je skryto tolik poesie, tolik bohatých myšlenek, tolik vzácné moudrosti, že musíme jen s pokorou volati: To učinil Bůh! Proč, Pane, jsi tolik trpěl? Čím jsme se provinili, tvoji pozemští bratři, že jsi volil tak strašný prostředek spásy? A Pán odpovídá: Hle, trny jsou mými posly, které jsem poslal tam, kde začíná většinou hřích člověka, totiž do hlavy. Trny mají probodati lidskou pýchu, mají usmrtiti ctižádostivost. Protože se lidé rádi v duchu povyšují, dal jsem se posaditi na nízký kámen, protože se pyšní nádherným oděvem, vzal jsem na ramena starý plášť, protože touží jen po pochvale a uznání, vzal jsem trnovou korunu, protože chtějí panovati, přijal jsem třtinu, protože si přejí býti slaveni, dal jsem se tupiti, protože nechtějí přijímati napomenutí a pokárání, nechal jsem se bít. - Proto, jestliže jsi i ty v tom hřešila, pojď jen, ubohá duše, pojď ke mně, ke svému Králi. Věděl jsem, že mne budeš potřebovat, byl jsem dosti trestán pro tvé hříchy, mám pro tebe lék, i kdyby tvé srdce bylo sebepyšnější. Jen pohleď na mne, na mou trním korunovanou hlavu a nauč se pokoře. Uvaž, že trnová koruna mi působila bolesti až do konce mého života. Kdykoli jsem pohnul hlavou, cítil jsem prudkou bolest v celém těle, kdykoli jsem zavadil trnovou korunou o kříž, když jsem kráčel cestou křížovou, bolest spalovala mé nitro. I na kříži jsem neměl kam hlavu položit, poněvadž jsem vždy zavadil trnovou korunou buď o kříž, neb o svá rozedraná ramena, a vždy jsem cítil bolest k nevyslovení. To vše jen pro tebe, abych tě naučil pokoře. Proto si vždy vzpomeň na mé trním korunování, kdykoli myšlenky pyšné, nelaskavé, pomlouvačné, nečisté zaútočí na tvé nitro - a jistě se jim pro mé trním korunování ubráníš a zachováš své nitro čisté. Pros proto vždy při tomto tajemství bolestného růžence za opravdovou pokoru a za vítězství nad nelaskavými myšlenkami. - Amen.

*„Žádný z vás neptá se mne:
Kam jdeš?“ Jan 16, 6.*

Drazí v Kristu!

V dnešním svatém evangeliu se loučí Pán Ježíš před svým utrpením se svými mučedníky. Velmi se diví, že žádný z nich se ho neptá, kam jde? Věděli, že se chystá k odchodu, a přece se ho neptají, jaký jest cíl jeho cesty. Jaký to rozdíl, když my někde jdeme! Potkávají nás naši přátelé a známí a téměř každý se nás ptá: „Kam jdeš?“ Než naši přátelé se nás táží vždy jen po pozemském cíli naší cesty. A přece, moji přátelé, jest ještě jedna cesta, kterou každý z nás kráčí, na kterou se nás málokdo zeptá, cesta nesmírně důležitá, totiž cesta, která vede buď k věčnému životu, nebo k věčné smrti.

Stará pohanská báje vypravuje o hrdinovi Heraklovi, že když tento rek vyrostl a měl nastoupit dráhu veřejného života, přišel prý na rozcestí, na němž se rozbíhaly dvě velmi rozdílné cesty. Jedna cesta vedla krásnými lučinami, plnými květů a zdála se býti velmi rozkošnou! Druhá cesta vedla krajem drsným a nevábným. Na jednu z těchto cest se měl vydati Herakles. Kterou z nich měl volit? Tu prý k němu přistoupila žena, která stála u kraje rozkošné cesty a jsouc oděna nádherným šatem vábila hrdinu slovy: „Pojď touto cestou, budeš ji mít příjemnou, plnou rozkoší, jakých si bude jen tvé srdce přát!“ „A kam vede tato cesta?“ tázal se hrdina. „O tom zatím nemluvme,“ odpověděla žena. Tu Herakles obrátil se k cestě druhé. I tam stála žena, ale jen jednoduše oděná, která zvala hrdinu slovy: „Pojď, mladíku, touto cestou. Při prvním pohledu zdá se být sice drsnou a nepohodlnou, ale po překonání prvních těžkostí stává se bezpečnou a pevnou.“ „A kam vede tato cesta?“ otázal se hrdina. „K nesmrtelnosti a věčné slávě,“ odvětila žena. Tu hrdina zvolal: „Půjdu po této cestě, neboť toužím po nesmrtelnosti a slávě, a proto překážek se nelekám.“ A vydal se na drsnou cestu.

Z této báje jest zřejmo, že už i pohané, užívající správně svého rozumu, poznávali, že cesta ke ctnosti jest sice drsná a namáhavá, avšak jedině tato cesta vede k nesmrtelnosti, kdežto cesta hříchu, třebas na pohled vábivá a rozkošná, vede do záhuby.

I ty, milý křesťane, jako Herakles, stále stojíš na rozcestí. Na jedné straně vábí tě pohodlná cesta hříchu, na druhé straně tvá duše touží po cestě, kterou ti ukazuje Kristus, po cestě vedoucí ke spokojenosti zde na zemi a k věčné slávě v nebi. Kterou cestou půjdeš? Mnozí kráčejí cestou hříchů. Než tato cesta nemůže uhasit jejich duševní žízeň a nakonec v rozervanosti a nespokojenosti prožívají svůj život! Plní se na nich slova sv. faráře z Arsu: „Hřích jest největší továrna na bolest a utrpení.“ O kolik méně by mohlo být na světě ústavů pro choromyslné, méně nemocnic, kdyby člověk se nedal zlákat cestou hříchu! A kolik slz teklo zbytečně pro hřích! Kolik vzorných manželství dovedl hřích zničit, ví Bůh sám.

Druhá cesta, kterou nám ukazuje Kristus a naše svědomí, jest sice drsná, ale po překonání prvních obtíží cesta radostná, vedoucí k věčné nesmrtelnosti a slávě! Jen slyšme, jak Pán Ježíš nás vábí na tuto cestu: „Jho mé jest lehké, břímě mé jest sladké... naleznete pokoj duším svým.“ Ó, co jest cennějšího než pokoj duše? Ptejme se těch, kteří jsou týráni výčitkami svědomí, a ti nám povědí, jak nesmírně vzácný jest pokoj duše.

Říkává se: „Co nic nestojí, za nic nestojí!“ Tato slova v plném smyslu slova platí o cestě hříchu. Cesta hříchu nevyžaduje žádných námah ani obtíží, ani prostředků, aby na ní člověk nezabloudil. Opačně však cesta ctnosti, která má velkou cenu, vyžaduje obětí, námahy a prostředků, aby člověk svého cíle došel. Kterépak jsou to prostředky? Stará křesťanská zásada nám je předkládá. Ora et labora! Modli se a pracuj! Modli se! Modlitba jest zbraň, kterou člověk odráží všechna pokušení. Pracuj! Práce posvěcená modlitbou jest vzácným darem nebes, poněvadž dává ti čistou radost, že jsi platným členem lidské společnosti a plníš úkol, ke kterému tě Bůh povolal. Pohleď jen na sv. apoštoly! Jak ti uměli pracovat. A pracovali často

i bez výsledků. „Celou noc jsme lovili a ničeho jsme nechytli,“ odpovídají trpělivě svému Mistru! A Mistr jejich pomáhá svému pěstounu při těžké práci tesařské! Sv. Pavel pracoval jak duševně, tak tělesně. A kdybychom šli dějinami Církve sv., poznali bychom, že jedině tam Církev sv. kvetla, kde kvetla práce a modlitba. Kde se nepracuje, tam hřích jako hejno komárů se rozletí do celého okolí, aby zničil vše, co jest duševně krásné a vznešené.

Tedy pracovat jest nejen křesťanskou povinností, ale práce jest i vzácným darem, vedoucím člověka k nesmrtelnosti a k věčné slávě. Proto Bůh-láska, který chce, aby každý člověk spasen byl, šest dní určil k práci a jen sedmý den si vyhradil pro sebe!

Poznali jsme dvě cesty! Cestu hříchů - vedoucí k věčné záhubě, cestu ctností - vedoucí k nesmrtelnosti! Jistě každý z vás jste se rozhodl, že půjdete cestou ctnosti, cestou sice na první pohled obtížnou, ale cestou radostnou, poněvadž jedině tato cesta vede k tomu, po čem člověk touží na světě, t. j. ke spokojenosti a k věčnému cíli do království Božího. Amen.

P. A. Titman

V. neděle po velikonocích.

„Proste a bude vám dáno.“ (Luk 11, 9.)

Nebylo a není na světě národa, který by nad sebou neuznával vyšší vládnoucí bytost a který by tuto bytost, ať ji jmenuje jakkoli, nectil a nevzýval modlitbou. Projděme člověčenstvo celou délkou jeho dějin, prostudujme jeho zvyky a způsob života - u všech se setkáme s modlitbou. Pouze slova modlitby jsou rozdílná podle způsobu, jakým ten či onen národ Boha ctí.

A kdo nás křesťany naučil modlitbě? Ten, který v dnešním sv. evangeliu praví: „Budete-li zač prositi Otce mého ve jménu mém, dá vám!“ A toto příslibení Kristovo platí do dneška. Každá církevní modlitba, ať je pronášena česky, latinsky či ji-

ným jazykem, zakončuje se slovy: „skrze Krista, Pána našeho.“

Co je tedy modlitba? Katechismus odpovídá: nábožné pozdvižení mysli k Bohu. Kdykoli pozvedneme své myšlenky k Bohu, abychom jej chválili a děkovali, abychom jej prosili a usmířili, říkáme, že se modlíme. Tak se na př. modlil Kristus Pán, když stál mezi svými učedníky, povznesl oči i mysl k Bohu se slovy: „Otče náš, jenž jsi na nebesích!“

Modlitbu můžeme přirovnati tlukotu srdce v těle; tluče-li srdce pravidelně, je tělo zdravo, tluče-li nepravidelně, tělo churaví. Kdo se nemodlí, je také nemocen. Sv. Otcové nazývají modlitbu žebříkem, po němž vystupují a sestupují andělé, aby naše prosby Bohu přednášeli a za ně nám požehnání, zdraví, sílu, milost a lásku Boží přinášeli. Modlitba je světlem, ve kterém se nám dobře pracuje, je klíčem k pokladnici milostí Božích. Nemůže býti pro katolického křesťana něco lepšího, něco krásnějšího - než každodenní modlitba.

Před nedávnem jsem četl báseň, nadepsanou: „Co zmůže slza?“ A tu mne napadlo: co zmůže zase modlitba? Není modlitba také slzou, ale slzou duše, tou nejvřelejší a nejúčinnější? Maminky, když vás děti se slzou v oku o něco poprosí, odoláte jim? Když my krásně v modlitbě prosíme za něco, nevyslyší dobrotivý Bůh našich proseb?

Bylo to r. 1242. Tatarské kmeny z Asie zaplavily tenkrát celou Rus, překročily Polsko a začaly ničit a pálit naše kraje. Nikdo je nemohl zastavit, a kde se objevili na svých nízkých koních, zanechávali po sobě spoušť, potoky krve a smrt. Král Václav Přemyslovec poslal proti nim své vojsko pod velením chrabrého Jaroslava ze Štenberka. Tataři se převalili přes celou Moravu a zastavili se teprve pod sv. Hostýnem. Tam na hoře hrstka křesťanského vojska a kolem hory nepřehledné mraky nepřátel. Křesťané jsou se svými silami u konce, k tomu je trápí nedostatek vody; žízní klesají k zemi. Již se ozývají mezi vojáky hlasy, že nejlepší bude vzdáti se nepříteli, ale statečný jejich velitel k nim volá: „Přetrpěli jsme horší věci a Bůh nám nedal zahynouti, on nezapomene ani nyní na nás. Jsme na hoře, kde Matka Boží divy tvoří, k ní se obraťme, aby

ona s námi prosila Boha za pomoc a záchranu pro nás.“ Vojínové poslechli. Shromáždili se kolem vodní kaple, poklekli a takto se modlili: „Ustaň, ó Hospodine, ve svém hněvu, vyslyš naše volání, dej útrobám ovlažení a zahlad' nepřátele v zemích našich na věky věkův! Maria, pomocnice křesťanů, oroduj za nás!“ A sotva se domodlili, vzešel nad Hostýnem mrak, rozhučel se vítr, zaduněl hrom, blesky bily do tatarských vojsk a spustil se velký déšť. Křesťané chytali vodu do svých helmic, zahnali žízeň, bojovali s Tatary, které na hlavu porazili a z Evropy úplně vyhnali.

Takový účinek měla modlitba. Naši předkové uměli se modlit. Mnohý dnešní člověk na modlitbu často zapomíná. Ráno vstává a nevzpomene na Boha, nevzpomene na něj ani při práci, ani večer, když uléhá. Místo modlitby ozve se často zaklení, braní jména Božího nadarmo.

A pak se divíte, že děti, sotva začínají mluvit, opakují po tatínkovi slova, nad kterými člověk ustrne. Potom nemůžete pochopiti, proč do křesťanských příbytků nechce a nechce vejíti Boží požehnání, že v těchto křesťanských rodinách panují sváry, rozbroje, že mezi manžely hyne vzájemná láska. Nedivte se! My zapomínáme na Boha a Bůh zapomíná na nás.

Někteří se sice modlí, ale modlí se roztržitě, špatně. Odříkávají slova jako na stroji, ale jejich srdce je docela jinde. A přece Bůh vybízí k modlitbě a dává současně naučení, jak se máme modlit, totiž: nábožně, pokorně, důvěrně, odevzdaně do vůle Boží a vytrvale.

Snad některý namítne: modlil bych se, ale nemám na to chvíle klidu, mám hodně práce. Dejme tomu, že máš hodně práce, ale co bys, milý křesťane, říkal takovým krátkým modlitbám? Na př.: „Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého!“ „Ježíši, mám Tě rád!“ „S pomocí Boží!“ „Vše ke slávě Boží!“ „Buď Pán Bůh pochválen!“ „Jak Bůh chce!“ Takovéto střelné modlitby nestojí tě velké námahy, zvykneš na ně a budeš se cítit přitom šťastným.

Jedno staré přísloví praví: „S Bohem začni v každé době,

podaří se práce tobě!“ Když se přičiníš a když Pán Bůh tvé práci požehná, pak jistě budeš pracovati s úspěchem.

Kající lotr na kříži, pokorný publikán ve chrámu promluvili něco málo slov v pokoře a s lítostí, a přece nabyli u Boha milosti. Proto: „Proste a bude vám dáno, hledejte a naleznete, tlucte a bude vám otevřeno!“ řekl Kristus Pán.

Moji drazí, kéž bych měl hlas anděla, bych k vám a ke všem lidem dobré vůle mohl zvolati: Modlete se, prosím, modlete se! Modlitbou svoláte Boží požehnání na sebe a na své práce. Modlete se za úrodu zemskou, za milost Boží, za zdraví duše i těla, za pokoj a mír v naší vlasti a mezi všemi národy na světě! Amen.

P. Mik. Šindelář

POHLED K NEBESŮM

„Proč stojíte, hledíce do nebe?“ Sk. I.

Neděle v oktávě svátku Nanebevstoupení Páně.

Za svých studií v Římě pokládal jsem za svůj nejšťastnější den, když jsem se dostal do Sixtinské kaple, která je nejdrahoccennějším stánkem umění na celém světě. S vyvrácenou šíjí hleděl jsem na Michelangelovo Stvoření světa, které mně přímo učarovalo. Jistě mistr štětce i dláta hledíval často do nebe, když četl první stránku knihy Mojžíšovy a rozjímal o větě z Písma nejkrásnější: „Nebesa vypravují slávu Boží a dílo rukou jeho zvěstuje obloha.“

Když Kristus na hoře Olivetské vstoupil na nebesa, hleděli apoštolové dlouho za ním do nebe, do slíbené jim nové vlasti. A nečinili tak jenom tehdy na hoře nanebevstoupení. I když se rozešli do celého světa, neustali hleděti k nebi, kam je předešel jejich Božský Mistr, neboť věděli, že pohled k nebi je útěchyplný, užitečný a spasitelný.

Pohled k nebi nadchl tisíce básníků k nadšeným veršům, pohled k nebi naplňoval tužbou a láskou tisíce světců, pohled k nebi sílil tisíce mučedníků na popravišti, pohled k nebi zachránil tisíce bloudících a tonoucích. Sv. Antonín, jeden z prvních křesťanských poustevníků, hleděl častokráte celou noc do hvězdného nebe, divě se tvorbě Hospodinově, sv. František Serafínský dostával křídla extase při pohledu k nebi, sv. Ignác z Loyoly často vystupoval na věže a střechy kolejí, aby širší obzor nebe mohl zhlédnouti s voláním: „Ó, jak se mi nechutí země, když se na krásné nebe dívám.“

I my často máme hleděti k nebesům za dnů i nocí života našeho.

I. K nebi máme zdvihnouti zrak, když na nás doráží pokušení. Člověk z masa a kostí je stále podroben různým pokušením. Tři největší nepřátelé člověka stále číhají na vhodnou příležitost, aby vyhlédnutou oběť přepadli a zničili. Tělo se svými vášněmi a žádostmi ustavičně plete pouta a okovy na našeho ducha, jemuž chce vládnouti, svět, vypočítavý svůdce, užívá všech prostředků, jen aby člověka převedl na svou stranu a vpašoval mu v srdce svou nevěru a morálku, ďábel, pratec lži a faleš, obchází jak lev a vlk ovčinec, kam rád by se dostal a bezbranné ovečky zadával. Ctnost Davidů a Petrů bývá i dnes zkoušena, a to někdy hodně těžce. Žádost vlastního srdce, zlý příklad, sladké sliby nebo vyhrůžky svůdce podrážejí nohy naší dobré vůli, aby klesla a upadla. Jaký je tu záchranný prostředek? Jedině pohled k nebi, jehož ztráta hrozí hříšníku. Kdyby byl král David tak dychtivě a vášnivě pohlédl k nebesům, jako se podíval na ženu Uriášovu, nebyl by se stal cizoložníkem a vražedníkem; kdyby byl král Achab do nebe raději hleděl než dolů do vinice Nabota, nebyl by se stal vrahem a zlodějem; kdyby hříšník pohlédl k nebi, zmlkla by utrhačná, rouhavá řeči lež, zkrocena by byla každá hříšná žádost a touha.

Hleďme ve svých pokušeních vždy k nebesům a k tomu, jenž je stvořil, a jistě zvítězíte nad nimi a naplní se o vás slova sv. Jana, miláčka Páně: „Kdo zvítězí, bude oblečen v roucho

bílé a nevymaži jména jeho z knihy života a vyznám jméno jeho před Otcem svým i před anděly jeho.“ (Zjev. 35.)

II. Útěchyplný pohled k nebi jest v době utrpení a strasti. Nikdo není na světě úplně šťasten, nikdo nenosí onu pohádkovou košili šťastného člověka. Kdekoli přebývají lidé, ať v horách nebo v údolích, ať ve městech nebo vesnicích, ať na teplém jihu nebo na chladném severu, všude vládne bolest a žal, všude tekou slzy, ať veřejně nebo potají. A nejhorší přitom je, že ztrápené srdce ničím na této zemi nemůže býti potěšeno a ukojeno. Poklady světa a jeho sláva nemohou nikomu nahraditi ztracené zdraví, čest a dobré jméno. A často bičují naše obnažené srdce rány a bolesti, jež s druhým sděliti nesmíme a nemůžeme.

Co učiníte, shrnou-li se na vás pohromy, porazí-li vás rány a neštěstí až k zemi? Pohlédnete k nebesům jako David, když na bedra jeho dolehly tolikeré tresty a strasti za jeho hříchy.

„Zdvíhám oči své k horám, odkud pomoc přichází,“ volal ve svém žalmu (120). Byla to hora Sion, s níž pohlížel zdrcený a kající král žalmista k nebesům, odkud pomoci a útěchy očekával. Pohlížejte i vy k horám, s nich pak k nebesům. U hory Kalvarie vzpomeňte si, že nevinný Spasitel více trpěti chtěl, nežli ty snášíš, na hoře Olivetské vzpomeň, že v krátkém čase, budeš-li snášeti své strasti, s téže hory slavně na nebe vstoupíš. Sv. Lidvina, jsouc třicet let nemocná, se sílila jen pohledem k nebi, sv. Martin, když v hodině smrti měl se obrátiti na bok, aby si ulehčil, pravil sluhům: „Nechte mne raději k nebi pohlížeti než k zemi.“

III. Je radno pohlédnouti k nebi, když smrt odnímá nám naše miláčky. Smutno bylo apoštolům při loučení s Božským Mistrem, jenž je tolikerou přízní zahrnoval. Hleděli k nebi, nechtějíce věriti, že by bylo pravdou jejich rozloučení s Kristem. Dovedeme se vžítí v jejich smutek? Teprve když se andělé snesli s nebeských výšin a vlili v hrud' apoštolů útěchu s nadějí opětného se shledání s Kristem, vzchopili se a dali do díla, jež jim uložil zakladatel Církve svaté. A když se někdy

malomyslnost vkrádala do jejich duše, obrátili zrak k nebesům a zas se jim zdálo, že slyší andělský hlas, jenž je kárá i těší zároveň.

Pohled k nebi nad hrobem, nad posledním polibkem loučících se spřízněných a milujících duší je plný sladké naděje. Nejvzácnější základ Kristova učení je právě blahá naděje opětovného shledání v životě lepším. Jak blaží vzpomínka, že láska, přátelství bude mítí něžné své pokračování i za hrobem ve stínu nekonečného Božství. Pohled k nebi nad rakví působí kouzelně na naše srdce. Přejeme zesnulému, že dosáhl sídel nadhvězdných a sami po nich zatoužíme. Proto sv. Augustin řekl plačící dívce Sapidě nad úmrtím bratrovým: „Vzhůru pozdvihni srdce své a oči tvé uschnou“ (list 148).

IV. Konečně upřemež svůj zrak k výšinám nebeským, až sami se budeme loučiti s tímto slzavým údolím. Kdo z nás by se nelekal smrti? Kdo by se nehrozil soudné stolice Nejspravedlivějšího? Všichni jsme hříšní. Žádný se nemůže chlubit, že bude shledán čist a bez viny. Než jaká útěcha při vzpomínce na milosrdenství Boží? Jako otec marnotratného syna přijme i nás na milost otec nebeský a zástup andělů zaplesá nad hříšníkem činícím pokání více než nad devadesáti devíti spravedlivými. Sv. Alois umíraje zpíval chvalozpěv díků a touhy, svatému Stanislavu přišla vstříc sama Rodička Boží. Všichni světci při smrti upírali svůj pohled k nebesům, ba ještě dále. Oni jako ten Bystrozraký viděli až do nebe, a proto jejich smrt byla sladkým pohledem až do samého ráje.

Štěpán klečí za branami města Jerusalema. Těžké balvany dopadají na jeho hlavu, hrud' a plece. Prvomučedník se dívá do nebe zrakem plným víry a touhy. Pohled proráží bránu nebes a on vidí nebesa otevřená a volá: „Pane Ježíši, přijmi ducha mého.“

Nikdy nezapomenu na dojem, jakým působil na mne za mého pobytu ve Věčném městě pohled na vzácnou relikvii — na rožen, na němž se v mukách se světem rozloučil mladistvý mučedník Vavřinec. Zbičován uléhal na hrozné, rozžhavené

lůžko. Pohled k nebi zázračně na něho působil, takže se mu zdálo, že leží na krvavých ohnivých růžích, a aby jich užil, přál si býti obrácen též na druhou stranu.

Poslední pohled k nebesům i vám dodá zmužilosti, osladí vám hořkou hodinku smrti.

Když slavný básník Schiller dlel v Římě, byl tolik nadšen krásou velechrámu sv. Petra, Říma, že záviděl žebráku u bran svatopetrských, že stále může patřiti na Petrův velechrám a na Řím.

I my sedíme u bran Říma, u bran chrámu, jehož bání tvoří klenba nebeská. I my jsme tak šťastni, že stále můžeme do těch výšin zírati. Modré nebe se zlatovým ohnivým sluncem vypravuje o slávě tvorby Hospodinovy, hvězdami posetá hladina nebe nás vyzývá, abychom hvězdami ctnosti pokryli obzor duše a svědomí, mraky a bleskem potažené nebe nám ukazují na hněv Spravedlivého soudce, mraky větrem hnané ukazují na prchavost našeho života. Pohled k nebi za každých okolností nás mnohému učí.

Když doléhá na nás pokušení, vzhůru, srdce! Když kalich utrpení neseme ke rtům, „Otče, odejmi tento kalich ode mne,“ volejme modlitbou samého Krista. Nad rakví dítě, matky, bratra volejme: „Na shledanou tam nad hvězdami!“ Když bude zmírati v našem hrdle dech a srdce se rozběhne k poslednímu úderu, i tu ať jsou naše oči upřeny k nebi, aby naše duše letěla za posledním paprskem, jenž z našeho oka vyšel, až tam, kde trůn Nejvyššího, kde sladký klín nejčistší Matky a Panny, kde otevřené a výhnní lásky planoucí Srdce Božského Spasitele, sedícího na pravici Boha Otce všemohoucího, v říši, jíž nebude konce. Amen!

P. Roman Petrovický

HOMILETICKÁ PŘÍLOHA

Číslo 7

Duchovního pastýře

RŮŽENEC MÁJOVÉ PROMLUVY

Druhá část

*Promluvy XVII.—XXI. napsal P. Jan Košnar CSSR,
XXII.—XXXII. napsal P. Ph a JUDr Josef Kasan.*

XVII.

16. května: Který pro nás trním korunován byl. II.

Posměchu, jehož se dostalo obžalovanému po bičování, nepřikládal Pilát vůbec důležitosti, poněvadž ho ani neporučil, ani nezakázal. Ale rozhodl se použít posledního prostředku, spoléhaje na dojem, který vyvolávají tyto zkrvavené trosky člověka. „Přiveďte ihned zbičovaného Ježíše ke mně!“ Za několik okamžiků vystupuje zbědovaný Ježíš obtížně po schodech, provázen vojíny. Nahoře očekává ho vladař. Když spatřil rozedraný obraz lidské postavy tak blízko sebe, zhrozil se na okamžik tohoto strašně zohaveného člověka: v nevýslovných bolestech tyčící se hlava, plná krve a ran, krví prosáklé a spečené proudy vlasů, oči a uši plné slin, špíny a zaschlé krve, červené potůčky pomalu splývající, stále vyrážející krve, bídné pokrytí těla krátkým starým vojenským pláštěm, pod ním rozedrané bosé nohy, provazy spoutané ruce a v nich třtina! A konečně bolestná koruna, výplod ďábelského posměchu a ukrutnosti!

Marně namáhá se zakryti železnou úřední tváří propukající nepokoj vlastního srdce; nemůže přehlušiti hlasu svědomí, který k němu volá: Ty sám jsi takto znetvořil tohoto nevinného člověka! Ale již se Pilát

vzchopil: Napravím, čím jsem mu ublížil. A pevnými kroky kráčí ke dveřím a otvírá: „Pojď za mnou!“ A spěchá tam, kde podnes přetíná ulici oblouk Ecce homo; tu dole stojí hustě natlačené zástupy netrpělivých žalobců. Všichni při spatření vladaře utichnou, naslouchají. Vladař přistoupil k samému zábradlí, hlas se mu chvěje, je vroucí, jemné ucho slyší skoro zapřísahání a prosbu, neboť Pilát nemluví již jen za samého Krista, nýbrž i za sebe, aby ho nenutili k tomu, co jim nemůže a nechce dovolit. „Hle, vedu vám jej ven, abyste poznali, že na něm žádné viny nenalézám.“ Pilát zatím pokynul vojákům. Kolísavým krokem přistupuje zbičovaný Kristus, korunovaný trním: „Tedy vyšel Ježíš nesa trnovou korunu a roucho šarlatové.“ Až k samému zábradlí musel přistoupit, aby jej všichni viděli. Pilát přistupuje k němu. Jako ku přísaze pozvedá ruku svou proti lidu, poté druhou uchopil cíp vojenského pláště a pozdvihl jej, sám se děse; objevilo se nahé, rozedrané tělo lidské, samá krev. Dole je ticho. Co chce vladař? Ale již zaznívá jeho mocný hlas, chvějící se vnitřním rozčilením; jen dvě slova pronáší: „Ecce! - homo!“ - „Ejhle! - člověk!“

Ejhle! - Kristus!

Vstupme od přirozeného soucitu v říši nadpřirozenou! Říman musí veřejně probouzeti svědomí veškerého náruživostí zaslepeného národa židovského a ukázati jim na ovoce jejich provinění: Podívejte se, co počínáte! Jak jste toho člověka znetvořili! Ó, kéž nikdy nemohou tyto palčivé výčitky platit nám! Kéž nikdo nemůže na nás prstem ukázati a volati: Ecce Christus! Jaký zedraný obraz učinili jste z Krista! Jak žijete, po čem toužíte - to má být Kristus? A vy se nerdíte a nazýváte se učedníky onoho Mistra, který pronesl kázání na hoře? Je váš život obrazem toho, co se hlásá v evangeliu? Kde je vaše vzájemná láska? Kde je vaše pokora, kde odpuštění, kde modlitba? A vy se odvažujete ještě nazývat křesťany? Toto trpké naučení týká se zajisté každého z nás. Kdyby mne dnes postavili tak, jak ve skutečnosti jsem, aby na mne pozorovali zásady křesťanské - a kdyby zjistili: láska rozbita, naděje spoutána, víra k smrti slába, pokora žádná - opravdu, mnohý prst pozvedl by se právem proti mně, mnohý jazyk mohl by s potupou zvolati: „Ejhle Kristus!“

Ejhle člověk! Musíme se vrátiti k těmto slovům, abychom z nich načerpali také útěchy a povzbuzení. Pozorujeme-li, že náš život v mnohé

věci není bezvadný, že naše hříchy jsou veliké, ctnosti nepatrné, horlivost ve službě Boží slabá, naše láska k bližnímu vypočítavá nebo žádná, zato sebeláska mocná a láska k Bohu na mizině, mluvmе s lítostí k Pánu: Pane Ježíši Kriste, kéž slova, jež pronesl Pilát, aby tě zachránil, jsou aspoň nám ke spáse a prospěchu: Ecce homo! - pomni, že jsme slabí lidé! Neboť „budeš-li nepravostí šetřiti, Pane, kdož obstojí?“

Ecce homo! - Hle, stal jsi se člověkem, a proč? Protože jsi znal naši lidskou bídu! Hehněvej se proto příliš, ukazujeme-li se vždy znova slabými lidmi. Vždyť znáš naši dobrou, naši nejlepší vůli!

Pros Pána Ježíše trním korunovaného při tomto desátku za opravdovou pokoru, jak vůči Bohu, tak vůči bližnímu, a varuj se posuzování.

XVIII.

17. května: Který pro nás těžký kříž nesl. I.

Pilát podlehl nátlaku židů. Sanhedrin zvítězil. „Tedy Pilát vyvedl Ježíše ven a posadil se na soudné stoličce, na místě, které slove Lithostratos a židovsky Gabatha. Byl pak pátek před velikonočí, okolo hodiny šesté.“ - Jakmile se objevil vladař, ztichli všichni. Obřad usednutí byl něco slavnostního, napínavého. Blíží se rozhodnutí. Na pokyn soudcův přivádějí vojáci trním korunovaného Pána až k samé soudné stoličce. Pilát ve zlosti láme hůlku a vrhá ji pod nohy odsouzeného se slovy: Ibis ad crucem! - Půjdeš na kříž! Těmi slovy pronesen rozsudek smrti nad Ježíšem. Stohlasé vítězné výkřiky, ohlušující radostný řev, nekonečné jásání. - Písaři! - Zavolaný poslouchá. - Piš: Ježíš Nazaretský, král židovský, byl pro pobuřování lidu odsouzen na smrt kříže. - Nato Pilát sehrál divadlo. Myje si obřadně, pomalu a důkladně ruce, poté bere utěrku a drže ji vysoko, aby to všichni viděli, utírá si slavnostně ruce. A mocným, jasným hlasem volá k naslouchajícím davům: „Nevinen jsem já krví spravedlivého tohoto. Vy vizte!“ A hned ozývá se strašlivá odpověď „Krev jeho na nás i na naše syny!“ A děsná ta slova líbí se davu a ohlušující řev bouří nádvořím chrámovým, odráží se ozvěnou ode zdí chrámových a mocným plamenem šlehá do nebes: „Krev jeho na nás i naše syny!“ Ještě trvá hluk. - Zatím povstává písař; podává pánu svému popsaný pergamen. Pilát podpisuje těžkou rukou. Ještě pečeť! - Rozsudek je hotov; Ježíš Nazaretský je řádnou vrch-

ností odsouzen na smrt. Pilát pohlédl zachmuřen na hlučící davy. Je přemožen. Učinil, co chtěli, nyní se od nich odvrací a beze slova mizí v paláci. A Ježíš je sám, vydán katanům. Pod ním lid jásá a radostí třeští. Blízko něho řinčí a lesknou se zbraně; odměřeným krokem přichází četa vojáků. Jejich povinností je odvésti nyní odsouzence. - „A svlekli s něho plášť a oblekli jej v roucho jeho.“ Před očima všeho lidu připravují jej na popravu. Naposled sestupuje Kristus po dvaceti osmi stupních svatých schodů (Scala sancta) a zkrápí černý mramor svou krví. Dole na ramena je mu uvázán těžký kříž. Zbožné duše si rády představují, že Kristus v tom okamžiku poklekl, pozdravil svůj kříž vroucím políbením, a že duše se rozplývala vroucími díky při spatření tohoto vytouženého dřeva. - Nikdo toho neviděl, nikdo nám ničeho o tom nesdělil. Možná, že bylo také jinak. Snad přeběhl mráz hrůzy po těle, snad odvrátil znavenou, trním korunovanou hlavu pln zděšení, aby neviděl, co mu připravila lidská zloba. Vpřed! zazněl povel setníkův, a líné zástupy začaly se znenáhla pohybovat. První kroky na křížové cestě. Byla to krvavá cesta, cesta bolesti, již se nevyrovná žádná jiná. Co vytrpěl v posledních dvaceti čtyřech hodinách tento ubožák a jeho lidské tělo, jež bylo již prací předešlého týdne a vysilujícím duševním bojem tak zeslabeno! Po probdělé noci po celých dvanáct hodin byl vláčen sem a tam, svázán provazy, častován ranami, potom rozčilující výslechy, přirozený hlad a tím nastalá slabost, k tomu strašné bičování, trním korunování - děsná ztráta krve, a k tomu tvrdý, těžký kříž na ramenou, jehož konec drnčel po nerovném dláždění města a působil mu tak nejbolestnější muka, poháněn a bit jako tažné zvíře - toť děsná procedura této krvavé cesty. Není divu, že se dostavily těžké pády. Je to proň cesta, jež převyšuje všechny dosavadní cesty drsností a bezútěšností. Neboť jest již vše ztraceno. Nezastane se ho již žádný soudce. Ti, kteří měli moc, již domluvili a odešli, a ti, kteří tu jsou, mají vykonati jen ortel smrti, netážíce se, zda je spravedlivý. Který pro mne těžký kříž nesl! Jedině pro mne, aby mne spasil. Nesl kříž, těžký přirozenou vahou, ale těžší vahou mých hříchů a vin. Stvořil mne beze mne, ale nespasí mne beze mne, bez mého spolupůsobení. Obracejí se ke mně a volá: „Kdo chce za mnou přijíti, vezmi kříž svůj a následuj mne!“ Mám-li být spasen, musím za Ním. Také mám svůj kříž. Ale to nestačí. Musím jej nésti tak jako On, trpělivě, s odevzdaností do

vůle Boží. Ne kříž, nýbrž Kristus přináší milost. Pozoruj vojáky, katan-y, kteří přinášejí odsouzenému Spasiteli kříž. Opravdu, nesou kříž Kristův! Jsou proto svatí, spaseni, milostí naplněni? Nikoli, neboť kříž sám neposvěcuje, ani kdyby to byl kříž Kristův, nýbrž Kristus posvě-
cuje kříž, i kdyby to byl kříž katanův. Pamatuj si to a uvažuj o tom čas-
to! Nespasí mne kříž, nýbrž ukřižovaný Bůh! - Praviš: Musím životem
vléci těžký kříž, trnovou korunu, krvavý plášť. Věřím ti - ale jsi proto
již svatý? jsi spasen? Ne, nýbrž spasen budeš a svatým se staneš teprve,
poneseš-li svůj kříž tak, jak Kristus jej na sebe vzal a nesl. Proto pros
svého Pána a Mistra při tomto desátku o pravou trpělivost a odevzda-
nost do vůle Boží.

XIX.

18. května: Který pro nás těžký kříž nesl. II.

Cesta křížová - zločincova cesta na smrt uprostřed vojenské stráže. Jerusalemem vídal takový průvod častěji. Vpředu jede soudní hlasatel. Polnicí dává daleko se rozléhající znamení, aby se v úzkých ulicích udělalo místo. Hrůza nás pojímá, představíme-li si jednotvárný zvuk polnice, jež zaznívá ulicemi jerusalemskými a odráží se ode zdí chrámo-
vých i od pevných hradeb hradu Antonia: ve jménu římského císaře
a jeho vladaře Pontia Piláta je veden dnes na smrt kříže Ježíš Nazaret-
ský; provinil se a byl odsouzen pro pobuřování lidu a urážku císaře!
Za hlasatelem kráčí řada vojáků, aby zabránili možnému shluku lidu,
za nimi odsouzenci: Ježíš Kristus, obtížený břemenem kříže, klopýtáje
těžce vpřed, hluboce skloněn, zkrvácen; vpravo a vlevo při něm čtyři
vlastní vykonavatelé ortele, čtyři vojáci. Nesou, čeho třeba k popravě,
žebříky, kladiva, hřeby a podobné věci. Za touto hlavní skupinou nesou
ještě dva jiní kříž, dva již dříve odsouzení zločinci, které vladař v po-
sledním okamžiku určil, aby byli rovněž ukřižováni. Tak byl Kristus
skutečně „Počten mezi zločince“ (Is. 53, 12). A tam, kde dnes ústí
úzká ulička na cestu či vlastně do ulice zvané ulice Utrpení, tam stála
Matka Ježíšova, Panna Maria, v doprovodu sv. Jana. Stála a čekala - na
svého Syna. Hluk blížil se víc a více. Truchlivé zvuky polnice se jí za-
řezávaly do uší, strašlivě zněl hlas soudního hlasatele, vyvolávajícího
jejího Syna za sprostého zločince. - Maria, nejpožehnanější mezi že-

namí, putovala jako každoročně na slavnost velikonoční do Jerusalema. Ale netušila, že se tam dočká strašlivého mučednictví. V truchlivé noci na Zelený čtvrtek vyděsilo ji bušení na dveře z neklidného spánku. Jene, ty? Co se stalo? Co je s mým Synem? - Matko, nelekej se příliš, zajali jej a odvedli! - Kdo jej odvedl? - Vojáci a stráž chrámová. - Kde je teď? - V domě nejvyššího kněze. - A vy, apoštolové? - Ach, my všichni jsme uprchli! A Maria? Nevíme nic o tomto přebolestném okamžiku, ale zajisté propuká vší mocí její přirozená láska. A poté jí nastávají truchlivé hodiny naslouchání každé nové zprávě, každé nové zvěsti. Co se událo v domě Kaifášově, Pilátově, Herodově, vše to budí nejbolestnější ozvěnu v srdci osamělé Matky. Konečně slyší děsné zprávy: Bičován! Trnám korunován! Odsouzen na smrt kříže! V těchto bolestných hodinách odhalují se jí tajemství vykoupení, poznává po první cenu, již Bůh požaduje za vykoupení lidstva. Děsná světla vykoupení: bičování, trnám korunování, ukřižování, zapalují se tu po první a Maria stojí při tom a musí jejich povstání a trvání viděti a prožívat i platit za ně nevýslovnými bolestmi. Stojí a čeká. Konečně jdou mimo Ni vojáci a potom její Syn. A když se přiblížil, obrátil k Ní hlavu a jeho zrak setkal se s pohledem Matčiným. Jak bolestné to setkání.

Mariino účastenství na křížové cestě jejího Syna bylo vysokou školou království její bolesti. Že my lidé jsme byli vykoupeni bolestí, a jen tak že jsme mohli býti vykoupeni, toto tajemství mají křesťané vyčísti i z bolestí Mariiných - proto šla Maria za Synem svým cestou kříže. Touto vysokou školou bolesti musela P. Maria projít, poněvadž má těšiti všechny své trpící pozemské bratry. Maria stojí a kolem ní přechází nekonečný průvod trpících a miliony očí se k ní obracejí s prosbou a nevýslovným smutkem, jako tehdy oči Ježíšovy - a všem měla rozumět, všem měl pomoci. Snad již i tvé oko se k ní zahledělo. A tu bylo třeba, aby se sama již napřed vyznala ve všelikém utrpení, aby mohla býti spravedlivou a laskavou pomocnicí a vůdkyní. A proto musila na křížové cestě projíti školou bolesti, aby seznala hlubiny utrpení, neboť se k ní měly v budoucnosti utíkat i srdce nejsevěřenější a všem měla rozumět a muky jejich chápat. Při této úvaze naplní mne jakási vnitřní radost: Maria mi rozumí! A důvěrný pohled k ní bude vroucnější, úpěnlivější, nadějnější. Kéž tato úvaha roznítí v nás lásku, opravdovou lásku k Marii Panně. Ale nezapomínejme na jedno: ne-

miluje Matku, kdo uráží Syna! Proto chraňme se hříchu a tím dokážeme svou upřímnou lásku ke své Matce, která pro nás tolik trpěla.

XX.

19. května: Který pro nás ukřižován byl. I.

„I přišli na místo, které slove Golgota, to jest místo popravné.“ Sotva průvod prošel branou, již jsou na místě. Jen ještě vystoupiti na pahorek. Konečně stanuli na místě. Vojáci ještě leccos připravují. Za několik okamžiků bude Ježíš Nazaretský jako zločinec přibit na kříž. Vtom tlačí se sem ženy; jedna z nich má v ruce nádobu, kterou podává vojínovi. Bylo dávným právem vznešených žen, že směly k smrti odsouzenému připraviti a podati opojný nápoj, aby necítil tolik smrtelných muk. „A podali mu vína smíšeného ‚s myrhou‘. A když okusil, nechtěl píti.“ Okusil zajisté proto, aby projevil vděčnost pozorným ženám, ale nepil, aby ukázal, že si nepřeje, aby jeho smrtelné muky byly zmírněny. Pak ke Spasiteli přistoupili vojáci a strhli s něho šat. Byla to veliká bolest tělesná, když zaschlé rány na sto místech byly násilně znova otevřeny. Byla to hořká bolest duševní, když na posměch všem zákonům mravnosti jeho svaté tělo bylo obnaženo a vystaveno pohledům zevlujících zástupů. A byl to konečně strašlivý okamžik, když toto obnažení bylo začátkem nastávajícího ukřižování. V několika okamžicích nastaly smrtelné muky. Božský Trpitel stojí před svým lůžkem posledním. Vzpomínky táhnou mu smutnou duší. Jak často měl v pozemském životě tvrdé lože. Tvrdé bylo první jeho lůžko na této zemi - tvrdé byly jesle. Ale tam ho ukládala něžná láska mateřská, která tvrdost jeslí zmirňovala. Tvrdé bylo často jeho lože, když chodil po zemi judské nebo galilejské, po celodenní námaze. Ale to mu nabídl láska srdcí vděčných posluchačů nebo jeho milujících učedníků! Ale kříž, tvrdý těžký kříž! To mu nenabízí láska ani vděčnost - to mu připravil hřích, všeho světa hřích... A Ježíš se zachvěl jako v zahradě Olivné... Katané strhli jej na kříž. Lid kolkolem ztichl; nebe se začalo kaliti, jevílo se popelavě šedé; ač nebylo viděti mraku, nastávala znenáhla tma. V tom těžkém tichu bylo slyšet jen úsečné povely a klení katů. A pak... pak vzduchem bleskla čepel kladiva, zavzněl úder a pronikavý výkřik - a jedna ruka Spasitele byla přikována. Nato klekl mu vojín na

prsa, aby se tělo zprostřed kříže nevychýlilo, nato přibili druhou ruku. Pak ještě nohy. Nato vztyčili kříž! Jaké bolesti trpěl při tom Božský Trpitel! Povýšen mezi nebem a zemí jako krvavá žertva pní na svém oltáři Věčný Velekněz, s rozpjatýma rukama, jako by chtěl obejmouti celý svět! Toť Dominus vobiscum - věčného Velekněze. Přioděn jen nachem své krve, slouží primici, svou první krvavou mši sv. Nového Zákona, sám jsa Obětí i Obětníkem. Na oltáři kříže přináší smírnou Oběť na vykoupení lidstva. Jako Velekněz káže se své podivuhodné kazatelny - s kříže o lásce k nepřítelům: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí!“ - Rozdává koruny života věčného: „Amen pravím tobě, ještě dnes budeš se mnou v ráji!“ - Rozdává vše, co má, nic si nechce ponechat - dává nám i svou Matku a prosí ji, aby nám byla matkou milosrdenství: „Ženo, hle syn tvůj!“ „Synu, hle matka tvá!“ a odevzdává nás všechny ve sv. Janu do mateřské péče P. Marie. Visí na kříži tři nekonečné hodiny v palčivých bolestech, takže se zdá, že jeho jemné tělo stalo se hranicí, na níž planou všechny bolesti světa.

Pro nás! - Tato slova pronesl již každý z nás na tisíckráte, při každém růženci splývají nám bez konce se rtů: Který pro nás ukřižován byl! - a kdo ví, zdali jsme je aspoň jednou náležitě uvážili a pochopili. „Zlořečený od Boha, kdo visí na dřevě“ - tak je psáno ve Starém Zákoně. A co učinil Ježíš, že visí na šibenici kříže? Proč je takřka zlořečen? Jaké je jeho provinění? „Hřích můj je láska má“ - toť celé jeho provinění. Na tom kříži jsi měl viset ty! Ty ses vzbouřil proti svému Stvořiteli. Abys nebyl od Boha zlořečen, abys nebyl na věky od Boha odloučen, On šel dobrovolně a nastoupil místo tebe! Protože jediným jeho proviněním je nesmírnost jeho božské lásky k tobě. Který pro mne ukřižován byl! - Co učiníš pod tíhou těchto myšlenek? Poklekni tiše a představ si, že klečíš pod křížem, a modli se hodně vroucně a pokorně, abys milosti Ukřižovaného dobře poznal, co pro tebe vykonal, a abys mu splácel lásku láskou, která se projevuje skutky - zachovával jeho přikázání! A ještě jednu myšlenku. Ve slavném okamžiku pod křížem stala se P. Maria matkou veškerého lidstva! Tehdy nechápala dosah oněch slov, nyní, jako Královna nebes, poznala význam slov: „Ženo, hle synové tvoji, hle děti tvé! Jak daleko se prostírá země, všude bude platiti: „Ženo, hle dívky tvé!“ - Ano, pojďte jen dívky, pojďte ke mně, budu vám matkou - hle Matka vaše! Ano, budeme jako matka a dívky!

Od dítěte vyžaduje matka jen lásky a vděčnosti, ničeho jiného; o všechno ostatní pečuje, vše dává a uděluje ona, Veliká, Mocná, Silná, Dobrotivá. Nezapomeň na to nikdy!

XXI.

20. května: Který pro nás ukřižován byl. II.

Bylo odpoledne okolo třetí hodiny. Kolkolem tajemné, hrobové ticho. Vojáci na stráži úplně umlkli, stáli tiše, bez pohnutí. Neurčité stíny míhaly se tu a tam vzduchem; byli to přicházející a odcházející diváci. Vše bylo v největším napětí, zděšeno, postrašeno; bylo to něco neslýchaného. Časem jen zazněl temnotou pláč a nářek truchlících žen. - Bolesti a muky Trpitele na kříži vzrůstaly každým okamžikem. Jitření ran zvětšovalo bolesti. Svírání a škubání, řezání a pálení bylo stále nesnesitelnější. A k tomu po tři hodiny plné bolesti viseti nepohnutě na kříži v nesčetných ranách! A Spasitel trpěl - trpěl - takřka věčnost. Lesk jeho oka hasl, znavené oko se zavřelo. Tak mýjely truchlivé hodiny. Od posledního slova úplně zmlkl. Bylo to strašlivé, děsné mlčení. Jedno musíme mít při smrti Kristově na paměti: Smrtný boj Kristův nebyl ani tak děsný a strašný, jako spíše krásný, povzbuzující, zázračný. Zázračné bylo jeho narození, zázračné jeho žití, zázračná jeho slova - tak i jeho smrtný zápas byl jistě zázračný; setník, který zíral v jeho hasnoucí oko a při smrti takové hned se obrátil, jest výmluvným svědkem pro tuto domněnku. - Bylo okolo hodiny třetí, když se zdálo, že se život vrací opět v jeho ztuhlé tělo. Lehké zachvění údů, tiché otočení hlavou. Teď pokouší se pozdvihnouti hlavu, otevírá oči, rty se pohybují a nevyličitelný, srdcervoucí výkřik bolesti, výkřik, v němž se chvěje nekonečná bolest, zaznívá s kříže: „Bože můj!“ A znova splývá s jeho rtů vyšším, skoro pronikavým hlasem trhaný výkřik: „Bože můj! - proč jsi mne opustil!“ To bylo projevení bolesti převyšující všechna myslitelná muka, pocitu tajemné, duševní opuštěnosti od Boha; to byl vrchol utrpení, to byla spolu nejhlubší propast jeho bídy. V jeho duši nastala noc, zhasl poslední paprsek radosti a naděje, jeho duše je ponořena v moře nevýslovné smrtné úzkosti. - Holý vrchol hory - temnota - tři kříže, na nich přibiti tři živí mužové - vedle sebe - sotva je viděti - ale je slyšeti jejich sténání a vzdechy. - Jen prostřední je tich. Déle nežli

dvě hodiny již nepromluvil. Teď blíží se konec jeho života. Jeho děsné volání: Bože můj, proč jsi mne opustil! - přineslo jakési vzrušení v nevýslovně pustou noc smrti a probudilo veškeré jeho okolí. Všichni se tlačí ke kříži, přátelé i nepřátelé. Již se objevují poslové blízkého skonání: smrtelná bledost, škubání kolem úst, křečovitě chvění celého těla, studený pot na čele. - Všichni pohlíží vzhůru a šeptají si: Umírá! Srdce mu bije prudce, nepravidelně. Očekávají poslední slabé vzdechnutí. Ale stalo se něco neočekávaného: náhle, zajisté s nadlidským namáháním pozdvihuje hlavu k nebesům; s očima k nebi obrácenýma, bledý ve tváři, s krvavým jazykem v ústech nabírá z nejhlubších útrob dechu k poslednímu dvojímu smrtelnému zvolání: „Dokonáno jest!“ - a hned poté: „Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého!“ - Byla to poslední slova Vykupitele světa. Hned poté klesá mu hlava na prsa; ještě vydechnutí - a svatý Mistr Nazaretský je mrtev. Sv. evangelista líčí tak dojemně tento okamžik: „A zvolav Ježíš hlasem velikým řekl: „Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého!“ A to pověděv, naklonil hlavu a vypustil duši.“ Tak visí bez hnutí na kříži. Nit života se přetrhla, nikdy již nebude navázána. Čas pominul a pozbyl na něho práva. Dokonáno! Jesličky, chlév, chudoba a ponížení, dílna a únavná práce - vše přešlo, nikdy se již nevrátí; již unikl tomu všemu, jest již vítězem. - Také bičování a trny, kříž a hřeby, posměch a rouhání přestaly, vše minulo - dokonáno jest! Rány v bok a probodení srdce už Kristus necítil. Bylo to jen úřední zjištění smrti. Nedotčeno zůstalo viseti tělo Páně na kříži, označené tak, jak Bůh chtěl. - Obraz kříže byl hotov! - Dokonáno jest - co proroci předpověděli. - Pro Krista, Vykupitele, mělo toto krátké slovo vítězství ještě zcela zvláštní význam. Dokonáno jest veliké, jedinečné, dlouho připravované a předpověděné dílo lidského vykoupení. Na ztemnělou Golgotu k umírajícímu Spasiteli přicházejí v dlouhém ctihodném průvodu zástupci Starého Zákona. Předstupují jeden po druhém, vzhlíží k Ukřižovanému, poklekají, šeptají slova a všechna ta slova jsou jako ozvěna slov Spasitelových: „Dokonáno jest!“

Dokonána jest - vůle Boží. „Buď vůle Tvá jako v nebi tak i na zemi!“ Prožíváme dnes nedostižně velkolepé modlení se této třetí prosby Otčenáše. Kristus na kříži, modlí se: „Dokonáno jest!“ - Otče, umíraje přináším ti s posledním svým dechem úplné, dokonalé vyplnění tvé vůle! - Tak stává se zvolání Kristovo oslavením a korunou této

prosby Otčenáše. Jsi-li srdce šlechetného, zmocní se tě nevýslovná touha: Ó Bože, kéž i já plním tvou vůli co nejdokonaleji! Ale nyní mučivá otázka: Co je vůle Boží? Jak ji poznám? Kde je jistota, že ji opravdu konám? Vůle Boží leží před námi jasná a zřejmá jako slunce na nebi. Abychom viděli a poznali slunce, nepotřebujeme oči mudrcových, nýbrž prostého, jasného oka dítěte. Hle, činíš, co můžeš! Modlíš se, pracuješ a staráš se, neopomíjíš ničeho, co ti předpisuje tvé svědomí a rozum, plníš povinnosti vůči Bohu i bližnímu i vůči svému státu a společnosti - potom můžeš být klidný, pevný. Ať přijde, co přijde - plníš vůli Boží. Víš, že každý okamžik dne a vše, co s sebou přináší, přichází od Boha! Každá vteřina tvého pozemského života od věčnosti je určena tvým Stvořitelem a Pánem - nic bez jeho svaté vůle tě nepotká. Proto jedinou tvou zbraní ve všech protivenstvích života bude modlitba trpícího Krista: Buď vůle tvá! Jen ještě chvílku vytrvej tímto způsobem; hle, léta plynou jako mraky na nebi; jen chvílku zůstaň věrný, abys na konec mohl říci: „Dokonáno jest!“ - Co je dokonáno? Tvé sny? Tvé tužby? Tvé podniky? Tvé práce? - Znam něco, co znamená nekonečně víc a zní nekonečně radostněji: Dokonáno jest, co Bůh chtěl! Budeš-li moci na konci života takto mluvit, budeš moci s nevýslovnou radostí obejmouti na smrtelném lůžku kříž Kristův. Jak dobře, jak dokonale jsi mu porozuměl. Za to pros při posledním desátku bolestného růžence.

XXII.

21. května: Který z mrtvých vstal. I.

V minulých tajemstvích před duchovním naším zrakem odehrálo se přehořké umučení Páně a nevýslovná mateřská muka Panny Přesvaté. Stáli jsme s ní u paty kříže, kde v strašných mukách umíral náš Spasitel. Tato rozdírala srdce Matky tou měrou, že tu vskutku a vpravdě vydobyła a zasloužila si titul Královny mučedníků.

Vše se zdálo ztraceno, zdeptáno, zničeno. Kristus sám nejhroznější smrtí utracen, odstraněn, učedníci rozprchlí, dílo z kořene vyvráceno. Jak jásali nepřátelé evangelia: farizeové, saduceové, velekněží! A všechna ta cháska a chátra jerusalemská i soldateska římská, jimž byl odsouzenec vydán na pospas v posměch a nekonečnou, nepředstavitelnou

potupu! I satan sám zajásal, že Království Boží již je smeteno s povrchu země!

Avšak jen několik hodin mohlo jásat zlo a kníže tohoto světa. Snad pouhé dvě noci a jediný den, kdy tělo zmučené, zabaleno rubášem a ovinuté plátny, bylo uloženo ve spěchu v novém hrobě Josefově v zahradě zcela blízko popravnímu místu, Golgotě.

„Třetího dne vstanu z mrtvých,“ častěji za života předpověděl Spasitel. I nepřátelé Ježíšovi, knížata kněžská a starší lidu znali dobře toto proroctví. Aby zamezili zmrtvýchvstání Kristovo, zapečetili hrob a postavili před něj římskou stráž, vyžádanou od Piláta. Jak pošetilá jest lidská zloba, jak chabá lidská mdloba proti moci Boží!

Časně ráno v neděli velikonoční, právě před východem slunce, spojil Ježíš zvláštní mocí duši svou zase s tělem a nesmrtelný a slavný vyšel ze zavřeného hrobu. A při tom velkolepém ději světovém zatřásla se země a anděl s nebe jako blesk snesl se na hrob. Šat jeho byl bílý jako sníh a tvář jeho jasná jako blesk: a odvalil kámen hrobový a posadil se naň. Srážcové hrobu vidouce anděla, dali se na útěk do města.

Pán vstal z mrtvých a jeho zjev nadpřirozený, překvapující jakoukoliv představu lidskou, v prach zemský srazil a omráčil strážce hrobu a vnesl se nad spícím Jerusalemem, odkud časně zrána přispěchaly zbožné ženy, aby podle pohřebních zvyků židovských dokončily balzamování bezduchého těla Páně. Nikoho však již v hrobě nenalezly. Zděšeny, vrátily se k apoštolům, z nichž Petr a Jan rozběhli se ihned k hrobu. Mladší Jan předběhl Petra a doběhnuv nachýlil se do hrobu, ale uviděl v něm jen hrobní plátna v stejném ovinutí, jak jimi bylo v pátek tělo Kristovo zahaleno. Zmaten, couvne zpět a vyčká Petra, s nímž společně vejdou do hrobu. Avšak opět vidí jen plátno na svém místě. Tělo Páně z něho zmizelo, vzdor neporušené poloze plátěných obinadel, která stále ležela ještě tak jako v pátek navečer! Jak to bylo možno, vždyť za těchto okolností nikdo tělo odtud nemohl odnésti! Zmizelo samo nadpřirozenou proměnou! Oslavené, které přemohlo samu smrt.

A sv. Jan viděl a uvěřil! Uviděl zázrak největší v celém křesťanství! Bezprostředním životním zážitkem přesvědčil se o tom. Uvěřil tudíž v zmrtvýchvstání Páně, kterýžto okamžik rozhodl, aby po celý další život hlásal a zvěštoval tohoto Ukřižovaného, ale slavně zmrtvýchvstaleho Pána!

Co oči jeho viděly, čeho ruce jeho se dotýkaly, zvěstoval pak nám! „A nevstal-li Kristus z mrtvých, marnou, pošetilou, zbytečnou by byla celá víra naše...“ tak podle slov sv. Pavla rozjímáme tu základní článek naší sv. víry. Záruka naší spásy, i našeho zmrtvýchvstání! Neskonale radost, opojení burácejí z světem otřásajícího triumfu Věčného Života!

„Aj, já živý jsem, který jsem byl mrtvý,“ aj, já živ jsem až na věky věků!

Svátek prvního vzkříšení byl svátek radosti: radovali se věrní Páně, radovali se apoštolové, největší radost však pociťovalo panenské srdce matky, když opět uviděla Ježíše.

Evangelium nepraví, kam se odebral Ježíš hned po vzkříšení, není toho také třeba, rozumí se to samo sebou. Jako slunce nejdříve ozařuje zlatými paprsky nejvyšší hory, pak nižší a pak údolí, tak Ježíš ukázal se po vzkříšení nejdříve nejvyšší hoře, nebeskému Otci, pak nižší hoře, Panně Marii. Zbožné ženy spěchaly k hrobu, našly hrob prázdný. Ježíš asi před třemi nebo čtyřmi hodinami vyšel z hrobu. Kde asi byl? Apoštolům se zjevil teprve kolem poledne, k učedníkům na cestě do Emauz se připojil k večeru. Jistě byl tedy u své matky, jež mu byla na světě nejmilejší, která v nezměrném bolu stála pod křížem a všechny bolesti spoluprožívala. Zbožné duše míní, že Ježíš nejdříve poslal k matce archanděla Gabriela s poselstvím o vzkříšení, aby ji, dosud pohrouženou v moře hořkosti, pozdravil slovy: Vesel se, nebes královno, aleluja! a pak teprve přišel sám a Marii pozdravil slovy: Salve, sancta parens (buď pozdravena, svatá matko). Jaká radost pronikla v tu chvíli mateřské srdce! Kdo to dovede pochopiti, kdo vysvětliti!

Na pahorku seděla matka zbožného Tobiáše a toužebně obhlížela krajinu, zda její syn už přichází. Vidouc jej přicházeti, běžela to hned pověděti svému muži: „Hle, tvůj syn přichází.“ S jásavou radostí: to je mé dítě, má hůl, má opora mého stáří, má útěcha, letěla synovi vstříc a horoucně ho přitiskla k srdci. Tato radost je jen stín oné radosti, kterou pociťovala Maria, když opět uviděla Ježíše, nesmrtelného, oslaveného, Vítěze nad smrtí a peklem, Vykupitele lidí. Byla to radost převyšující všechny pojmy, jež lidské slovo může vyjádřiti. Byla to pro Marii veliká blaženost, když božské Dítě ponejprv ji pozdravilo sladkým jménem „matko“; mnohem však větší byla její radost, když se jí zjevil Vzkříše-

ný a pozdravil ji: Zdráva buď, moje matko! Sami andělé počítali úderý jejího srdce přeplněného blažeností, vyvolení duchové sbírali slzy radosti, které plakala v tomto posvátném okamžiku.

Víte, jak můžeme tuto radost Marie ještě zvětšiti? Když budeme všechny povinnosti svého stavu i povinnosti náboženské věrně a svědomitě tak, jak nám to naše svatá víra ukládá, plniti, když důkladnou sv. zpověď povstaneme z hrobu hříchů, hříchy zakopáme, povstaneme k novému, lepšímu životu, přistoupíme k stolu Páně, abychom Tělo Ježíšovo měli jako záruku budoucího vzkříšení a věčné blaženosti. Tak Bohorodičce připravíme tu největší radost, to bude nejlepší dík Spasiteli za jeho výkupné utrpení. Amen.

XXIII.

22. května: Který z mrtvých vstal. II.

Když se vzkříšený Spasitel zjevil sklíčeným apoštolům ve večěradle, jaká to byla radost, jaká posila pro ně! S pozdravem: „Pokoj vám!“ vešel k nim. Oni dosud byli nedůvěřiví, plni strachu. Ale když mezi nimi usedl, s nimi jedl, s nimi rozmlouval, vléval jim svou přítomností víru a naději v nový život. V té památné chvíli ustanovil svátost pokání. Den svého vzkříšení volil k tomu, aby tak naznačil, že ve svátosti pokání vrací se hříšníkovi nový život. Že i oni slaví své vzkříšení. A jestli snad opět, jako kdysi dvěma učedníkům jdoucím do Emauz, lámal „chléb neproměněný“, jaké nadšení a jaká síla naplňovala jejich duše!

„Jestliže však jsme s Kristem zemřeli, s Kristem věříme, že také živi budeme s ním; vždyť víme, že Kristus vstav z mrtvých již neumírá, smrt nad ním již nepanuje!“ praví krásně sv. apoštol Pavel (I. k Řím. 6, 9). Tak i my musíme vstát duchovně z mrtvých, t. j. odvalit kámen hříšných návyků se srdce, nepadat do zpětných hříchů. A tak s Ním i my jednou skutečně vstaneme z mrtvých.

Vzkříšení, obrácení duší k novému, lepšímu mravnímu životu! Je to tak těžké? Nemožné to není! Co se zdálo těžšího a nepravděpodobnějšího než vzkříšení Kristovo? Byl mrtvý; všechny jeho rány byly smrtelné; probodené srdce, jež ztratilo všechnu krev, těžká hodinka smrti v nesmírných bolestech, hrob ve skále a na něm těžký kámen a na kameni

pečeť vrchnosti a ozbrojená vojenská stráž! Tedy samá překážka! A přece Kristus vstal, jako by žádné nebylo!

I hříšník je mrtvý pro duchovní život; má snad nejednu, ale mnoho smrtelných ran na duši; dlouholetý návyk a vášně drží ho jako spoutaného v chladném hrobě. Ale milosti Boží není nic nemožného, jen když hříšník řekne: Chci a nepohrdám milostivou rukou Boží, jež mu chce pomoci povstati k novému životu. Jako vzkříšený Spasitel již více neumírá, smrt nad ním nemá moci, tak i my, hříšníci, jednou již vzkříšení k milosti, nemáme klesati znovu do hrobu hříchu, nepoddávati se znovu ďáblu, jenž chce jen naši smrt!

Každé mravní obrození je dílem milosti Boží. Ale první podmínkou jeho je lidská práce, lidské přičinění. - Když Kristus v Káně Galilejské chtěl učiniti svůj první zázrak, řekl nejdříve učedníkům, kteří obsluhovali hosty svatební: „Naplňte štoudve vodou.“ Vykonali prostou, obvyklou práci. Ale teprve další slovo Kristovo: „Naberte a neste správci svatby!“ způsobilo onu zázračnou proměnu vody ve víno. Služebníci musili učiniti, co bylo v moci lidské; a teprve potom všemocné slovo Bohočlověka vykonalo, co je výhradou moci Boží.

Když Kristus chtěl vzkřísiti Lazara, čtyři dny již v hrobě ležícího, propadlého již rozkladu, poručil nejprve: „Odvalte kámen!“ A teprve, když tak učinili a odstranili kámen, uzavírající vchod do hrobu, zvolal Kristus do jeho otevřené hlubiny: „Lazare, pojď ven!“ A v hrobě, v hnilobném již těle ozval se zase tep života. Lazar vystoupil vzkříšený.

Tak musíme i my učiniti, chceme-li, aby paprsek Boží milosti vnikl v naši duši a vzbudil v ní nový život. Slovo: „Odvalte kámen!“ platí všem hříšníkům. Odvalte tu tíhu hříchů, jež spočívají na vaší duši, překážejí jí ve vyšším životě, a vzejde v ní nové světlo. Ulehčete svému svědomí upřímnou sv. zpovědí a pocítíte v duši nový klid a nové štěstí. Odvaliti kámen je dílo lidské námahy; vyžaduje silných paží. Vyznati se z hříchů je čin mravní síly, projev pokory, hrdinný skutek sebezpřemáhání. Ale ona mravní slast, ona duševní radost, pocit lehkosti a osvětlení v duši, to je ten krásný, ba zázračný výsledek upřímného se vyznání.

V rostlinopise je známá květina, zvaná růže z Jericha. Její listy a květy, nemajíce vláhy, záhy schnou a takořka odumrou. Po léta jsou suché,

mrtvé. Ale když jsou dány do vody, záhy začnou její listy oživovati, nabývají svěží zelené barvy, a květy otvírají zase své lístečky. Proto právem se nazývá ona květina anastatika. Znovu se probouzející. Vzkříšená. - Tato květina je obrazem lidské duše. Pod hříchy, v okovech vášni hyne a zmírá. Ale když milost Boží se jí dotkne, vrací se k novému životu. Hynula, chřadla; ale jakmile oživující paprsek shůry v ni padl, probouzí se, plesá a hlásí se k lepšímu životu.

„Vyčistěte kvas starý,“ volá k nám vzkříšený Spasitel slovy svého apoštola sv. Pavla. To znamená: odložte v době velikonoční těžké hříchy a vzkřiste svou duši, oblecte ji v roucho milosti Boží, neboť „jako Kristus vstal z mrtvých, tak (je žádoucno), abychom i my vedli život nový“ v Kristu Ježíši, Pánu našem! (Řím. 6, 4). „Povstaň z hříchu a zasvitne ti Kristus“ (Efes. 5, 14). Jeho slavné vzkříšení nebude jenom základním pilířem tvé víry, ale bude ti k radostné naději ve spásu tvé duše pro život věčný!

Kněz, který před několika lety zažil velikonoční svátky v Paříži, vypravoval, jak mocně naň zapůsobilo velikonoční sv. přijímání mužů. Mši sv. sloužil sám arcibiskup, v kostele vládlo naprosté ticho. Všichni muži při Credo začali se hlasitě modlití Apoštolské vyznání víry. Bylo to přímo mohutné, když všichni svorně vyznávali víru, jež pravdu Syn Boží svým vzkříšením tak jasně potvrdil. Muži přistupovali zbožně k sv. přijímání a v největším pořádku se zase vraceli na svá místa. Několik kněží podávalo po celé dvě hodiny sv. přijímání asi šesti tisícům mužů. Viděti tento statečný projev křesťanského smýšlení bylo něco, co se tak lehko nezapomíná! Bůh se radoval, radovali se andělé, radovali se i lidé.

I Maria, matka Zakladatele naší sv. Církve a Původce naší víry, se raduje, vidí-li nás přistupovati k stolu Páně a spojovati se tak co nejúžeji se Spasitelem. Proč je v nás tak málo radosti, proč tak mnoho smutku? Proč tak málo duševního klidu, a proč tak mnoho duší rozeřvaných? Málo, ano málo sv. přijímání, zvláště mezi muži!

Nuže, program Panny Marie budiž i programem naším: stoupati často k oltáři na výsluní lásky a milosti Boží. Tam se osvítime, tam se zahřejeme, tak se k životu katolickému probudíme a rozohníme! Amen.

XXIV.

23. května: Který na nebe vstoupil. I.

Na vrcholku hory Olivetské stál Ježíš, Vykupitel světa: kol něho jeho svatá matka a hlouček 11 apoštolů. Loučil se se svými věrnými. Potom pozdvihl rukou svých a žehnal jim naposled. A co jim žehnal, byl od nich vzat a vstupoval na nebe. Mlčky a bolně hleděli jeho věrní za ním stále do nebe: apoštolové už neměli Mistra, bolestná Matka už neměla Syna na světě. Ubozí, opuštění, osiřelí věrní Páně!

Tu pojednou dva andělé v rouše bílém stáli vedle nich, kteří jim řekli: „Muži galilejští, co tu stojíte, hledíce do nebe? Tento Ježíš, který vzat jest od vás do nebe, tak přijde, jak jste ho viděli jdoucího do nebe.“ (Luk. 24, 52.) Potěšeni od andělů, poklonili se Ježíši a navrátili se do Jerusalema s radostí velikou. Radovali se ze slávy, jaké se dostalo Spasiteli v nebi u Otce za jeho utrpení.

Utrpení přivádějí do nebe. To vidíme i na Spasiteli, jenž učedníkům na cestě do Emauz výslovně připomněl: „Zdali nemusil to Kristus trpěti a tak vejíti do slávy své“ (Luk. 24, 26). Slova tato nejlépe vysvětlují záhadu utrpení. Bolestí, kterou člověk trpělivě snáší, dobývá si oslavu, jako voják bitevní sečí postupuje k vítězství a získává si významění. Kristus rozluštil svou naukou záhadu života. On spojil člověka s Bohem, a přítomnost naplnil duchem věčnosti.

Žítí znamená konati věrně své povinnosti s nadějí na odměnu v životě budoucím. Znamená trpělivě snášeti všechny nehody, zneuznání, křivdy, nepochopení a snad i posměch, jako Kristus je snášel. Znamená udržovati onu jiskru vyšší pravdy, kterou Ježíš vložil do srdce každého z nás. Znamená pečovati o statky duchovní a nedávati přednost hodnotám pozemským, jak řekl Pán: „Co platno člověku, kdyby celý svět získal, ale na duši škodu utrpěl.“

Považuje cestu života za pouť k Otci. „Vado ad Patrem,“ praví Spasitel. Křesťan těší se z každého dne života, dobře prožitého. Křesťan bere z ruky Boží dobré i zlé. Věří, že utrpením Bůh ho navštěvuje, aby ho jednou tím hojněji odměnil. Je si vědom, že musí jíti za Kristem trpícím, chce-li jednou přijati z rukou Božích odplatu v nebesích. Proto krásně praví básník Jar. Vrchlický: „Každá duše, jež tu jde i stane, najde jednou svoji Gethsemane!“

Křesťan ví, že přes horu Olivetskou, místo vnitřních zápasů a utrpení, jde cesta na Kalvarii, místo tělesných útrap a běd, a odtud skrze hrob k nebesům, kde čeká a vítá Bůh své věrné. Křesťan však má jej za základ a přípravu k životu posmrtnému, věčnému. Křesťan nezpyšní v štěstí, nezmalomyslní a nezoufá v neštěstí. Ví, že obojí se zde střídá, jako vždy den a noc, zima a teplo, bouřливо a jasno po sobě následují. A proto vše z ruky Boží přijímá trpělivě a odevzdaně. Svoji zasmušilou tvář tím upřeněji obrací k Bohu, čím více starostí a smutku v duši.

V amerických rovinách roste zvláštní květina, již dali jméno květina kompasová. Má totiž tu vlastnost, že její listy vždy směřují na sever, jako magnetická střelka kompasu. Ani sluneční žár, ani déšť, ani vichřice, ani kterákoliv změna počasí jí v tom nezabrání. Když cestovatel ztratí směr své cesty, může jej vždy bezpečně nalézt podle kompasové květiny a nikdy se nezmýlí, když se podle ní řídí. - Takovými kompasovými květinami mají býti i naše srdce. Jako květy, které všemi nitkami směřují k jednomu, totiž k nebi, kam nám Spasitel cestu ukázal, kam nás předešel a kde nám příbytek připravil. Nemají se točiti za jasnem slunce pozemského štěstí; naše srdce nesmí býti od svého směru odvrácena ani lijavcem pozemských bolestí, ani vichrem pokušení, ani jinými těžkými osudy lidského života.

Touto cestou k nebi jdeme všichni. Kolik nás tam opravdu dojde? Kolik nás na cestě ochabne? Kolik se nás vrátí, že je ta cesta obtížná a daleká?

Největších obtíží se nelekali svatí a mučedníci, aby tu cestu nastoupili a na ní vytrvali, neboť je sílilo příslibení Spasitele: „že ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, co Bůh připravil v nebesích těm, kdož Ho milují!“ A toto vědomí budiž i naší vzpruhou, aby jednou v tom nebeském ovčinci Krista Pána nikdo, ani jediný z nás nechyběl! Amen.

XXV.

24. května: Který na nebe vstoupil. II.

Po svém zmrtvýchvstání zůstal Spasitel se svými apoštoly ještě plných čtyřicet dní. Užil té doby, aby je poučil, aby je ve víře posílil a na apoštolský úřad je připravil.

Stoje jednou v jejich středu a pozdraviv je slovy: „Pokoj vám“, pravil k nim: „Nebojte se, dotkněte se mne, nejsem pouhým zjevením. Jsem to já, z masa a kostí, se slavnými jizvami hřebů a kopí, jež vezmu s sebou do nebe jako důkazy své nehynoucí lásky. Buďte přesvědčeni, že jsem to já, váš Mistr, Slovo věčné, Syn Boha živého, a slyšte, co vám pravím!“ A všichni naklonili své hlavy, neboť slova Kristova zněla slavně, a třikrát svatý byl úkol, jež kladl na jejich bedra: „Přijměte Ducha svatého! Jako mě poslal Otec, i já posílám vás. Jdouce, učte všechny národy, křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého; a kažte Evangelium všemu stvoření. Komu odpustíte hříchy, odpouštějí se mu, a komu je zadržíte, zadržány jsou.“ Těmito slovy ustanovil Kristus tři svátosti: svátost svěcení kněžstva, jež opravňuje ke svatým úkonům; křest, jenž shlazuje prvotní hřích, a pokání, jež smývá hříchy po křtu sv. spáchané. Tímto dal Spasitel svým apoštolům skutečné poslání světové!

Když Spasitel dokonal strastiplný život svůj zde na světě, když dokonal naše vykoupení, rozloučil se se svými milými učedníky i se svou milovanou Matičkou a vznesl se od nich na nebe, ujistiv je napřed ustavičnou svou pomocí a ochranou: „A já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.“ (Mat. 28, 20.)

Apoštolové smutni za ním hleděli, když před očima jejich na hoře Olivetské vznesl se vzhůru k nebesům a zmizel v oblacích; vždyť ztráceli svého Mistra neradi! Hleděli za ním vzhůru - a hle, pojednou se snesli dva andělé s nebeské výšiny a domlouvali jim: „Muži galilejští, co tu stojíte a hledíte do nebe!“

Těmito slovy chtěli tito nebeští poslové dát najevo, že nemají nyní čas trávit nečinně, nýbrž že jim nastává povinnost, aby šli a plnili, co jim Kristus Pán přikázal, než vstoupil na nebesa: Jdouce, učte všechny národy, křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého! A až tuto úlohu vyplní, že jim také nastane šťastná chvíle, kdy i oni vzati budou na nebesa, kdy vzati budou do těch příbytků nebeských, které jim připravil Pán, než vstoupil na nebesa: „Vezmu vás k sobě samému, abyste, kde jsem já, i vy byli,“ pravil jim Spasitel při poslední večeři.

Jedno z největších tajemství naší svaté víry je obsaženo v rozkaze Spasitele: „Křtíte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého!“ Je to tajemství Nejsvětější Trojice, a člověk se může tomuto tajemství kla-

něti, ale vystihnouti je nemůže nikdy, jak volá sv. Pavel: „Ó hlubokosti, moudrosti a vědomosti Boží!“ (Řím. 11, 33.)

Když Bůh stvořil nebe i zemi slovem svým, tu šestého dne pravil: „Učiňme člověka podle obrazu a podobenství svého.“ Tři božské osoby spolu se radí, vtiskují člověku, této koruně všech tvorů, svůj obraz, činí ho zvláštním způsobem svým majetkem.

Hříchem dědičným byl však tento vznešený obraz znetvořen, člověk stal se otrokem hříchu. Kristus Pán svou smrtí člověka spasil, člověk opět se stává miláčkem, dítkem Božím, duše jeho nabývá své původní vznešené krásy křtem svatým. Na křtu sv. Bůh trojjediný vchází s člověkem v úzký svazek a člověk slibuje Bohu věrnost.

Křest je svátost nejprvnější a nejpotřebnější. Je svátostí první, protože před ní nelze žádné jiné svátosti přijmouti. Je svátostí nejpotřebnější, protože bez křtu nikdo, ani dítě, nemůže dojíti řádnou cestou spásy. Bez očí nemůžeme viděti, bez nohou nemůžeme choditi, bez křtu nemůžeme býti spaseni. Spasitel řekl Nikodemovi: „Nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha svatého, nemůže vejíti do království Božího!“ (Jan 3, 5.) „Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude!“ řekl jasně Pán.

Křtem svatým bývá člověk duchovně znovuzrozen, od dědičného hříchu očištěn, milostí Boží posvěcen, do církve Kristovy přijat a nabývá podílu na životě věčném.

Velikých milostí dostává se člověku na křtu svatém. Křest je jediným prostředkem, který člověka od dědičného hříchu očišťuje a činí jej dítkem Božím a dědicem království nebeského. Slib křestní nám ukládá svatou povinnost, abychom svým životem, jednáním, myšlením, cítěním, mluvením Boha veřejně vyznávali. Křtem svatým jsme se stali křesťany. Co jsme na křtu svatém slíbili, jsme povinni také věrně a svědomitě zachovávat!

Jsem katolický křesťan! Nejsem ani pohan, ani mohamedán, ani bez vyznání, ani jinověrec - jsem katolický křesťan!

Francouzský letec Chavez (Šávė)r. 1910, kdy letectví bylo ještě v plenkách a kdy teprve před rokem jiný francouzský letec, Blériot, přeletěl úzký pruh moře mezi Francií a Anglií, se rozhodl, že začátkem října přeletí Alpy, ty tisíce metrů vysoké hory, jejichž temena jsou pokryta věčným sněhem a ledem. Chvilė odletu se přiblížila. Před očima tisíců spěl výš a výše, přeletěl Francii v závratných výškách, vznášel se jako

pták nad vrcholky horských velikánů, viděl pod sebou rozvírat se krásná údolí, protkaná stříbrnými pruhy řek a potoků, viděl pomalu už cíl své cesty, když mu pojednou stroj vypověděl službu a řítil se střemhlav dolů, do propasti! Ještě jednou, před samou zemí, poněkud povylétl, zabránil okamžité smrti, ale smrtelnému zranění neunikl. Druhého dne skoro celý svět četl o nešťastném letci, který chtěl ukázati cestu budoucím hrdinům, a ve Francii, jeho vlasti, nemluvílo se dlouho téměř o ničem jiném. A Chavez dává se v nemocnici zaopatřiti a po svatém obřadu zvolá poslední slova: „Jsem katolík, jsem katolík!“ Hle, když opouští tuto zemi, aby odletěl výš, než jsou alpští velikáni, nevolá, že je letec, že je hrdina, že je Francouz, ale že je - katolík! A jistě, že toto jeho mužné vyznání před celým světem posvětilo jeho památku ještě víc než letecké hrdinství!

Jsi katolický křesťan! Také tys měl často vyznat a nezapřít! Když jsi měl smeknout před křížem, ve svátek a v čase velikonočním vykonat svou křesťanskou povinnost, nezapřel jsi a vyznals, že jsi katolík? Vyznals vždycky svatou víru a nezapřel? Slavný letec vyznává před svým národem, před celým světem, že je katolík! Nebál ses vyznat svou víru snad jen před několika lidmi, nebo jen před jediným člověkem?

Sv. Efrém napsal: „Mezi ptactvem nebeským největší je orel, mezi zvířaty země lev; mezi syny lidskými však ten, kdo se nebojí lidí, ale kdo se bojí Hospodina!“ Amen.

XXVI.

25. května: Který Ducha sv. seslal. I.

Plných čtyřicet dní prodlévá Panna Maria, vyhledávána apoštoly, v Jerusalemě. Vždyť znali dobře rozkaz svého Pána, aby „neodcházel z Jerusalema, nýbrž aby očekávali zaslíbení Otcovo, které slyšeli z úst mých“. (Sk. ap. 1, 4.) „Budete mi svědky v Jerusalemě a ve všem Judsku i Samařsku a až do posledních končin země. Já odejdu, ale nenechám vás sirotků. Pošlu vám Utěšitele, Ducha sv., který vás naučí veliké pravdě. Zůstaňte v tomto městě, dokud nebudete posíleni shůry.“ (Sk. ap. 1, 8.)

Bylo padesátého dne po zmrtvýchvstání Páně, o svátku letnic, kdy apoštolové, shromáždění v sionském večeradle, očekávali příchod zaslíbeného Ducha sv. Před deseti dny je Kristus opustil. Ale slíbil, že jim pošle Utěšitele, ducha pravdy, který zůstane s nimi na věky. Proto shromažďují se, plni očekávání příchodu Neznámého. Sv. Petr, nyní náměstek Kristův, v čele. Panna Maria, matka Páně, střed jejich úcty a lásky, uprostřed. Všichni trvají na modlitbách a ve zbožných vzpomínkách na svého Pána, který je ve svém zázračném nanebevstoupení opustil. V jaké podobě přijde Zaslíbený? V jaké způsobě zjeví se jim Očekávaný? Za tiché, mlčící, hluboké noci, jako přišel jejich Pán? Anebo za hřímání a blesků, jako Hospodin mluvil k nim se Sinaje? Všichni jsou plni nejistoty a posvátného očekávání.

„A když přišel den letnic a byli všichni pohromadě, povstal náhle s nebe hukot, jako když táhne silný vítr, a naplnil dům, kde seděli. I ukázaly se jim jazyky jako ohnivé, rozdělující se, a posadil se na každém z nich a všichni byli naplněni Duchem svatým.“ (Sk. ap. 2, 1-2.) Hukot s nebe jako táhnoucího větru oznamoval příchod Utěšitele.

I Marie Panna znovu byla účastna milostí, které Duch sv. shromážděným přinesl. Byla již ovšem několikrát jich účastna. Po prvé, když její duše byla uchráněna poskvrny hříchu dědičného. A po druhé, kdy „Duch sv. sestoupil v ni a moc Nejvyššího zastínila ji“. A nyní opět je účastna jeho sestoupení.

Také na nás sestoupil Duch sv., hned na prahu našeho života, ve křtu svatém. Tehdy naplnil naši duši svou milostí, učinil nás dítkami Božími a posvětil za svůj chrám. Proto praví sv. Pavel: „Nevíte-liž, že chrámem Božím jste?“ Proto líbal mučedník sv. Leonidas prsa svého spícího synáčka Origena; a tážán jsa, proč tak činí, odpověděl: „Protože tato prsa jsou chrám Ducha svatého!“

Ale běda! My sami jsme tento chrám Ducha sv. znesvětili a zpustošili těžkými hříchy. Ale Duch sv., Duch lásky, zase se nad námi smíloval a hříchy nám odpustil ve svátosti pokání. Kolikrát se už tak stalo, jakou láskou, kterými díky jsme Tobě povinni!

Duch sv. v tento den vylil plnost svých milostí do srdce Marie. Zbožnost při modlitbě byl jeden z nejlepších darů, jimiž Duch sv. zahrnul mateřské srdce Marie. Sv. Alfons píše: Žádná duše na zemi nezachovávala s větší dokonalostí učení Ježíšovo než Maria. Stále se mod-

lila a neustávala. Jako dítě milovala a ráda často se modlívala v jerusalemském chrámě. Anděl ji našel na modlitbách, když přinášel radostnou zvěst o její vysoké důstojnosti mateřské. V Hebronu při setkání s Alžbětou modlí se velebný Magnificat. Jak vroucí byly její modlitby v době hrozného utrpení Ježíšova! V modlitbě nalézala sílu, která způsobila, že vytrvala pod křížem Syna s podivuhodnou odevzdaností. Po nanebevstoupení Páně trvala s apoštoly na modlitbách. V posledních letech života navštěvovala velmi často ona místa, kde Kristus trpěl a velmi vroucně se tam modlila. S modlitbou na rtech opouštěla tento svět; její poslední vydechnutí byl nejohavnivější výron lásky a zbožnost rozžhaveného srdce. Poslední účín milosti Ducha svatého.

Maria, kterou litanie velebí jako vznešenou nádobu pobožnosti, vlévá zbožnost i našim duším a rozplameňuje je k modlitbě. Před naším zrakem rozvíjí se krásný obraz, pomyslíme-li, kolik modliteb věřící pronášejí před jejími oltáři v kostelích a kaplích, před jejími obrazy a sochami; myslíme-li na krásné mariánské pobožnosti májové, na modlitby svatého růžence, které denně vystupují k nebesům k počtě Bohorodičky. Srdce pociťuje radost, naplňují-li zástupy věřících mariánské pobožnosti a hojně ctitelé mariánští přistupují k zpovědnicím a k stolu Páně, aby se spojovali s Ježíšem prostřednictvím Marie. Ano, skrze Marii k Ježíši, skrze Ježíše k věčné blaženosti!

I my jsme povinni se modlit. Stromy, květiny a všechny rostliny potřebují vody a právě tak potřebujeme modlitby. Jako ony usychají bez vody, usychá naše duše bez modlitby a sklání se k zemi jako nezalitá květina!

A jest mnoho toho, zač máme prositi: za denní chléb, zdraví, odvrácení zla, odpuštění hříchů, šťastnou smrt a věčnou blaženost. Kéž bychom podle krásného vzoru Panny Marie hodně a vroucně se modlívali, modlívali se vytrvale a s odevzdaností do vůle Boží, a tak Boha ctili a oslavovali. Maria při modlitbě nám bude pomáhati, s láskou na nás shlížeti a vyprošovati potřebných milostí, vždyť ji plným právem nazýváme prostřednicí všech milostí!

Na průčelí krásného poutního chrámu mariánského v Porto v Portugalsku skví se hluboce obsažný nápis: „Omnia per manus Mariae“ - Všecko dobré nám přichází rukama, t. j. prostřednictvím Panny Marie. Mariino prostřednictví - toť jedna z těch pravd naší sv. víry, které se

nejhlouběji vrývají do srdce věřícího lidu. Jest to pravda, která již způsobila tolik dobra v duších!

Nesmíme ovšem zapomínati, že modlitba musí vycházeti z čistého a zkroušeného srdce, jinak se nemůže líbiti ani Bohu, ani Panně Marii. Mnohé dary a milosti činí Bůh závislými na modlitbách. Modlíme-li se dobře a vytrvale, budou nám dány, nemodlíme-li se, nedostaneme jich. Záleží tedy na našich modlitbách. Naše modlitby mívají často mnohé nedostatky a chyby, a proto nebývají vyslyšeny. Jsou-li naše modlitby spíše urážkou Boží než bohumilou službou, platí-li o našich modlitbách: „Lid tento ctí mne ústy, ale srdce jejich daleko jest ode mne“ (Mt. 15, 8), nemůžeme očekávati vyslyšení. Proto se máme snažiti modlitby denně zdokonalovati. Nezaviněná roztržitost při modlitbě nás nesmí činiti malomyslnými, té se nikdy zcela nezabavíme. Pán Bůh zná naši slabost a bere na ni ohled; dovolávejme se ve svých záležitostech stále pomoci a přímluvy Panny Marie. Její přímluva docílí, čeho nemůže docíliti naše dobře míněná modlitba. Jako my spíše vyslyšíme prosby dobrého a milého přítele než toho, kdo nás snad právě urazil, tak i Bůh raději vyslyší prosby Panny Marie než naše, protože mu Panna Maria ze všech tvorů nejvěrněji sloužila a jest mu i nejmilejší.

Proto uctívejme denně Bohorodičku. Vyprosí nám za to milost Ducha svatého a bude naší mocnou ochranou v životě i smrti! Amen.

XXVII.

26. května: Který Ducha sv. seslal. II.

Veliké zaslíbení učinil Kristus Pán apoštolům, dříve než je opustil. Viděl, jak jsou smutni, když jim při poslední večeři předpovídal, že je brzy opustí, a jak se strachují bez Krista na světě svou úlohu apoštolskou plniti. A proto jim pravil: „Nermutiž se srdce vaše, aniž se strachuj; a já prositi budu Otce, a jiného utěšitele dá vám. Utěšitel pak Duch sv., kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všem věcem.“ (Jan 14, 26.)

A když v den letnic Duch sv. v hukotu prudkého větru a v podobě ohnivých jazyků na ně sestoupil, bylo to, jako když husté mlhy se rozpptýlí a zjasní slunce. Jejich plaché a bázlivé duše naplněny byly silou

a klidem. Duch sv. prosté rybáře galilejské přetvořil v neohrožené hlasatele evangelia Kristova po celém tehdy známém světě. Už netoužili po hodnostech v království pozemském, ale jejich srdce hořela nadšením pro šíření království Božího na zemi.

Účinky Ducha sv. byly neslýchané. 12 nevzdělaných rybářů podniká úkol dobýti světa! Je to vůbec možno, aby těch 12 ustrašených Galilejčanů, kteří ze strachu před židy zavírali večeřadlo a báli se z něho vyjít, aby najednou šli a dobývali a získávali pro Krista Ukřižovaného celé národy? Kdo vypudil strach a bázeň z jejich duší a dal jim sílu k úkolu tak ohromnému a pro nás prostě neuvěřitelnému? Představte si, že by někdo 12 věřícím z vás řekl: Běžte a získávejte národy, žijící dosud jenom pozemským požitkům, zábavám, pozemským věcem a statkům! A tento úkol svěřil božský Spasitel 12 rybářům, kteří kromě lovu ryb sotva se v něčem jiném vyznali. Bylo vůbec možno v lidských silách tento úkol provést? Bez Boží pomoci, bez Ducha sv. by těch 12 bázlivých učedníků Páně tak ohromné dílo nevykonalo!

Duch sv. je osvítil a posilnil, takže učení Kristovo ihned úplně a jasně poznali, ale také neohroženě pak vyznávali a hlásali.

Neučení, prostí mužové z lidu byli sv. apoštolové. Nebyli bez chyb, často je Kristus Pán káral, byli bázliví - všichni v době umučení svého Mistra opustili až na sv. Jana. Avšak když Kristus Pán na nebe vstoupil a podle své přípovědi Ducha sv. jim seslal, byli zcela změněni. Již bylo po strachu, jejich srdce bylo rozechřáto takovou láskou, že se odvažují do světa mezi židy a pohany hlásat učení Ukřižovaného, nedbají protivenství, pronásledování, ano radostně za svého Mistra i své životy obětují.

Slyšte sv. Petra, jak v Jerusalemě přede vším lidem pozvedá hlasu svého: „Muži izraelští, vy jste Ježíše Nazaretského, kterého Bůh oslavil mocnými skutky a zázraky, na kříž přibili a usmrtili. Ale Bůh ho vzkřísil. Toho jsme my svědkové. Neomylné je, že Bůh učinil Ježíše Krista Spasitelem i pánem všeho světa.“ „Není jiného jména dáno lidem, v němž bychom mohli býti spaseni, leč jméno Ježíš!“ Když to shromáždění slyšeli, byli hluboce dojati. I řekli apoštolům: „Bratři, co máme činiti?“ A Petr jim odpověděl: „Čiňte pokání a dejte se pokřtít. Duch svatý vás posvětit a hříchy budou vám odpuštěny.“ A uvěřili mnozí v ten den a dali se pokřtít. Bylo jich na tři tisíce. Tak začala v Jeru-

salemě obec pokřtěných, společnost Páně, svatá církev! (Sk. ap. 2, 37-40.)

A slyšte sv. Pavla: „Kristus ponížil sebe samého, učiněn jsa poslušným až k smrti, a to smrti kříže. Protož i Bůh povýšil ho a dal jméno, které je nad všeliké jméno, aby ve jménu Ježíše každé koleno klekalo, nebeských, zemských i pekelných!“ (Filip. 2, 7-11.) Podobně hlásají všichni apoštolové v Asii, v Evropě, v Arabii i v Persii, mezi Řeky i Římany, před králi i poddanými, bohatými i chudými.

A kázání své potvrzují svým svatým životem - jak praví sv. Pavel: „Nikoli my živi jsme, ale v nás živ je Kristus.“ Kristus jeví se v nich svatostí, pokorou, trpělivostí, horlivostí a láskou.

Jsou pronásledováni, žalářováni, mučeni, avšak radují se, že mohou pro Krista Pána trpěti. Kolik následovníků a nových vyznavačů Kristu Pánu získali! Lidé opouštěli modly, zříkali se světské slávy, přinášeli Kristu Pánu v oběť svou čistotu a nevinnost. Židé i pohané snaží se církev zničit a proto nabízejí křesťanům bohatství, čest a slávu, aby se Krista zřekli. Tito však vším pohrdají. Pohané, zvláště Římští císařové, zuří, nejhroznějšími mukami chtějí křesťany zastrašiti a pohnouti je k zapření svaté víry. Avšak tito ani před nimi se netřesou. Na hranicích a popravištích, v drápech divokých šelem, v rukou ukrutných katanů umírajíce, radostně vyznávají: „Jsme křesťané, Kristu patříme, Jeho chceme býti v životě, ve smrti i na věčnosti!“

I my jsme křesťané! I k nám pravil Kristus Pán: „Kdo mne vyzná před lidmi, toho vyznám i já před Otcem svým nebeským.“ My sami na křtu svatém ústy svých kmotrů jsme slíbili, že se odříkáme satanášce i vší pýchy jeho i všech skutků jeho, že věříme v Boha a co nám církev svatá k věření předkládá. A při svatém biřmování jsme opět slíbili, že chceme svatou víru statečně a neohroženě vyznávat i ji vždycky hájiti!

Nás nikdo nemučí, nežaláruje proto, že jsme křesťané. Jak vyznáváme svou víru? První křesťané byli pevní jako skály, dnes jsou mnozí jako třtiny větrem se klátící. Máme dosud vzorné křesťany, ale je jich málo. V kostele, doma za pecí, kde ho nikdo nevidí, ujišťuje mnohý Krista Pána: „Ježíši, Tobě žiji!“ - Ale venku, ve společnosti, v továrně, v hostinci se krčí, zalézá, mlčí. Co by mu řekli lidé! U nás je 70 procent katolíků, tak mnohý se chlubí, že je křesťanem, je hrdý na to, když je vyznamenán nějakým záslužným křížem, s pýchou ho nosí na prsou -

ale stydí se vpravdě křesťansky a katolicky žít! Za křesťana se veřejně hlásit!

Proto je nám třeba velice síly Ducha svatého, abychom neohroženě a vždycky svou víru vyznávali.

Prosme tedy Ducha svatého, aby na nás sestoupil a udělil nám své nebeské dary: dar světla, abychom vždy dobře poznávali, co pravého jest, a dar síly, abychom svou víru vždy neohroženě slovem i skutkem vyznávali! Amen.

XXVIII.

27. května: Který Tě, Panno, na nebe vzal. I.

„Kde je maminka?“ naříkalo stále dítě, když ji po celý den nevidělo. V té dětské otázce se skrývá hluboká myšlenka. Jako to dítě touží po své matce, chce i to srdce lidské také v náboženství matku, matku nejen pro jednu rodinu, nýbrž pro celou, velikou rodinu Boží na zemi a na nebi, matku, která nesejde do hrobu.

Naše Matka Panna Maria žila krásný život po Nanebevstoupení Páně. Ačkoli vřele toužila po Bohu a po svém božském Synu, ochotna byla tak dlouho žít opodál věčné blaženosti, jak dlouho se bude Bohu líbiti. I tu byla její zásada: „Aj, já dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého.“ Její touha prýštila z její nevystihlé lásky, která byla tak veliká, že by byla Panna Maria každým okamžikem zemřela, kdyby Bůh nebyl zvláštním způsobem tomu zabránil. Proto její smrt záležela vlastně v tom, že toto zvláštní působení Boží přestalo.

Církevní otcové poznamenávají, že Panna Maria nezemřela přirozenou slabostí těla po tolika bolestech a utrpeních, ale nesmírnou touhou po spojení s jejím Synem. Čím větší je vzdálenost, tím více magnetické síly železa ubývá. Ale s láskou mateřskou je to opačně. Čím vzdálenější je syn, tím jen láska matky v jejím srdci roste. A když se Maria denně vroucně modlila a Bůh se jí tázal, čeho žádá, opakovala vždy tutéž prosbu: „Chci za svým Synem!“

Podle ústního podání apoštolové, kteří toho času byli rozptýleni do různých krajín, z osvětlení Božího poznali, že se čas smrti pro Bohorodičku přiblížil. Proto nemeškali, zanechali práce na vinici Boží a po-

spíšili do Jerusalema. Zde ve skrovné světničce, v níž obyčejně Matka Páně přebývala, když přišla do Jerusalema, ji také našli. Svatý Jan byl u ní. Radovali se nesmírně, vidouce znovu Matku Kristovu. Bledost se ukázala na její tváři. Ale oko, upřené pevně vzhůru, hořelo po jiném světě tak, jak se radují ti, kdo po dlouhé plavbě nedočkavě hledí k dalekému pruhu země, jež má býti jejich novou vlastí. Všichni se modlí. I rty Umírající se chvějí touhou po jejím Synu. A v posvátné chvíli její duše radostně opouští svůj pozemský příbytek. Maria vydechuje ji tak čistou, neposkvrněnou, jako před mnoha lety, plná milosti v její tělo vešla. Smrt, jaké nikdo víc nebyl již svědkem! Smrt svatá, před níž nelze než padnouti na kolena! A v té chvíli apoštolové slyší krásné zpěvy. Ale nebyly to zpěvy smutné, jaké zněly, když mrtvého Krista ke hrobu nesli. Byly to zpěvy radostné, v nichž vždy znovu se opakovalo Alleluja, jak později zpívali věřící, když své drahé mrtvé ukládali do hrobů v katakombách.

Potom apoštolové s pečlivostí připravili přesvaté, čisté tělo k pohřbu a pochovali je do hrobu v údolí Josafat, mezi horou Moria a horou Olivetskou. Tam byl později postaven chrám hrobu Panny Marie, v němž byl napsán krásný nápis:

„Zde je údolí Josafat; odtud cesta do nebes.
V Pánu podpírána, zde byla Maria pohřbena;
Odtud Neposkvrněná povýšena brala se do nebes.
Naděje zajatých, cesta, světlo a matka jejich!“

Jest jisto, že památný den smrti blahoslavené Panny Marie byl slavně vzpomínám již v prvním století. Tehdy nazývali jej svátkem pohřbu, spánku, odpočinku, odchodu Panny Marie. Teprve později jej zvali svátkem Nanebevzetí a toto pojmenování zůstalo. Nanebevzetím se zdůrazňuje, že Maria nevešla do nebe svou mocí jako Kristus, nýbrž zvláštní milostí Boží byla vzata do nebe. Tak praví ústní podání. A co praví církev sv.?

Dlouho Nanebevzetí Panny Marie za článek víry neprohlásila, avšak v tuto pravdu věřila. Tak biskupové armenští roku 1342 na Synodě v Sisu se usnesli, že věří, že Panna Maria mocí Kristovou byla i s tělem do nebe vzata.

Totéž usnesla i církev řecká roku 1672 na Synodě v Jerusalemě.

V západní církvi se od nejstarších dob v Nanebevzetí Panny Marie věřilo, kazatelé o tom kázali, v modlitbách, hlavně však v modlitbě svatého růžence se toto tajemství uctívalo. Papež Benedikt XIV. mluvě o slavnosti Nanebevzetí, praví, že sice článkem víry není, že Panna Maria i s tělem na nebe vzata jest, ale že zůstává jen přece zbožným a pravděpodobným míněním, od něhož odstoupiti by bylo nejen bezbožné a rouhavé, ale i bláhové a nerozumné. Tomu nasvědčuje i to, že nikde v církvi nemáme ostatků Panny Marie.

Také na koncilu Vatikánském roku 1870 žádalo přes 200 biskupů o prohlášení tohoto obecně rozšířeného učení o Nanebevzetí Panny Marie za článek víry a uváděli pro toto prohlášení hlavně dva důvody: její vítězství, které s Kristem dobyla nad smrtí a ďáblem, a její panenské Mateřství.

Až teprve nynější sv. Otec Pius XII. obrátil se zvláštním listem z 1. května 1946 ke všem biskupům katolického světa s dotazem o žádoucnosti a vhodnosti prohlášení článku víry o Nanebevzetí Panny Marie. S prohlášením nového článku víry projevílo souhlas přes 92 procent katolických biskupů!

A tak celý svět katolický s velikou radostí uvítal, že sv. Otec Pius XII. v Milostivém létě na svátek Všech svatých, t. j. 1. listopadu 1950, prohlásil „ex cathedra“, t. j. jako učitel a nejvyšší pastýř všech věřících, nový článek víry o Nanebevzetí Panny Marie, t. j., že tělo Panny Marie bylo po její smrti uchováno bez zkázy, vzkříšeno a vzato do nebes, kde se opět spojilo s duší Matky Boží. Tím dávnověké toužebné přání všech katolíků, zvláště však ctitelů mariánských splněno!

Nanebevzetí Panny Marie je nejvyšším ideálem, nejvznešenější a nejposvátnější touhou a obrazem každé katolické matky, jejíž dítky přešly ji do říše věčnosti. Vdově naimské, jež zlomena šla pohřbítí svého syna, řekl Kristus, plný soucitu s jejími slzami: „Neplač.“ Vzkřísil je a vrátil do jejího náručí. A nyní ke každé věřící, zbožné matce přistupuje Kristus a opakuje utěchyplná slova: „Neplač.“ Smrt ti jej vzala; já, vítěz nad smrtí, zase ti ho vrátím. V nebesích, v říši věčné radosti. Shledání Marie, matky Spasitelovy v nebesích je toho pevnou zárukou.

Radujme se i my všichni při pohledu na slávu své nebeské Matky, ale zároveň ji prosme vroucně o její přímluvu u trůnu Božího, aby též nám jednou se dostalo veliké milosti slavného nanebevzetí. Amen.

XXIX.

28. května: Který Tě, Panno, na nebe vzal. II.

Krásná byla smrt Panny Marie. Proč vlastně Panna Maria zemřela? Smrt je přece trest za hřích! „Skrze hřích přišla smrt.“ (Řím.) Maria Panna byla však prosta hříchu, hříchu dědičného i hříchu osobního, a přece zemřela. Zemřela a zemřítí chtěla, aby byla podobna Synu svému. A smrt nebyla pro ni nikterak těžká. Smrt ztěžují tři věci: lpění na statcích tohoto světa, výčitky svědomí pro spáchané hříchy a nejistá věčnost.

Z těchto tří věcí ani jediná neznepokojovala Rodičku, poněvadž její život byl nepřetržitý řetěz nejkrásnějších ctností a nejvyšší dokonalosti. Kdyby nebyla Panna Maria zemřela, bylo by něco scházelo v životě jejím. Zemřela proto, poněvadž jí to slušelo. Ta, která Božskému svému Synu ve všem chtěla býti podobna i v poslední oběti, v oběti života, ve smrti. Mimo to chtěla zemřítí kvůli nám, k naší útěše. Chtěla nás předejítí branou smrti. Všem svým ctitelům chtěla v poslední rozhodné hodině dodati odvahy. Čím? Vědomím, že i ona, tato svatá bytost, tato Panna Bohem milovaná a vyznamenaná branou smrti prošla!

I my jednou zemřeme! Proto je dobře po celý svůj život se připravovati na šťastnou hodinku smrti, tak jak se připravovala na ni Panna Maria. A jak? Plnila všechny své mateřské i světské povinnosti s největší horlivostí.

Matka Ježíšova, nejkrásnější ideál křesťanské matky! Co sluší zejména matce, co ji charakterisuje jako matku? Mateřská láska. Právě v tom je Bohorodička nejkrásnějším vzorem křesťanské matky. Uvedme si jen některý rys ze žití jejího na důkaz její mateřské lásky.

Bylo to při velikonoční pouti sv. Rodiny do Jerusalema, kdy se dvanáctiletý Ježíš na zpáteční cestě rodičům ztratil. Jak řekla k němu Panna Maria, když ho našli? „Synu, co jsi nám to učinil? Hle, otec tvůj a já s bolestí hledali jsme tebe.“ Jaká jsou to slova? Slova mateřské lásky, jak svědčí zejména slůvko „s bolestí“. Poněvadž přesvatá Matka se sv. pěstounem milovala Ježíše, proto ho s bolestí hledala.

Bylo to při utrpení Páně. Učedníci Kristovi se rozutekli, lid opustil Pána. Ale matka jeho Panna Maria kráčela za ním na místo popravní

a tam stála pod křížem a byla svědkyní strašné smrti svého syna. Stála blízko, vždyť důvěrně k ní promluvil s kříže, umíraje. Co se dalo v tu chvíli v jejím mateřském srdci? Tehdy se vyplnilo, co jí předpověděl při obětování jejího Ježíše v chrámě kněz Simeon: „Duši tvou pronikne meč.“ Tím chtěl říci: Stihne tě tak krutý bol, že ti bude, jako by tě pronikl ostrý meč; nezraní tě jen nepatrně, ale pronikne zcela i tvou duši, srdce tvé. Ale byla by Matka Boží tak děsný bol pocítila, kdyby nebyla milovala svého Ježíše celým svým srdcem? Čím větší láska, tím větší bol!

Ale ona konala řádně i všechny povinnosti světské a podrobovala se všem předpisům, které jí tehdejší zákony ukládaly, a přece byla svatou!

Konejme proto i my všichni svědomitě své povinnosti všude tam, kam nás Pán Bůh postavil a kde nás chce míti. Všude můžeme pracovat k vlastní spáse své duše v každém stavu a povolání, můžeme se též státi svatými! Žádné povolání není tak neúrodnou půdou, aby nemohlo vydat líbezná květy svatosti.

Jsi rolníkem? Konej svědomitě povinnosti svého stavu, chraň se hříchu, a můžeš se státi svatým.

Jsi dělníkem? Konej svědomitě povinnosti svého stavu, chraň se hříchu, a můžeš se státi svatým.

Jsi úředníkem, jsi otcem, matkou, jinochem, dívkou? Konej svědomitě povinnosti svého stavu, chraň se hříchu, a můžeš jednou státi před trůnem Beránka a v tváři tvář patřiti na naši milou Matku nebeskou, která si přeje, abychom všichni se dostali tam, kam nás již ona předešla - do plnosti slávy a blaženosti věčné.

Chceme-li i my jednou krásně umírat, musíme se na smrt dobře připravit. Obyčejně jaký život, taková i smrt. Snažme se podobati Panně Marii v jejím bohumilém životě a pak se nám jistě dostane milosti, že jí budeme podobni i v její překrásné smrti.

Před několika lety jistá proslulá kráska z Paříže, přesycena rozkošemi a požitky života, ocitla se na smrtelném loži. Přišli nejslavnější lékaři, aby jí pomohli v její nemoci. Žádný však z nich nenalezl příčinu nemoci a jen jeden se nezdržel otázky: „Co si vlastně přejete?“ Umírající odpověděla: „Viděti moji matku!“ Poslali pro matku, obyčejnou to venkovanku z Bretagne. Tato přišla, poklekla k loži umírající své dcery a modlila se, modlila se vroucně tak dlouho, až umírající dítě smířeno

s Bohem, klidně zemřelo. Celá Paříž plna obdivu mluvila o matce a dceři.

Jen málo smrtelníkům je dopráno míti u sebe při smrti a zápase smrtelném pozemskou matku jako prosebnici a pomocnici; ale nám všem dal Pán nebeskou Matku, aby stála při nás v hodině poslední, a proto se denně modlíme v Zdrávasu: „Pros za nás hříšné nyní i v hodině smrti naší!“ Jako neopustila Ježíše, jednorozeného Syna svého, když na kříži umíral, tak neopouští tato dobrá Matka ani duchovních dítek svých, jež její úctu ve svém životě zvlášť pěstovaly, nýbrž přináší jim veškerou pomoc, aby mohly šťastně vykročiti z tohoto světa.

Šťastní, nevýslovně šťastní jsou všichni ti, kteří Pannu Marii znají, milují a důvěrně vzývají. Její sladké a mocné jméno, jež tak často a rádi za svého života vyslovovali, bude jim též v poslední hodině na jejich mroucích rtech a v jejich umírajícím srdci; bude pro ně mostem, jenž je mile a jistě převede do přístavu spásy; bude jim pramenem posily a útěchy ve všech utrpeních a strastech, jež bývají údělem umírajících.

Nepochybuji, že i vy všichni chcete umřítí smrtí šťastnou a toužíte, aby vám v hodině poslední přišla Panna Maria na pomoc. Nuže, ctěte ji a milujte v svém životě. A tato dobrá matka ani na vás nezapomene. Ona to sama sv. Mechtildě přislíbila: „Chci všem, kteří mi věrně slouží, v hodině smrti jako nejlaskavější matka přispěti, je potěšiti a chrániti.“

Ano, kdo Marii Pannu opravdu a vytrvale ctí, na věky nezahyne! Amen.

XXX.

29. května: Který Tě, Panno, na nebi korunoval. I.

Panna Maria byla v den svého nanebevzetí korunována všemi milostmi. Z toho se můžeme všichni jen radovati. Matku svou neztrácíme, ale posíláme ji napřed, aby nám místo připravila a práv nad Srdcem Ježíšovým dobyla.

On sám ji uvádí do slávy nebeské, jest jí dlužen odměnu. Vždyť Panna Maria po celý svůj život žila v chudobě a zapomenutí. Přišel však okamžik, aby ctí a slávou korunována byla. Maria vchází do nebe s leskem, jehož nikdo nikdy neviděl. Vchází zvláštní, jen jí otevřenou branou, nemohla vstoupiti branou obyčejných vyvolenců. Tvoří-li dva-

náct apoštolů dvanáct bran nebeských, pak jest Maria královskou branou nebeské vlasti. Ó vznešená a slavná bráno!

Ježíš vede Matku svou za ruku až ke stupňům trůnu Božího. „Hle, Otče, ta, kterou jsi mně dal, zasnoubiv si ji, aby mně člověčenství moje dala.“ A Otec korunuje ji jako Královnu, Matku a Prostřednici. To jsou její tři nejkrásnější názvy. Avšak v koruně Panny Marie skvějí se tři perly zvláštním leskem: jsou to perly její pokory, chudoby a utrpení.

Na zemi byla Maria tvorem nejpokornějším, v nebi jest tvorem nejvznešenějším. Jestliže tam povýšena jest na trůn, který u trůnu Syna jejího stojí nejbliže, pak se to stalo jen proto, že více než kterýkoli jiný člověk pokoře jeho se přiblížila.

Nikdo nebyl na zemi tak chudý jako Maria, a nikdy nebyla chudoba tak záslušnou jako chudoba Matky Krále nebes i země. Aby však chudobu Ježíšovu napodobila, pracuje v Nazaretě, chudobně žije i v Egyptě. Co jest chudšího než dům v Nazaretě? Spravedlnost Vykupitele našeho dluhuje Matce své odměnu.

A takto dědí všechny zásluhy a milosti Syna svého; má je úplně ve své moci, všech milostí spasení svého stáváme se účastnými pomocí Panny Marie. Ona jest bohatá z bohatství samého Boha. A kdyby spravedlnost Boží neodporovala přání jejího mateřského srdce, pak by brány pekelné byly brzy zavřeny. Svým úpěnlivým, ustavičným orodováním vynucuje na Bohu milosti a milosrdenství a odpuštění i těm nejzatvrzelejším hříšníkům!

Panna Maria je prostřednicí všech milostí. Ona rozdává milosti všem, kdož ji o ně prosí, ale i těm, kdož o ně neprosí, jen když jí nepohrdají. Proto volá sama Panna Maria: „Ve mně jest všecka milost k životu pravdy, ve mně jest všecka naděje v život ctnosti. Přistupte ke mně všichni, kdož toužíte po mně, abyste plody mými se nasýtili.“ A v introitu svátku Panny Marie - Prostřednice všech milostí, který slavíme 31. května, voláme: „S důvěrou přistupme k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství a našli milosti k pomoci příhodné.“ (Hebr. 4, 16.)

A k nejkrásnějším a nejskvělejším svědectvím o prostřednictví Panny Marie náleží svědectví sv. Bernarda, který v jedné své řeči přirovnává Pannu Marii k vodovodu, který byl dán od Boha světu, aby jím plynuly lidem všechny dary a milosti nebeské. Co platno městu všechno množství vody nejlepší, jestliže její proud teče stranou, mimo, a tak

vychází naprázdno? Tu třeba položití potrubí a vodovodem rozváděti vodu všemi směry, do všech částí města a domů a poschodí. Takovým vodovodem, přítokem milosti je Panna Maria, a to přítokem, který nikdy nevysychá, který nikdy není prázdný, který vždy dává v hojnosti vodu milosti! A k tomuto ještě přidává sv. Bernard něco velmi důležitého, když praví: „Nediv se, že pěji tak nadšené chvály na prostřednictví Panny Marie; tak pěje mi o Marii Církev sama a naučila i mne tak zpívati.“ Tím chce tento veliký církevní učitel, který žil ve XII. století, jen říci, že nehlásá nauku o Církvi snad novou, že to není jeho nauka, ale nauka Církve samé. Z toho tedy vidět, jak již tehdy, za jeho doby tato nauka o prostřednictví Panny Marie byla v celé Církvi vžitá! Též sv. Otec Pius XI. i Pius XII., nynější papež, několikrát mluvili o prostřednictví Panny Marie.

A konečně pravdivost nauky o prostřednictví Panny Marie nám nejlépe dosvědčuje denní zkušenost. Kolik slz bylo osušeno, kolik bolu zmírněno, kolik nemocných údů lidského těla uzdraveno, kolik nesmrtelných duší zachráněno před záhubou věčnou - jen skrze Pannu Marii!

Proto tak veliká úcta mariánská v celém světě katolickém - i u nás!

Od počátku svého pokřesťanštění zamiloval si náš lid Matku - Marii. Srostl s ní. Úcta k ní vkořenila se ve zbožném českém lidu. Své srdce - jeho plody, jeho písně, jeho city, jeho radosti i bolesti vždy jí věnoval. Přes tisíc let již tomu, co český národ je křesťanským - přes tisíc let, co zná a ctí Marii.

Tehdy před tisíci lety přišel k nám z Velehradu - pozván knížetem Bořivojem - věrozvěst slovanský sv. Metoděj, aby učil naše pohanské předky víře v jednoho a pravého Boha a víře v Krista - Syna jeho. S Kristovým učením přinesl nám též úctu k Panně Marii. Mluvě o Kristu - Spasiteli - mluvil též o Matce jeho, ctnosti její líčil, k úctě k ní vybízel, do ochrany a přímluvy mateřské doporučoval. A jak legenda vypravuje, daroval tehdy kněžně Ludmile obraz Panny Marie s Jezulátkem, milostný to obraz staroboleslavský - pokladnici národa českého! Obraz tento měl v uctivosti i sv. Václav a úctu k Panně Marii všude rozšiřoval. A milá stávala se od té doby Panna Maria Čechům. Úcta mariánská mohutněla, prozařovala život jednotlivců i veřejný.

První kostel na hradě pražském posvěcen Panně Marii, a po něm vyrůstal jeden za druhým v celé zemi. Neobyčejně rozvinula se úcta mariánská ve XIV. století za Karla - Otce vlasti, velkého ctitele Panny Marie, a Arnošta z Pardubic, prvního arcibiskupa pražského. Tenkrát vše ctilo, jávalo, zpívalo, blahoslavilo Pannu Marii. Tehdy už plnila se slova, jež dlouho potom pronesl vlastenecký kněz Jiří Plachý: „Milá bývala Čechům Panna Maria, milí Čechové Marii Panně.“

A ani když přišly smutné, bolestné chvíle národního ponížení, když národ zbičovaný šel cestou křížovou - volali Čechové k Marii, aby shlédla na ponížení lidu zdeptaného, aby sílila, by neklesl, nezhybnul v dobách trudných, aby utěchu vlévala, nadějí kojila ta česká srdce trpící - i tehdy viděl v ní, Sedmibolestné, národ bolestiplný vzor svého utrpení. Úcta k Panně Marii se vskutku vkořenila ve zbožném lidu českém! Úcta a důvěra k ní nikdy v Čechách nevymizela, český syn vždy ctil svou Matku!

Ano, česká čela, zbožná čela,
Marii vždy uctít chtěla,
zbožnost Čecha známkou jest,
Matce Boží sláva, čest! Amen.

XXXI.

30. května: Který Tě, Panno, na nebi korunoval. II.

V památném pražském kostele emauzském je obraz, znázorňující korunování Panny Marie v nebesích. Je to vzácné a svérázné umělecké dílo školy beuronské. Panna Maria klečí před trůny nebeského Otce a jeho Syna. Nad nimi se vznáší Duch v podobě bílé holubice. Pannu Marii obklopují zástupy světců ze všech stavů. Andělé již přiložili k ústům stříbrné polnice, neboť nastal vznešený okamžik korunovace Matky Boží. A Bůh Otec i jeho Syn společně kladou korunu na hlavu Panny Marie. Korunu panen, jejichž je velkým vzorem; korunu mučedníků, jejichž byla po celý život svůj tichou družkou a největší trpítkou; korunu svatých matek, jejichž je nedostižným vzorem a vždy pečlivou ochránkyní.

Korunovace Panny Marie v nebesích je vyvrcholením jejího života. Je věčným potvrzením a ustálením jejího významu pro všechno lidstvo. Korunovací Matky Boží je naše úcta k Matce Kristově slavně potvrzena. Naše důvěra k ní, jako královně nebes, na věky posílena.

Je naší chloubou, že královnou nebes je Panna Maria! Bůh nevyvolil k tomu žádnou nebeskou bytost, nýbrž jednu z dcer lidských, která svou duševní krásou uchvátila Nejvyššího. „Všecka jsi krásná, přítelkyně má, a poskvrny není na tobě!“ - dosvědčuje jí sám Bůh. (Cant. 4, 7.) Poskvrny ani na duši, ani na těle. Právě proto si ji vyvolil Bůh za Matku Syna svého!

Proto se nedivme, že křesťanský lid pln nadšení nad tak vznešenou slávou vítězné Panny Marie nad hříchem a ďáblem pln důvěry k ní pohlíží, od ní pomoci ve všech strastech tělesných i duševních očekává. Panna Maria stala se lidstvu zářnou hvězdou v rozbouřeném moři vášní, hvězdou v temnotách hříchu, k níž ohrožený plavec životem vzhlédal, od ní očekával nové orientace i nadšené síly k vyváznutí z hrozného vlnobití i dosažení kýženého cíle. „Maria Panno, při mně stůj, u Syna svého oroduj, Maria Matko milosti, buď pomocnice v úzkosti,“ - slova, jež básník klade v ústa zoufalé dívce, ozývala se nesčíslněkrát z úst trpících mariánských ctitelů!

A Bůh sám ukázal a ukazuje lidstvu, jak veliká je moc z přímluvy Panny Marie. Na její přímlovu událo se již tolik divů v křesťanském světě, dosaženo tolik milostí pro tělo i duši, že ani ten nejvymluvnější jazyk jich nedovede vypočítat. Veliký ctitel mariánský sv. Bernard, přesvědčen o nesmírné moci Panny Marie, volá: „Vzpomeň, ó Královno milá, že nebylo slýcháno, abys koho opustila, když je k Tobě voláno!“ - A naše píseň na slova věstce složená dokládá: „Celý svět to dosvědčuje, že kdo se Ti důvěřuje, nadarmo Tě nevzývá!“

Na přímlovu Matky své sestupuje Kristus znovu mezi lidstvo a ubíraje se zástupy trpících a uštvaných strastmi tohoto světa, koná zázračné činy lásky tak, jako kdysi ubíraje se tímto světem dobrodiní činil. Kolik jen takových skutků božské své moci vykonal na všech těch poutních místech mariánských!

Byli jste někdy na Sv. Hoře u Příbrami? Nebyli? Tedy jste byli jistě na jiném místě mariánském. Jistě, když jste viděli ty zástupy poutníků odevšad se scházející, spěchající ke své Matce, když jste slyšeli ty naše

krásné mariánské písně k její cti hlaholit, když jste viděli nadšení tisíců i oběti mnohdy s poutí spojené, vskutku v pohnutí jste zvolali: „Milá jest Čechům Panna Maria!“ A co ta ostatní krásná naše poutní mariánská místa: Velehrad, Stará Boleslav, Sv. Hostýn, Sv. Kopeček u Olomouce, Křtiny u Brna, Šaštín na Slovensku a ještě mnohá jiná?

Není to potěšitelné pro všechny ctitele mariánské, svou nebeskou matku tolik milující, jak od té doby, co se na této zemi objevil překrásný zjev svatosti, milosti a vznešené důstojnosti v blahoslavené Panně Marii, jedno století druhému, jedno pokolení následujícímu odkazuje úctu, důvěru a lásku k ní? Žádné jméno lidské není tak slavné jako jméno Panny Marie. Jiná jména, byť i slavná, jsou jen na jednom listě dějin, kdežto jméno Maria jest na každém listě, ovšem nejčastěji v dějinách lidského srdce. Jiná jména jsou často protivná, chladná, kdežto jméno Maria jest sladké, hřejivé, napsané zlatými písmeny do srdcí lidských. A tak se skvěle vyplnilo, co sama předpověděla: „Hle, od této chvíle blahoslaviti mne budou všechna pokolení!“

Každý národ přibližuje ji k sobě, nejněžnější city srdce jí věnuje, svým zvláštním způsobem oslavuje vznešenou postavu její, jemným kouzlem legend a pověstí opřádá, památná místa její úctě zasvěcuje: Lurdy ve Francii, Montserrat ve Španělsku, Maria Zell ve Štyrsku, Czenstochovu v Polsku, Sv. Horu, St. Boleslav, Hostýn, Sv. Kopeček, Křtiny, Tuřany, Vranov, Šaštín, Mariatal u nás, na něž tisíce věřících různých jazyků, různých povolání každého věku putuje, aby tam uctili Matku Boží, aby tam - u Matky své - okřáli, duše zemdlené obcerstvili, srdce chorá uzdravili, štěstí sobě i svým milým a drahým vyprosili.

Miliony katolíků denně vijí k oslavě její věnec růžový - modlí se sv. růženec, miliony dětí upřímných, oddaných volají, prosí, ctí svou Matku jmény nejsladšími v litanii loretánské. Státisíce kněží modlí se denně v breviáři velebné hymny mariánské, statisíce nadšených srdcí stavějí se do jejích služeb, s pýchou si dávají jméno „mariánského sodála“ a rozšiřují úctu k ní!

A tak celá církev katolická - rozšířená ve všech dílech světa - zpívá jednou radostí, jediným obdivem, jednou úctou - radostnou úctou k Panně Marii. A tak z celého světa vyrůstá nadšený hold, velebná chvála, blahoslavící oslavenou. Jděte světem kamkoli, jděte na hory, do údolí, do měst, do kostelů, pustin a zavolejte: Maria, odevšad ozvě-

nou sladkou vrátí se vám: Maria. Jděte, modlete se k ní, odevšad řeči nejružnější budou modlitbu vaši doprovázet. Úcta k ní, k Matce, spojuje nás všechny v jednu rodinu bratří a sester mariánských - dítek Božích!

Vřaďme se i my s nadšením do nepřehledných řad ctitelů mariánských. Kráčeti věrně celým životem po boku Panny Marie, ji ctíti, ji milovati až do posledního dechu budiž naším nezrušitelným heslem. Jen tak se i na nás splní slova, jež Církev klade Panně Marii do úst: „Kdo mne nalezne, nalezne život a obdrží spásu od Hospodina.“ Amen.

XXXII.

31. května: Závěrečná!

Uplynul krásný máj, měsíc mariánský. Dnes naposled nás pozval zvonu hlas, dnes naposled jsme přichvátali do této svatyně Boží. Poslední večer překrásný nadešel, poslední májová pobožnost se nyní vykoná, poslední mariánské zpěvy zahlaholí prostorami této svatyně.

Věnc růží - růženec - uvíjeli jsme po celý měsíc květen. Věnc jest již hotov, poslední růži připlétám a kladu ji k nohám Královny posvátného růžence. Ta poslední růže jest poslední rada naší milé Paní: „Rád a velmi často se modlívej růženec!“

Dva měsíce v církevním roce jsou zasvěceny Panně Marii: květen a říjen. Květen jest nejkrásnější měsíc - měsíc květů. Panna Maria jest nejkrásnějším květem, vykvetším na stromu lidstva. Vhodně tedy tu zdobíme její oltáře květy máje, k její poctě zpíváme libozvučné písně, modlíme se vroucí modlitby a velebíme její krásu a ctnosti.

Měsíc říjen jest měsíc, kdy se dokončuje sklizeň posledních plodin. Panna Maria byla květem, z něhož uzrál nejdražší plod - Ježíš Kristus, Vykupitel světa. V měsíci říjnu uctíváme Pannu Marii zvláště modlitbou růžence a pozdravujeme ji v litanii „královnou posvátného růžence“. A můžeme říci, že modlitba růžence jest Panně Marii nejmilejší a nám nejužitečnější a spolu nejmocnější.

V nejnovější době ukázala Panna Maria jasně, jak jest jí růženec milý a jak drahý je jí tedy název „královna růžence“. Celkem osmnáctkrát se zjevila prosté pasačce Bernadettě v jeskyni nedaleko města Lurd.

Zjevovala se v nebeské kráse a spanilosti. A co držela v rukou? Čím byla ozdobena? Vy to dobře všichni již víte!

Žádný prsten, žádný náhrdelník, žádný klenot, nic z toho ji nezdobilo, čím se zdobívá lidská marnivost. Jen růženec, jehož zrna byla bílá jako krůpěje mléka, jehož řetízek byl žlutý jako zlato, visel mezi jejíma rukama, s vroucností a zbožností sepjatýma. Rty však této nebeské královny zůstávaly bez pohnutí.

A k čemu vybízela dívku? Aby se modlila růženec. Bernadetta přicházela denně a s největší vroucností se jej modlívala. Obvyčejně, když se modlila anebo růženec již dokončila, Panna Maria se jí zjevovala. A kromě toho ji vybízela, aby se modlila a mnoho modlila za ubohé hříšníky. A co jiného se mohla tato prostinká dívka modliti, když jinou modlitbu ani neuměla.

Proto se nedivme, že je jí tak milý, vždyť to byla ona sama, která modlitbu růžence sestavila a již v jedenáctém století sv. Dominika naučila, aby se jí modlil, a ji jako vydatné zbraně proti tehdejším bludům užíval.

Co je růženec? Je to krátký životopis Božského Spasitele. Je vlastně nejlepší modlitební knihou, která není příliš velká, ani příliš tlustá, a která se hodí do každé kapsy. Ta kniha je laciná, trvanlivá a modliti se z ní může každý, i když čísti neumí a i když špatně vidí. Je to modlitební kniha chudých, pocestných, nemocných.

Tato modlitba růžence nám může býti nejužitečnější, neboť se ji může křesťan modlit na každém místě, jak ve chrámě, tak i doma; když jde někam cestou, jako když někde odpočívá, i při práci hmotné, která nevyžaduje pozornosti ducha; v ruchu města i na lůžku, když nemůže spát. Není místa, kde by se ji nemohl modliti.

A nejen všude, ale i každý se může modliti růženec s užitkem: prostý i učený, dítě i stařec, nemocný, churavý, muž i žena. Růženec je zvláště pro nemocného, aby v dlouhých bezesných nocích nalézal v něm útěchu a posilu. Proto se nedivme, že růženec často vídáváme v rukou všech lidí jakéhokoli stavu a povolání: všichni se spojují, aby jako jedněmi ústy pozdravovali „Královnu posvátného růžence“.

A růženec je modlitba nejmnocnější, která nám nejspíše zjednává vyslyšení. Je to zcela přirozené. Podáváme-li Panně Marii to nejmiřejší, zdaž nám odepře to nejpotřebnější? Proto křesťané a zvláště

světci se modlívali růženec, když nejtěžší potřeba na ně doléhala. I když křesťanům hrozilo nebezpečí válečné, volali k Rodičce Boží modlitbou růžence a pomoc nenadálá vždy zavčas přišla.

Milá jest tedy modlitba růžence Panně Marii, královně růžence, snadná každému křesťanu a mocná ve všech okolnostech a potřebách života!

Po celý měsíc květen jsme se scházeli v této svatyni a rozjímalí ke cti Královny máje tajemství posvátného růžence a uvažovali hluboká tajemství naší svaté víry: vtělení, utrpení a oslavení Syna Božího a spoluvykupitelky Panny Marie.

Proto modlívejme se rádi a často růženec. A nemůžeme-li uvítí celý „růžový věnec“, podejme jí aspoň kytičku, jeden nebo dva desátky denně, a Královna máje, Královna posvátného růžence bude za nás orodovat u milého Syna svého.

Byl krásný měsíc máj, měsíc květů, byl, ale již umírá. Rodí se červen měsíc tvořících se a zrajících plodů. V duši naší byl též máj. Rozkvetly květy, květy dobrých předsevzetí a bohumilých ctností. Panna Maria, Královna máje, je vykouzlena. Na nás jest nyní, aby bez užitku neuvadly, neuschly a nezapadly v prachu všedního života, nýbrž aby přinesly plod, zrno, ovoce - skutek. Proto slibme naší milé Matce, že hned počneme prakticky žít podle jejích zásad, žít mariánsky, žít křesťansky. K tomu nás také měly přivádět též všechny ty májové promluvy.

Byl měsíc máj, byl lásky čas. Lásky čas k naší Matce Marii. - Měsíc květů přechází v měsíc plodů. - Kéž ta přeměna se stane také v naší duši.

Dnes naposled. Naposled v tomto měsíci, naposled v tomto roce, stuleni k sobě jako dítky jedné rodiny, srdcem k srdci, duší k duši, v posvátném tichu, naposled pohlížíme teskně a smutně k naší Matce. Naposled za vše děkujeme, za vše prosíme, slib věrnosti podáváme.

Ale nezní ta slova hořce. Vyznívá z nich naděje ve shledání zítra, za rok. Uplynou dny - měsíce - celý rok - přijde zase máj - zas svolá nás k Matce Marii. Kéž svolá všechny, kéž svolá ještě víc! A ti, kdož do té doby z našeho kruhu odejdou - kéž za rok slaví nejkrásnější máj - máj radosti a slávy u Matky - Marie - u Boha - Otce - v nebi! Amen.

Dr Jos. Kasan

Hod Boží svatodušní.

*„Pokoj svůj zůstavuji vám,
pokoj svůj dávám vám.“*

Drazí v Kristu!

Jan 14, 27.

K nejslavnějším řeckým mythům náleží mythus o Prometheovi. Tento miláček bohů byl také opravdovým přítelem lidí a chtěl jim zjednat, čeho se jim dosud nedostávalo, vnikl v blažená sídla bohů a uloupiv odtud oheň, přinesl jej na zemi. Za to byl ovšem potrestán přikováním ke skále...

Tyto staré pohanské pověsti jsou někdy jako sen. Sen často zvrátí a překreslí podivným způsobem skutečnost - ale zrnko z ní obyčejně zůstává. A tak i tyto mythy pohanské, vytvořené básnickou duší celých pokolení, tají v sobě mnohdy jádro pravdy.

I Prometheus. Před naším duchovním zrakem stojí dnes tento pohanský sen vyplněn. Prometheus skutečný - Ježíš Kristus, Syn Boží - přináší s nebes oheň zapalující duše a srdce lidská - a za trest je přikován ke kříži na skále kalvarské. „Oheň jsem přinesl na zem a co chci jiného, než aby hořel“ (Luk. 12, 49), praví náš Spasitel. A tímto ohněm Kristovým je jeho nauka, svaté naše náboženství, které nám dal a které také Církev svatá hlásá.

A) A jak mocný oheň to je, drazí moji, který až dosud sálá ze slov Kristových! Každá věta, kterou pronesl Spasitel, má nesmírný význam pro věřící duši křesťana - a nedozněla svým pronesením, ale i dnes ve XX. století má velikou sílu a dovede znova zapálit nitra Jeho vyznavačů, jako kdysi roznítla srdce apoštolů a Kristových učedníků.

B) V dnešním sv. evangeliu dává nám Církev sv. čisti slova, jež jsem si vzal za motto své duchovní promluvy: „Pokoj svůj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám“ (Jan 14, 27).

a) Bývá u nás obyčej, že když se blíží poslední okamžik života, činíme pořádek se světem. Člověk píše nebo dává si psát poslední vůli - a nemá-li majetku, který by odkázal svým nejbližším příbuzným, manželce či dětem, tu aspoň jim dává

svoje poslední požehnání a odkazuje jim svou čest a poctivé jméno.

Kristus Pán před svým odchodem se světa na nebesa zanechal apoštolům a tím i ostatním lidem také svou závěť - a dnes jste v evangeliu slyšeli poslední odstavec této závěti a její vrchol: „Pokoj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám“ (Jan 14, 27). Tedy ne koruny světa, ne důstojenství, ne hromady zlata a drahokamů, ne bohatství - nýbrž pokoj, mír! A všimněte si, drazí moji, že s tímto darem - pokojem a mírem v srdci - odcházejí apoštolové do světa, jdou bez peněz, bez moci, bez titulů a řádů, jdou prostí rybáři galilejští, prostí dělníci moře - a se slovem míru obražejí národy, se slovem míru a lásky získávají v první řadě prostý a zotročený lid, slovem míru a lásky nakonec přemáhají césary a mocné tohoto světa pro nejvyšší Lásku a její učení.

b) Dědici závěti Kristovy však nebyli pouze apoštolové a učedníci, nýbrž i věřící všech staletí do skonání světa. I nám zůstavil Kristus Pán ve své poslední vůli pokoj a mír.

Je to totiž, jako když řekneme, že Kristus Pán chtěl, aby vyznavači jeho učení byli šťastni zde na zemi a jednou i na věčnosti. Štěstí je slovo kouzelné a budete-li prohlížeti různé filosofické systémy, naleznete také přerůzné názory na pojem štěstí. Co je štěstí podle naší katolické nauky?

Když vidíš rozzážené oči svého dítěte, kterak s dychtivostí třepá ručkama a sahá po lesklých cetkách, zavěšených na vánočním stromku - ano, to je štěstí. Splnutí dvou duší v pravém přátelství, v opravdové lásce, když se po prvé obejmou, když si před oltářem slíbí věčnou lásku a věrnost - ano, to je štěstí. Nekonečným štěstím bylo, když jsme se vraceli po letech věznění v nacistickém koncentráku a na hranicích naší vlasti jsme padli na kolena a líbali tu naši drahou a milovanou zem - ano, to je štěstí.

Ale to vše jsou pouze - abych tak řekl - veliké okamžiky štěstí. V čem tedy tkví to pravé a trvalé štěstí?

To je právě ten pokoj, který hlásal Kristus Pán a ve své závěti nám odkázal!

I. Za prvé je to pokoj vnitřní, pokoj, který máš, milý bratře a sestro v Kristu, když máš pořádek s Bohem, se sebou a svými bližními.

α) S Pánem Bohem žijeme v pokoji, když plníme přikázání Boží a církevní. Vím, že není nikoho na světě, který by byl uchráněn hříchu - ale přece je možno žít tak, aby těžký hřích se nevloudil v naše srdce. Budeme-li denně při své večerní modlitbě poctivě zpytovat své svědomí, jistě se časem zbavíme svých nepravostí a dosáhneme takové dokonalosti, aby naše sv. zpověď byla jen svátostí, která rozmnožuje naši posvěcující milost.

β) Pokoj se sebou samým máme tenkrát, když nám svědomí nic nevyčítá. Kdosi řekl, že je člověk tehdy nespokojený, když touží po něčem, co je těžko dosažitelné - a nešťastný, když touží po něčem naprosto nedosažitelném. Je tomu tak, ale pravý základ osobního štěstí je vnitřní pokoj, který přináší svědomité plnění povinností.

„Člověk je stvořen k práci jako pták k letu,“ říká zkušený Job, a práce také dává plné uspokojení i cíl lidskému životu. Práce je

I. ctí.

Katolické náboženství ctí práci tělesnou i duševní - a jako příklad nám dává nejen samého Spasitele, který až do 30. roku svého věku pracoval jako dělník v tesařské dílně svého pěstouna sv. Josefa, nýbrž i celou galerii svatých a světic Božích, kteří vyšli z řad pracujícího lidu. Vzpomeňte jen sv. Isidora, který byl pacholkem u rolníka, sv. dělníka Jindřicha z Bocen, otrokyni sv. Irenu, kováře sv. Dunstana, obuvníka sv. Krišpína, mlynáře sv. Viléma, uhlíře sv. Alexandra, krejčího sv. Homobona a j.

2. práce je však podle katolického učení také posvěcením člověka.

Ano, drazí moji, práce se může stát tou nejkrásnější modlitbou! Jestliže jsme si vědomi toho, že svědomitým plněním svých povinností sloužíme Bohu, neboť plníme tak plán Boží, který Všemohoucí s námi měl, když nás na tento svět postavil

- může být krásnější chvalozpěv než radostná píseň práce našeho života?

A co víc? Pokoj, štěstí a spokojenost plněním své povinnosti pracovní přivádíme do svých niter. Žádný lenoch a marnotratník života nemůže být doopravdy šťasten! Jen ten, který má své svědomí klidné a ví, že nežije nadarmo, ale že ono místo, kam jej Boží prozřetelnost postavila, svědomitě vyplňuje - jen ten může mluvit o skutečně radostném a šťastném životě.

γ) A tak jako sami s sebou máme žít v míru a pokoji, tak je třeba ze všech sil se vynasnažovati, abychom tento soulad, tuto harmonii udrželi i se svým bližním. Člověk je tvor společenský - jeden potřebuje druhého - není nikoho, kdo by mohl říci: Já si sám stačím, já nikoho nepotřebuji. Stačí, když se zamyslíme jen nad koflíkem kávy a krajíčkem chleba, který ráno máme k snídani! Kolika rukama prošla snídane, než přišla na náš stůl! Kávová zrnka sbírali snad černoši na plantážích, Indiáni je nakládali na lodě, žluté plemeno je někde v přístavech překládalo - - všechny ruce pracovaly na koflíku kávy: černé, rudé, žluté i bílé! Ano, jsme všichni bratři - a proto tak významně zní slovo Kristovo: „Milovati budeš bližního svého...“

II. A tak přicházíme i k tomu pokoji a míru vnějšímu, který je podmínkou našeho štěstí. Snad dosud nikdy se nerozpoutal ve světě tak úžasný boj, tak velkolepá válka, jaké jsme nyní svědky. Ano, žijeme ve válce, ve válce do níž jsme vytasili svá srdce: bojujeme za šťastný život, bojujeme za uskutečňování velikého božíhodoového slova našeho Spasitele, bojujeme za vrcholné slovo Kristovy závěti, bojujeme za pokoj a světový mír!

Zdá se vám to být divné, že ve XX. století je třeba tohoto boje? Elektrickým vlněním jsou spojeny všechny díly světa. Člověk mluvící do rozhlasového mikrofonu je slyšen téměř na celém světě. Ano, byl učiněn pokus s přenosem tlukotu lidského srdce z druhé polokoule zemské - a přece v tomto století, které technicky spojuje celý svět, se vyskytly koncentrační tábory, kde se zabíjeli nevinní lidé jen proto, aby se mohla zpracovat jako stínítko k lampě jejich lidská kůže, která měla pěknou vy-

tetovanou malbu. V tomto století byly zřízeny moderní továrny na zabíjení lidí plynem a z jejich těl se vyráběl tuk a mýdlo!

Jak je to možné? táže se naše srdce. A jak je možné, že několik let po těchto hrůzách se nacházejí opět hlasy, které volají po krvavých jatkách a neděsí se zoufalého křiku sirotek a vdov? „Běda vám, bohatým!“ volá Ježíš Kristus - ano, mamonářství, nezřízená láska k zlatu a bohatství, mamonářství, které si učinilo boha ze statků pozemských, se nebojí proklínání ubohých obětí pozůstalých po poslední válce a je připraveno šlapat slova Kristovy závěti „Pokoj svůj zůstavuji vám“. Oni nechtějí pokoj, ale vraždění a krev, jen aby nepřišli o svůj přepychový život na úkor těch, kteří jsou stvořeni také pro štěstí a kteří pro jejich hříšné a nemravné choutky by se měli obávat o svou budoucnost.

Leč, drazí moji, Ježíš Kristus je Bůh - a Bůh nebývá posmíván! Jestliže dal do své závěti jako vrchol slovo míru a pokoje pro svět, věříme, že bude pomáhat všem těm, kteří se poctivě budou starat o to, aby mír vnitřní i vnější dokonale zavládl.

Není dne, abychom se nemodlili za mír. Denně při Oběti nejsvětější volá kněz „Da nobis pacem in diebus nostris - dej mír v našich dnech“ - denně se modlíme ke Královně máje v tomto krásném měsíci Matce Boží zasvěceném o mír - ale my také budeme pro mír pracovat. A proč? Proč prací máme bojovat proti válce?

Lékařská věda zná dvojí metodu léčebnou: léčení symptomatické a kausální. První má na zřeteli jen projevy a příznaky nemoci a tyto hledí odstranit, zatím co léčení kausální jde až ke kořeni nemoci. Léčení symptomatické přirozeně nemůže vyléčiti trvale, je to léčení pouze na čas, ale léčení kausální je triumf lékařské vědy, protože odstraněním příčiny odstraní natrvalo i nemoc.

Válka je také nemoc, těžká nemoc lidské společnosti - a všichni pacifisté dob minulých se snažili tuto nemoc vyléčit odstraněním vnějších znaků, až teprve naše doba jako by prstem ukazovala na původce a příčinu války. A je jistě zají-

mavé, že tento původce je týž, jak jej označuje náš milý Spasitel ve svém horském kázání: nenávist, hněv, sobectví, hrabivost - čili jedním slovem kapitalismus moderní doby. Kapitalisté svou nenasytnou touhou po majetku jsou příčinou všeho utrpení rozpoutané války. A protože práce, která nám přináší nové statky a tím i větší blahobyť, nás činí neodvislými od těch, kteří by rádi vládli mocí peněz - jest to práce, která jest nejúčinnější zbraní proti válce.

Jsme si plně vědomi, že tím, že budeme svědomitě konat své práce, že tím upevňujeme naši vlast, že tím přispíváme k budování šťastnější naší budoucnosti - a že tím také bojujeme proti těm, kdož by chtěli rozpoutat novou válku.

My si slíbíme dnes, že chceme ještě více si uvědomovat své křesťanské povinnosti, že vytvoříme brigádu šťastných lidí, kteří si podají ruce k společné cestě za blaho a štěstí našich rodin ve šťastné naší zemi ve smyslu slova dnešního svatého evangelia: „Pokoj svůj zůstavuji vám.“

Ano, my vezmeme věc míru do svých rukou, do svých rukou sepjatých k modlitbě i připravených k práci.

C) Při křtu Páně v řece Jordáně se zjevil Duch svatý v podobě bílé holubice. To se událo na počátku veřejného působení Spasitelova. Končil se Starý Zákon a počínal Zákon Nový. Začínal se nový život.

Když Noe chtěl zjistit, zda hněv Hospodinův již ustal, vyslal rovněž holubičku, která se vrátila s větvíčkou olivovou, aby zvěstovala dny míru a pokoje.

Tyto dvě holubice Písma sv. spojuje sv. Jan Zlatoústý, když říká: „První holubice se svou ratolestí oznamuje Noemovi, že přestala potopa; druhá holubice, snášejíc se na velikou oběť světa, oznamuje nastávající konec potopy hříchů.“

I v našich dnech vídáme holubice - symbol boje za světový mír. Kéž tyto holubice jsou také znamením, že nastává nová doba, doba, kdy lidé nebudou se zabíjet a vymýšlet nejstrašnější zbraně na vraždění, ale doba, kdy holubice míru bude holubicí Ducha svatého, ducha pravdy a lásky. Amen.

J. B.

DUCH SVATÝ V APOŠTOLECH A V NÁS

Loučení bývá pravidelně bolestné. Loučíme-li se s bytostí nám blízkou a milou na delší čas, pociťujeme nad jejím dočasným odchodem bolest; loučíme-li se však s někým, kdo je nám zvláště drahý, natrvalo, tím větší bývá náš bol a hluboký zármutek se zmocňuje našeho srdce. Apoštolové také zesmutněli, když uslyšeli při poslední večeři z úst svého drahého Mistra: „Dítky, ještě maličko jsem s vámi.“ Ale božský Spasitel těšil apoštoly slovy: „Nermuť se vaše srdce. Nenechám vás jako sirotky. Budu prositi Otce a dá vám jiného Utěšitele, aby s vámi zůstával na věky, Ducha pravdy. Utěšitel pak, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten naučí vás všemu a připomene vám všechno, co jsem k vám mluvil.“ A slovo Spasitelovo se splnilo o slavnosti letnic, kdy Duch svatý sestoupil na apoštoly v podobě ohnivých jazyků, „a všichni byli naplněni Duchem svatým“. Mocí a silou Ducha sv. se stala s apoštoly veliká změna: Duch sv. apoštoly *posvětil, osvětil a posilnil*. A tato milost Ducha sv. se rozlévá již skoro po dva tisíce let v Církvi Kristově až do dnešního dne a bude se rozlévati podle slov Kristových až do skonání světa. Chci vám aspoň krátce v dnešní slavnostní den ukázat, *jak působil svou milostí Duch sv. v apoštolech a jak působí v nás*. Abych vás o tom mohl přesvědčiti, obracím se modlitbou na Ducha svatého: „Přiď, Duchu svatý, naplň srdce svých věřících a oheň lásky v nich rozněť!“

Duch sv. apoštoly *posvětil*, t. j. učinil je dokonalými, svatými. Apoštoly nehyzdily sice před sesláním Ducha sv. těžké hříchy, vždyť Kristus o nich výslovně prohlásil při poslední večeři: „I vy jste čisti,“ t. j. bez těžkých hříchů. Než nelišili se od tisíců a tisíců jiných lidí a nevynikali nad ně. - Ale apoštolové neměli býti jako jiní, oni měli býti vzorem, a to svatým vzorem všech lidí až do skonání světa. A k této daleké metě jim ještě mnoho chybělo! Jakmile však na ně sestoupil Duch

sv., stali se apoštolové ihned jinými lidmi. Není u nich již světských žádostí, nenajde se u nich ani lehkých hříchů, neboť je Duch sv. strávil ohněm své milosti. Místo lehkých hříchů ukazují ctnosti, nad nimiž žasnou jejich přátelé i nepřátelé: Odpouštějí svým nepřátelům, modlí se za své katany a s radostí snášejí muky, ba i smrt pro svoji víru, pro svého Spasitele. Duch sv. vlil do jejich duší pramen milosti, aby mohli být již zde svatými a pevnými základy sv. Církve Boží.

A není vám žádným tajemstvím, že milost Ducha sv. působí podobným způsobem i v nás. Kdo vás přijal na křtu sv. za dědice života věčného? Byl to Duch sv. Kdo vás posiluje v pokušení a křehkostech, abyste hluboko nepadli? Duch sv.! A když přece klesáte, když vědomě a dobrovolně padáte, kdo vás povzbuzuje k pokání? Kdo z vašich očí vyvádí zkroušené slzy lítosti, které jsou dražší nežli všechny perly světa? Je to opět Duch sv.! Bez jeho milosti byli bychom ztraceni na věky.

Slavný pianista a skladatel Chopin, který si dobyl v Evropě svým uměním veliké slávy, zapomněl ve víru světa úplně na víru. Rozstonal se však smrtelným plicním neduhem a navrátil se do Polska, kde se setkal s knězem Jelowietskím, svým dávným přítelem. Když jeho přítel seznal jeho beznadějný zdravotní stav, hleděl aspoň jeho zkormoucenou duši obrátiti k Bohu a věčnosti. Než marně! Chopin nechtěl o zpovědi a přijímání ani slyšet. Jeho přítel - kněz konal za něj denně horlivé modlitby a při mši sv. ho vroucně odporoučel Matce Boží, aby mu zabezpečil věčnou radost. Jeho prosby byly vyslyšeny. Nemocný umělec přijal krásně svátosti umírajících a v blaženém klidu vypustil svou duši. Před svou smrtí děkoval vroucně svému příteli: „Bez vás, katolického kněze, byl bych zemřel jako němá tvář.“

Byla to milost Ducha sv., že Chopin odešel na onen svět ozdoben nebeskou krásou.

Duch sv. přetvořil apoštoly i proto, že je *osvítíl*. A jak potřebovali tohoto osyícení! Vždyť byli svým Mistrem a Pánem poslání, aby učili všechny národy. A nejen prostý lid, ale učence a filosofy měli učit tito prostí a neučení lidé, jejichž

jedinou knihou byla dosud jen loďka a rybářská síť. Pán Ježíš jim slíbil, než odešel s tohoto světa: „Utěšitel pak Duch svatý, kterého pošle Otec můj ve jménu mém, ten vás naučí všem věcem a připomene vám všechno, cokoli jsem mluvil vám.“ Pán Ježíš Ducha sv. nejen slíbil, ale také jim ho poslal. A od tohoto okamžiku jako by v noční mrákoty jejich duše zazářilo světlo jasného slunce. Čemu dříve dobře nerozuměli a co se jim zdálo záhadným, teprve nyní pochopili. Co dříve nevěděli, to nyní poznali a na to se rozpomenuli. A takto osvíceni Duchem sv. už neváhali jít do celého světa a šířit učení, které hlásal jejich Mistr a Pán, protože za ně myslel a mluvil Duch sv.

A jako kdysi o letnicích milost Ducha sv. osvítila rozum apoštolů a obohatila je znalostí jazyků i srdcí lidských, tak působí i v nás. V XVIII. století žil v Neapoli zbožný kněz František Hieronymo. Kdysi se ubíral z kostela, kde zpovídal, do svého domova. Na cestě potkal neznámého muže, zastavil jej a ptal se ho, kam jde. Překvapený cizinec odpověděl: „Jdu za svým obchodem, ale jakým právem ty se mne tážeš?“ - „Ať právem nebo neprávem,“ dí František s laskavým úsměvem, „jenom mi řekni upřímně, kam jdeš?“ Cizinec počal knězi nadávati. Ten však pokračoval hlasem sotva slyšitelným: „Poslouchej, nepřicházíš právě z venku do Neapole, abys zavraždil svého přítele?“ - „Ano, ano!“ přiznává se polekaný muž. „Nuže, pojď honem ještě do kostela,“ vybízí František neznámého cizince - „a pros Boha, aby se tvůj čin zdařil.“ A již jej vede, táhne ke zpovědnici a za půl hodinky propouští jej - smířeného s Bohem.

„Podivná to událost!“ řekne někdo z vás. A já se vás ptám: Kdo to uvědomil Františka Hieronymo o nekalém úmyslu onoho muže? Kdo mu prozradil tajemství? Kdo osvítil tohoto kněze? Vždyť František Hieronymo seděl jen ve stínu posvátné zpovědnice, neviděl nalevo, ani napravo a v modlitbách pohřížený ubíral se z kostela do svého příbytku. Kdo tu pomáhal, kdo radil? Byla to milost Ducha sv., která osvítila mysl tohoto zbožného kněze, že dovedl číst i tajné myšlenky neznámého mu cizince.

Apoštolové potřebovali k plnění úkolu jim Kristem svěřeného ještě *posily*. Jejich úkol nebyl malý. Podle příkazu svého Mistra a Pána měli předstoupiti před židy a hřímati jim do duše: „Syna Božího jste zabili.“ Měli předstoupiti před pyšné krále a žádati na nich, aby sestoupili se svých trůnů a klaněli se chudému Mistru, který byl potupně ukřižován. Měli se rozejíti do celého světa, neměli se lekati nebezpečí a útrap na moři i na souši, měli přesvědčiti o pravdě učení Kristova i národy, jejichž řeči neznali. Jaký to obrovský a nesnadný úkol! Bez milosti Ducha sv., který je posílil, tihle bojácní apoštolové by neroznesli evangelium do celého světa.

Myšlenka a vzpomínka na velkolepé působení Ducha sv. v apoštolech musí i nás naplniti obdivem, radostí a modlitbou. Modlitbou musíme volati a toužiti po Duchu sv., aby i naše srdce vyvolil za svůj milostný stánek. Milost Ducha sv. od jeho seslání až dodnes posiluje věřící, aby trpělivě a odevzdaně nesli životem těžký kříž útrap a strádání, který Bůh vložil na jejich bedra. Zkušený kněz vypravuje: Zaopatřoval jsem starou ženu, která veškeren svůj majetek přenechala své jediné dceři. Dcera za pár let zemřela a vdovec se oženil znovu. Stařenka zůstala ve svém, dříve vlastním domě, cizí osobou, trpěným zlem. Co ta zkusila, nedá se ani vypsati. Když jsem ji zaopatřoval, ležela na posteli jen na prkénkách a ani slámy pod ní nedali. Jen pod hlavou měla věchýtek. Vyprávěla mi se slzami v očích, jak ji domácí trápí, jak jí každé slovo omluví, ba někdy, že se po celé dny na ni ani nepodívají. Prosila mne, až půjdu kolem, abych se zastavil a přinesl jí aspoň housku. Chleba prý nejedla již přes měsíc. Chuděra, většího přání ve své bídě neměla. „Věřte,“ pravila, „jen to mi dodává ještě síly, že věřím, že je Pán Bůh nad námi, že to všechno vidí a že mne za mé utrpení jednou odmění. Však Kristus Pán trpěl více nežli já! Do týdne zemru a pak se mi tam nahoře povede lépe.“ Tolik kněz.

Jsme všichni křehké nádoby a snadno podléháme pokušení, „neboť váš protivník, ďábel, obchází jako lev řvoucí a hledá, koho by pohltil.“ Na cestě k věčnosti potřebujeme stále posily.

A kdo jiný nám ji dává, nežli Duch sv., abychom podle slov sv. Pavla „ze spánku procitli, odložili skutky temnoty a oblekli se ve zbroj světla.“ Této posily Ducha sv. je nám třeba i v životních útrapách, které na mnohé a mnohé těžce doléhají, abychom neklesali na mysli, abychom si nezoufali. Vyproste si také na Duchu sv. takovou sílu víry, jakou měla ona stařenka, a pak v dobách, kdy slunko štěstí bude nad vámi zářiti, nezpychnete jako mnozí jiní, a ve chvílích, kdy se obzor vašeho života na čas zachmuří, nezmalomyslníte a nepropadnete zoufalství. Nemohu dnešní svou promluvu lépe zakončiti nežli slovy hymnu z dnešní mše sv.: „Rač nás, v tebe věřící, a tě vroucně prosící sedmi dary podělit. Uděl v ctnosti prospěchu, v smrti blahou útěchu a dej v radost věčnou vjít.“ Amen.

P. Al. Malý

Pondělí svatodušní.

*„Světlo přišlo na svět a
milovali lidé více tmu.“ Jan III.*

VÍCE SVĚTLA!

V poslední scéně symbolického dramatu bratří Čapků „Ze života hmyzu“, jejímž rámcem les a černočerná noc, volá tulák nebo chcete-li poutník: „Světlo, jen jiskřičku světla!“ A když umíral slavný německý básník J. W. Goethe byla posledním jeho povzdechem slova: „Více světla!“

A přece byl Goethe jedním z největších básníků, jemuž se kořil vzdělaný svět, jenž světlem svého nadání pronikl mnoho záhad a tajemství přemýšlející a tvořící duše lidské, jenž říkal, že ostrost a světelnost jeho ducha je tak veliká, že někdy potkává sebe sama. A přece volal na smrtelném lůžku svém po světle, které by vrhlo jediný světelný paprsek v jeho duši na smrtelném lůžku ve tmách tápající, zmítanou hroznými obavami a pochybnostmi. Volal po světle, poněvadž v jeho duši byla tma. Celý svůj život měl světla dosti, které mu však svíti-

lo jenom na tomto světě. Však, když duše jeho měla nastoupiti cestu z času na věčnost, zhrozil se poznávaje, že světlo světa mu nestačí.

Scházelo mu světlo, o němž mluvil Pán Ježíš s Nikodemem: „Světlo přišlo na svět, ale lidé milovali více tmu než světlo, neboť skutkové jejich byli zlí.“ Toto světlo nescházelo jenom Goethovi; ono schází často i nám.

Člověk patří dvěma světům, říši přirozené a nadpřirozené, a proto také potřebuje dvojího světla. Světla, které svítí zraku a rozumu našemu, abychom poznávali věci a osoby přítomné, abychom mohli bezpečně se pohybovati a pracovati, a světla, které svítí naší duši a nazývá se pravdou Boží.

„Světlo přišlo na svět,“ čteme v dnešním sv. evangeliu. Ptáte se mne, které to je světlo, jež přišlo z nebe a je tím světlem pravým. S pomocí Boží pokusím se vám dáti odpověď, k níž užiji přirovnání světla přírodního k světlu duchovnímu.

V Boží přírodě zříme světlo vznešeného slunce, které je zdrojem veškerého světla a života a které my nahrazujeme světlem elektrickým, jež výborné služby koná v noční temnotě na majácích, na semaforech i v roentgenových paprscích. Je slunce pravým světlem, svítí neubývající jasností a hřeje celý svět. Tomu světlu v duchovním životě podobá se učení Ježíše Krista - víra Kristova. Kristus byl nazván od proroka „sluncem spravedlnosti“ a sám řekl o sobě: „Já jsem světlo světa, kdo mne následuje, nechodí ve tmách, ale bude míti světlo života. To světlo netoliko svítí, ale i hřeje, dává vzrůst a zdar všelike ctnosti, skýtá pokoj a blaho, jakého svět nemůže dáti ani vzíti, napomáhá k blaženosti věčné. U významu tom sestoupil Duch sv. - otec světél - na apoštoly v podobě ohnivých jazyků a od té doby svítí v církvi katolické nehynoucím třpytem; září v ní slunce spravedlnosti Ježíš Kristus, vládne v ní Duch sv., učitel pravdy, u něhož není proměnění ani změny“.

Světlo majáků je útočištěm lodníkům v bouřích, mlhách a temných nocích, světlo semaforů je signálem dráhy uvolněné nebo zatarasené. Světlo víry Kristovy svítí v bouřích a temno-

tách lží a úkladů peklem rozprostíraných, ono výstražně svítí jak na cestě do nebe, tak i na cestě do propasti pekelné.

Roentgenovy paprsky pronikají vše, prosvětlují útroby tělesné, nic před nimi nezůstane skryto a ztajeno. A víra - učení Božské pravdy - je pravým světlem vše pronikajícím, osvětlujícím rozum, dávajícím odpověď určitou a jasnou na všechny otázky života.

Za svých studií v Římě požádal jsem s několika druhy v zimě 1914 sakristána římského kostela sv. Anastasie na úpatí Palatinském, aby nám dovolil prohlédnouti si mohutné stavby, které tam zbyly v podzemí z cirku Maxima, v němž tolik křesťanů bylo umučeno. Sakristán dovolil a podal nám dvě rozžaté svíce, v jejichž světle jsme měli projíti mohutné ruiny. Procházeli jsme bludištěm chodeb, když tu najednou zavanul průvan a jednu svíci nám zhasil. Ulekli jsme se. „Zhasne-li nám i druhá, jak probůh se dostaneme na denní světlo?“ Nechali jsme prohlížení, srazili se dohromady, udělavše ze šatů a klobouků záchrannou střechu a spěchali ven z podzemní temnoty.

V životě vanou různé proudy a průvany větrné, které hrozí uhasiti světlo víry, světlo věčné pravdy. Pečlivě opatrujte plamen pravé víry ve svých srdcích, dolévejte olej dobře poznáných náboženských pravd a zachovaných přikázání a horoucí víra převede vás šťastně do života světla a radosti věčné. Amen!

P. Roman Petrovický

Slavnost Nejsv. Trojice.

„Ve jménu Otce i Syna i Ducha sv.“

Mt. 28-19

NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICI OBĚTUJME DUCHA!

Již ve středověku se říkalo: „Omne trinum est perfectum“ a „Tres faciunt collegium“, což v našem jazyku znamená „Všechno trojí je dokonalé“ a „Tři tvoří spolek“. Z toho je zřejmo, že číslo tři bylo ve starověku a konečně i ve středním věku pokládáno za úplné a dokonalé.

Vždyť řecký filosof Aristoteles píše ve své knize: „O nebi a světě“ (kn. I, 1) „Pythagorejští praví: Celek a všechno třemi determinováno jest. Začátek, střed i konec jest v čísle tři a těmi třemi věcmi jest vše ohraničeno.“

Pravdivost tohoto tvrzení musíme uznati, i když jiná čísla byla považována za stejně úplná a dokonalá. Někteří pokládali číslo 5 a 7 za číslo posvátné a úplné, sv. Tomáš stavěl zase nejvýše číslo deset.

Já bych řekl, že číslo tři jest opravdu nejdokonalejší a nejsvětější, a to právě proto, že se v něm skrývá i tajemství Nejsvětější Trojice. Číslu tři dostalo se tímto zvláštního posvěcení a výsady a sv. Jan Zlatoústý proto praví: „Nejsvětější Trojice libuje sobě všude v trojitém počtu.“

A skutečně tři jsou základem veškerého tvorstva. Pohledte! Ve slunci jest oheň, světlo a teplo, na stromě kořen, kmen, větve, na větvi list, květ, ovoce, na ovoci barva, chuť, vůně a podobně. V duši lidské pak rozum, vůle, cit a to troje jediná jest duše.

Člověk patří úplně Nejsvětější Trojici. Jsme Jí zavázáni vším, co jsme, co máme a jsme proto povinni celou svou bytostí Jí, která nás i vše proniká, sloužiti a všechny své mohutnosti a statky své Jí obětovati. A poněvadž číslo tři projevuje se v nás mohutnostmi rozumu, vůle a srdce, budeme dnes uvažovati, kterak Nejsvětější Trojici máme svého ducha obětovati.

I.

Když se žehnáme svatým křížem, spojujeme své čelo se jménem Boha Otce. Křížem apelujeme na rozum, jenž sídlí v čele a vyzýváme jej, aby vzdal hold svému Tvůrci. Rozum náš má se zjevení Božímu a víře podrobiti, snažiti se Boha stále lépe a dokonaleji poznati, o jeho jsoucnosti, vlastnostech a dobrodiních přemýšleti.

Rozum náš je bystrý, oblaka proniká, zpytuje dráhy hvězd, sestupuje do hlubin mořských a do nitra země, avšak proniknouti tajemství Nejsv. Trojice nemůže. Musí se chtět nechtět

podrobiti svaté víře, jak praví apoštol národů sv. Pavel: „Musíme rozum svůj v poddanství uvést, aby sloužil víře.“ (2 Korint. 10.)

Již pohanský mudrc Simonides, když otázkou krále sicilského Hierona napaden byl: „Kdo jest Bůh?“, vyžádal si jeden den, aby o tak vznešené věci náležitě mohl přemýšleti, potom druhý a třetí a přece byl s přemýšlením stále jenom na začátku. Člověk, jenž by chtěl proniknouti podstatu božství, byl by na tom jako ten, jenž by na hory šel chytati oblaka, jež na obzoru oblohy se dotýkají. Čím výše by vystupoval na horu, tím dále oblaka při zvětšeném obzoru by unikala.

Druhou povinností, jež má rozum náš vůči Bohu, jest povinnost poznání Trojjediného Boha. Čím kdo více snaží se Boha poznati zde na zemi, tím bude větší a radostnější poznání Boha na věčnosti. Kdo Boha zná, nejlépe mu dovede vyhověti jako služebník svému pánu. Boha lze poznati z věcí stvořených, z nitra člověka a nikdo nemůže se vymlouvati, že Bůh vymyká se z poznání našemu rozumu. A přece jsou mnozí lidé, kteří nechtějí Boha poznati. Poznání světa jest jim nade všecko, v něm hledají svůj cíl, své blaho a své určení.

A ještě jednu oběť žádá od našeho rozumu Bůh Trojjediný. Myšlenky našeho čela se mají častěji povznášeti k Bohu. Z poznání plyne pamatování. Máme pamatovati na Boha dnem i nocí, a to zvláště v modlitbě, neboť ona jako pozdvižení mysli k Bohu, jest nejlepším službou našeho rozumu vůči nejdokonalšímu rozumu, jímž ztělesňuje se nejdokonalejší bytost-Bůh.

II.

Vzácnou mohutností našeho ducha jest svobodná vůle, která jest duševními našimi vahami, kloníc se hned na stranu dobra, hned zase na stranu zla. Že lidská vůle je svobodná, daru toho nikdy člověk úplně nedocení. Slunce musí svítiti, voda téci, oheň páli, včela sbírat med, šelma loupit a vraždit. Musí činiti tak, poněvadž jim to bylo poručeno a odměny nedostává se jim žádné. Není odměněn beránek za to, že jest tichý, není trestán vlk za svou zuřivost.

V naší svobodné vůli hraje číslo tři opět důležitou roli. Vůle začíná chtít, pokračuje a přivádí dílo ke konci. Podle toho, jak kdo tyto tři prvky uvádí v činnost a v život, posuzuje se mravní charakter a ctnost člověka, jeho mravní síla.

Vůle naše má sloužiti cele jedině Bohu Trojjedinému. Největším pokladem člověka jest, když si zachová pevnou a svobodnou vůli, jež všechno snažení své odnáší k Bohu Tvůrci, Vykupiteli a Posvětiteli, jehož láska k nám má býti hybnou pákou pro naši vůli, aby výhradně a ochotně sloužila Bohu.

Však co máme říci o lidech, již nadobro svou svobodnou vůli ztratili? Jsou nástrojem zkažených lidí, kostkou v ruce satanových. Ti ani nezačínají se chtít polepsiti a sloužiti Bohu a padají do propasti zavržení stále hlouběji. Než jsou i tací, kteří slibně začali stavěti Bohu svému oltář poslušnosti ve stínu dobré vůle, než nechávají jej nedostavěný. Přicházejí přívaly a bouře a ruinu strhnou a z požehnaného díla, jež dobrá svobodná vůle začala, nezbude zhora nic. Nebude pochválen jednou ten, kdo dobře začal, nýbrž kdo dobře pokračoval a ještě lépe, kdo vytrval do konce, neboť konec korunuje dílo.

Připoutejte úplně svou vůli k vůli Boží, která ji jistě jako nejsilnější magnet udrží stále ve své blízkosti. Kdo ještě nezačal Bohu sloužiti, učiň tak co nejdříve, kdo ochabuje ve službě, ať se vzpomene a vytrvá a v slovech Kristovy modlitby ať hledá útěchy a posily: „Ne má, ale Tvá vůle se staň!“

III.

Srdce naše je představitelem našich žádostí a tužeb. Křížem žehnáme ústa, z nichž projevuje se naše vůle slovy: „Ano, ne!“ Křížem žehnáme hrud a srdce, aby Duchem svatým posvěceno bylo srdce a jeho touhy. Vůli k činům pobádá rozum i srdce. O vůli naší a o její svobodu ustavičně v naší bytosti svádí boj rozum se srdcem. Častokráte rozum, jenž Boha poznal, poroučí vůli, aby se vůli Boží podrobila. Tu srdce vystupuje proti a často, velmi často strhuje vůli na svou stranu, která více nakloněna jest hříchu. Srdce lidské má nejvíce býti nakloněno Duchu svatému, v jehož jméně žehnáme hrud a srd-

ce, neboť Duch svatý vychází z Otce a Syna jako vzdech božské lásky k nám. Každý cit, jenž prochází naším srdcem, má býti zasvěcen Bohu a nikoli hříchu. V srdci sídlí láska, jež projevuje se oddaností, soucitem a milosrdnou obětavostí a má vésti k Bohu, zdroji veškeré lásky. U veselí, v zármutku a v trýzni nechť tluče vaše srdce pro Boha podle napomenutí Písma: „Milovati budeš Pána Boha z celého srdce svého!“

Když srdce naše bude proniknuto láskou k Bohu a kvůli Bohu i láskou k bližnímu, tu rád podvolí se i rozum a nutkati bude svorně se srdcem i naši vůli, aby oddaně podrobila se zákonu Božímu a sloužila Bohu podle prosby modlitby Páně: „Buď vůle Tvá, jako v nebi tak i na zemi!“

Hlubokou úctu k Nejsv. Trojici choval řeholní kněz František Salianus, jenž ji projevoval tím, že si zvláště vážil čísla 3. Vše, co měl zbožný ten muž ke své potřebě, musilo představovati Nejsv. Trojici. Trojhrannou komnatu obýval, jeho lůžko bylo ze tří prken, při jídle skládal příbor v trojhran, chléb nožem na tři díly rozkrajoval, nikdy více než tři jídla nepožil. Když četl knihu, po přečtení tří listů rozjímal o tajemství Nejsv. Trojice, kdykoli měl napsati jméno Nejsv. Trojice, klekl si k tomu na zemi a napsal to většími písmeny.

Hleďte i vy patřičnou úctu chovati k Nejsv. Trojici, hleďte Jí zasvětit celou trojici duševních mohutností, rozum, vůli i srdce, rádi Ji vyznávejte znamením svatého kříže, nikdy se nestyďte za něj a před nikým, rádi Jí vzdávejte čest a chválu velebným chvalozpěvem starozákonného proroka: „Svatý, svatý, svatý Pán Bůh zástupů, plná jsou nebesa i země velebnosti a slávy Tvé. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému od tohoto času až na věky. Amen!“

P. Roman Petrovický

Třetí neděle po sv. Duchu.

„Tento přijímá hříšníky a jí s nimi.“

Lukáš 15

VŠEM SE NEZACHOVÁŠ!

Jednou na jaře vyslechl jsem hovor dvou rolníků sousedů. Pamatuji se z něho na dvě věty. První pravil: „Kéž by Pán Bůh dal vydatný déšť. Zasil jsem na sušině a nedostane-li pole vláhu, zrno nevzejde.“ A druhý vzdechl: „Kéž by déšť počkal ještě alespoň týden. Mám u lesa mokřinu a až vyschne, rád bych tam zasal ječmen.“ Kterému měl Pán Bůh pomoci, kterému měl vyhověti?

Jistě znáte starou bajku o oslu, jež vedl na trh otec se synem v dešti a blátě. Když si na osla sedl syn, nelíbilo se to lidem, kteří je potkali, když si na osla vylezl otec, zase kolemjdoucí nebyli spokojeni, když si na osla sedli oba, byli obviněni z necitelnosti a když šli oba pěšky vedle osla, zase se jim lidé posmívali. Otec nevěda, co má dělati s oslem, zda snad jej mají vzíti na záda, nedbal konečně na lidi a ulehčil si známým: „Není možno zachovati se všem.“

Pravdivost této věty zakusil v životě svém snad i každý z vás a zakusil ji i sám božský Spasitel, Ježíš Kristus. Když uzdravoval v sobotu, nelíbilo se to některým, když přijímal hříšníky a vešel do jejich domů, reptali farizeové, když vymítal zlé duchy, řekli, že on sám je zlým duchem posedlý a sami i někteří z apoštolů reptali na svého Mistra, když něčemu hned neporozuměli.

Nesnadno jest lidem se zachovati, neboť každý si maluje svět, ctnost a charakter podle svého. A proč je tomu tak?

Je v povaze člověka, že všechny věci a události posuzuje podle měřítko svého zisku a prospěchu. Co mu užitek přináší, jest mu milé, třeba se jiní nad tím rmoutili, co mu neprospívá, jest mu proti mysli. Svět soudí podle svého sobectví. Dnes volá: „Hosanna“ a za okamžik a může to býti už zítra: „Ukřižuj ho!“

Kdyby bylo možno životem se brátí, abychom ani vpravo ani vlevo o nikoho nepříjemně zavaditi nemusili, byli bychom oblíbeni; jakmile však pro věc třeba nejspravedlivější a nejsvětější nějaká nepříjemná závada se stane, je veta po přízni a chvála mění se v hanu, láska v nenávist a otevřené nebo skryté nepřátelství.

Ať jest člověk v kterémkoli stavu, přichází častěji do okolností, v nichž se musí rozhodnouti pro tu neb onu věc, přidati se na tu či onu stranu. I nejspravedlivější Šalomoun nedovede nikoho tak rozsouditi, aby oběma přisoudil pravdu a právo. Jednu stranu vždycky proti sobě popudí.

Když farizeové a zákoníci vyčítali Kristu Pánu, že stoluje s hříšníky, trpce a rozhorleně jim odpověděl: „Přišel k vám Jan Křtitel a ani chleba nejedl a vína nepil a pravili jste: Ďábelství má! Přišel jsem já a jím a piji a vy pravíte: Hle člověk žrout, pijan vína a přítel hříšníků.“ (Luk. 7, 33.) Tím naznačil Kristus, že i nejctnostnější a nejspravedlivější člověk alespoň bezbožné proti sobě vždy míti bude, jako je i sám proti sobě měl.

Pokáral-li Kristus hříšníky a vyhnal je důtkami z předsíně chrámové, řekli: „Přisvojuje si právo božské,“ zacházel-li přívětivě s hříšníky a jedl s nimi, nadávali mu hříšníkům a publikánům.

Ani dnes se lidem Pán Bůh nezachová. Jedni chtějí sucho, jiní déšť, jedni teplo, druzí chlad, a kdyby se měl Bůh podle lidí řídit, dávno by bylo po světě.

Nešťastní jsou tací křesťané, kteří si myslí, že jediné tak sluší jednati, jak se to světu líbí. Tací však nejsou svobodnými křesťany, nýbrž ponížení otroci lidí. Svatý Pavel překrásně napomíná ty, již chtějí se líbiti světu: „Zdali lidem zalíbiti se snažím? Kdybych lidem se hleděl zalíbiti, Kristovým sluhou bych nebyl.“ (Gal. I.)

Na lodi vlaje na stožáru vlajka a v kapitánově kajutě nepohnutě stojí magnetka-kompas. Kdyby lodníci řídili směr plavby podle vlajky, již vítr zmítá sem a tam, zbloudili by s cesty a nikdy by nepřistali v přístavě. Avšak kapitán i lodní důstojníci řídí směr plavby podle magnetky a námořní mapy, podle stálých pravidel a staletých zkušeností.

My svatým křtem vpluli jsme na moře své pozemskou poutí s nadějí, že šťastně jednou dosáhneme přístavu nebeské vlasti. Kristus nám dal na cestu spolehlivý kompas a to své svaté evangelium, které jistě ukazuje cestu k nebesům i zákoník desatera správné plavby, podle něhož můžeme ztroskotati na útesích a vírech nepravostí. Kdybychom se chtěli řídit podle „fangličky“ lidského mínění, zcela jistě bychom si zmýlili cestu a nikdy bychom se přes oceán času a tohoto pozemského života nedostali do říše věčných radostí.

Jobovi, když v bolestech svých ležel na hnojišti, vysmívala se jeho vlastní žena i přátelé a on přece v Boha důvěřovati nepřestal, králi Davidovi smála se jeho manželka Michol, avšak on nedal se mýlit a dále tančil a hrál před archou úmluvy.

Sv. František Serafinský říkával: „Málo na tom záleží býti pokárán od člověka, jestliže Bůh mne chválí; málo na tom záleží chválen býti od lidí, pakli Bohem haněn jsem.“ Bezbožní a zlí nemohou snést ctnost a pravdu a proto tupí a pomlouvají ty, již jsou jejich nositeli.

Kniha Moudrosti (5) praví o spravedlivých i o těch, již řídili se úsudkem světa: „Ti jsou, které jsme měli ku posměchu. My nerozumní měli jsme jejich život za bláznovství, a ejhle, jak jsou připočtení k Synům Božím a mezi svatými los jest jejich.“ Apoštol národů sv. Pavel napsal: „Mně to nejmenším jest, abych souzen byl od vás neb od soudu lidského... kdo mne soudí, jest Bůh.“ (I Kor. 4. 3.)

Tato slova buďtež vaším heslem, pravidlem vašeho jednání. Dbejte o to, abyste obstáli na soudu toho, jenž srdce zkoumá a nitro zpytuje, jenž nikoli podle choutek a rozmarů, nýbrž v pravdě a spravedlnosti naše křehkosti souditi bude. Bohu snáze jest se zachovati nežli lidem. Proto pevně stůjte a ucházejte se vždy jen o jeho přízeň. Budete-li tak po celý svůj život činiti, doplní vám Otec nebeský vaše nedostatky svým milosrdenstvím, poklesky láskou zastře a za odměnu upřímnosti vaší vykáže vám ve stánku svých vyvolených jednou místo blaha a radosti věčné. Amen! *P. Roman Petrovický*

HOMILETICKÁ PŘÍLOHA

Číslo 8

Duchovního pastýře

SRDCE JEŽÍŠOVO, PLNÉ DOBROTY A LÁSKY

Bylo to v neděli po Božím Těle roku 1675. Zbožné řeholnici Marketě Marii Alacoque zjevil se Pán Ježíš v životní velikosti. Klečela v hlubokém rozjímání za velkým mřížovým oknem. Oko její bylo upřeno na Velebnou Svátost. Tu jakoby spadl závoj svátostný. Nevidí bílou sv. Hostii, ale živého Krista. Ukazuje na své Srdce, zářící jako slunce, ozdobené křížem a trnovou korunou. Přitom slyší slova: „Viz to Srdce, které lidi tolik milovalo, že ničeho nešetřilo, ale úplně se vyčerpávalo, aby jim ukázalo svou lásku. Odměnou je mi za to u většiny jen nevděk. Proto tě žádám, aby byla v pátek po oktávě Božího Těla ustanovena zvláštní slavnost k uctění mého Srdce. V ten den nechť přistoupí všichni ke stolu Páně a nechť se mi dostane slavným odprošením náhrady za všechny urážky, které trpím, jsa vystaven na oltáři.“

Řeholnice se svěřila se svým zjevením své představené. Představená však nechtěla připustit žádných novot.

Roku 1690 umírá Marketa Marie Alacoque, ale za dva roky po její smrti stojí již první kostel zasvěcený Božskému Srdci Páně a papež Pius IX. zavádí svátek Božského Srdce pro celou Církev.

Od té doby stěží najdeme kostel katolický, kde by nám s čestného místa nekynula jakoby na pozdrav milounká socha Božského Srdce Ježíšova. Jednou rukou ukazuje Spasitel na své Srdce, jako by volal: „Pohleď na Srdce, jež lidi tolik milovalo...“, „Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete...“ A druhá ruka buď žehná, nebo kyne nám - svým dětem. A nevolá nadarmo. Je mnoho těch, kteří slyší hlas jeho a každou první neděli, zvláště pak o prvních pátcích v měsíci, shromažďují se kol jeho sochy a svatostánku, aby modlitbou a zpěvem uctili Spasitele.

Duch svatý, zosobněná láska nejsv. Trojice, vytvořil toto Srdce

v lůně přesvaté Matky Marie. Sotvaže však to Srdce začalo bít, první jeho údery patřily Otci nebeskému a nám. Nabízí se Otci v oběť za nás. Tolik lásky přinášel ubohému lidstvu Mesiáš! Jak ho asi lidstvo přijme? Apoštol, který tak rád spočíval na jeho Srdci, nám to prozradil: „Do vlastního přišel a svoji ho nepřijali.“

Proto zpíváme v jedné písni:

„Ze všech srdcí, jež kdy bila v hrudi a dále ještě budou bít,
mé tužby k jednomu se nesou, a pro to jen si přeji žít.
Toť Srdce mého Spasitele, jež lásky v sobě chová víc
než srdce otce, matky vřelé, než srdcí zlatých na tisíc!“

Taková je láska Srdce Ježíšova! Objímalo od prvních svých úderů láskou nejen jeden národ, ale celý svět, všechny národy.

Tato láska Srdce Ježíšova prozařovala za jeho pozemského života z každého jeho slova, z každého skutku. Tři roky působil veřejně a apoštol zhodnotil celé jeho působení slovy: „Chodil světem, všude dobře čině.“ Jediná duše je mu cenná dost, aby se jí věnoval a za ni se obětoval. Do západu slunce přinášejí nemocné z daleka široka. Kladou je podél ulice, kudy Pán asi půjde. Kráčí řadami ubohých, vkládá na ně ruce a uzdravuje všechny. Syn Boží uprostřed lidské bídy. Je možno vykreslit krásnější obraz? A lid? Ten dobrý, pracující, poctivý lid? Brzy vycítil, kde pro ně srdce bije. Proto se za ním hrnuly v zástupech. Neodstrašila je poušť, nerozehnila je noc, nezadrželo je jezero.

A co mu za tuto velkou lásku uchystal lidský nevděk? Kříž. A s kříže ještě volá: „Žízním“. Kdo pochopí tuto jeho velkou lásku?

Ze života císaře Karla Velikého se vypravuje, že v jeho vojsku sloužil mladý šlechtic. Vyznamenal se v několika bojích. Zasloužená vyznamenání však nikdy nepřijal. Došlo však jednou k rozhodné bitvě. Karel Veliký byl obklíčen přesilou nepřátel. Zdálo se, že smrt císaře je jistá. V okamžiku postavil se před císaře mladý šlechtic. Vlastním životem chránil život císařův. Nastal tuhý boj. Nepřítel ubývalo, ale ruce slábly. V posledním okamžiku přišla císaři pomoc, ale mladý šlechtic klesá těžce raněn. Po bitvě byl donesen před císaře. Právě se probíral ze mdloby. Pohlédl na své rány a zašeptal: Krvácím... Císař porozuměl. Aspoň nyní chtěl být šlechtic odměněn. Zahrnul jej tedy láskou nejvyšší.

Když se zadíváme v duchu na kříž, neslyšíme i my s kříže šeptat slova: Krvácím... Za koho? Zachránil nás svou smrtí od smrti věčné. A naše vděčnost a naše láska? Za tolik lásky by mělo lidstvo aspoň svatě žít a z lásky k Ježíši nenávidět hřích, a zatím? Valí se hřích jako kalný veletok a ničí a pustoší vše, co lidstvo má nejkrásnějšího. Co odpovíme na tuto lásku Srdce Kristova my, kteří jsme poznali Ježíšovu lásku?

První pátky nebo první neděle měly by být rodinnými svátky, kdy aspoň jeden člen rodiny přistoupí ke svátostem a večer společnou modlitbou odprosí Božské Srdce za všechn nevďek světa.

Protože ústřední svátek Božského Srdce Páně padne zpravidla na měsíc červen, je celý měsíc červen zasvěcen Božskému Srdci Páně, podobně jako měsíc květen nejčistšímu Srdci Panny Marie. Největším svátkem smíru, kromě prvních pátků v měsíci, je pátek po oktávě Božího Těla.

„Pro nás žilo, pro nás bilo
ode svého zrození,
krev na kříži vycedilo za lidí všech spasení.“

A svět stále ještě nechce uvěřit lásce Boží. Proč? Protože nemiluje. Vždyť jenom láska lásku ocení! Podobáme se často nevycválanému výrostku, který pohrdá vším, co tobě, otče, matko, je svaté. Hledí na tebe spatra, zvláště nemáš-li vzdělání jako on. Že máš praktickou životní zkušenost, která je cennější a vzácnější než jeho papírové studentské vědomosti, to mladý pán nechápe. Všecko kritisuje a odsuzuje. Sebe pokládá za knihu moudrosti. Rad tvých nedbá, rozkazů teprve ne. Neposlušnost pokládá za známku mužného věku. Názory prostých lidí, zvláště víra a zbožnost, jsou mu na posměch. Nemastné vtipy pokládá za duchaplnost. Přitom je nadutý a domýšlivý.

To je postoj nejednoho z nás k autoritě Otce nebeského. To je obraz naší vděčnosti k nekonečné lásce Srdce Kristova. Proto volejme vděčně a pokorně: Srdce Ježíšovo, plné dobroty a lásky, smiluj se nad námi!

P. Eduard Hurník

NEJSVĚTĚJŠÍ SVÁTOST OLTÁŘNÍ

*„Tělo mé vpravdě je pokrm a krev má vpravdě
jest nápoj.“*
Jan 6, 56.

Ze zpráv čtyř evangelistů vidíme, že dvakráte byli nasyceni zástupové zázračně od Pána Ježíše. O jednom mluví sv. evangelista Marek v kap. osmé, jak jste slyšeli v dnešním evangeliu. Račte si laskavě představit ten krásný pohled na zástup lidí čítající čtyři tisíce, jak mu apoštolové rozdávají chleba a rybičky z rukou Pána Ježíše, ve kterých se sedm chlebů zázračně rozmnožilo tak, že se mohly nasititi čtyři tisíce mužů a ještě bylo sebráno sedm košů drobtů. Pán Ježíš totiž kázal sebrati drobty, aby ukázal, jak šetrně a opatrně se má zacházeti s chlebem jako darem Božím. Ostatní evangelisté, sv. Matouš v kap. 14, sv. Lukáš v kap. 9 a sv. Jan v kap. 6, mluví o nasycení pěti tisíc mužů pěti chleby a dvěma rybičkami s pozůstalými dvanácti košíky drobtů. A sv. evangelista Jan, který doplnil ve svém evangeliu to, co vynechali ostatní tři evangelisté, popisuje přitom ještě událost o přislíbení nejsvětější Svátosti oltářní, to jest pravého Těla a pravé Krve Pána Ježíše pod způsoby, pod podobou chleba a vína.

Tato událost stala se ve škole v Kafarnaum druhého dne po zázračném rozmnožení chleba a nasycení lidu. Tehda Pán Ježíš pravil: Já jsem chléb živý, který s nebe sestoupil. Bude-li kdo jísti z chleba toho, živ bude na věky. Tehdy hádali se židé vespolek řkouce: Kterak může tento dáti nám tělo své k jídlu? Proto řekl jim Ježíš: Vpravdě, vpravdě pravím vám: Nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete míti v sobě života. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den poslední. Neboť tělo mé vpravdě jest pokrm a krev má vpravdě jest nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.

Drazí v Kristu! Čeho chtěl Pán Ježíš dosáhnouti tím, že dvakráte zázračně rozmnožil chléb a nasýtil jím zástupy? Zajisté nic jiného jim nechtěl připomenouti, nežli aby nikdy neopomíněli přijímati Jeho proměněné Tělo při sv. přijímání k posile svých duší, jako tehda přijali zázračně rozmnožený chléb k posile svých těl. Mnozí z těch učedníků sice pravili: Tvrdá jest řeč jeho a odešli, ale jiní zůstali a dočkali se pak

ustanovení nejsvětější Svátosti oltářní při poslední večeři, toho pokrmu pro duši. A nyní, drazí v Kristu, co tehda připomenul Pán Ježíš zástupům, to se týká i nás, neboť jestliže chceme, aby Pán Ježíš přebýval v nás a my v NĚm, pak musíme, jako ti učedníci Pána Ježíše, kteří u NĚho zůstali, plniti vůli Kristovu v Kafarnaum nám zjevenou, neboť věrné a svědomité plnění toho příkazu Kristova vydá nám svědectví o pravosti křesťana.

Drazí v Kristu! Apoštolové a učedníci Pána Ježíše obdrželi od Pána Ježíše moc proměňovat chléb v Jeho vlastní Tělo a víno v Jeho svátostnou Krev a oboje obětovat Jeho nebeskému Otci, to jest sloužiti mši sv.

Za druhé měli ještě trvati ve sdílnosti lámání a podávání chleba, to jest věřícím měli dávat při sv. přijímání pod způsobou chleba živého Ježíše Krista k posílení jejich duší k životu věčnému. A s druhé strany zase věřící měli povinnost mši sv. pobožně slyšeti, zvláště v neděli a v den sváteční - a pak také samého Ježíše Krista v nejsv. Svátosti oltářní při sv. přijímání často a svatě přijímati: a to jest až do dnešního dne také hlavní povinností každého pravověřícího křesťana, a to tak důležitou, že kdo by oboje věrně a svědomitě neplnil, ten by se pravým křesťanem, křesťanem katolickým, nazývati nemohl, neboť jen ten křesťan může dostati pro sebe vysvědčení a svědectví o své křesťanské pravověrnosti a ryzosti, který toto nařízení Kristovo v obojím případě vždy věrně a svědomitě na památku Jeho umučení plní.

Bohužel jest mnoho nedbalých a vlašných křesťanů, kterým se tohoto znamení pravé katolické ryzosti nedostává. Jim k výstraze a také ku poučení jejich zanedbaných duší chci nyní načrtnouti obraz z prvních dob naší Církve. Tehda ve sklepeních, v podzemních chodbách a jeskyních, t. zv. katakombách, za městem Římem, scházeli se první křesťané za doby noční, aby tam konali svá svatá tajemství, totiž aby tam konali předrahou oběť Kristovu a při ní aby sytili své duše při sv. přijímání chlebem života k bojům a mukám, které na ně čekaly a které museli často pro svou víru podstupovati.

A to, že oni za doby noční se v těch podzemních chodbách scházeli, to nedělali z nějaké svévole nebo snad z nějaké touhy po dobrodružství, nýbrž kvůli nebezpečnosti, které jim hrozilo od zuřivých pohanů a židů a také z obezřelosti, aby nebyl potupen jejich oltář od těch, kteří neměli práva s něho jísti, poněvadž nebyli pokřtěni. A drazí v Kristu,

s jakou uctivostí a s jakou zkroušeností byli tam při mši sv. všichni přítomni. Když kněz přečetl sv. evangelium a pak přečtené vykládal, tu celé shromáždění dříve na kolenou klečící povstalo, požehnálo se sv. křížem a s napjatou pozorností slovo Boží poslouchalo. A když potom kněz v tom posvátném okamžiku před pozdvihováním žehnal chléb a víno a slovy našeho Spasitele proměňoval je v Tělo a Krev Kristovu a proměněné vysoko pozdvihoval, aby je každý mohl viděti, tu všichni věřící, bez rozdílu stavu, pohlaví a věku, padli na tváře své a hluboce se klaněli Synu Božímu, přítomnému pod způsobou, pod podobou chleba a vína, na oltáři. Nakonec kněz přijal Tělo a Krev Kristovu a po něm všichni přítomní nebo alespoň veliká část z nich přistupovali ke stolu Páně, aby posílili své duše chlebem života. A tu často, právě když konali služby Boží nebo ke stolu Páně přistupovali, se stávalo, že na ně vtrhla smečka rozlícených židů nebo pohanů a mečem vybila celý sbor věřících i s knězem. A jestliže přece někdo zůstal na živu, byl odveden spoutaný do vězení. Těm pak, kteří byli ve vězení a očekávali blízkou smrt, posílával kněz sv. hostie uschované v bílém šátečku po některém jáhnu nebo po jiném horlivém křesťanu, spolehlivém a obezřelém, poněvadž takový posel se vydával do velikého nebezpečí a také často zmužile a statečně musel chrániti proti nepřátelům vzácný poklad sobě svěřený, jak to víme o sv. Tarsiciovi. Tady máte, draží v Kristu, věrný obraz toho, jak první křesťané vždy věrně a poctivě a svědomitě plnili rozkaz Kristův daný v Kafarnaum a ten příkaz Kristův i my musíme věrně a často plniti, neboť jen ten z nás, kdo se podle něho bude řídit, může dostati vysvědčení o své křesťanské pravověrnosti a ryzosti. Neboť, řekněte mi, draží v Kristu, může slouti pravým křesťanem ten, kdo v den nedělní a sváteční místo při oběti mše sv. raději na jiných místech prodlévá a na nich různých kratochvílí a veselostí užívá? Nebo vydává svědectví o své katolické pravověrnosti ten, kdo vejda do chrámu Páně, aby byl přítomen při nejdražší oběti mše sv., tak si tam počíná, jako by měl tělo bez duše a neví ani, co se na oltáři děje? Nebo zdali je hoden nazývati se pravým křesťanem ten, kdo nikdy nebo jen s nechutí, poslán jsa od svých rodičů nebo představených, ke stolu Páně přistupuje? A přece Pán Ježíš řekl: Amen, pravím vám, nebudete-li jísti Těla Syna člověka a píti Jeho Krev, nebudete míti života v sobě, neboť kdo jí mé Tělo a pije mou Krev, má život věčný a já jej vzkřísím v den nejposled-

nější (Jan 9, 54), čili jinými slovy řečeno: Kdo z vás se pro mne obětuje a kdo se mým Tělem a mou Krví se posilovati bude, ten nezemře na věky smrti věčnou, nýbrž živ bude a já ho v den poslední, až přijdu opět na svět soudit živé i mrtvé, vzkřísím, aby nezemřel více, nýbrž aby vzal podíl na radostech věčných a tak poznal, v koho věřil a čí učení zachovával, neboť učení mé není mé, nýbrž Toho, kterýž mne poslal - totiž Otce mého nebeského (Jan 7, 16). A drazí v Kristu, to spatření a dokonalé poznání Pána Ježíše jako Syna Božího tam na věčnosti naplní srdce pravého křesťana velikou radostí, kterou už nikdo neodejme od něho, neboť každý, kdo v Krista doufá, nebude zahanben na věky. Amen.

P. JUC Fr. Hájek

POZNEJME PRAVDY BOŽÍ

„Zajed na hlubinu!“

Lk. 5, 4.

Kázání na IV. neděli po Duchu sv.

Zamysleme se poněkud nad dnešním evangeliem, jež líčí zázračný rybolov. Po celou noc apoštolové lovili a bez úspěchu. Síť zůstávala prázdná. Ježíš přikazuje Petrovi: „Zajed na hlubinu!“ Jak podivuhodná je tato výzva Spasitelova. Nevysvětluje svým učedníkům, proč lovili nadarmo, proč po celou noc se bezúspěšně lopotili, proč nyní k ránu jejich síť je pořád prázdná, jen klidně přikazuje: Zajed na hlubinu. A když Petr uposlechl této výzvy Mistrovy a podle jeho slova zajel na hlubinu a tam rozestřel síť, zahrnuli veliké množství ryb a síť jejich se trhala.

Jeden veliký úkol, který zde na zemi máme, je *poznání Boha, poznání jeho pravdy*. Často se o to snažíme, ale velmi často nesprávným způsobem. Proto zachycujeme mnohdy jenom úlomky Boží pravdy a mnohé věci nám zůstávají utajeny, neobjeveny, neviděny a nezažity. A proto také často na své pozemské pouti zůstáváme státi v nechápajícím údivu nad Božím počínáním, nerozumíme jeho svaté vůli a nerozumíme jí, nenalézáme v sobě sladké ochoty přijmouti ji pokorně a uskutečňovati ji oddaně. A tady právě zní nám vstříc příkaz Ježíšův: Zajed na hlubinu! Ano, křesťane, nesmíš se spokojit jenom povrchním po-

znáním Boží pravdy, jenom drobečky duchovní potravy, ale musíš zajet na hlubinu, pochopiti všecku velikost, hloubku, šíři, krásu i moudrost pravdy věčné a naší duši tolik potřebné.

Do farní kanceláře přišla jednou mladá lékařka informovati se o církevních oddavkách. Měla asi týden po promoci. A v rozhovoru s duchovním správcem řekla: „Já jsem teď skončila vysokoškolské studium, ale přiznám se vám, že ve věcech náboženských jsem velmi neznalá, že vím něco málo ještě z toho, co jsem slyšela v hodinách náboženství na obecné škole a nižším gymnasiu, ale jinak jsem se nedostala k tomu, abych si své náboženské vědomosti doplnila, rozšířila a prohloubila.“ Jak bychom mohli toto přiznat i my. Chodíme do kostela, pravda, modlíme se, jsme zbožní, ale jak právě v takových určitých úsecích života, kdy se má v nás ozvat hloubka a opravdovost naší víry, zazní to z nás najednou takovou zvláštní prázdnotou a rozpačitostí. To proto, že naše zbožnost se většinou pohybuje jenom po vyježděných kolejích, udržována jistou tradicí, a že nevyvěrá z hlubokého a uvážlivého poznání Boží pravdy i Božích úmyslů. Proto je nutno si umínit, že zajedeme na hlubinu, že se pokusíme o hlubší a vážnější poznávání pravdy, kterou nám Boží láska podává jako chléb duši, jako pomocnou ruku naší slabosti, jako světlo, které nám svítí na cestu, abychom zřetelně viděli smysl svého pozemského života a svůj konečný cíl, a abychom k němu bezpečně a bez bloudění šli.

Především se musí tato snaha o hlubší poznání Boží pravdy projevit v našich *modlitbách*. Odtud musíme nejdříve vymýtit každíčkou povrchnost, jež kotví v tom, že se modlí jenom rty, zatím co srdce mlčí a duše poletuje po všech možných věcech. Sv. Augustin vybízí: „Modle se, volej ne hlasem, ale srdcem.“ Neboť podle slov prvokřesťanského spisovatele Tertulliana „Bůh není posluchač hlasu, nýbrž srdce“. Na to tedy nesmíme zapomenout, že v každé naší modlitbě musí se chvít naše srdce, srdce, chtějící býti spojeno s Bohem živou láskou a vroucí oddaností. Nejde proto o to, modliti se mnohé modlitby, to ještě neznamená modliti se mnoho, nýbrž především o to jde, aby každá, i ta nejkratší modlitba byla námi pronášena s hlubokou vnitřní soustředěností; bez rozptýlenosti myslí, jak praví sv. Isidor, „lépe jest potichu se modliti srdcem, bez zvuku hlasitého, nežli pouhými slovy bez ducha.“ Jediný Otčenáš, který se modlí lidské srdce, vkládající do každé

prosby této jedinečně krásné modlitby všecku svou upřímnou a dětin-skou lásku k věčnému a nejvyššímu dobrému Otci, znamená v očích Božích více než desítky modliteb, které jako gramofon odřikává srdce nemilující duše, jež je daleko od toho, s nímž v modlitbě hovoří.

Hlubšího poznání Boží pravdy získáme též *rozjímáním o ní*. Rozjímání o náboženských pravdách, a to denní, nemá být jenom povinností duchovního, ale každé věřící duše, jež si má stále více a zřetelněji ujasňovati svůj vztah k Pánu a povinnosti, jež nám jeho vůle ukládá. Rozjímání, obvykle spojené s ranní modlitbou, může být docela kratičké. Návod k němu srozumitelně podávají některé duchovní knihy. Vždyť i modlitba sv. růžence má být rozjímáním a jak užitečněji by prospěla našemu celému duchovnímu životu, kdybychom růženec jen neodřikávali s lenivou stejnotvárností, ale kdybychom o každém tajemství přemýšleli, rozjímali. Tu bychom poznali, jak leccos, co se nám na růženci jeví být nudným, je krásné a živé.

A konečně připomínám, že k hlubšímu poznání Boží pravdy vede nás soustavná *duchovní četba*, především četba *Písma sv.* Říkám-li soustavná, myslím tím nejenom každodenní, ale také uspořádaná podle určitého a předem stanoveného plánu. Zase to nemusí být mnoho, stačí, kdybychom si každý den přečetli jenom jednu stránku nebo jednu kapitolu, ale dělat to soustavně a přečtené v sobě promýšlet a zažívat. Viděl jsem, jak veliký zájem věřící projeví o biblické přednášky, jež se před nedávnem konaly v Praze, ale přitom jsem si v duchu říkal zbožné přání: kéž by si všichni tito lidé aspoň jednou za svůj život přečetli pozorně a přemýšlivě aspoň Nový Zákon!

Ano, budme si vědomi toho, že zlato nenalezneme na povrchu, ale že musíme dolovat hluboko. Pamatujme, že horník nesbírá uhlí, které nás hřeje, na rovných plochách, ale že se musí za ním prokopávat do hlubin země, s námahou, až pot zkrápí jeho skráně. Tak také pravdu Boží, její krásu a moudrost, tolik potřebnou pro život naší duše, nenalezneme v povrchním plnění náboženských povinností, ale v hlubokém a cele prožívaném vztahu celé naší bytosti k Tomu, jenž je naší cestou, pravdou i životem. Usilujme o to soustředěnou modlitbou, zbožným rozjímáním o svatých pravdách a soustavnou duchovní četbou. Pak teprve plně poznáme, jak jest nám Bůh blízko, jak vdechujeme jeho přítomnost, jak na každém našem kroku se projevuje jeho

požehnání a jak velké a vzácné jest naše štěstí, že můžeme býti jeho dětmi, které on miluje, a že my můžeme milovati jeho. Jen stačí zajeti na hlubinu, zřeknouti se duchovní povrchnosti a ledabylosti a míti v sobě živou touhu poznati věčnou pravdu, na níž je zbudován základ našeho duchovního života, a utvářet podle ní svůj denní život. To nám připomíná sv. Petr, když ve svém I. listu praví: „Posvěťte své duše poslušností pravdy! - Vždyť jste znovuzrozeni nikoli ze semene porušitelného, nýbrž neporušitelného, a to živým slovem Božím zůstávajícím na věky.“ (22 - 23.) Amen.

P. Jan Jaroš

SV. PŘIJÍMÁNÍ JEST ZÁRUKOU ŠŤASTNÉHO ZMRTVÝCHVSTÁNÍ

„A oni jedli a nasýtili se, a sebrali pozůstalé kousky.“

Mar. 8, 8.

Kázání na 6. neděli po sv. Duchu.

Dnešní svaté evangelium nám vypravuje o zázračném nasycení asi čtyř tisíc lidí sedmi chleby a několika rybičkami. (Marek 8, 1—9.) Byl to jeden z velikých zázraků na přírodě, které božský Spasitel vykonal. A proč asi vykonal tento zázrak? Vždyť mohl snad shromážďené podle slov učedníků rozpustiti, aby si šli nakoupit potravin, když celý den trvali se Spasitelem na poušti a po celý den také ničeho nejedli! Božský Spasitel chtěl nejen učiniti zázrak, aby dokázal, že je pravým Synem Božím a že má vskutku božskou moc, že je všemohoucí, ale zároveň tímto divem chtěl přislíbiti všemu lidstvu Chléb, který s nebe sestoupil a kterým bude až do skonání světa sytit a živit své věrné. Proto později, když znovu přišli za ním zástupové, aby jej slyšeli, tehdy řekl jim: Přišli jste ne proto, že jste viděli zázrak, ale proto, že jste se nasýtili. Nepečujte o chléb, který pomíjí, ale o chléb, který já dám za život světa! A tak tento zázračný chléb byl přípravou na chléb jiný, na chléb nebeský, na Nejsvětější Svátost oltářní. Zázračné rozmnožení chlebů mělo býti důkazem toho, že dovede-li Kristus Pán rozmnožiti chléb pozemský, že stejně dovede rozmnožiti chléb nejsvětější, pod jehož způsobou se podávati bude všem věřícím na celém světě. Proto jasně pravil:

Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den nejposlednější. (Jan 6.) Zde jasně mluví Kristus Pán o tom, že v den nejposlednější, to jest na konec světa, nás vzkřísí k životu věčnému, k životu věčně blaženému.

Vždyť ve svatém přijímání přichází k nám Božský Spasitel se svým oslaveným, vzkříšeným a nesmrtelným tělem a spojuje nás co nejúžeji, dává nám účast na svém božském životě, neboť se opět z dítek nehodných stáváme dítkami Božími a dědici království nebeského.

Božský náš mistr nechtěl však dnešním zázrakem říci, že se máme starati toliko o chléb nebeský, kterým sytí naši duši a že se nemáme starati o chléb pozemský, kterým sytí naše tělo! Vždyť zrovna tak jako naše duše potřebuje k nadpřirozenému životu chléb nebeský, Tělo Kristovo, potřebuje i naše tělo pokrmu, t. j. chleba pozemského, aby nezemřelo hladem. A to byl také účel dnešního zázraku: aby nasýtil vyhladovělé posluchače, kteří po celý den naslouchali jeho slovům, aniž by co pojedli. Božský náš Spasitel sám nesmírně si vážil chleba přirozeného, chleba pozemského, proto zvolil za způsobu svého těla právě chléb a ne jinou podstatu. Jak často čteme v evangeliích o tom, že Spasitel jedl se svými apoštoly i učedníky chléb. Vzpomeňme jen na učedníky jdoucí do Emaus, jak se jim zjevuje, jak potom s nimi zasedá za stůl a jak vzal chléb a rozlámav jej dával jim. A oni se navrátili do Jerusalema, když od nich zmizel, a vypravovali, co se stalo na cestě a kterak ho poznali v lámání chleba. (Lukáš 24, 13—35.)

Když sv. apoštolové prosili božského Spasitele, aby je naučil modliti, modlil se s nimi tu nejkrásnější modlitbu: Otče náš! A právě v této překrásné modlitbě nezapomíná Kristus Pán ani na chléb pozemský, který je tím nejlepším darem Otce nebeského pro každého člověka, a proto ve čtvrté prosbě Otčenáše volá ke svému Otci nebeskému jménem všech lidí celého světa a všech věků: Chléb náš vezdejší dej nám dnes! Prosí za chléb! A od té doby, od té chvíle stal se chléb symbolem života jak pozemského, tak také i života nadpřirozeného. A proto v této prosbě prosíme jak o chléb nebeský, tak o chléb pozemský, o všechno, čeho potřebujeme pro své tělo i pro svou duši. Chléb jest tedy zdrojem života, a proto si máme také tohoto vznešeného a vzácného daru Božího vážit, jako si ho vážil sám Božský Spasitel. Bez chleba není žádného života!

A přece jsou mnozí, kteří si tohoto posvátného daru Božího málo anebo nic neváží. Pohrdají tímto darem Božím. Viděli jsme to loni na podzim a letos na jaře. U nás v naší vlasti je a bude chleba dosti, aby nikdo z nás netrpěl hlad, aby se každý z nás mohl dosyta chleba najísti. Ale kolik se našlo nesvědomitých lidí, kteří místo, aby si vážili tohoto daru Božího, jím nejen plýtvali, ale i dobytek jím krmili, jako koně, vepřový dobytek i drobné domácí zvířectvo. Pro zvířata však máme obyčejná krmiva a ne dar Boží, chléb. Jakého hříchu se dopouštějí ti, kteří chléb maří, jím pohrdají a chléb zneuctívají. Vzpomeňme jen na naše zbožné, poutivé předky, jak ti si chleba vážili, jak matka, když chléb upekla, jak jej dříve křížem požehnala a než jej pekla, také jej žehnala. A když kousíček chleba, třeba jen drobet spadl na zem, jak jej vzala se země a políbila a tak tomu také i své děti učila. Dnes však mnozí na to zapomínají, jak vzácný je to dar, chléb!

A proto vážme si tohoto daru, kterého i sám božský Spasitel nesmírně si vážil, daru, který každoročně zázračným způsobem na našich polích se množí, aby byl pokrmem milionům lidí celého světa. Neplýtvějme tímto darem Božím a zacházejme s ním podle vůle Boží, aby nám chleba vezdejšího nikdy nechybělo, aby hlad, mor a válka nikdy více neničili lidské pokolení.

A vážme si též i Chleba nebeského, který je zárukou našeho života nadpřirozeného, který je zárukou i našeho šťastného zmrtvýchvstání, abychom nebyli jen živi samým chlebem, ale též i každým slovem, které vychází z úst Božích! Jestliže tak si budeme vážiti Chleba nebeského, budeme-li jej často přijímati do své duše, pak se nadějeme opravdu šťastné věčnosti podle slov svatého apoštola Pavla: „Jestliže jsme zemřeli s Kristem, věříme, že spolu s Kristem živi budeme.“ Amen.

P. František Cyril Foral, O. Praem.

Kázání na VII. neděli po sv. Duchu.

VŮLE BOŽÍ

*„Ne každý, kdož mi říká: „Pane, Pane...“
Mt. 7, 21.*

Ježíš Kristus se zjevil ve veřejném životě svých krajanů jako neobyčejné světlo, které přitahovalo kdekoho. Byl stále následován jak jed-

notlivci, tak celými zástupy. Radostná zvěst, jeho evangelium, udivovala, dojímal a naplňovala lidská srdce láskou. Spravedliví i hříšníci seděli u jeho nohou a lačně viseli na jeho rtech. Údiv i nadšení provázelo jeho slovo. Tolikrát slyšel chválu z úst posluchačů. „Blahoslavený život, který tebe nosil, a prsy, kterých jsi požíval,“ vykřikla nadšeně žena, přemožena citem. Ale i nepřátelé Ježíšovi s úsměvem dobře líčeným chválí Ježíše. A tu božský zpytatel lidských duší a srdcí promlouvá rozhodná slova: „Ne každý, kdo mi říká ‚Pane, Pane‘, vejde do království nebeského.“ A aby nikdo nebyl v pochybách, kdo je tedy dědicem království Božího, Ježíš vysvětluje: „Kdo činí vůli Otce mého, kterýž je v nebesích, ten vejde do království nebeského.“ Opravdu, jasná slova!

A která je to *vůle Boží*?

Jistě jsme se neoctli na světě jenom náhodou. Jistě nespojil Bůh duši s naším tělem, jen aby člověk zde vegetoval jako němá tvář a potom podobně zahynul. Řád Boží nás jednoho každého do sebe včlenil, stali jsme se součástí Božího plánu. Zda jsi se někdy zamyslel, příteli můj, že jsi součástí velkorysého Božího plánování, zda jsi se zamyslel nad tím, že tě Bůh postavil na místo, které právě zaujímáš, abys vyplnil jeho svatou vůli? A přece je tomu tak, i kdyby se ti zdálo, že nejsi snad tak důležitý na tomto světě, že jsou jiní vyvolenci Boží. Ano, právě ty a jedenkaždý z nás je důležitým článkem v Božích úradcích. Každý člověk tu má svůj vlastní úkol, kterým má oslavit svého Tvůrce, ale jsou určité povinnosti vůči Bohu, jež jsou společny nám všem. Je třeba, abychom život svůj prožili:

1. zbožně,
2. mravně a
3. pracovitě.

To je *vůle Boží*.

ad 1. Jsi, můj příteli, řádným občanem. Úzkostlivě se snažíš, abys nepřišel do konfliktu se světským zákonem. Říkáváš často: „Já vím, že pořádek musí být.“ To je správné! Ale i Bůh chce, abys vůči němu zachovával určitý pořádek. Chce, abys uznal jeho božské zákony a abys myslil i na zákonodárce. Tolik ti toho dal božský zákonodárce a tys to snad od něho přijal, jako by ti to patřilo samozřejmě. A neděkuješ za nic a nechválíš svého největšího dobrodince. Z uzdravených deseti

malomocných alespoň jeden vzdal chválu Bohu. Ale zda i z nás, věřících, alespoň to procento, ta jedna desetina, upřímně chválí Boha za všechny dary v ohledu těla i duše? Kolik jich z nás řekne: „Bože můj, děkuji Ti za zdravé ruce, za bystré oko, za sluch, kterým vnímám zpěv ptactva a sladký hlas svého dítěte, kolik z nás poděkuje Bohu za pět zdravých lidských smyslů? A zase, jak moje duše prospívá, jak sílí poznatky, které vnímá moje paměť, ze kterých se těší můj zdravý úsudek, můj rozum, jaké to krásné myšlenky mně napadají, často jak vznešené, a za tyto mohutnosti ducha neděkuji svému Tvůrci? A přeci, jak krásné je pomyšlení, že mohu zavolati slova díků a chvály k nebesům, že právě mne, právě tebe, právě toho a toho z nás tím a tím obdařil. Nuže, zbožně prožívejme celý svůj život. Uznejme Pána Boha za svého nejvyššího Pána slovy modlitby i svými zbožnými činy.

Kněz pochovával staříčkou matku. Deset dětí vychovala a dřela se, sháněla často trávu po mezích a u potoka, aby mohla chovati kravičku pro nasycení tolika hladových hrdel. Všichni ti synové její i dcery domohli se krásné existence. Kněz se modlil u hrobu hlasitě slova Otčenáše... a čekal, že mnoho hlasů zahlaholí v modlitbě. Ale bylo ticho u hrobu, kněz se modlil sám. Překvapen, pobídl pozůstalé: „Modlete se se mnou.“ Pokračoval v Otčenáši, ale opět se nikdo nemodlil. Po pohřbu se sešel s jedním pozůstalým synem a ptal se ho: „Proč jste se nemodlili za matku u hrobu?“ A tu se syn zarděl a odpověděl: „Odpusťte, ale já jsem už Otčenáš zapomněl a myslím, že moji sourozenci též. Báł jsem se otevřítí ústa, abych vaši modlitbu nerušil.“ Jaká to lidská bída, bída duchovní! Celý život nepozdvihnout mysl vzhůru k Bohu a už ani ten Otčenáš se nedovést pomodlit. Prožívejte, přátelé, svůj život zbožně, to je s ustavičnou myšlenkou na svého Stvořitele.

Ale projevujte svou zbožnou mysl nejen slovy, slovy modlitby, ale i vaše činy ať se srovnávají s Božím řádem. To je ona pravá zbožnost. „Kdybych lásky neměl,“ praví sv. Pavel, „byl bych jako zvonec znějící a měď zvučící.“ Lásky k Bohu, lásky k bližnímu. Nestačí tedy jenom volati: „Pane můj, Bože můj...“, ale i skutkem to vyznat. Sv. Tomáš, apoštol, zvolal ve veliké pokoře: „Ty jsi můj Bůh a Pán“ a vyznal velikou svou víru, a projevil pokornou zbožnost. Ale on se dal po nanebevstoupení Páně také do práce, aby činil vůli nebeského Otce. Každému z nás v denním životě se naskýtá k tomu příležitost. Náš spisovatel

Svatopluk Čech líčí bezcitného lichváře a vyděrače těch nejubožejších lidí. Líčí, jak užíval právě lahodného jarního vzduchu. Náhle uvidí na omšných schodech velkoměsta seděti bídou orvanou ženu. Učiněná Mater dolorosa s děckem na klíně. A před ní - ó sarkasme života! - stál košíček líbezných kvítků - prvních pozdravů jara. Lakomec vybral si kytíčku s otázkou: „Zač to prodáváte?“ Ale k jeho podivu prodavačka neodpověděla. Místo odpovědi zdvihla čtyři kostnaté prsty hubené ruky. Byla němá. Lichvář se usmál. „Dva,“ řekl určitě. Prodavačka pohlédla na něho bolestně, položila ruku na srdce a zavrtěla hlavou. „Dva,“ opakoval lichvář. Žena hleděla na hlavinku svého dítěte a sklonila hlavu téměř až na prsa. Lichvář položil kytku do koše a kráčel dále. Po chvíli se ohlédl a spatřil, že za ním němá prodavačka žalostně hledí a zdvíhá dva prsty. Vrátil se s vítězoslavným pohledem a koupil kytici. Mater dolorosa mu ji podala a dotkla se přitom rukou úst svých a svého dítěte. Ale lakomec nic nevěděl o hrozném hladu zbídačelé ženy a jejího dítěte, přivoněl ke květům, zatkl si je na prsa a kráčel vesele k domovu. (Svatopluk Čech: Jestřáb contra Hrdlička.) A přece líčí spisovatel tohoto necitu, že i on vstoupil pod klenbu chrámu a procítil tam podivuhodnou náladu, kterou oplývá chrám s přítomností našeho Pána. Ne theoretická, nýbrž praktická musí být naše zbožnost. Skutky zbožnosti nejlépe volají k nebesům: „Já Tě, Pane Bože, uznávám za svého pána.“

ad 2. Avšak je třeba, abychom svůj život prožili též mravně. To je vůle Boží. Při vyslovení slova mravnost obyčejně nám zatane na mysli mravnost tělesná. Vyvstanou nám před zrakem hříchy proti šestému Božímu přikázání. Ačkoli víme, že slovo mravnost má širší smysl, že je to souhrn ctností, jež činí člověka spravedlivým před Bohem, všimněme si i prvé své myšlenky. Mravnost zušlechťuje a sílí člověka, nemravnost ho zeslabuje a ničí. Mravnost vtiskuje celým dědinám posvátný šat čistoty, nemravnost je obaluje ve špinavý cár posměchu a pohrdání.

Mladé děvče ze zemědělské rodiny s velikou oblibou nosilo bílé šaty. Snad ladily k její pleti, ale ona sama říkala, že je v nich nejšťastnější. Kamarádky ji nazývaly „náš andílek“. Bylo v tom trochu dívčí žárlivosti. Náš andílek si učinil známost s hochem ze sousední vesnice. Známost trvala déle a všichni čekali, že z toho bude svatba. Ale nebyla.

Rozešli se. Když děvče jednou přišlo na farní úřad a starý farář nadhodil své bývalé žačce: „Mařenko, já myslil, že tě nyní v masopustě oddám,“ odpovědělo děvče: „Nemohlo to být. Hoch byl den ze dne dotěrnější a toho jsem nesnesla. Začala jsem jím pohrdat jako velikým slabochem. To není můj příští muž. A potom, nechtěla jsem odložit tyto bílé šaty, které se mně tak líbí. V těch jsem nejšťastnější.“ Sami jste možná znali lidi nadané, pracovité, kteří by se byli dopracovali nádherných životních výsledků, kdyby je byla nesevřela do svých spárů ohavná nemravnost, v níž podlomili svoje síly a otupili svoje vrozené nadání. Také naše zákonodárství uznává ničivou sílu nemravnosti a zakázalo místnosti, kde se lehce zbohatlí lidé oddávali nemravnosti a strhovali do ní jiné. Není u nás již barů, hodinových hotelů a jiných podobných místností, kde se vydělávalo na nemravnosti. Zase vysoce se cení mravnost, věrnost mezi manžely. Moravský spisovatel Alois Mrštík líčí ve svém díle „Rok na vsi“ obchodníka Cyrila Rybáře. Z ničeho začal, ale svou bystrostí a pílí se domohl velikých úspěchů. Ale zničila ho manželská nevěra a dohnala ho nakonec k sebevraždě. Kaplan vzpomíná u hrobu sebevraha: „Jaký to byl člověk! Jakou silou zachvacoval kolem sebe vše, načkoli pohlédl! Krásnou budoucnost mohl založit sobě i svým drahým, a zatím...“ Ano, zatím, dopovíme za autora, zatím ho zničila manželská nevěra, zničila ho vašeň nemravnosti.

A proto, drazí přátelé, plňme i v tomto ohledu vůli Boží, prožijme svůj život mravně.

ad 3. Avšak prožijme svůj život i pracovitě. Na mysli mně tane slavný kdysi národ římský. Národ ten byl silný, dokud věřil na svoje bohy a v důsledku toho chtěl žít z počátku i mravně a pracovitě. Tenkrát jeho slávu nesl celý svět. Ale tento národ hluboce poklesl. Nejen že ztratil víru, nejen že se oddal požitkářství, ale on si zošklivěl též práci. Sám nepracoval, ale dal za sebe pracovat zástupům otroků. Ti vykonávali práce tělesné, ti byli vychovateli jejich dětí. Občan římský, třeba chudák, stal se povalečem a dal se živit na státní útraty. „Civis romanus sum - jsem římský občan,“ tak hrdě dotvrzoval a omlouval svou lenost a na císařech vyžadoval chléb a zábavné hry. Ale klesal ten národ, klesal, rozkládal se, až zahynul. Dokud člověk pracuje, stojí tu jako hrdý, sebevědomý člen lidské společnosti. Svou prací vytváří blahobyt svůj, své rodiny, svého národa a světového společenství. Jako kolečka u ho-

din zapadají vzájemně do sebe a vytvářejí řádný chod stroje, tak každý jednotlivec svou prací posiluje život národa. Bez práce nebylo by pokroku, nebylo by životního pohodlí, nebylo by tvůrčí krásy.

Často chodila k lékaři obyčejná žena z lidu. Její život byla práce. Žila přímo prací. Vždy se dotazovala lékaře na svoje ruce, stížené reumatismem: „Je to zlé, pane doktore? Neschromnou mně ty ruce? Víte, já chci pracovat, bez práce není u mne života.“ Dnešní doba oceňuje vysoký význam práce. Vytvořila, řekl bych, rytíře práce jak tělesné, tak duševní. Slovo práce zvoní dnes jak zlatá mince na desce mramorové, slovo práce staví dnes člověka do prvních řad a je práce odměňována nejen uznáním mzdy, nýbrž i nejvyšší pochvalou. A když lidé oceňují lidskou práci, Bůh-Stvořitel by ji neuznal? Vždyť lenost počítá církev k jednomu ze sedmi hlavních hříchů. Co nás potěší jednou nakonec našeho života? Až přehlédneme svou celoživotní práci, zda neřekneme: „Pane Bože, hle, já přece jen nežil nadarmo. Dal jsi mně ve své dobroty tolik a tolik roků, měsíců a dnů a všechn ten čas jsem vyplnil prací poctivou podle svých sil a podle svého nadání. Přijmi tu moji práci a přiřti mně ji k zásluze života věčného.“

A tak, drazí přátelé, i my chceme jednou vejít do království Božího, o kterém Kristus tolik kázal, a pamětliví jsouce dnes jeho slavného výroku: „Ne ten, kdo mi říká ‚Pane, Pane‘, vejde do království nebeského, ale kdo činí vůli Otce mého, kterýž je v nebesích, ten vejde do království nebeského...“ prožijme svůj život v opravdové zbožnosti, mravnosti a pilné práci a tak splníme vůli Boží.

P. JUC Jan Šanda

Sv. apoštolů Petra a Pavla.

CÍRKEV KRISTOVA ZÁZRAKEM

V Kristu shromáždění!

Dnes slaví celá církev svatá jeden z největších svátků svých světců a mučedníků, svatých apoštolských knížat Petra a Pavla. A proč právě oslavuje tyto mučedníky svaté víry Kristovy? Poněvadž oni byli mocnými sloupy, na nichž je zbudována svatá církev Kristova. Známe ona slova, která uvádí dnešní svaté evangelium sv. Matouše v hlavě 16, jimiž byl sv. Petr, tento prostý rybář, povýšen samým božským Spasite-

lem na hlavu jeho církve: Ty jsi Petr (t. j. skála) a na té skále vzdělám církev svou a brány pekelné ji nepřemohou (Mat. 16). A známe také slova, která Kristus Pán promluvil k sv. Pavlu, tehdy ještě Šavlu, když na cestě do Damašku byl obklíčen světlem s nebe, spadl s koně a slyšel ona slova milosti Boží: Šavle, Šavle, proč mne pronásleduješ? A Šavel se táže: Pane, kdo jsi? A odpověď: Já jsem Kristus, jehož ty pronásleduješ. A z velikého pronásledovatele víry Kristovy se stává pokorný služebník Páně a největší šířitel učení Kristova.

Tak tito dva světci a mučedníci, kteří položili své životy za učení Kristovo, stali se mohutnými sloupy víry Kristovy.

Počátek církve Kristovy byl ovšem nepatrný. Bylo to původně jen těch tři tisíce pohanů, kteří se po slavném a účinném kázání sv. Petra v Jerusalemě dali pokřtít. Kristus Pán svou církev připodobňuje k zrnku hořčičnému, které je nejmenší mezi semeny, ale když vzroste, vytvoří mohutný a košatý strom, že ptáci nebeští přilétají a bydlí v ratolestech jeho. Ano, zrnku hořčičnému je podobna církev Kristova. Když vystoupilo s novým převratným učením těch 12 apoštolů, prostých rybářů, byli uvítáni posměchem a pronásledováním. Zákoníci židovští tehdy pravili: Cože, prostí rybáři bez peněz, beze všeho vzdělání, bez silného a nepřemožitelného vojska, chtějí získati celý svět? A řečtí a římští filosofové se smáli, když slyšeli, že prý učení muže židy ukřižovaného má obnoviti celý svět, přinést lásku k bližnímu a šířiti ji mezi všemi lidmi a národy. Římský filosof Petronius říkal, že prý spíše poteče voda v Tibeře zpět, nežli křesťanský Bůh zvítězí nad bohy římskými. A neuplynulo mnoho let a celé národy se hlásily pod prapor Kristův: Římané, Řekové, Židé, Arabové i pohané. Nic takového dosud svět neviděl. Takovým zázrakem jest založení církve katolické.

I další její trvání bylo velikým zázrakem. Vzpomeňme jen těch desíti velikých pronásledování církve císaři římskými, kteří byli přesvědčeni, že církev jednou provždy vyhubí a shladí se světa. Proto její stoupence bezohledně a krvavě pronásledovali. Zvláště císař Nero, Decius a Dioklecián byli přesvědčeni, že nastává konec církve a nenáviděného učení Kristova. Sama knížata apoštolská hynou za císaře Nerona rukou katovou roku 67 v Římě a hynou i všichni ostatní apoštolové kromě sv. Jana, miláčka Páně, a po nich tisíce a tisíce mučedníků, kteří se stali opět semenem nových a nových neohrožených křesťanů.

A přišli na církve i bludaři, Arius, Macedonius, Martin Luther i jiní, přišly revoluce, ale církev nezemřela. Z těch četných bouří, z bojů a velikých pronásledování vyšla ještě více posílněna a znovuzrozena. A tak trvá zázrakem dále a bude trvati podle slov samého božského Spasitele až do skonání světa.

A neméně zázračná jest i jednota církve katolické. V celém světě, ve všech zemích, mezi všemi národy učí církev Kristova jedno a totéž svaté učení, které Kristus Pán své církvi odkázal. Její věrouka i mravouka jest táž, jako byla před dvěma tisíci lety.

Církev katolická jako dobrá a starostlivá matka stará se o všechny národy se stejnou pečlivostí a láskou. Nevyjímá žádný národ, žádný jazyk, žádnou rasu, protože jest určena pro všechny lidi, pro všechny národy a pro všechny časy až do skonání světa.

A konečně jest církev katolická zázrakem v ovoci, které přináší. Tak jako slunce rozsévá své paprsky po veškeré zemi, osvěcuje celý svět, naplňuje celý svět požehnáním růstu a plodů, tak také i církev Kristova jest takovým životodárným sluncem, které svou milostí osvěcuje všechny lidi celého světa, neboť za všechny lidi zemřel Kristus. Vzpomeňme jen na poměry před Kristem v Říši římské a v Řecku, kdy antický svět neznal žádné lásky k bližnímu, kdy existovalo otroctví a nespravedlnost, kdy celý tehdejší svět tápal ve tmách a nevědomosti. Teprve Kristus Pán a jeho svaté učení obrátilo celý svět. Kristus přinesl světu nové, převratné, revoluční učení o lásce k bližnímu, o rovnosti všech lidí a o spravedlnosti křesťanské. Teprve jeho učení zrušilo otroctví a učinilo všechny lidi sobě rovnými před Bohem, neboť všichni lidé jsou dítkami jednoho Otce a všichni byli vykoupeni nejdražší krví jednorozeného Syna Božího a všichni byli stvořeni k obrazu Božímu.

Církev Kristova jest všem věřícím matkou, matkou nejvěrnější a nejstarostlivější, matkou nejpečlivější a nejlaskavější, neboť bdí nad námi od kolébky až do hrobu. A proto tuto svou druhou matku, která nám dala duchovní život, milujme z celého srdce. A zvláště ten veliký a slavný příklad svatých apoštolů Petra a Pavla, kteří církev Kristovu tolik milovali, za ni i svůj život obětovali, nechť nás povzbudí, abychom i my církev svou, jejímiž jsme členy, milovali po celý svůj život až do posledního dechu a nikdy nezradili tu, která je mystickým tělem Kristovým a jeho nevěstou. Amen.

František Cyril Foral O. Praem.

NAŠE NEBE

Kázání o svatých českých patronech

I

SV. CYRIL A METODĚJ

„Přiblížilo se k vám království Boží.“ Luk. 10, 9.

Lidstvo je jednou velikou rodinou Boží nebeského Otce. Proto je povinností členů této rodiny sdělovat si navzájem dary, přijaté od Otce. Toto pochopili křesťané od počátku a tak jednali. To plně pochopili oni dva velcí Soluňané, jejichž svátek dnes slavíme. Sv. Cyril a Metoděj stali se tak věrnými následovníky těch prvních Soluňanů-křesťanů, o nichž s chválou píše sv. Pavel, jenž v Soluni rozdával tajemství Boží: „Vy jste se stali následovníky našimi i Pána, protože jste přijali slovo přes četná soužení s radostí v Duchu svatém, takže jste se stali vzorem všem věřícím v Makedonii a v Achaji. Vždyť od vás se rozšířilo slovo Páně nejen v Makedonii a v Achaji, nýbrž i na každé místo se roznesla zpráva o vaší víře v Boha“ (1. Sol. 1, 6-8). Za 8 století mělo se slovo Apoštolovo opakovat. Dalať Soluň světu dva vynikající muže, kteří měli rozšířit slovo Páně do téměř celé střední Evropy, do slovanského srdce Evropy. Těmito muži byli dva rodní bratři, učený filosof Konstantin-Cyril a neméně učenec, státník Michal-Metoděj. Město Soluň, obrácené na křesťanskou víru, na víru radosti a životního jasu, sv. Pavlem, dalo slovanské Velké Moravě dva její apoštoly. Velikost Pavlova, hluboko vtisknutá do Apoštolova města, vydala po 800 letech dva nové následovníky v apoštolátu Pavlově. Jistě nemůžeme pochybovat o tom, že oba sv. bratři byli si vědomi toho, že pocházejí z města velkého Apoštola, a že energie a vytrvalost Pavlova v apoštolátě byla jim stálým vzorem a trvalou pobídkou následovat v evangeliu tohoto Apoštola.

Oba rodní bratři Cyril a Metoděj dobře znali slovanskou řeč. Slovanský živel sahal tehdy až k Egejskému moři, a Soluň sama, druhé největší město Byzantské říše, byla hodně slovanská. Již od svého mládí tedy oba svatí bratři poznávali bohatost i lahodnost slovanské řeči.

A této své znalosti dovedli později dobře využít k poslání největšímu a nejkrásnějšímu, k hlásání sladkého evangelia Kristova mezi Slovary. A viděli a poznali, že slovanská řeč je důstojným prostředkem i pro slovo Boží, že nejen latina, řečtina a hebrejšтина, ale i slovanský jazyk je vhodným a libým jazykem k užívání v evangeliu a docela i v bohoslužbě.

Rodným městem našich slovanských apoštolů je tedy Soluň. Sv. Metoděj se narodil asi r. 815, sv. Cyril o 13-14 let později, r. 826. Ač věkem rozdílní, přece duchem byli si tak blízcí. Oběma bratřím dostalo se vynikajícího vzdělání na školách v Soluni a v Cařihradě. Oba se snažili hluboko proniknout do bohatství nauky Kristovy. A ježto velikost člověka, velikost ducha, se projeví vždy sama sebou, tu i oba bratři byli záhy svým okolím obdivováni a velebeni. I císařský dvůr dobře viděl, jakými vzácnými perlami oba bratři jsou. Proto se oběma dostává vynikajících míst a úkolů. Metoděj se stává knížetem byzantské provincie na Balkáně mezi Slovary a Cyril se stává profesorem filosofie na vysoké škole v císařském městě Cařihradě. Společenské postavení jejich je tedy opravdu skvělé. Čím však byla sláva světa pro tak velké duchy obou velikých bratří? Povrch, lesklý povrch, který bránil, aby se mohli nořit do hlubin víry, aby mohli, světem a jeho lichotkami nerušení, rozmlouvat s Otcem nebeským. A toto rozhodlo o jejich dalším životě. Oba bratři opouštějí svá skvělá postavení a z knížete a vysokoškolského profesora stávají se obyčejní řeholníci v klášteře Olympském na jižním pobřeží Černého moře. A tam prožívají oba bratři pokojné a klidné chvíle svého života. Tam však také roste u nich duch obětavosti a Pavlova apoštolátu. Dozrávají v apoštoly. Metoděj totiž dobře věděl, že Slované jsou z valné části dosud pohany, nebyloť ani křesťanských misionářů slovanských, ani slovanských knih. A přece i Slované byli vykoupeni krví Kristovou, i jim se má dostat radosti z evangelia! Řekové pak svou násilnou a nespravedlivou politikou Slovary odráželi od křesťanství. Metoděj se připravuje na to, že poddaným Slovanům dá to, co je jim neprávem odpíráno. Oba bratři ve svých hovorech se jistě rozněcují myšlenkou apoštolátu mezi Slovary. Nedá se sice předpokládat, že myslili i na Slovary daleko na Moravě, ale jistě myslili na Slovary, kteří patřili do Byzantské říše. Když však byli potom voláni až na Moravu, šli s radostí. Žilť v nich již duch horlivého apoštolátu Pavlova. Stali se po-

tom Slovanům vším; to byla též idea Pavlova. Pro nesmírné úkoly, které oba bratry čekaly na Moravě, nebyli však ještě zralí. Však Bůh si je dovedl na tyto úkoly připravit!

Cyril, který prošel již misionářskou školou mezi Saracény, když s nimi podstoupil učené hádky v Bagdadě, a to teprve jako 24letý muž, ochotně přijal na sebe úkol misionáře mezi Chazary na severním břehu Černého moře. Tito Chazaři prosili císaře o křesťanské misionáře. A dvůr se ihned rozhodl pro oba bratry, Cyrila a Metoděje. Kolem r. 860 zahajují své misijní dílo. Cyril tam přichází již jako kněz, Metoděj je jeho pomocníkem jako jáhen. Jejich životopisec, popisuje jejich práci, praví: „Metoděj přemáhal protivníky modlitbou, Cyril pak moudrostí slova.“

Učený Cyril však měl na mysli i jinou věc při svých přípravách na cestu. Věděl, že někde u Chersonu je hrob sv. Klementa, papeže-mučedníka, který tam zemřel asi r. 101, byv tam vypovězen za císaře Trajána. Proto prostudoval všechny prameny, a takto připraven dal se do hledání ostatků mučedníkůvých. Šťastně je našel. Papežovy ostatky pak provázely oba bratry na jejich dalších misijních cestách. Staly se jim oporou a důkazem pravověrnosti, ale i zdrojem mnohého požehnání v jejich činnosti.

Poslání u Chazarů skončilo úplným zdarem. Chazaři byli pokřtěni a byla u nich vytvořena pevná církevní organizace. Cyrilovi byly nabízeny dary, ale on si vybral asi 200 zajatců, jimž dal svobodu.

Po návratu z misie byla Metodějovi nabízena hodnost arcibiskupská, ale ten ji odmítl, stal se jen opatem kláštera Polychronu. Cyril pak žil při chrámu sv. Apoštolů v Cařihradě, kde, vzdálen hluku města, se modlil a „radoval se v Pánu“. Tento klidný život netrval jim však dlouho. Přišel právě do Cařihradu poselství z Moravy od knížete Rostislava s prosbou o misionáře, kteří by dovedli mluvit k moravskému lidu jejich slovanskou řečí. Že císařská volba padla opět na oba svaté bratry, je téměř samozřejmostí. A oba se dali do příprav s největší svědomitostí. Věděli oba, že moravský lid nemá písmo, že nemá možnosti číst Písmo svaté, že nemá možnosti poznat a sledovat bohoslužbu. Slovanský jazyk se velmi liší od latiny a němčiny, v kterýchžto řečech jim dosud bylo slovo Boží hlášáno. Proto se slovanští apoštolové horečně připravují na své poslání. Překládají Písmo svaté, ovšem napřed musí vynalézt způ-

sob psaní, což se jim podařilo geniálním způsobem písmem hlaholským, překládají bohoslužebné knihy a vytvářejí novou slovanskou liturgii. Byly to věru kroky odvážné, ale staly se požehnanými.

Z jara r. 863 vydávají se oba bratři na Moravu. Abychom si však uvědomili velikost jejich odvahy a horlivosti, musíme uvážit, že všude musili chodit pěšky, že odcházeli z plného kulturního ruchu do země neznámé, do země, která byla označována za barbarskou a nevzdělanou, do země, která byla stále ještě pohanskou, obývanou lidem, který neměl škol, vzdělání, nádherných staveb a pohodlí života, čímž se Byzanc přímo vyznačovala. A oba bratři přece šli. Nelze soudit jinak, než že je vedl a takřka pudil duch apoštolský.

A na Moravě je čekala práce a zase jen práce, denní a vyčerpávající. Byli si plně vědomi toho, že pracují na díle Božím, a tu že je nutno pracovat s největší odpovědností a důkladností, a tato práce že není pro chvíli, ale pro celá staletí. Proto pilně kázali; kázali jazykem, jemuž lid rozuměl, vyučovali, konali bohoslužby, chodili v apoštolské horlivosti a službě po moravských vesnicích a sídlech, všude zaháněli temnotu, pohanské bludy, pověry a zlořády. Moravanům začalo právě křesťanské jaro. Cyrilská legenda prostince praví, že se splnila slova proroka Isaiáše: „I otevřely se uši hluchých, aby slyšeli slova Písma svatého, a rozvázal se jazyk němých“ (35, 5-8). „A Bůh se z toho radoval, ale ďábel byl zahanben.“ Svatí bratři zvlášť rozhodně vystupovali proti pohanským obětem a na obranu křesťanského manželského života. „Všechny ty bludy a zlozvyky vyplnili jako trní a spálili v ohni svých modliteb.“ Ve zdůrazňování a hájení nerozlučitelnosti, čistoty a posvátnosti svátosti manželství byli svatí bratři zvlášť horliví a neumdlévající. Bylo toho také věru velmi zapotřebí. Bylo však také potřeba starat se o kněžský dorost, aby byli nástupci, kteří budou pokračovat v díle apoštolů. I o to se oba bratři starají. Vychovávají své žáky, učí je číst a rozumět svatým knihám. Pro ně založili školu - seminář. Nebylo prostě úseku života, v němž by nebyli horlivě pracovali. A pracovali s chutí a radostí, protože si stále uvědomovali, že pracují pro blaho svých věřících a k slávě Boží.

Svatí bratři pracovali na poli Božím již 4 léta. A tu nastala potřeba vysvětit kněze, bylo potřebí pevné organizace církevní, schválené papežem, bylo nutno dosáhnout schválení slovanské bohoslužby. Proto se

oba vydávají na cestu k apoštolskému Stolci. Jsou tam slavně přijati a dosahují všeho, co potřebují pro svou apoštolskou činnost. Sv. Cyril však onemocněl; cítil konec svého života. Proto vstoupil do kláštera, kde 14. II. 869 blaženě zemřel. Před svou smrtí úpěnlivě prosil svého bratra, aby se vrátil k milovaným Moravanům. Metoděj se vrátil, již ne však jako obyčejný misionář, ale jako panonský arcibiskup. A znovu nové práce, avšak i obtíže, pronásledování, žalář 2½ roku, žaloby, nová cesta do Říma, z níž se Metoděj vrací posílen, nepochopení se strany knížete Svatopluka, podkopná činnost biskupa Wichinga, Metoděj však neochabuje - vždyť pracuje pro Krista a jeho lid. Jeho síly jsou však již u konce. Na svém Velehradě 6. IV. 885 odchází duše sv. apoštola do věčné náruče Boží. „Poněvadž byl Bohu příjemný a milý, přiblížil se čas, aby přijal pokoj po utrpení a odplatu za přemnohé práce.“

Co však říkají nám naši sv. apoštolové slovanští dnes? Co si máme odnésti z jejich dnešního svátku?

1. Krásně nám to přikazuje cyrilometodějská píseň:

Zaznělo nám slovo pravdy věčné...

Naši předkové se vyznamenávali znalostí Písma svatého, v naší době však tomu tak již není. A přece tak musí být. Písmem svatým a naukou Kristovou musíme zušlechťovat život svých bratří a sester, dávat náplň a radost práci a životu, pozvednout pokleslou mravní úroveň k radostnému životu v pravdě a moudrosti Boží.

2. Svatí bratři žili v něžném synovském poměru k sv. Otcí, zástupci Pána Ježíše na zemi. U něho hledali a našli oporu a potvrzení svých prací, u něho skládali účty ze své činnosti a ze své pravověrnosti. A papež vyznamenal ve sv. Metoději všechny naše předky, když Metoděje jmenoval samostatným arcibiskupem. Více jsme tehdy dostat nemohli. Vlastní vinou však zbořili naši předkové a ztratili takový dar. Je to pro nás připomínkou a rozkazem, abychom ve svornosti a v pravé cyrilometodějské víře vytrvali, rostli a znovu budovali to, k čemu položili dobré základy naši sv. apoštolové. Jdeme proto věrně po stopách sv. Cyrila a Metoděje, dávejme, rozdávejme z těch darů Božích, které žijí v naší duši, snažme se, aby láska, mír a pokoj vzkvétal v naší milované vlasti. Pak budeme hodni obou velikých našich sv. apoštolů!

ThDr a PhDr František Falkenauer, sídelní kanovník

HOMILETICKÁ PŘÍLOHA

Číslo 9

Duchovního pastýře

MILOVATI BUDEŠ...

Kázání na 17. neděli po sv. Duchu.

„Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a z celé duše své a ze vši mysli své. To jest největší a první přikázání. Druhé pak jest podobné jemu: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.“ (Mat. 22, 36-39.)

Kdo chce vědět, kdo a co má podle Božího úradku světem vládnout, ten ať si přečte dnešní svaté evangelium. Největší ze šesti set přikázání v zákoně židovském a největší ze všech zákonů všech zákoníků celého světa od zákoníku Hammurabiho počínaje až po naše časy jest a zůstane zákon lásky: „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a bližního jako sebe samého.“

Ve všech možných akordech a formách stále znovu se vracejí svatí evangelisté a od Ducha svatého osvícení autoři svatých epištol k tomuto zákonu, který podle vůle a podle příkazu Božího má vládnouti světem.

Ve všech lidských srdcích žije nezrušitelná a nesmrtelná touha po čisté lásce Boží a po vřelé lásce bratrské jako po ztraceném a přece zase dosažitelném ráji.

Jak bláhoví jsme proto přece jen my lidé, kteří se hašteříme, jeden druhého pomlouváme, jeden proti druhému bojujeme, když víme z Písma svatého i ze zkušenosti, že bychom ráj měli na zemi, kdybychom zachovávali největší přikázání v zákoně: „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a bližního svého jako sebe samého.“

Jak bláhové jsou rodiny, ve kterých jsou různice a hádky na denním pořádku!

Jak bláhový by byl národ, ve kterém se odcizil bratr bratrovi a občan občanu!

Jak bláhové veškeré lidstvo, kdyby stále vypadalo jako ohromná masa lidí odsouzená k věčnému válčení a sebepotýkání!

Toto nejhroznější a nejhnusnější bláhovství lidstva teprve tehdy bude pohřbeno na věky, až půjdeme všichni na pohřeb největším nepřítelům lásky: zášti a nenávisti a sobeckosti, které oddělují občana od občana, bratra od bratra a národ od národa!

Teprve tehdy se uskuteční nezrušitelná touha lidského srdce po pokoji a míru, až se uskuteční největší zákon zde na zemi: „Milovati budeš Boha svého a bližního svého!“

1. „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého!“

Jest mnoho falešných perel na světě, ale také mnoho falešné lásky! Ne podle slov, podle činů poznáme pravou lásku Boží!

Pravá láska Boží se pozná ne na krásných slovech a vznešených, zbožných citech, nýbrž na činech a faktech. „Ne každý, kdo mi říká Pane, Pane, vejde do království nebeského, nýbrž kdo *činí* vůli Otce mého, jenž jest v nebesích.“ (Mat. 7.) Farizeové opakovali každý den ráno a večer při ranní i večerní modlitbě po celý svůj život: „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a bližního svého jako sebe samého,“ a přece právě o nich pravil Pán Ježíš: „O vás jsem poznal, že lásky k Bohu nemáte.“ (Jan 5, 42.)

Pravá láska Boží se pozná na zachovávaní přikázání Božích: „Kdo moje přikázání má a je plní“ - praví Pán Ježíš - „ten mě miluje.“ (Jan 14, 21.)

Pravá láska Boží se pozná na plnění denních povinností. Láska k Pánu Bohu od nás nežádá, abychom konali nějaké mimořádné skutky, ale žádá od každého z nás, abychom své denní povinnosti mimořádně dobře a věrně konali! Proto může dělník v továrně, horník v dole, rolník na poli a matka u postýlky svého nemocného miláčka Boha více milovati nežli učený a svatý kardinál Bonaventura. Metař ulice může býti v lásce Boží dokonalejší nežli věhlasný bohoslovec a proslavený kazatel.

Pravá láska Boží se pozná na trpělivosti v utrpení a soužení životním. „Zkouší vás Hospodin, Bůh váš, aby se ukázalo, milujete-li ho celým srdcem svým a celou duší svou, čili nic“ (Deut. 10, 10), praví Písmo svaté Starého Zákona.

A konečně na lásce bliženské se pozná, kdo vpravdě a vskutku Boha

miluje. Neboť praví svatý Jan, Miláček Páně: „Řekne-li kdo: „Miluji Boha“, ale nenávidí svého bratra, je lhář. Neboť kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, jak může milovati Boha, kterého nevidí? Ano, toto přikázání máme od Boha: Kdo miluje Boha, ať miluje také svého bratra.“ (1. Jan 4, 20, 21.)

Proto 2. „Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.“

Blízek jest mi každý člověk, poněvadž každý člověk jest dílem ne-skonalé lásky téhož mého i jeho Otce nebeského. A proto ho budu milovat láskou nadpřirozenou, všeobecnou, nesobeckou a obětavou! Ne pro jeho duchovní, duševní a nebo tělesné schopnosti, vlastnosti a přednosti, nýbrž proto, poněvadž je dítkem, poněvadž je tvorem, poněvadž je dílem téhož Otce nebeského, bez ohledu na národnost, náboženství a sympatii; bez ohledu na vděčnost, odplatu a uznání. „Co dělá pravice, nemá vědět levice!“ Milovati bližního svého láskou obětavou, láskou činnou, láskou tak velikou, jako byla láska svatého apoštola Pavla, který ve svém listě ke Korintským píše: „Já pak sám milerád vše vynaložím, ano sám sebe vydám v oběť za duše vaše, bych i více vás miluje, méně byl milován.“ (2. Kor. 12, 15.) Jako byla láska samého Pána našeho Ježíše Krista, o kterém praví svatý Jan: „Z toho jsme poznali lásku Boží, že On položil svůj život za nás.“ (1. Jan 3, 16.)

Nezáleží na tom, zdali je někdo chudý a nebo bohatý, zdali je někdo učený nebo ne, zdali někdo studoval hodně nebo málo.

Nelze žádati od každého člověka, aby všudy byl a vše věděl, aby byl umělcem, řečníkem, aby dovedl zpívat jako Caruso, hrát jako virtuos, komponovat jako Dvořák a Smetana!

Ale něco je, co se žádá od každého člověka, něco je, co každého člověka činí velkým a vzácným, něco je, co zušlechťuje každou duši a každé srdce lidské! A to je láska blíženská, nadpřirozená, všeobecná, nezištná a obětavá, činná! Jestliže někdo tuto lásku v srdci svém má, pak se přehlédnou všechny jeho nedostatky duchovní, duševní a tělesné. Jestliže však lásky kdo takové nemá, pak vybledne, pak se ztratí veškeren lesk všech jeho vzácných talentů, schopností a mohutností. „Kdyby mluvil někdo jazyky lidskými i andělskými, kdyby měl dar prorocství a znal tajemství a veškeru vědu,“ kdyby někdo sebe živěji dovedl vyprávěti a baviti, kdyby věděl všechny novinky dne a kdyby dovedl okouzlit a přitáhnouti k sobě kdekoho kolem sebe, kdyby měl

útlou duši v útlém těle, řečnický talent a sportovní elán, *lásky* však kdyby neměl, „ničím by nebyl, nic by mu to neprospělo, byl by jako měď zvučící a zvon znějící.“

Láska je víc nežli dar znalosti řečí.

Láska je víc nežli charismy a moc zázračná a pravá víra! Neboť v den poslední budou mnozí spaseni, kteří bloudili ve víře, ale nikdo bez lásky!

Láska je víc než oběti, než cudnost a čistota srdce. Mučednictví bez lásky není žádné mučednictví!

Láska je víc než křest svatý, svatá zpověď a svaté přijímání. Neboť láska nahrazuje v nouzi všechny svátosti, nemůže však býti nahrazena svátostí žádnou. Proto praví věhlasný redemptorista P. Passerat: „Lépe jest zemřít bez křtu svatého, nežli bez lásky k Bohu a bližnímu.“

Proto budou mnozí pohané spaseni, ke kterým nepřišel žádný misionář, aby jim zvěstoval radostnou zvěst Kristovu, pro křest touhy, pro jejich touhu po pravdách Božích a pro jejich lásku k neznámému jim Bohu, a mnozí hříšníci budou spaseni, kteří umírali ve stavu těžkého hříchu a neměli příležitost ke svaté zpovědi, pro dokonalou lítost, kterou vzbudili nad svými hříchy z dokonalé lásky k Bohu.

Láska je víc nežli tělesné pokání! Nemusíme jíst kobylky a med divokých včeliček, nemusíme se živit kořínky bylinek jako svatý Ján Křtitel, který se kál na poušti, ale musíme z lásky ke svému bratru a ke své sestře v Kristu a z lásky k Bohu: hladové krmiti, žíznivé napájet, nemocné navštěvovati, „kdo dva kabáty má, dej jeden tomu, který nemá žádný“, bezradným dobře raditi, zarmoucené těšiti a hřešící napomínati!

Láska je víc než jsou odpustky! Neboť praví Pán Ježíš: Odpusťte, a bude vám odpuštěno! „Jakým měřítkem vy měříte, takovým bude i vám vyměřeno!“

Ano láska je víc nežli zbožnost a modlitba! Dva muži šli do chrámu, aby se tam modlili. A přece toho zbožného, který se dvakrát v týdnu postil, který dával desátku ze všeho, co měl, chudým, ale ne z lásky, nýbrž z chlubitosti, z pýchy, který měl kámen v těle místo milujícího srdce, toho farizeje Pán Ježíš zavrhl - a toho druhého, který sliboval, že skutky opravdové lásky bliženské a lásky Boží všechny své nepravosti napraví, toho hříšníka ospravedlnil. Neboť jest psáno v Písmě

svatém: „Caritas operit multitudinem peccatorum.“ Láska pokryje množství hříchů, které budou hříšníkovi odpuštěny pro skutky lásky, které konal.“

Služba lásky snad vždy bude patřit k nejcennějším okamžikům tvého života. Na smrtelném loži tě bude jistě těšit více tvá opravdová láska Boží a bliženská, nežli tvá věda a tvé umění.

Všechno to naše křesťanství by za nic nestálo, kdyby v hloubi našeho srdce hlodali jako dva červi, dvě ohyzdné neřesti: zášť a nenávist.

Za tolik by stálo jako křesťanství oněch dvou mužů, kteří ve své sobecké zaslepenosti nosili svou zášť a svou nenávist až do chrámu Páně. Zde klečeli vedle sebe v lavici před zářícím oltářem se sepjatýma rukama modlíce se za mír a za pokoj v zemi. A zatím co na kruchtě zpívali nadšeně: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle,“ vřela jejich srdce nenávistí a jejich mozky kuly nové zbraně pomsty.

Za tolik by stálo to naše křesťanství bez lásky, jako u oné sobecké ženy, která se sklopenýma očima chodila často ke stolu Páně, doma však dělala peklo oné, která podle jejího mínění jí ukradla lásku synovu.

Za tak málo by stálo to naše křesťanství bez lásky jako u oné duše, která nosila peněžní dary Matce Boží na poutní místo, ve svém sobeckém srdci však nosila hluboký hněv proti své vlastní sestře pro nepatrnou záležitost dědictví.

Drazí křesťané! Křesťanství není jen nějaký filosofický názor světový, není jen nějaký souhrn teorií a domněnek, křesťanství jest život prožívaný v duchu pravdy a lásky.

Křesťanství není slepé přikyvování a uznávání neporozuměným dogmatům, nýbrž věrné konání svých denních povinností z pevné víry a z pevné lásky Boží a bliženské.

Křesťanství nepozůstává v ceremoniích a pobožnostech, nýbrž v životě podle příkazů a zákazů Božích v šlépějích Toho, jenž o Sobě pravil: „Já jsem cesta.“

Na ovoci jejich poznáte opravdové křesťany. Ne na citech a řečech, nýbrž na jejich dobré vůli a na jejich dobrých činech.

Neboť jen, kdo vůli Boží plní a zákony Boží zachovává, ten jest, který Boha a bližního miluje. Amen.

P. Karel Sahan

SVÁTOST POKÁNÍ

XVIII. neděle po sv. Duchu.

Drazí v Kristu! V dnešním evangeliu jste slyšeli, jak přinesli ke Kristu k domu, ve kterém učil, na lůžku ležícího ochrnuvého. Ti mužové znali lásku Pána Ježíše k nemocným a proto přišli do veliké rozpačitosti, když se nemohli dostat dovnitř domu, poněvadž všechny vchody byly přeplněny. Co tedy udělali? Vystoupili na střechu, které jsou na jihu rovné, vyndali několik cihel a otvorem spustili nemocného zrovna k nohám našeho Spasitele. A Spasitel, vida jejich víru, řekl ochrnuvému: „Doufej, synu, odpouští se tobě hříchy tvoje.“

Drazí v Kristu! Každý hříšník jest nemocný člověk, ale Pán Ježíš má moc odpouštět hříchy a tuto moc předal svým kněžím.

Odpuštění hříchů! Jaké to dobrodiní pro ubohé hříšníky, jaké to uklidnění. Kdo pomůže člověku, kterému se stalo to neštěstí, že se dopustil těžkého hříchu, kterému svědomí vyčítá jeho nerozumnou chybu a který je celý nespokojený a nervosní? Kdyby proto krvavé slzy plakal a kdyby všichni lidé s ním krvavé slzy plakali, hřích neodčiní, poněvadž co se stalo, stalo se.

Jedině Kristus Pán může tu pomoci, neboť proto přišel na svět a dal se za nás ukřižovati, aby nám mohl odpustiti hříchy.

Jaké to dobrodiní! To není náhlé uzdravení těla, to není ani vzkříšení těla, to je něco mnohem více, to je vzkříšení duše, která jest po těžkém hříchu pro nebe mrtva. A tuto moc odpouštět hříchy předal Pán Ježíš apoštolům, když po svém zmrtvýchvstání se jim zjevil, dechl na ně a řekl: „Přijměte Ducha svatého! Kterým lidem odpustíte hříchy, odpouští se jim, a kterým lidem je zadržíte, zadržány jsou.“ Jaká to útěcha pro hříšníky! Sice v případě náhlé smrti stačí člověku dokonalá lítost, ale kdo ujistí hříšníka, že jeho lítost je dokonalá?

Kdežto po dobré, upřímné a úplné sv. zpovědi máme stoprocentní jistotu, že naše hříchy byly nám odpuštěny. To nám také kněz svým rozhřešením úředně potvrzuje, neboť on naše hříchy rozvázal zde na zemi, a proto jsou rozvázány i na nebi. A tuto moc naší Církvi a jejím kněžím nemůže nikdo vzíti.

Ovšem, drazí v Kristu, svatá zpověď jest soud, ale kdo nás při něm soudí, to jest naše matka - Církev, která když vidí naši lítost, mileráda

nám odpustí jako každá matka. A jděte po celém světě a naleznete mi matku, která by svému kajícímu dítěti neodpustila. Proto z lásky k nám, ke svým dětem, nepřipouští naše milující matka - Církev k tomu zpovědnímu soudu žádného žalobce a žádné svědky a také soud dlouho neprotahuje, nýbrž za pár minut jest celý zpovědní soud skončen a při něm hříšník jest i žalovaným i žalobcem i svědkem. Také žádné noviny nebudou o tom soudu psát, poněvadž kněz jest zavázán od Církve k nejprísnějšimu mlčení a za žádných okolností nesmí nic ze zpovědi prozraditi. U nás v Čechách máme dva skvělé důkazy zpovědního tajemství, mučedníky sv. Jana Nepomuckého a blah. Jana Sarkandra, kteří raději položili život, nežli by vyžradili zpovědní tajemství.

A pak u zpovědního soudu hlavní věcí jest lítost a litovati hříchu může přece každý rozumný člověk.

1. Proto předně jakou hloupost činí ten, kdo buď ze studu nebo z bázně nechce jíti ke sv. zpovědi. Obojí jest pošetilé, neboť náš stud, kterým se při vyznávání svých hříchů zardíváme, nezasluhuje hany, nýbrž chvály; vždyť přece nemohu si odvyknouti to, za co se sám nestydím. Proto kdo se nestydí za své hříchy, to vidíme na těch, kteří se veřejně, na příklad v hostincích, chlubí svými hříchy - opilstvím, zločinstvím, nemravností, ti jsou hotovi s polepšením. Sice cítí tu potřebu vyznati své hříchy, ale raději je řeknou veřejně nežli soukromě knězi.

Někdo si snad řekne: Budu se zpovídati později. Tedy až těch hříchů bude více? Jestliže se stydíš mnoho teď, když máš hříchů několik, jak se budeš stydět později, až jich bude více. Pokud jest potok mělký, přebrodí se lehce; těžko to jde, když se rozvodní.

Nebo se bojíš, že nejsi dobře na sv. zpověď připraven? Pozdější zpytování svědomí bude těžší pro tebe, poněvadž se budeš tížeji rozpomínat na své hříchy a také lítost bude menší, poněvadž množství hříchů ji utluče. Proto se má choditi častěji ke sv. zpovědi, i když máme jen lehké hříchy, poněvadž potom dostaneme cvik a jako při každém umění cvik učiní z nás mistry. Také ten, kdo častěji chodí ke sv. zpovědi, spíše se uvaruje hříchu, poněvadž si vzpomene: já se musím pak z něho zpovídat a stydět, a proto hříchu raději nechám. A taková myšlenka bude pak pro něho silnější nežli dlouhé rozjímání o pravdách náboženských, poněvadž ho ihned zarazí při blízké příležitosti ke hříchu. A konečně myslíte, drazí v Kristu, že jest zdravý pro duši ten stálý neklid, který

má ve své duši člověk se spáchaným těžkým hříchem, a cíti-li, že ho každou chvíli může překvapiti smrt a jak bude potom s jeho duší před soudem Božím? Buď budeme míti v hodince své smrti čas, sílu a příležitost se vyzpovídat, nebo ne. V prvním případě vykonáme sv. zpověď snadno, poněvadž jsme na ni zvyklí, v druhém případě se potěšíme tím, že jsme nedávno u sv. zpovědi byli.

2. Za druhé my sami můžeme učiniti bezvýslednou tu moc Církve hříchy odpustiti tím, když ze studu nebo z bázně nějaký těžký hřích zamlčíme.

Co jsme vlastně povinni na sebe ve sv. zpovědi žalovati? Katechismus praví: Jsme povinni říci na sebe všechny těžké hříchy a přibližný jejich počet. Kdo je zamlčel, neselhal lidem, nýbrž Bohu a udělal nový těžký hřích - neplatnou sv. zpověď. Tedy úplně se zpovídati, to jest říci na sebe všechny těžké hříchy, ale také upřímně, na příklad: když dám políček otci, neřeknu, že jsem udeřil člověka, nebo když jsem ukradl to neb ono v kostele, neřeknu, že jsem to ukradl někde, nebo když jsem hřešil s nějakou vdanou ženou, neřeknu, že jsem zhřešil s jednou ženou; ovšem osoba se nepotřebuje jmenovat.

Co prý si ten kněz o mně pomyslí, stydlivě si řekne hříšník. Zná dobře tu zlou žádostivost, která jest v nás po dědičném hříchu a která na nás často přikvačí jako bouře, a proto ti řekne tiše: Ze studu si nic nedělejte; já se také musím stydět, když jdu ke sv. zpovědi; raději se styďte ze hříchu, abyste ho po druhé opět neudělal.

Nebo se bojíš hříchy na sebe říci?

To tě děsí jen ďábel, který chce, abys hříchy neřekl a tak nedosáhl jejich odpuštění.

Drazí v Kristu! Každý hříšník jest nemocným člověkem aspoň na rozumu, většinou však na své vůli. My nechceme tu nemoc nositi v sobě celé týdny, měsíce nebo snad i roky, a proto často spěchejme ke své matce - Církvi. Ona má tu moc hříchy nám odpustiti a její služebníci kněží, ti duchovní lékaři naši, nic tak rádi nedělají, jako když mohou zničiti v někom hřích a přiměti lidi k tomu, aby měli velikou ošklivost před hříchem a už nehřešili, neboť dobře ví, že hřích není kolektivní; kdyby byl na příklad hřích vraždy kolektivní, tak bychom se brzy všichni vyvraždili. Kolektivní jest ctnost, neboť jen ctnost prospívá celé společnosti lidské. Amen.

P. JUC Frant. Hájek

KRÁLOVSKÁ HOSTINA

Neděle XIX. po sv. Duchu.

Král vystrojil svatbu svému synu. Jaká to musila býti hostina! Hostina vpravdě královská! Východní zdvořilost sice žádala, aby se hosté dlouho zdráhali, směli přijíti až na druhé pozvání. Ale zde stalo se něco neobyčejného. Pozvaní nejen odepřeli přijíti i na druhé pozvání, ale oni nejen že nepřišli, oni potupili posly a šli po svém obyčejném denním zaměstnání a ti, co zůstali nečinně doma, zajali posly a nakonec zabili.

Drazí! Víme, že podobenství Ježíšova tají jiný smysl. Král je Bůh Otec, poslové zvoucí na svatební hostinu nebeskou, jsou proroci, kterými volal Bůh do říše mesiánské - do své církve, nejprve národ vyvolený. Ale tito proroci nebyli slyšáni od národa vyvoleného, naopak, tupili je a zabíjeli. A Hospodin za to trestal svůj lid. Místo nich povoláni byli ubožáci na rozcestích, to jest pohané, kteří v ohledu duchovním byli žebráky. A z těch přijímáni byli věřící.

Třebaže bychom mohli o tomto podobenství mnoho zajímavého pověděti, všimněme si další části Kristova podobenství, kde se vypravuje, že nakonec naplněna byla svatební síň hodovní nejrůznějšími hosty. Hostitel procházel se hodovní síní, vítal hosty přívětivě. Náhle však se zachmuřil. Ba, rozhněval se. Byl potupen znovu jako hostitel. Každému z pozvaných hostů poslal svatební roucho, ale div divoucí jeden z hostů neměl tohoto roucha s velkomyslnou štědrostí mu poslaného. Podle všeho tento lehkomyslník roucho prodal. A drze dostavil se bez svatebního roucha na svatební hostinu. Přísnou otázku položil mu hostitel: „Co jsi učinil, nešťastníče, se svatebním rouchem, které jsem ti poslal, proč špinavý a roztrhaný dostavil jsi se na svatební hostinu?“ U lehkomyslného hosta, beze svatebního roucha, nastalo ohromení, takže nevypravil ze sebe ani slůvka. Na rozkaz hostitelův byl vyveden z hodovní síně a po zásluze potrestán.

V Kristově podobenství rouchem je víra a s ní spojená milost posvěcující.

A my se dnes tážeme:

1. Kdo nám uděluje posvěcující milost,

2. a čím jí pozbýváme.

ad 1. Milost posvěcující je nadpřirozená, duši trvale propůjčená milost, která nám uděluje nový, nadpřirozený život. Dárcem této milosti je nejvyšší dobrotivý Bůh. On si přeje, aby všichni lidé byli spaseni, všecy chce učiniti svými hostmi na svatební hostině, t. j. všecy chce uvésti do svého duchovního království do své církve, kterou Božský Spasitel - Ježíš Kristus založil. A všecy duše chce uvésti do té nejvlastnější hodovní síně do království svého - v nebi. A proto zbožní rodičové, jakmile se jim narodí dítě, hledí, aby jeho duše byla ozdobena oním překrásným rouchem svatebním - posvěcující milostí Boží a nesou dítko do chrámu, aby přijalo první a nejdůležitější svátost, t. j. svátost svatého křtu. Když prohlížíme staré matriky křestní, vidíme, jak úzkostlivě dbali rodičové o to, aby jejich novorozeně bylo pokřtěno co nejdříve. Ba, ve venkovských matrikách starých dob často shoduje se datum narození dítěte s jeho křtem. Dobře věděli naši zbožní předkové, že dítě stává se křtem sv. účastníkem svatební hostiny Kristovy, to je členem katolické církve a jistým dědicem hostiny svatební v nebi. Věděli, že na křtu sv. odpouští se novorozeněti hřích dědičný a že po křtu sv. duše dítěte je ve stavu milosti Boží, je krásná jako duše anděla a kdyby dítě zemřelo po křtu sv., že blaženost nebeská ho nemine. Nuže, křesťanští rodičové, ani vy neotálejte se sv. křtem svých novorozených, abyste snad při náhlém jejich úmrtí nepřipravili svoje miláčky o hostinu svatební, o blaženost nadpřirozenou v nebi.

V koncentračním táboře Dachau ležel nemocný kněz na tak zv. revíru, t. j. v baráku, jenž sloužil za vězeňskou nemocnici. Vedle na lůžku ležel nemocný vězeň, asi třicetiletý. Počal se velmi slušně bavit se svým sousedem, nemocným knězem, a najednou povídá: „Jestli pak bys tomu věřil, že já jsem dosud pohan, já nejsem pokřtěný. Ale cítím pořád, že mně něco schází a že se na mě rodiče prohřešili, když mě nedali pokřtiti. Přeci jen bych se rád poučil a dal se pokřtiti.“ Takové hovory byly ovšem velmi nebezpečné v koncentračním táboře, ale přes to příležitostně seznamoval kamarád - kněz svého nemocného souseda s touto svátostí. A když se loučili, protože se kněz dříve uzdravil, prohlásil dosud nekřtěný vězeň, že určitě přijme tuto svátost. Tam v samotě improvizované nemocnice jinak se díval onen nekřtěný dospě-

lý vězeň na život posmrtný a toužil v tom svém velmi nejistém postavení, aby i on byl po smrti šťasten.

Církev sv. velmi vhodně vyjadřuje udělení posvěcující milosti Boží při obřadech sv. křtu, neboť křtící kněz klade bílou roušku kol hlavy pokřtěného dítěte se slovy: „Přijmi bělostné roucho nevinnosti a dones je bez poskvrny až před soudnou stolicí Boží, abys, až přijde Pán na hostinu svatební mohl vyjít mu vstříc ve dvoraně nebeské, měl život věčný a živ byl na věky věkův.“

ad 2) Ale nejen sv. křest je svátostí, která nám uděluje posvěcující milost Boží. Jsou to i svátosti ostatní. Jak by bylo člověku těžko, když se dopustil těžkého hříchu a rozhněval si nejvyšší dobrotivého Boha, kdyby žil v nemilosti u nebeského krále. Bůh je uražen, ztratili jsme roucho svatební, jsme vyloučeni z jeho nebeské hostiny. „Kde je moje krásné roucho, jímž jsem tě oděl, nešťastníče,“ volá k nám Král - hostitel. „Jak tě vidím zuboženého, pošpiněného vášní a neláskou!“ Běda nám, jestliže oněmíme, jako oněměl ten drzý a lehkomyšlný host na svatební hostině královského syna. Snad myslel, že se vytratí v tom zástupu hodovníků, že si ho hostitel nepovšimne, ale zklamal se. Na přísnou výtku nenalezl slova omluvy, nenalezl slova lítosti a neodprosíl svého hostitele. Zarytě mlčel. Oněměl však i studem a bázní. A přišel trest. Uražený hostitel volá služebníky a rozkazuje: „Svažte ho na ruku i na nohou a uvrhněte do vězení.“ My nesmíme býti podobní, draží v Kristu, onomu hostu bez roucha svatebního, jenž mlčel, když byl přistižen, že nemá svatební roucho. My ztracené roucho musíme znovu hledat. A tak v lítosti klekneme u zpovědnice a vyznáme se, že jsme urazili svého hostitele, Boha nejvyšší dobrotivého, ale i spravedlivého, požádáme po upřímném se vyznání za odpuštění. A milosrdný Bůh rád nám hřích odpouští a zlé od nás odvrací. Tedy těžký hřích jest to, jenž nás olupuje o svatební roucho a uvádí nás v nemilost nebeského hostitele.

Či neuznáváš, křesťane, hřích? Zdá se ti, že to nic není, když přestupuješ Boží přikázání? Velikým údivem naplnil kdysi jeden mladík staršího již kněze, se kterým jinak rád rozmlouval. Povídal kdysi: „Důstojnosti, já myslím, že tak zv. hřích proti šestému přikázání není vlastně žádný hřích.“ „Jak je to možné, že takto smýšlíte, příteli?“, ptal se překvapený kněz. „Kolik je přikázání Božích?“ „Deset“, od-

pověděl správně hoch. „A kdo dal těch deset přikázání?“ „Mě, důstojnosti, nechytnete, já se dobře učil ve škole,“ smál se jinoch. „Ta přikázání dal Hospodin Mojžíšovi na hoře Sinaj pro národ židovský, když cestoval z otroctví egyptského do země zaslíbené, ale dobře si pamatuji, že vysvětlují přirozený zákon, který je napsaný v lidských srdcích a že platí i pro nás!“ „Sám jste se odsoudil, mladý muži,“ řekl kněz. „Ani jedno z těch deseti přikázání nesmíme přestupovat. Všecka nás zavazují i to šesté: Nesesmilníš“. Také přestoupení tohoto Božího přikázání nás zbavuje milosti Boží, milosti posvěcující.“ Běda nám, zemřeme-li, oloupení jsouce těžkým hříchem o svatební roucho, o roucho milosti Boží posvěcující. I nás stihne trest hostitelův. Jak nám bude, až nám vytkne Spasitel veřejně naše hříchy před celým světem? Vzpomeňme si, když nám někdo zde na světě veřejně vytkl nějakou naši nepravost, jak nám bylo hrozně. Když o tom někdy vypravujeme, říkáme: „Já studem zrovna hořel, když tak přede všemi přítomnými jsem byl pokárán.“ A jak nám bude, jestliže zemřeme v nemilosti Boží, až Bůh odhalí naše nepravosti celému světu. Celé peklo zahanbení bude už při tom hořeti v naší nešťastné duši a tím už vlastně jsme nastoupili trest za ztrátu roucha svatebního, jehož jsme se tak lehkomyšlně zbavili. A nyní svázání na rukou i nohou, to jest již úplně po smrti těla bezmocni, abychom něco pro svou duši vykonali, budeme uvrženi do onoho žaláře, o kterém Kristus kázal zástupům - do temnosti pekelné.

Lehkomyšlně člověk žije ve hříchu, ba žije se mu snad v něm po otupeném svědomí i pohodlně a příjemně. Ale když se blíží poslední okamžiky, rád by všecko dal mnohý do pořádku, ale bývá často již pozdě. Rozkaz nebeského hostitele zazněl, na rukou i nohou, ochromených nemohoucností tělesnou, svázání, s ústy v posledních okamžicích oněmělými slabostí, bere si Bůh najednou z klece našeho těla naši nesmrtelnou duši, aby ji soudil. Neschováme se v zástupu duší, které září svatostí, jsouce přioděny milostí Boží posvěcující, nevytratíme se vševidoucímu oku Božímu, naopak zdaleka jsme nápadni svou hříchem obtíženou duší.

Chápete, drazí v Kristu, nyní, jak vzácné je to svatební roucho posvěcující milosti Boží, ve které nás oděl náš nebeský Král na křtu sv.? Chápete, proč svatí měli heslem: „Raději umřítí než zhřešiti?“ Chápete jejich tuhý sebezápor, jejich pohrdání přízní světa, chápete jejich

veliké úsilí uchovati si duši bez těžkého hříchu, chápete jejich hrůzu před ztrátou milosti Boží? Chápete mučednictví prvých i pozdějších křesťanů? Život cenili méně než ztrátu lásky Boží. Byli pamětlivi slov Kristových: „Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, ale duše zabíti nemohou. Bojte se však toho, jenž může uvrhnouti duši do pekelného ohně.“

I my, drazí v Kristu, byli jsme od nebeského Krále přioděni rouchem svatebním, i my jsme pozváni na nebeskou hostinu. Dáme se nutit? Promrháme lehkomyšlně svatební roucho? Nikoli! My si to roucho posvěcující milosti Boží uchováme, nebo po jeho ztrátě těžkým hříchem znovu si je lítostí a sv. zpovědí vyprosíme. A rádi jednou uslyšíme velebná slova nebeského Krále: „Pojď sem ke mně a vládni královstvím, ustanoveným tobě od ustanovení světa.“ Amen.

P. JUC. Jan Šanda

NAŠE NEBE

Kázání o svatých českých patronech

Ph a ThDr František Falkenauer

II.

NA SVÁTEK SV. LUDMILY, *kněžny a mučednice.*

Některá místa v naší vlasti jsou českému srdci tak drahá, že vždy k sobě vábí člověka české krve a poctivého českého smýšlení. Jedním z těchto míst je basilika sv. Jiří na pražském Hradě. A co nás tam vábí a volá? Co tam cítíme a vnímáme, že nemůžeme těmto dojmům odolat, ale naopak že si nás podmaňují? Je to tep a život a tajemná náplň našeho národa, jež tam mají svůj trvalý stánek. Nechcete-li věřit těmto slovům, jen si zajděte k sv. Jiří na Hrad a tajemné jeho ovzduší vás přesvědčí! A nemůže být jinak! Vždyť tam odpočívají, uprostřed svého národa, knížata česká Bořivoj a Vratislav, blahoslavená česká princezna

Mlada, a jdete-li po schodech nahoru za hlavní oltář, v postranní kapli na epištolní straně odpočívá babička dědice české země sv. Václava a matka českého lidu sv. Ludmila. Pravda, jsou to jen ostatky, je to prach a popel z těla, ale duše, oslavené duše těch, kteří tu odpočívají, jsou nám tu tak blízko, že s nimi můžeme takřka hovořit a jejich přítomnost jistě poznávat. Zde, u sv. Jiří, jako by se k nám tyto svaté duše přibližovaly co nejvroucněji a nejúžeji. Ano, ovšem, vždyť jsou uprostřed svých, a my patříme jim a oni patří nám. Tajemný život národa se tu krásně projevuje.

Sv. Ludmila je duchovním dítkem sv. Otce Metoděje. Věru, dobrou satbu kladli sv. naši slovanští apoštolové Cyril a Metoděj do naší české půdy. Brzy, velmi brzy vydala tato satba hojnou a krásnou žeň. Český národ se stále víc a více posvěcoval a z tohoto posvěcení vyrostly i nádherné květy svatosti dokonce mučednické, z nichž prvním jest svatá kněžna česká Ludmila.

V době, kdy se provdávala dcera vladyky Slavibora z kmene Pšovanů Ludmila za pražského knížete Bořivoje, nebyla moc pražského knížete tak rozsáhlá. Jen zvolna sjednocovaly se české kmeny v jeden český celek pod vedením knížat pražských, jež k vedení předurčovala ústřední poloha kmene Čechů a pražského hradu, hlavně však to byla pak stránka kulturní, totiž křesťanství, jež pozvedlo pražského knížete na předního knížete země a tím i k úkolu nejvýše šťastnému - k sjednocení českých kmenů více méně na pražském knížeti dosud nezávislých. Musíme říci, že jen díky tomu, že kníže pražský Bořivoj přijal křesťanství, stal se vládcem nad ostatní přednějším a vedoucím, a tím se mohlo položit pevné založení jednoty celého národa. Je to opět jeden z pevných pilířů, na nichž spočívá stavba národa, a za to musí národ vděčit požehnanému vlivu životodárného náboženství křesťanského. Křesťanství věru dalo našemu národu první a nejdůležitější předpoklady k jednotě a k životu vůbec.

Kníže Bořivoj počal vládnout asi r. 870. Oba, kníže i jeho manželka, byli dosud pohany. A křesťan jistě nemůže vidět náhodu v tom, že se Bořivoj setkává na Velehradě, jsa tam pozván knížetem moravským Svatoplukem, s velikým apoštolem slovanským arcibiskupem sv. Metodějem. Arcibiskup se ujal pohanského českého knížete, rozmlouvá s ním o krásách Kristovy víry a brzo je možno, že upřímná a pravdě

otevřená duše Bořivojova může být omyta vodou sv. křtu. Knížeti posloužil arcibiskup Metoděj. Spolu s Bořivojem bylo pokřtěno i jeho 30 vznešených průvodců. Metoděj posílá potom s knížetem do Prahy zbožného kněze Pavla a pak posílá další kněze, aby milost sv. křtu mohla být rozdávána celý Čechám. Je pochopitelné, že blaho, jež sytilo duši kněze, brzo stalo se i radostným majetkem jeho knížecí manželky Ludmily. I sv. Ludmila byla brzo pokřtěna, a to buď knězem Pavlem, nebo snad i samým arcibiskupem Metodějem, který zavítal navštívit českého kněze v Čechách. Rok 874, rok, v němž byl pokřtěn český kníže Bořivoj, stal se požehnaným mezníkem v dějinách národa a šťastným počínem pro celý přemyslovský rod. Nyní již může národ žít, protože má z čeho, protože našel svůj správný a jediný základ - křesťanství, víru Kristovu.

Kněžna Ludmila se nyní stala věrnou služebnicí Boží. Bohatost a sytost víry Kristovy naplňovala a vedla Ludmilu k radostnému a bohatému vlastnímu životu, ale i k apoštolátu mezi svým českým lidem. Křesťanství je náboženstvím sebeposvěcování a činů, a takovým se stal nyní život kněžny Ludmily. Stala se prostě horlivou křesťankou. Rozjímalas o velikosti Kristova utrpení a vzkříšení, sytila se sv. evangeliem a modlitbami, víc a více poznávala krásu lásky k bližnímu a v účinné lásce byla tak horlivou a tak četnými se staly skutky jejího milosrdenství, jež prokazovala chudým, pronásledovaným, nemocným a nešťastným, že všichni se k ní dívali s láskou a největší úctou. Záhy ji počali nazývat matkou chudých, podporou chromých, světlem slepých a pomocnicí vdov a sirotek. Sv. Ludmile se dostalo tolik milosti a pomoci Boží, že jejím vlivem a horlivou činností kněží, jež podporovala, čeští pohané v množství se obraceli ke křesťanství a snažili se napodobovat její obětavý, čistý a vpravdě křesťanský život. Křesťanský život začal si nezadržitelně podmaňovat české duše. Ludmila, kněžna a křesťanka, stala se miláčkem svého lidu. Získala si lásku lidu, ne ovšem proto, že byla kněžnou, ale že byla upřímnou a celou křesťankou. A v tom je její celá velikost, která se projevovala v celém jejím životě a zůstala s ní žít v národě i po její mučednické smrti.

V r. 894 sv. Ludmila ovdověla, vládu nastoupili její synové Svyatopluk a potom Vratislav, a Ludmila se mohla věnovat svým úkolům a pracem ještě horlivěji a vytrvaleji. Později dostalo se jí ještě dalšího

vážného úkolu, být totiž vychovatelkou svého vnuka sv. Václava, syna Vratislava a Drahomíry. I tohoto těžkého úkolu zhostila se tak dobře, že vychovala z Václava světce.

Je bohužel vlastností malých lidí, že je uráží a zlobí velikost druhých. Nebezpečným jest, má-li takový malý člověk i moc. A takovým člověkem byla Drahomíra. R. 920 zemřel její manžel kníže Vratislav, jeho nástupce Václav byl ještě nedospělý, proto vládla zatím Drahomíra. Drahomíra byla sice křesťankou, její pohanské smýšlení a zvyky byly však v její povaze ještě příliš silnými. Nevraživost, závist, podezřívání, tyto nectnosti ovládaly duši Drahomíry i okolí, jímž se obklopila. Hněv Drahomíry směřoval hlavně k veliké duši na knížecím dvoře, k sv. Ludmile. Setkaly se tu malost a velikost, malost s mocí a velikost jen ve smyslu mravním. Sv. Ludmila, která dobře poznala počínání své snachy, klidně ustoupila a usadila se na svém vdovském údělu na hradě Tetíně. Ale i tam pronásledovala Drahomíra Ludmilu a vyslaní vrahové zardousili v noci 15. září r. 921 matku českého národa jejím vlastním závojem. Zloba vrahů si ovšem neuvědomila, že dává národu českému jeden z nejkrásnějších květů, který mohl v Čechách vykvést - kněžnu mučednici Kristovu. Láska českého lidu provázela sv. Ludmilu však i za hrob a s jistotou můžeme říci, že trvá dosud a bude trvat tak dlouho, dokud český národ bude žít.

Co nám říká sv. Ludmila dnes? Svatí jsou totiž živým vzorem a programem vždy.

1. Sv. Ludmila jest ochránkyní našeho českého národa před trůnem Pána našeho Ježíše Krista, neboť není možno, aby zapomínala na svůj národ, z něhož pocházela a k němuž patří provždy. Svůj národ milovala, pracovala pro něj, dávala mu víru Kristovu a tím mu dávala to největší a nejkrásnější, a právě víra Kristova a svatý život z této víry byly příčinou, proč byla lidem milována a zlobou nenáviděna a zavražděna. Kéž její přímluvy v nebi jsou požehnáním pro náš milovaný národ a kéž pro její přímluvy víra její jest a zůstane zdrojem požehnání pro celý náš národ.

2. Jest vzorem matkám - vychovatelkám. Životní směr našeho národa jest určen a veden křesťanstvím. Ale tu je potřebí opravdových křesťanů. Kdo je dá národu, kdo je vychová? Naše české matky podle vzoru sv. Ludmily. Jak veliký a odpovědný úkol je určen matkám! Kéž si naše

české matky uvědomují stále svůj veliký, těžký, odpovědný a požehnaný úkol! Jejich krásným vzorem a jejich pomocnicí v těchto úkolech je sv. Ludmila. Představme si jen, kdyby každá česká matka vychovala národu jednoho světce, jako to vykonala sv. Ludmila! Jak velikým a šlechetným by byl náš národ! A že by to nebylo možné? Je to možné, ale každá česká matka musí být druhou Ludmilou! České matky, vidíte, k čemu jste povolány? Vaše ruce, které hýbají kolébkou, hýbají celým národem. A máte překrásný vzor ve sv. Ludmile. Jděte cestou sv. Ludmily a národ vám bude vděčným a bude vám žehnat.

Ve svých modlitbách obracejme se všichni k matce českého národa, aby náš národ její přímluvou byl silným, dobrým a ctnostným, jak to říká píseň a modlitba k českým patronům:

*Přemilá kněžno vlasti naší milé,
statečná ženo, Boží světice,
jež svého vnuka v ctnosti ušlechtilé
pěstilas něžně, země dědice:
na prosby tvoje kéž se nebe sklání,
by svými dary rod náš blažilo,
mírem i slávou v hojném požehnání,
oroduj za nás, svatá Ludmilo!*

Ano, oroduj za nás, svatá Ludmilo!

Amen.

III.

NA SV. VÁCLAVA, *knížete, mučedníka a dědice České země.*

Český poutník vstupuje do nejctihodnější svatyně českého národa, do chrámu sv. Víta. Sloupy stavby, směle letící do výše, a klenba, vážně a klidně zadržující rozlet sloupů, zachycuje duši i tohoto poutníka. A poutník jde zvolna dál do srdce svatyně, jde po epištolní straně chrámu, a ani neví dobře proč, zastavuje se u nízkých dveří s kruhem a lví hlavou. Něco jej zadržuje, něco slyší, poznává to zřetelně. Je to jedna z nejstarších a obsahově nejbohatších písní českého národa:

*Svatý Václave, vévodo České země,
kníže náš,
pros za nás Boha, Svatého Ducha!
Kriste eleison!*

*Ty jsi dědic České země,
rozpomeň se na své plémě,
nedej zahynouti nám i budoucím,
svatý Václave!
Kriste eleison!*

Přichází ta píseň odněkud z venku, či jen v duši poutníkově znějí její akordy? Nezáleží na tom! Vždyť se poutník přiblížil k hrobu knížete českého národa, který nejen vládl českému národu, ale vládne mu dosud, a bude vládnout stále, dokud český národ bude žít; a náš národ bude žít tak dlouho, dokud bude nad ním vlát korouhev sv. Václava. Již více jak 1000 let panuje sv. Václav nad svým národem. Vstoupil do národa na úsvitu našich dějin, jím vlastně naše dějiny počínají a kolem jeho odkazu se otáčejí. Vstoupil do života národa jako mohutná osobnost, jež celým svým životem, svým velikým příkladem mravním a svou zbožností je jedním z nejzářivějších světél našich dějin. Je to světlá postava knížete, křesťana, světce a mučedníka, jenž vládl svému národu jen nedlouho, ale zůstal mu oporou, útěchou a symbolem, zářivým světlem i slávou navždy.

Sv. Václav žil krátce a vládl ve svém pozemském životě velmi krátce. A přes to, že to bylo tak málo, vykonal tak mnoho, že jiným a slavným by bylo k tomu potřebí celých desítek let, musíme však dokonce říci, že jeho svatý život se vlastně neukončil, ale světec a kníže vládl a vládne i z věčnosti svému národu dál. Čím se to mohlo státi? Byl to světec, jehož nejpevnějším základem byl Bůh, a sv. Václav spolutvořil ve svém národě dílo Boží. Jen proto dílo i jeho tvůrce přetrvali věky a přetrvají další věky. Dílo sv. Václava nabylo již za života světce světového významu právě silou světce křesťanského názoru a života, kníže - křesťan způsobil, že jeho národ byl uznáván a počítalo se s ním.

Sv. Václav se narodil asi r. 908 jako syn údělného knížete Vratislava a jeho manželky Drahomíry. Otec Vratislav se stal r. 916 českým kní-

žetem a Václav se tím stal korunním princem. A bylo jistě dílem prozřetelnosti Boží, že výchova korunního prince byla svěřena jeho svaté babičce Ludmile. Pod jejím vedením a v ohni její víry a lásky vyrůstá Václav v celého křesťana, jemuž mohou být potom svěřeny i nejtěžší úkoly a osud celého národa. Ludmila pěstuje v mladičké duši princově lásku k Bohu a lásku k českému národu. Babička vodí Václava mezi svůj český lid, aby přímo poznal jeho život, jeho poměry, jeho bědy, starosti i radosti a plně se vmýšlel do jeho osudů, jež má potom sám utvářet. Jako budoucí kníže musil však získat i knižní vzdělání. Proto jej posílá sv. Ludmila do Budče, k chrámům sv. Petra a Panny Marie, do společnosti vzdělaných kněží, kde se nadání princovo podivuhodně rozvinulo. Učil se knihám latinským, a naučil se jim tak dobře, že rozuměl knihám latinským, slovanským a řeckým jako biskup nebo kněz a „pročítal je veskrz bez úhony“, jak praví stará legenda. Sv. Václav dosáhl na svou dobu vzdělání zcela mimořádně velikého.

Při nastolení na přemyslovský kamenný stolec na nádvoří pražského hradu bylo Václavovi sotva 13 let. Než dospěl, vládla místo něho matka jeho, Drahomíra. Veřejné poměry vnější i vnitřní byly velmi neklidné, jak to dosvědčují vraždy, spáchané na jednotlivcích i celých rodech, vpády cizích vojsk do země, boje mezi jednotlivými kmeny, na povrchu dvojí liturgie, slovanská a latinská, vespod však dosud bující pohanství. V této době je umučena i babička Václavova sv. Ludmila. Konečně ujímá se vlády v zemi mladičkový, sotva 14letý, nejspíše r. 922, kníže Václav, jenž „syny sváru“ ode dvora, případně i ze země vypudil a tím „zuřivé různice“ utišil. Ač mladičkový, dovedl dáti národu svému takovou mravní a politickou linii, že na ní mohl národ stavět po celá další staletí. Politika sv. Václava dá se zahrnout do tří složek, jež však dohromady tvoří jeden celek:

1. Sv. Václav chtěl sjednotit svůj národ v jeden pevný celek, který by mohl odolávat všem nebezpečím, jež hrozila z venku i zevnitř. Tuto sjednocovací snahu Václavovu dobře ilustruje i boj s vévodou zlickým Radslavem, v němž sv. Václav ukázal svou skvělou bojovou odvahou, ale i lásku ke svému lidu, za nějž chce bojovat sám a sám se vydat do nebezpečí.

2. Svůj sjednocený národ chce sv. Václav posvětit, dát mu pevný mravní řád, z něhož by potom mohl žít a na něm stavět celý svůj život.

Chce svůj národ proto učinit upřímně a cele křesťanským. Zde je Václav přehorlivým, snad jako by tušil, že nemá mnoho času nazbyt. Bořil šibenice, jichž se příliš mnoho užívalo, rušil mučidla a žaláře, vyhýbal se hrdelním soudům, tuláky, pijany a nepořádné lidi trestal však mrskáním. Bořil pohanské chrámy a háje, a po všech hradech stavěl křesťanské chrámy. Pověst o křesťanském panovníkovi a jeho náboženské horlivosti se brzo roznesla do sousedních zemí, takže se brzo začali hrnout do Čech kněží a klerici, kteří s sebou přinášeli knihy a ostatky svatých, kníže je pak radostně přijímal jako šířitele pravého náboženství a křesťanské kultury. Bohoslužby počaly se konat po celé zemi každodenně, tak jako u jiných kulturních národů.

Kníže byl v konání křesťanských skutků lásky horlivým a vzorným příkladem svému lidu. Jedna z nejkrásnějších legend o sv. Václavovi je ona, v níž se vypravuje, jak kteréśi mrazivé noci nesli sv. Václav a jeho věrný sluha Podiven na zádech a v sněhových závějích do chudé chatrče dary a živobytí. Kníže šel vpředu a Podiven za ním. Podiven však naříkal na zimu a stěžoval si, že ho hlavně nohy zebou. Kníže se k němu obrátil s výzvou, aby vždycky stoupl do jeho šlépějí. Jakmile to Podiven učinil, ihned pocítil teplo nejen v nohou, ale v celém těle. Někdy prý Podiven našel ve šlépějích knížete i stopy krve z jeho zraněných nohou.

3. Za třetí úkol vytkl si sv. Václav zajistit a zabezpečit svůj národ před nepřízní zvenčí. Proto žil sv. Václav rád ve svazku s říší římskou, do níž se český národ zapojil již za knížete Svyatopluka r. 895. Národ tím získal mezinárodní uznání a respektování územní celistvosti a samostatnosti.

Národ pod vládou Václavovou mohutněl a ve světě nabýval na vážnosti. A přes to našli se v národě lidé, kteří nevražili na svého knížete. Václav byl sice v cizině ctěn a vážen, doma však našel i nelásku a odpor. Důvody toho dobře vypravuje legenda, jež vypravuje, že velmožům českým se nelíbila Václavova vláda, protože Václav byl příliš zbožný, mnoho prodléval ve společnosti kněží, čítal v knihách a modlíval se v kostelích. Chtěli mít knížete brozného nepříteli, žijícího ve společnosti bujných dvořanů, pořádajícího hlučné hody a hostiny. Počali Václavovi vytýkat jeho vládu jako převrácenou a mnišskou, vytýkali mu jeho štedrost a mírnost. A k těmto podvratným živlům v národě

přidal se i mladší bratr Václavův Boleslav. Boleslav zve svého bratra na svůj hrad Starou Boleslav, kde v pondělí 28. září r. 929 v časných ranních hodinách, když se sv. Václav ubíral k modlitbám do chrámu Páně, se svými spoluspiklenci napadl svého bratra a u dveří chrámových ubil. Bratrovražda v knížecí rodině! Událost s Kainem a Abelem se opakovala na české půdě. Nevěděl ovšem Boleslav, že nevinně prolitá krev bratrova stane se nesmírným požehnáním pro celý národ. Zbožný, křesťanský, pokorný, ale při tom a právě proto statečný, silný a pevný život Václavův nelíbil se skupině odbojných velmožů. Václav žil mravně příliš vysoko a proto se stal nepohodlným malým povahám. Václav podlehl, nemohla však podlehnout síla myšlenky, jíž sloužil. Sloužil křesťanským ideálům, jež musily přece jen zvítězit v národě, který se stal svatováclavským. Proto Václav zůstal provždy knížetem, vévodou České země. „Krev mučedníků je semenem křesťanů“, praví před 17s tylety křesťanský apologeta Tertullian. Krev Václavova stala se vydatným semenem života a víry českého národa, že nemohlo snad být semene vznešenějšího, blahodárnějšího a požehnanějšího.

Sv. Václav promlouval k svému národu po všechna staletí a promlouvá k němu dodnes. O sv. Václava se národ opíral v dobách dobrých a zvláště v dobách zlých. Idea sv. Václava zůstává stále v platnosti, po 1000 letech je právě tak živá jako na počátku. Praví-li básník Neruda sebevědomě:

*Vzhůru již hlavu, národe,
k nebi své zdvihni oči:
Viz, jsou tam i malé hvězdičky,
kol nichž se velké točí.*

*Jde to, ach jde: Jen každý hled
k vlastnímu dobře jádru:
bude-li každý z nás z křemene,
je celý národ z kvádrů.*

Básník má pravdu, toto má být takovou naší ušlechtilou snahou, ale neřekl, jak se každý z nás stane jako by byl z křemene. Ano, český národe, k nebi své zvedni oči, k svému českému nebi, k nebeskému českému dvorstvu krásnému, v němž jest jako nejpřednější Kníže tvůj, a tento Kníže ti ukazuje, jak se každý stane jako křemenem. Tvůj Kníže byl celým křesťanem, proto mohl položit svému národu základ z kvádrů, z kvádrů mravní síly a mravní velikosti. Mravní síla a mravní růst je

posláním naším, posláním to velikým a zodpovědným. Toto posláni nám ukládá kníže náš sv. Václav.

Mladičký, a přece se tak hluboko vtiskl do života národa. Věděl totiž dobře, že jeho povinností jako panovníka, a hlavně jako křesťana, je dát národu svému ze svých schopností a sil to nejlepší. Nehledal sebe, ale blaho svého lidu. Proto mohl svému lidu dát ze své veliké křesťanské duše plnou a vrchovatou míru životních darů. Žil v době, kdy se rozhodovalo o celé budoucnosti českého národa. My žijeme rovněž v rozhodné a nejvýše zodpovědné době. Ani my nesmíme být malými! Zavazuje nás veliký náš Kníže! Dejme proto svému národu podle vzoru sv. Václava své nejlepší city, přání, síly a skutky! Jděme cestou sv. Václava! A k těmto úmyslům, abychom totiž sjednocovali, posvěcovali a zabezpečovali svůj národ, vzývejme často pomoc sv. Václava, jenž shlíží k nám s nebeských výšin! Naše prosby a naše přání krásně vyjadřují slova písně, jež se přecho často ozývá pod klenbami našich chrámů:

*Kníže náš, shlédni k nám,
zahynouti nedej nám,
chraň nám v míru zem i víru,
svatý Václave!*

*Tisíc let jsi chránil národ svůj,
prosíme i dál ho opatruj,
víře své i vlasti věrný lid
ať je šťasten, ať má klid!*

Amen.

IV.

SV. KOSMY A DAMIÁNA

Cílem člověka jest účast na věčném životě v Bohu. Všichni, kdo dosáhnou tohoto života, budou žasnout, jak veliká a jak pestrá je tato rodina Boží. Budou tu členové všech národů světa, všech dob, přerůzných povolání a věku, pestrá to směs s jedním úmyslem: velebení slávy Boží. Bude to jako rozkvetlá jarní louka, na níž tisíce různých květů, obrácených ke slunci, oslavuje velikost Tvůrce a Dárce života. Tato pestrost a jednota se křesťanům naznačuje při každé mši svaté. Před proměňováním připomíná se nám naše společenství s těmi, kteří již žijí v nebi ve společenství s Bohem. Připomíná se první mezi všemi lidmi, neposkvrněná Panna a Matka Boží Maria, z níž bylo vzato obětní

tělo Pána Ježíše Krista, připomíná se 12 apoštolů, kteří byli účastni pozemského života Páně i ustanovení ustavičné Oběti Nového zákona, za vzory kladou se nám jména 12 mučedníků, kteří napodobili Oběť Kristovu prolitím vlastní své krve. Je tu 5 mučedníků-papežů, biskup Cyprián, jáhen Vavřinec, učitel Chrysogonus, vysocí císařští úředníci Jan a Pavel, a dva lékaři Kosma a Damian. A tyto dva svatí lékaři jsou od nejstarších dob uctíváni v našem národě s vroucí a něžnou úctou, jsou vzýváni jako ochránci českého lidu a jsou jim stavěny první chrámy na české půdě. Byli to východní světci, tam jim byla již ve 4. stol. vzdávána největší úcta a jejich chrám v Cyru v Syrii byl cílem přčetných poutníků, kteří si vyprošovali od svatých lékařů-mučedníků své zdraví. Úctu k těmto sv. lékařům přinesli k našemu národu sv. apoštolové Cyril a Metoděj. Není ani divu, že se u nás rychle ujala a v národě zakořenila, protože oba sv. mučedníci jsou vzorem převzácným a líbezným.

Oba sv. bratři Kosmas a Damian se narodili v Arabii, mládí však prožili v Syrii. Měli ještě 3 bratry, a všech těchto 5 dětí bylo vychováno zbožnou matkou Theodorou ve víře Kristově. Stali se křesťany smýšlením i celým svým životem. Pro svou víru dovedli přinést později i nejvyšší oběť - svůj život.

Bylo to za římského císaře Diokleciána. Opět vzplanulo zuřivé a snad jedno z nejhorších pronásledování křesťanů. Před římského správce v Kilikii v městě Aegei Lysiáše byli postaveni i dva lékaři, Kosmas a Damian. Proč? Co udělali? Proč mají být souzeni? Slova Lysiášova i odpovědi obou lékařů ukazují dobře, proč jsou postaveni před soud.

„Narodili jsme se v Arabii; já se jmenuji Kosmas, tento jest můj bratr Damian. Máme pak ještě tři bratry. Jsme lékaři a křesťané.“

Lysiáš dal také přivést ostatní tři bratry a pak všem pěti řekl:

„Zapřete Krista a dobrovolně obětujte našim nesmrtelným bohům, jinak budete přinuceni k tomu mučení.“ Oba bratři však s důrazem odpověděli:

„Nebudeme obětovati bohům lichým, protože jsme křesťané a protože se klaníme jedinému pravému Bohu. Muk tvých se nehrozíme!“

Proč tedy byli souzeni? Protože byli křesťany. To byl jejich „zločin“, a pro tento „zločin“ byli i umučeni. Tento jejich „zločin“ je však pro vždy, pro čas i pro věčnost, jejich slávou.

Sv. Kosmas a Damian byli dovednými lékaři. Žijíce v Aegei v Kilkii, kde již hlásal evangelium sv. apoštol Pavel, činili všem lidem dobře, křesťanům i pohanům, věřícím i nevěřícím. Léčili neduhy těla, pomáhali však též odstraňovat nemoci a nedostatky duše. Jsouce voláni k nemocným, modlívali se. Byli dovednými lékaři a proto byli hojně nemocnými vyhledáváni. Dovedli však vždy s lékem pro tělo podat i blahou nauku Kristovu. Křesťany povzbuzovali k pevné víře a důvěře v Pána Boha, pohanské pacienty vhodným slovem hleděli přivést ke Kristu Pánu a k Jeho sladkému životodárnému evangeliu. Za své lékařské služby pak nežádali obyčejně žádnou odměnu; byli opravdovými šlechetnými lidumily, takže lid je nazýval anargyry, t. j. muži peněz nepřijímajícími. Lidé viděli, že slouží Kristu Pánu a bližním z plného přesvědčení a z hluboké živé víry, kterou také všude, kde mohli, šířili. Oba svatí bratři si získali velikou úctu a vážnost u křesťanů i u pohanů. Proto též jejich apoštolská činnost byla velmi úspěšná. Všude získávali přecetné pohany víře Kristově, zvláště když i jejich lékařská praxe byla provázena úspěchy, ba divy. Čím větší však byly úspěchy jejich lékařské činnosti a čím požehnaněji rostl jejich apoštolátem a zásluhami počet věřících křesťanů, tím větší začala být nenávist a zášť pohanských modloslužebných kněží, zaklínačů nemocí a prodavačů pověrečných prostředků proti chorobám. Všichni tito počali si ztěžovat u pohanských úřadů, že lékaři Kosmas a Damian jim působí velikou škodu, že všecken lid je těmto lékařům nakloněn, že přijímá jejich křesťanskou víru, že proto oltáře nesmrtelných římských bohů pustnou a chrámy římských bohů jsou prázdné. Pohanští kněží využili Dioklecianových nařízení a oba křesťanští lékaři byli postaveni před soud. Před soudem si počínali jako praví a celí křesťané. Odmítli klánět se bezduchým prázdným modlům a statečně a neohroženě vyznali svou křesťanskou víru, ač dobře věděli, co je za to čeká. Na utrpení pro Krista nečekali dlouho. Lysiáš rozhněván, že oba lékaři i jejich 3 bratři odmítají úctu římským bohům, poručil všechny natáhnout na skřipce a mučiti. Svatí mužové však v bolestech a trápení volali:

„Nedbáme těchto bolestí, neboť snášíme je ve jménu Ježíšovu. Mášli pohotově muky bolestnější, vyzkoušej je také na nás, a poznáš, že nám neuškodí, neboť s námi je Kristus.“

Rozhněvaný vladař poručil hodit tyto zmučené muže do moře, aby

se utopili. Oni však po cestě opět vyznávali víru v Boha svého: „Hospodine, pro jméno tvé nebudeme se báti, protože ty jsi s námi“. A Bůh ukázal jim i mučitelům, že je skutečně s nimi. Když byli svatí bratři svázáni a hození do moře, sama se rozvázala jejich pouta a všech pět bylo bez pohromy vlnami vyneseno na břeh. A tu si počínal pověřený pohan Lysiáš právě tak, jako židé, kteří viděli zázraky našeho Spasitele. Židé tvrdili, že Pán Ježíš koná zázraky ve jménu zlého ducha, kouzel a Belzebuba, a Lysiáš pokládá Kosmu a Damiana též za kouzelníky; domnívá se, že byli zachráněni z moře pomocí svých kouzel. Proto se chce s nimi ihned spojit, chce, aby i jej naučili podobná kouzla, slibuje jim všechno možné, jen aby získal znalost jejich umění. Bratři však odpovídají:

„O kouzlech nevíme nic, neboť jsme křesťané. Spolčí se s námi ve jménu Ježíše Krista a poznáš jeho všemohoucnost.“ Jak velicí to byli lidé, kteří v každém okamžiku, i v mučení, myslí jen na Pána a jen o Pánu mluví! Lysiáš ovšem slova lékařů pokládá za rouhání proti svým bohům. Dává proto oba bratry zavřít do vězení. Druhého dne je opět vyvádí, přemlouvá k odpadu od Krista a ke klanění se římským bohům, ovšem jeho námaha je marná. Dává proto zapálit hranici a do hořícího ohně uvrhnout oba bratry. Ale právě tak, jak jim neuškodilo moře, tak jim ani neuškodil oheň. Oba lékaři zůstali bez pohromy.

„Jste mocní kouzelníci,“ volá vladař, „a nepřestanu vás mučiti, dokud se nepodrobíte vůli císařů a nebudete obětovati bohům.“

„Králem a Pánem naším je Kristus, Syn Boží,“ odpovídají bratři.

Tu rozkázal vladař Kosmu a Damiana pověsit na kříž a ostatní jejich bratry přivést z vězení, aby alespoň tito se odvrátili od Krista, vidouce muka a smrt svých dvou bratří-lékařů. Na lékaře, pověšené na kříže, byly házeny kameny, stříleli do nich šípy, ale všechno se od nich odráželo, aniž uškodilo mučedníkům. Zoufalý vladař konečně poručil, aby všech 5 bratrů bylo sřáto. Stalo se to roku 303 v Aegei. Těla mučedníku byla pak přenesena do Cyru v Syrii, kde byl později nad jejich hrobem postaven nádherný chrám. Svatí mučedníci-lékaři činili i po smrti množství divů a zázraků, takže se stali předmětem mimořádně veliké úcty ve východní církvi, odkudž jejich úcta přešla i na západ. Sv. Cyrilem a Metodějem byla přinesena i do našich zemí.

Jistě můžeme počítat s tím, že sv. Cyril a Metoděj ve svých kázáních

mluvívali o obou bratřích Kosmovi a Damianovi, že podávali českému lidu jejich život, jejich živé křesťanství kladli za vzor, jejich pevnost ve víře a jejich hrdinné mučednictví bylo povzbuzením, jak si mají i čeští lidé počínat ve vyznávání víry. A tím jsou oba mučedníci-lékaři vzorem i nám. Jsme povinni své víře, víře to Kristově, abychom ji vždy a všude vyznávali hrdě a statečně. Nebudme maličkými křesťanečky, kteří svou víru mají jen v srdci! Budme celými křesťany, kteří za svou vírou stojí pevně a cele, kteří svou víru dovedou obhájit, dovedou ji vysoko vztyčit, aby každý věděl, že má co dělat s opravdovým křesťanem, a ne se zakrslým obojetníkem. „Vím, komu jsem uvěřil“, píše sv. Apoštol. My víme, komu jsme uvěřili! Uvěřili jsme Ježíši Kristu, a proto za svou vírou vždy a všude stojíme jako oba svatí lékaři. Jdeme na př. kolem kostela. Pozdravme tam přítomného svého Pána Ježíše, a nedívejme se, zda nás někdo vidí a co si o nás pomyslí! Zvedneme klobouk, udělejme kříž! Právě ať nás vidí druzí, ať vidí, že jsme křesťany a ne hniličkami! A takových možností, jak vyznat svou víru, je tolik a tolik. Budme následovníky velikých vzorů Kosmy a Damiana! Budme apoštoly své víry! Sv. Kosma a Damian apoštolovali, roznášeli a rozdávali Krista do lidských srdcí. Tím konali to největší a nejzáslušnější, co vůbec člověk může vykonat. Právil kdysi Hospodin ke Kainovi: „Kde je tvůj bratr Abel?“ Odpověděl: „Nevím. Jsem já strážcem svého bratra?“ Lhal a podváděl Kain! Ano, jsme všichni strážci svých bratrů a sester! Budeme jednou přísně zodpovídat za to, zda jsme svým bratrům a sestrám podali to, co jsme jim byli povinni podat anebo co jsme jim mohli podat. Můžeme a jsme povinni jim podávat pravdu Kristovu. Bratři a sestry moje, sv. Kosmas a Damián jsou vzory nám všem, abychom nevynechali žádné příležitosti, kdy můžeme Krista dávat do lidských srdcí! Budme apoštoly víry Kristovy, jako byli oni sv. mučedníci-lékaři, kteří proto i život svůj položili. Sv. Kosmas a Damian byli vzory Čechům nejstarším, nechť jsou vzory i nám!

Kosmas a Damian byli lékaři. Léčili však nejen tělo, ale i duši. I my často přistupujeme k těm, kteří jsou nemocni tělesně, a často při tom jsou i nemocni duchovně. Mnohdy k nemocným nemůže přijít kněz. Vykonejte zde svou velikou povinnost! Upozorněte nemocného na svátost, kterou Církev svatá dává *právě jen nemocným!* Pomůžete nemocnému velmi mnoho. Ukažte těm nemocným, že je to jen pověra, a to ne-

smyslná pověra, že když k nemocnému přijde kněz, že nemocný už musí zemřít. Opak je pravdou! Nemocný dostane tolik posily pro duši i tělo, že snáze a klidněji přemáhá nemoc, že právě svátost nemocných, jak se jinak říká svátost posledního pomazání, přispívá k uzdravení nemocného. Sv. apoštol Jakub přece neříká, že nemocný, který přijme tuto svátost, zemře, ale naopak: modlitba víry *u z d r a v í nemocného, ulehčí mu Pán*, a má-li hříchy na sobě, budou mu odpuštěny. Bratři a sestry, pomáhejte nemocným, zachraňujte jejich duše i tělo, vyvracejte nesmyslné pověry, které snad sám ďábel nakupil kolem této svátosti! I tím budete kráčet ve stopách sv. mučedníků-lékařů Kosmy a Damiana.

Sv. Kosmas a Damian byli vzory starým Čechům, kéž jsou vzory i nám! Kéž na jejich přímluvu jako ochránců našich v nebi roste a sílí naše sv. víra, která byla a jest i jejich vírou. Amen.

PŘÍKLADY

Zedník.

Šlechtična, která ztratila ve válce otce i matku, žila na rodném zámku a ve své povýšenosti přehlížela všechny lidi. Jednoho dne k ní přiběhla prostá dcerka zedníka a praví: „Můj otec umírá. Máte k němu hned přijít.“ Ale šlechtična nešla. „Co by mi mohl chtít ten nádeník?“ ptala se sama sebe. Ale za několik hodin přiběhlo děvče po druhé se vzkazem, že tatínek již ztrácí vědomí a že jí chce vyzraditi, kam zazdíl všechno zlato a klenoty za poslední války. Teď ovšem šlechtična pospíchala - ale přišla již k mrtvému zedníkovi, jehož ústa byla zamčena smrtí. Dala potom kopat po celém zámku, poklad však nenalezla. Pyšná nafoukanost se jí nevyplatila.

Dobré svědomí - nejlepší poduška.

Historie nám zaznamenává, že na př. králové perští, aby pokojně spali, si dávali na noc pod hlavu t. zv. královskou podušku, to je polštář naplněný alespoň 50 tisíci talenty zlata. Jiní monarchové, na př. císař Kaligula a král Mithridates, se nespokojili s osobní stráží před ložnicí, ale umisťovali do předsíně svých ložnic ještě divoké šelmy, které měly zabrániti každému přístupu k jejich loži. Jistý bojovník jménem Arte-

mon si kladl před spánkem nad hlavu velký štít, který jej měl ochránit před zraněním, kdyby se sesul strop... A přece je velikou otázkou, zda tito mužové měli skutečně pokojný spánek. Nejlepší prostředek je dobré svědomí, jak říká naše staré přísloví: Dobré svědomí - nejlepší poduška.

Hlas svědomí.

V opuštěném mlýně zavraždili k ránu dva tuláci mlýnáře a když po-
brali, co se dalo, opouštějí místo zločinu. „Po něm ani kohout neza-
zpívá,“ řekli si, ale jako z udělání zakokrhal kohout tak silně, že to
s nimi až trhlo. - Marné bylo pátrání bezpečnostních orgánů, po vrazích
jako když se slehne zem. A přece! Po čase oba přenocovali v hostinci
a když ráno zakokrhal kohout, oba jako by střelil byli hned vzhůru.
„Kdybych měl toho kohouta zde, krkem bych mu zakroutil,“ ulevil si
jeden. A druhý dodal: „Od té doby, co jsme oddělali toho mlýnáře,
nemohu kohouta slyšet.“ Tento rozhovor vyslechl i hostinský, který
spal za prkennou zdí vedle, ráno upozornil bezpečnost na tyto vrahy
a tak svědomí odhalilo pachatele.

Michelangelo.

Slavný malíř a sochař Michelangelo byl přímo zahrnut závistí ostat-
ních umělců, když přišel r. 1564 do Florencie. Jejich nepřátelství šlo
tak daleko, že proti Michelangelovi si vymýšleli různé pomluvy, aby
jej ve městě znemožnili. Aby si Michelangelo zachoval své dobré jméno
umělce, vytvořil sochu boha Baccha, své jméno skryl na podstavci so-
chy, urazil soše ruku, počernil mourem a zakopal na poli, o němž vě-
děl, že se stane brzy staveništěm. Když se počali kopati základy pro
dům, přišli skutečně na sochu, kterou pokládali za staré dílo, obdivo-
vali její krásu, jen Michelangelo viděl na soše plno chyb a nedostatků.
Až teprve tehdy, když umělci proti mínění Michelangelovu prohlásili,
že je to nejlepší dílo umělecké, odhalil se sochař jako tvůrce díla, dal při-
nésti useknutou ruku a ukázal i skrytý podpis. - Tak byla potrestána
závist a nepřejícnost.

HOMILETICKÁ PŘÍLOHA

Číslo 10

Duchovního pastýře

KŘESŤANSTVÍ - NÁBOŽENSTVÍ POKOJE A MÍRU

Kázání o míru.

„Na zemi pokoj lidem dobré vůle.“
(Luk. 2, 14.)

Žijeme v době usilovné snahy všech lidí dobré vůle o lepší a šťastnější budoucnost, o vybudování, pokud to člověku možno, ráje zde na zemi. S touto snahou jest spojeno ušlechtilé snažení po zachování trvalého pokoje a míru, neboť lidstvo, prožívší dvě strašlivé světové války, sdostatek poznalo, že válka jest nejstrašlivější metlou lidstva, znamenající jen spoušť a zkázu, mír pak největším jeho dobrodiním, znamenajícím blaho, pokrok a štěstí. Proto byla utvořena Světová rada míru, proto u všech mírumilovných národů tvoří se výbory obránců míru, jichž úkolem jest sdružovati všechny lidi dobré vůle v jeden mohutný šik obránců a bojovníků za mír, tento nejdrahocennější poklad lidstva a záruku to uskutečnění jeho snah po lepší a šťastnější budoucnosti. A v prvních řadách těchto obránců a bojovníků za mír musíme státi my, katoličtí křesťané, neboť nám tak velí naše svaté náboženství, jež jest náboženstvím pokoje a míru, neboť Zakladatel jeho, náš Božský Spasitel a Vykupitel Ježíš Kristus jest vpravdě Knížetem pokoje a míru. Nejen hlásá pokoj a mír, ale dává nám pevný podklad k budování míru a pokoje, neboť svou milostí nám zajišťuje vnitřní pokoj a mír a učí nás, jak třeba mír budovati.

1. Jest Knížetem pokoje a míru. Jako takový již ve Starém Zákoně jest předpověděn: „Dítě narodí se nám a syn bude nám dán, vladařství na rameni bude míti a nazýván bude: Zázračný, rádce, Bůh silný, otec na budoucí věky, Kníže pokoje. Vladařství jeho vzroste a pokoji nebude konec.“ (Isaiáš 9, 6, 7.) A tentýž prorok nám líčí krásným způ-

sobem tento mír založený na spravedlnosti a lásce: „Porovnávat bude národy, rozsuzovat četné kmeny, že zkusí v radlice své meče a svá kopí v srpy ženců“ (Isaiáš 2, 4), takže, jak praví dále týž prorok: „nezdvihna meč kmen proti kmeni, aniž se budou cvičit k boji“ (l. c.). Mír tento, podle slov Isaiášových (11, 6), bude tak dokonalý, že: „bydleti bude vlk s beránkem a rys s kozlátkem bude ležeti; tele a lev a ovce budou spolu se živit a malé dítě bude je poháněti“.

Když pak se naplnila doba a tento Kníže pokoje a míru se narodil, jeho příchod nad nivami betlemskými radostným zpěvem ohlašovali andělé: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle.“ A Božský Spasitel celým svým učením dokazuje, že jest skutečným Knížetem pokoje a míru. Tak již na počátku svého veřejného vystoupení, ve své slavné řeči na hoře Blahoslavenství, dobrořečí těm, kdož milují pokoj a mír: „Blahoslavení pokojní, neboť oni budou zváni syny Božími.“ (Mat. 5, 9.) Když rozesílá své apoštoly po prvé, posílá je jako hlasatele pokoje a míru a poroučí jim: „Do kterého domu vejdete, nejdříve řekněte: Pokoj domu tomuto!“ (Luk. 10, 5.) O pokoji a míru mluví Božský Spasitel, když po poslední večeři se loučí se svými apoštoly před svým bolestným utrpením: „Zanechávám pokoj, pokoj svůj dávám vám.“ - Kdykoliv pak se zjevuje svým apoštolům a učedníkům po svém slavném zmrtvýchvstání, vždy zdraví je slovy: „Pokoj vám!“

Že Božský Spasitel to upřímně myslel s tímto pokojem a mírem, nejlépe poznáváme z toho, že klade pevné základy k vybudování a zabezpečení trvalého míru mezi národy. Jako vševědoucí Bůh dobře ví, že nejpevnějším základním kamenem pravého míru jest láska k člověku vyvěrající z čisté lásky k Bohu. Proto buduje své království pokoje a míru a spravedlnosti na dvou stěžejních přikázáních, a to na přikázáních lásky k Bohu a bližnímu. Tak v evangeliu sv. Matouše (22, 37-39) odpovídá na otázku zákoníkovu: „Které jest největší přikázání v Zákoně?... Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí. Druhé pak je podobné tomuto: Miluj svého bližního jako sám sebe.“ Z těchto slov Božského Spasitele poznáváme stejnou důležitost a závaznost obou těchto přikázání. Abychom pak ani v nejmenším nebyli na pochybách, kdo jest naším bližním, vysvětluje to v krásném a nezapomenutelném podobenství o milosrdném Samaritánovi, v němž vyvrací falešné a bludné učení farizeů a zákoníků

o tom, kdo jest naším bližním. Z tohoto podobenství poznáváme, že naším bližním nejsou toliko naši rodiče, příbuzní a přátelé, členové jednoho a téhož národa, nýbrž všichni lidé bez rozdílu národnosti, ras a náboženství, dokonce i naši nepřátelé. Že tomu skutečně tak, poznáváme i z jiných slov Božského Spasitele, jimiž nás nabádá ke smířlivosti, k odpuštění, ano dokonce i k modlitbě a skutkům milosrdenství vůči našim nepřátelům. Již ve zmíněné památné své řeči na hoře Blahoslavenství nás učí: „Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují.“ (Mat. 5, 44.) - Jindy opět na otázku Petrovu: „Kolikrát mám odpustit bratru svému... nanejvýš sedmkrát?“ - odpovídá: „Nepravím ti nanejvýš sedmkrát, ale sedmdesátsedmkrát.“ (Mat. 18, 21, 22.) Těmito slovy nám chtěl říci, že máme vždy odpouštět!

A čemu nás učí Božský Spasitel svými slovy, tomu nás, jako učitel nejlepší a nejdokonalejší, učí i svým vlastním příkladem. Vzpomeňme jen kající hříšnice, kajícího Petra po jeho zapření. Uzdravuje ucho Malcha, který přišel s ostatními, aby zajal Božského Spasitele. Nejkrásnější příklad lásky k nepřátelům nám však dává v hodině své nejobolestnější smrti, když se s kříže modlí za své nepřátele: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí!“ (Luk. 23, 34.)

Božský Spasitel dobře ví, že zárukou trvalého pokoje a míru jest jednota, proto za tuto jednotu prosí svého Otce nebeského ve své památné velekněžské modlitbě po poslední večeři: „Otče svatý, zachovej je v mém jménu, které jsi mi dal, aby byli jedno jako my... Prosím však nejen za tyto, nýbrž také za ty, kteří skrze slovo jejich uvěří ve mne, aby všichni jedno byli.“ (Jan 17, 11, 20, 21.)

Zdůrazňuje závažnost Desatera a z něho zvláště ta přikázání, která zvláště přispívají k udržení pokoje: „Nezabiješ, nepokradeš, nebudeš křivě přísahati.“ - Varuje nás před touhou po statcích tohoto světa, po přílišné snaze po bohatství, před sobeckostí, lakotou, neboť dobře ví, že tyto bývají příčinou závisti a nepřátelství, že tyto dovedou vtisknouti do rukou smrtící zbraň. Proto odsuzuje příkrými slovy bohatce a lakomce v evangeliu. Vždyť samy dějiny nám dosvědčují, že hlavní příčinou všech válek byla vždy touha po nadvládě, po bohatství, po statcích tohoto světa. Proto se také ve všech dobách setkáváme s varovnými hlasy před nezkrotnou touhou po statcích tohoto světa. Tak již římský básník Horác nás varuje slovy: „Za rostoucím bohatstvím

jde vzápětí také větší starost a hlad a touha po bohatství ještě větším!“ – Veliký učitel církevní sv. Tomáš nás učí: „Touha po zisku nezná hranic, nýbrž směřuje do nekonečna.“ Katolický národohospodář prof. Horvath ve své knize „Vlastnické právo“ nazývá tuto touhu přímo moderním loupežnictvím a praví: „Staří loupežníci byli lidštější, protože chtěli mít jen statky svých bližních. Moderní loupežnictví však chce lidskou sílu a lidský život, aby z nich dělalo peníze.“ Proto Božský Spasitel v oné slavné horské řeči volá: „Hleďte tedy především království Boží a spravedlnost jeho,“ neboť tato spravedlnost jest právě tak jako láska, z níž vyvěrá, základem trvalého, oblažujícího míru a pokoje.

Tohoto vznešeného příkladu následují jako hlasatelé pokoje a míru jeho apoštolové, jak svědčí jejich listy, začínající přáním pokoje a milosti a jich rozhojněním. Tak sv. Petr začíná své listy slovy: „Nechť je vám rozhojněna milost a pokoj.“ Sv. Pavel pak začíná své listy slovy: „Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a od Pána Ježíše Krista.“

Nositelkou myšlenky pokoje a míru jest i Církev svatá, jak nejkrásnějším způsobem dosvědčuje sama nejsvětější oběť mše sv., v níž kněz několikrát vyslovuje touhu Církve po míru a za tento prosí ve svých modlitbách. Svědkem této touhy jsou i prosby, vložené do litaní ke všem svatým: „Od moru, hladu a války vysvobod' nás, Pane!“ a do litaní loretánských: „Královno míru, oroduj za nás!“

Leč nestačí se za mír jen modliti, jest třeba o mír usilovati a pracovati na jeho utvrzení a zachování. I zde platí naše krásné přísloví: „Člověče, přičiň se, a Bůh ti pomůže!“ Naše práce pro mír musí v prvé řadě záležeti v životě živé víry, to jest ve skutcích křesťanské spravedlnosti a praktické lásky bliženské. Naším pojátkem musí býti vzájemná láska. Musíme se snažiti, aby i o nás, jako o prvních křesťanech, platila slova: „Hle, jak se milují!“ Jako oni se snažili o uskutečnění rozkazu Kristova: „abyste se milovali navzájem!“, právě tak se o to musíme snažiti i my, a to upřímnou a činorodou láskou bliženskou, pamětlivi slov Božského Spasitele: „Potom poznají všichni, že jste moji učedníci, budete-li mítí vzájemnou lásku.“ A právě tato vzájemná láska nám poroučí, abychom jako věřící křesťané plně se zapojili do budovatelského úsilí našeho lidu, abychom se zúčastnili práce na výstavbě své krásné a milované vlasti. Vzorem jest nám opět Božský Spasitel

a Vykupitel Ježíš Kristus, který neopominul ničeho, čím by mohl prospěti svému lidu a své vlasti. Příležitosti se nám k tomu v dnešní době naskytá více jak dosti.

Nazýváme se křesťany. Křesťan znamená tolik jako učedník Kristův. Chceme-li jimi tak skutečně se nejen nazývati, ale také jimi býti, pak musíme následovati vznešeného příkladu svého Božského Spasitele, tohoto Knížete pokoje a míru. Budme skutečnými apoštoly míru nejen slovy, ale i skutky. Pak budeme se moci s plnou důvěrou modlit modlitbu: „Dej, Pane, mír našim domům, mír duším, mír rodinám, mír vlasti, mír mezi národy. Kéž duha uklidnění a smíření jasným obloukem světla překlene zemi, posvěcenou životem a utrpením Tvého Božského Syna. Amen.“

P. Ludvík Spurný OFM

VELEBEN BUDIŽ BŮH - OTEC MILOSRDENSTVÍ

Neděle XXI. po sv. Duchu.

Drazí v Kristu!

Homiletický spisovatel (Fr. Maria Horák) předvádí ve své knížce „Otčenáš“ smutný obraz: Bylo to před soudem. Stará matka podala na vlastní dceru oznámení o ublížení na těle a nyní se to projednávalo. Kus trapné rodinné historie se rozvinul před zraky přítomných. Matka, slyšená jako svědkyně, líčila vše v nejstrašnějších barvách a když pak přišla na řadu dcera, tak slyšeli přítomní pravý opak. Matka se jim, mladým manželům, do všeho plete, je příčinou stálých svárů a Bůh ví, co všechno, a že tehdy, když do ní „ždrcla“, schválně spadla na kamna, jen aby jí, dceři, mohla nasoliti soudy a tresty a ostudu. Soudce se snažil spor usmířiti. V nejdojemnějších barvách líčil nutnost vzájemné lásky mezi rodiči a dětmi. Ale matka se nedala. „Já nechci smír, já na něj nepřistoupím, dcera musí býti odsouzena, ta musí do kriminálu, a neuděláte-li to vy, pak to poženu dál, k vyšší instanci. Dcera musí do kriminálu!“ A soudci nezbylo než vynésti rozsudek. A řekl mi pak, že to byl jeden z nejsmutnějších rozsudků celého jeho života.

Takový jest, drazí přátelé, častokráte svět. Rozbouřený uragan hádek, nesvárů, urážek, tvrdosti. Divoká bouře nesmiřitelnosti, v níž není

ani jednoho sebeslabšího paprsku lásky, smířlivosti, porozumění a od-pouštění.

V této bouři my sami se zmítáme jako list stromu, uchvácený touto divokou vichřicí, a častokrát jsme sami nakloněni jednati také tak.

Zadržte, zastavte se, ztište vybičovanou prudkost citů a naslouchejte takřka rajske hudbě, jež zaznívá z podobenství dnešního evangelia, vy-jádrěná slovy sv. Pavla v druhém listě ke Korintským: „Veleben budiž Bůh - Otec milosrdenství!“ Na příkladu pána, účtujícího se svými slu-žebníky, učí nás Božský Spasitel, že Bůh je milosrdný, že rád odpouští, že nechce smrti hříšníka, nýbrž aby se obrátil a živ byl.

Výzvou: „Buďte dokonalí, jako Otec váš nebeský dokonalý jest,“ povzbuzuje nás Kristus, abychom se snažili podle svých sil následovati, připodobňovati se odpouštějícímu, milosrdnému Bohu. Proto nás učil modliti se: „Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vin-níkům.“ Nemůžeme se přece, drazí přátelé, modliti a současně býti lháři. A byli bychom jimi, kdybychom prosili Boha za odpouštění tolika, a to takových chyb a poklesků a současně si říkali: Já se na něho nehně-vám, ale tohle mu nemohu odpustiti.

Aby nám Kristus pomohl přemáhati naši tvrdost, neochotu odpouš-těti, poučuje nás v dnešním podobenství, že nedosáhneme od Boha od-pouštění, nebudeme-li my sami odpouštěti. „Jestliže neodpustíte jeden-každý bratru svému,“ učiní Otec nebeský i vám, jako člověk král tvrdé-mu služebníku.

Musíme míti dosti odvahy přiznati si, jak ubozí jsme před Bohem, kolik je provinění na naší duši, že kdyby Bůh nebyl milosrdným, že by bylo veta po nás, po naší věčné spáse. Pak nemůžeme neviděti, jak zcela závisíme od Božího milosrdenství. A závisí-li odpouštění našich hříchů Bohem od toho, zda i my odpouštíme všem svým bližním, přáte-lům i nepřátelům, čímkoliv nám snad ublížili, pak jediné východisko pro nás jest nastoupiti tuto téměř božskou cestu odpouštění.

Je to cesta moudrosti, neb od ní závisí odpouštění našich vin.

Je to cesta připodobnění se božskému Spasiteli. Každý hříšník jest v podstatě nepřítelem Božím. A přece Kristus odpouštěl hříšníkům, Marii Magdaleně, ženě dopadené ve hříchu, apoštolu Petrovi, svým nepřátelům, když se za ně modlil na kříži: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.“

Je to cesta svatých. Svatý Štěpán se modlí za ty, kdož ho kamenovali: „Pane, nepokládej jim toho za hřích!“ Svatý Vavřinec prosí na rožni za své nepřátele. Svatý Václav umíraje pronáší slova: „To ti odpustí Bůh, bratře!“ Svatý Jan Qualbert odpouští pro lásku Kristovu i vrahu svého vlastního bratra.

Tito svatí, drazí přátelé, byli také jen lidmi jako my. Ale následovali věrně Krista, a proto dosáhli vrcholu lásky, že odpouštěli těm, kdož jim ublížili.

Co dokázali oni, můžeme dokázati s pomocí Boží i my.

Snažme se o to, drazí přátelé, vždyť je to jen v našem zájmu. Budme následovníky Kristovými nejen slovem, ale i skutkem.

Usilujme, drazí přátelé, osvojiti si cestu odpouštění i proto, že každý, kdož je naplněn nesmiřitelností, je jakoby zahalen neproniknutelnou temnotou. A tento příkaz Kristův, abychom odpouštěli, jest jako jasný paprsek, jenž proniká do této noci tvrdosti a může rozmetati zlovestné předivo nelásky a nenávisti mezi lidmi.

Dnešní evangelium jest vpravdě evangelium, to jest radostná zvěst; vždyť co jest krásnější než milovati i své nepřátele, odpouštěti i těm, kdož člověku ublížili.

Napněme všechny své síly, drazí přátelé, osvojme si cestu lásky, odpouštění, již nám přikazuje Kristus, na niž nás láká svým božským příkladem, na niž nás zvou skvělé příklady světců a světic.

Naučme se odpouštěti z celého srdce, aby i nám Bůh odpustil.

Křesťanský příkaz lásky i k nepřátelům uskutečňujeme ve svém životě, aby se proměnil takto život náš v radostnou zvěst, ve světlý paprsek, jenž by zapuzoval temnotu nelásky kolem nás v našem prostředí, a skrze příklad nás všech křesťanů ve světě zaplašil příšery tvrdosti a nesmiřitelnosti mezi národy, zaplašil chiméry válek a nastolil lásku Kristovu mezi všemi lidmi a proměnil život lidského pokolení dnešní doby v radostnou zvěst, v evangelium pokojného života všech lidí na celém světě.

P. Jiří Dvořák

DÁVEJTE, CO JE CÍSAŘOVO, CÍSAŘI, A CO JE BOŽÍHO, BOHU

Povinnosti katolíka ke státu.

Neděle 22. po sv. Duchu.

Církev Kristova není z tohoto světa. Její kolébka stála v nebesích. Žije však na světě a její členové jsou občany nejrozličnějších států. Proto božský zakladatel katolické - obecné všesvětové Církve svatý Ježíš Kristus, Syn Boží, prohlásil zásadu: „Dávejte, co je císařovo, císaři, a co je Božího, Bohu.“

Bylo to v nádvoří jerusalemského chrámu v době, kdy napětí mezi Kristem a farizeji dostoupilo vrcholu. Vědělo se, že jeho osud u nich je zpečetěn a že knížata kněžská hledají jenom vhodnou záminku a příležitost, aby jej bez hluku mohli vydati na smrt. Ale marně. Zrovna zuřili, kdykoli si vzpomněli, jak obratně unikal dosud po každé jejich nástrahám. Ale chtějí svůj nekalý záměr provést za každou cenu. Znovu se pokusí lapiti Krista Pána v řeči, aby jej mohli obžalovati.

Nejdou sami, poznal by je a měl by se více na pozoru. Pošlou k němu své mladé učedníky, bude to přirozenější a pro ně výhodnější. Podle všeho bylo těchto několik mladých lidí z nedaleké školy chrámové. Aby Ježíš neměl ani nejmenšího podezření a aby oni měli více svědků proti němu, pozvou několik herodiánů, stoupenců krále Heroda, které tolik nenáviděli.

Na pohled si vedou velmi slušně. „Mistře, víme, že jsi pravdomluvný a že cestě Boží vpravdě učíš a že nedbáš na žádného, neboť nehledíš na osobu lidskou.“ Jak se asi Pán Ježíš zachvěl ve svém nejsvětějším láskyplném Srdci nad hloubkou lidské neupřímnosti a zloby! Oni však v domnění, že si takovou vychytralou řečí připravili dobře půdu, ihned odkrývají vlastní ledví a táží se Krista před veškerým lidem: „Pověz nám tedy, co se ti zdá (co myslíš), sluší-li dávat daň císaři či nic?“ Byla to lstivá léčka. S dychtivostí čekali všichni na odpověď. Nebyla snadná, šlo o věc nadmíru choulostivou. Situace Mistrova nebyla růžová. Řekne-li ne, zaburácí posvátnými prostorami neutuchající volání slávy a lid ho bude nositi na ramenou - ale za svou smělost zaplatí krví,

římszí vojáci ho zatknou a uvězní jako buřiče a bude odsouzen k smrti. Odpoví-li ano, prokleje ho navždy lid jako svého zrádce a škůdce.

Apoštolové trnuli asi hrůzou. Učedníci farizejští se asi s rozkoší pásli na zdánlivých rozpacích Kristových. V nádvoří bylo ticho jako v hrobě a oči všech byly zajisté upřeny na Krista. Ale ne nadlouho! Vševědoucí Syn Boží pohlédl pevně na své nepřátele a pravil: „Co mě pokoušíte, pokrytci?“ S bolestí v Srdci, avšak s klidem, který až překvapil, pokračoval: „Ukažte mi peníz daně!“ Zvědavost dostoupila vrcholu, když kdosi podával Kristu římský peníz. Vzal jej do ruky a patrně zvedl do výše, aby všichni dobře viděli, a tázal se: „Čí je tento obraz a nápis?“ Mimoděk odvětili: „Císařův!“ - „Nuže,“ prohlašuje rozhodně Kristus, vraceje peníz, „dávejte, co je císařovo, císaři, a co je Božího, Bohu!“

V zástupu je úžas. Tak obratné odpovědi nečekal nikdo. Ať se komu líbí nebo nelíbí, takové je rozhodnutí Božského Učitele, rozhodnutí Boha samého.

K tomuto rozhodnutí Páně, které je pro nás závazným příkazem, si pamatujme: Tímto výrokem nechtěl se vyslovit Spasitel pro určitou vládní formu nebo zřízení, snad pro císařství nebo monarchii, nechtěl rozhodovat o vládním útvaru, nýbrž abychom dávali státu to, čím jsme povinni. Kdyby tenkrát byl vládl místo císaře republikánský konsul nebo president, odpověď Páně by bývala zřejmě stejná.

Katolický křesťan se nesmí prohřešovat proti příkazům Božím, a tudíž ani proti příkazu Písma: „Dávejte všem, čím jste povinni: Komu daň, tomu daň; komu clo, tomu clo; komu úctu, tomu úctu; komu čest, tomu čest!“ (Řím. 13, 7.)

Sem patří slova samého prvního papeže - apoštola Petra, jehož Pán ustanovil za sebe viditelnou hlavou Církve sv. až do konce světa: „Poddáni buďte všelikému zřízení lidskému pro Boha... neboť tak jest vůle Boží, abyste dobře činíce umlčovali nevědomost lidí nerozumných; jako svobodní a ne jako lidé, kteří mají svobodu za zástěru zloby, nýbrž jako služebníci Boží. Všecky mějte v úctě, Boha se bojte, vladaře ctěte!... To jest zajisté milost v Kristu Ježíši, Pánu našem.“ (1. Petr 2, epištola na 3. neděli po velikonocích.)

Všimněme si, že máme poslouchat pro Boha. Také podle slov sv. Pavla je třeba, abychom poslouchali nejen z bázně před trestem, nýbrž pro svědomí. (Řím. 13, 5.)

Máme zachovávat státní zákony, i když nám ukládají břemena. Nezáleží na tom, kdo poroučí. Apoštol Petr píše: „Poddáni buďte každému zřízení lidskému... (lidské autoritě) ...buďte vladaři, jako nejvyššímu (pánu), anebo správcům, kteří jsou od něho posláni!“ (1. Petr 2, 13.) Tudíž zavazují rozkazy ústřední vlády jako spravedlivé zákonité předpisy podřízených úřadů.

Sv. Petr uvádí také zvláštní důvod, proč katolík má poslouchat svět-
ské moci: „Abyste dobře činíce, umlčovali nevědomost lidí nerozum-
ných.“ Chtěl říci: Komu se dává vina, když se katolík dopustí něčeho
nečestného? Nejen jemu samému, leč Církvi, která jej odchovala. Je
to nesprávné, sv. Petr praví dokonce, nerozumné. Ani Církev nemůže
za všechny své členy, jako rodiče nemohou mnohdy ani za vlastní dítě.
Ale lidé jsou již takoví a snadno zevšeobecňují. Chyba jednoho se pře-
náší na celek. Proto káže sv. Petr poslušnost k zákonům, aby nikdo ne-
mohl mluvit proti Církvi a ji tupiti.

Naše poslušnost má býti sice ochotná, ale ne otrocká, podlízavá, člo-
věka nedůstojná. Apoštol dí: „Poslouchajte jako svobodní“ - jako volní
lidé, kteří mají čisté ruce, a proto se nebojí povědět s láskou pravdu,
kde je toho třeba. „Ne jako lidé, kteří mají svobodu za zástěru zloby,“
kteří poslouchají proto, aby se domohli nějaké výhody, časného zisku,
hmotného prospěchu. Taková poslušnost předpokládá upřímnou úctu
ke státu a jeho zákonům a nedá se vynutit, jak víme z doby nesvobody,
ale rodí se z oddané lásky k národu a vlasti. Spasitel je nám zářným
příkladem pravého vlastenectví. Jeho láska k rodné zemi nebyla vykou-
pena hmotným prospěchem, vždyť plakal nad Jerusalemem, který mu
chystal krvavý kříž. Miloval svůj národ, protože tuto lásku žádá Bůh.

Toto ustanovení Boží je jako vždy nejmoudřejší a jediné potřebné
a užitečné. Kdyby každý občan směl rozhodovat, co mu plnění zákona
vynese za užitek a podle toho uvažoval, zda má či nemá poslechnouti,
neobstál by žádný stát. Každý by se hleděl vyhnouti břemenům na úkor
druhého a následek? Nepořádek, sobectví, bída a utrpení.

Snad se divíte, proč mluvím o předmětu tak choulostivém, nepopu-
lárním a málo vděčném? Předně proto, abyste měli jasno, jak tuto otáz-
ku řeší Bůh skrze svého Syna a jak ji chápali apoštolové a první ryzí
křesťané a světci, věrní následovníci Páně. Pak abyste se přesvědčili,
jak neprávem se často katolíkům vytýká neláska k národu a nepřátelský

chlad k vlastnímu státu. Správný katolík, jenž plní věrně své povinnosti k Bohu, plní věrně i své povinnosti k vlasti a státu, poněvadž je to Boží příkaz. Poslušnost ke státu není mu tedy zlem, jemuž se nelze vyhnouti, ale projevem náboženského cítění a spravedlivý Bůh nám jej odplatí.

Zajisté, že je někdy těžké splnit vůli Boží i v této věci; avšak jinak jménem Božím mluvit nelze. Smíme se bránit prostředky zákonnými, ale povinnost poslušnosti nepřestává. První křesťané žili v hrozných poměrech, zákon jich vůbec nechránil, byli vydáni na pospas libovůli jednotlivých úředníků, i když byli početně silní a měli své lidi na vysokých místech. Víme, jak se bránili. Píše o tom sv. Pavel svému věrnému učedníku a biskupu Timotheovi: „Napomínám tě tedy předem, aby se konaly prosby, modlitby, přimluvy, děkování za všechny lidi, za vladaře i za všechny v důstojenství (v úřadech), abychom vedli život tichý a pokojný.“ (1. Tim, 2, 1n.)

I vládnoucí mají své těžké povinnosti a odpovědnost před Bohem i lidem. Už žalmista se táže Hospodina: „Bože, co s tebou má společného stolice zkázy, která křivdu páše jménem zákona?“ A sám si z vnuknutí Božího odpovídá: „Hospodin jest mi vysokým hradem, Bůh je mým skálopevným útočištěm. On jim odplatí za jejich nepravosti, v jejich zlobě je zahladí, zahladí je Hospodin.“ (Žalm 93, 20 n.)

Tyto povinnosti máme usnadňovat vládnoucím modlitbou a spoluprací na blahu národa a vlasti. K tomu důležitou poznámku. Často jsem slyšel různé stížnosti. Některé jsou zřejmě nespravedlivé, jiné oprávněné. Avšak dáváme často vinu jen druhým, na sebe přitom zapomínáme. Tažme se i sebe, jak ryze křesťansky plníme své povinnosti vůči Bohu i lidem, jak plníme příkaz lásky, na němž spočívá všecek zákon i proroci, jak plníme křesťanské heslo „Modli se a pracuj!“ A také hodně se zpytujeme, jak se za příkladem apoštolů a prvních křesťanů za svůj stát, vládu, národ a vlast modlíme. Bez Božího požehnání marné lidské namáhání, praví lidové přísloví. A „nestaví-li Hospodin domu, marně se lopotí, kteří jej stavějí. Neostříhá-li Hospodin města, nadarmo bdí, kdo je hlídá.“ (Žalm 126, 1 n.) Ale platí též: „Člověče, přičiň se, Pán Bůh ti požehná!“ Bez svědomité spolupráce občanů na obecném blahu nemůže žádný stát splnit svůj úkol - péči o časný, hmotný dobro svého lidu.

Dalo by se ještě hodně mluvit o tom, jak dávat Bohu, co jest Božího.

Ale to až - dá-li Pán Bůh - jindy, až budeme vykládati povinnosti vůči Bohu. Dnes jsme uvažovali o našich povinnostech vůči státu podle vůle Boží a ryzího křesťanství.

Ve zmatku a nepokoji, v němž se octl svět, budme poslušni vůle Boží, která praví: Dávejte, co je císařovo, císaři, a co je Božího, Bohu. To obojí patří k sobě. To je jasný směr a cesta k cíli, v němž najdeme blaženo časné i věčné. Amen.

P. Václav Šebek

SMRT UČÍ MOUDROSTI

Neděle 23. po sv. Duchu.

Stojíme dnes v duchu u lůžka smrtelného. Je dobře zamyslit se u tohoto lože. I o tobě i o mně jednou řeknou: Právě skonala. Jen dvě slova, ale jaký hluboký význam. Uvažujme...

Jedno je na světě zrcadlo, které ukazuje člověku věci tak, jakými jsou v sobě: jest to lebka. Jedno je světlo, které svým leskem nemýlí oka a nezatmívá rozumu: je to hromnice, neboť před tváří smrti ustupují všichni zlí rádcové - člověk vidí všechno v jasném světle pravdy. Proto i Mudrc starozákonní káže jíti raději do domu smutku než do domu svatebního veselí, abychom se tam naučili moudrosti. O soudě pak, jaký podává smrt o věcech stvořených, vyjadřuje se Duch sv., s podivením volaje: „Ó smrti, dobrý je soud tvůj.“ (Kniha Sir. 41, 3.)

Tak i my nebojme se otázení smrti, co soudí o životě, o světě, o věcech stvořených, abychom poučení, uměli oceňovati své věci podle pravdy. Úvaha o smrti nám neuškodí a života nám nezkrátí, ale naučí nás moudrosti.

Nemáš na světě věci tak jisté jako smrt.

Jakmile byla rozžata svíce, třebas nejdelší, jest již blíže konce než dříve: jakmile začalo bítí srdce lidské, v prvním úderu je slyšeti již úder poslední: jakmile jsme jednou začali existovati, musíme se dočkati konce této existence. Proto kolébka je tak podobna rakvi, a člověk vítá tuto zemi pláčem, aby se s ní rozloučil poslední slzou, která se těžce prodere zpod mrtvých již víček.

Umru, to je jistota, která nezná výjimky. Na všechno, co se tebe dotýká, můžeš odpovědět slůvkem snad. Budeš zdrav? Snad. Budeš šťastný? Snad. Budeš schopný? Snad. Dojdeš věčné spásy? Snad. Ale na otázku: Zemru? zní odpověď vždy: Ano, jistě zemřeš. A platí ta odpověď pro každého.

Smrt sama v sobě je zjevem přirozeným, neboť to, co je složeno, po spotřebování součástí musí se rozložit, čili přestat existovat. Ale v našem životě má smrt jiný význam: nese v sobě znak trestu, neboť nám bere, co nám bylo dáno. Víme ze Zjevení, že člověk, stav se dítětem Božím, obdržel současně od Boha i výsadu nesmrtelnosti těla, to

znamená, že tělo nemělo zemřít, ale spolu s nesmrtelnou duší, bez rozluky, mělo se přenést po této životní pouti do věčnosti. Bůh však oznámil člověku, že zhřeší-li a ztratí milost Boží, i „smrtí umře“. (Gen. 2. 17.) A tak se stalo. Skrže hřích přišla smrt na svět, neboť praví sv. Pavel, že „jako skrže jednoho člověka hřích přišel na tento svět a skrže hřích smrt, a tak na všechny lidi smrt přišla, poněvadž v něm všichni zhřešili.“ (Řím. 5, 12.) Smrt má pro nás povahu mravního trestu a přichází jako opravdový výkon rozsudku smrti, jaký byl o nás vydán. „Uloženo je lidem jednou zemřít.“ (Žid. 9, 27.) My o tom dobře víme, že zemřeme, před našima očima přechází pohřební průvod, často se ho účastníme a hledíme do tmavého hrobu, ale myšlenka, že i my zemřeme, jak daleko je od nás. Neboť počínáme si tak, jako bychom nikdy neměli zemřít. Smrt pro nás existuje toliko v theorii, a přece tak hluboko vniká do našeho života a každého roku i každého dne, ba každé chvíle stále více rozšiřuje v nás své panování, že nemáme na ni zapomínati. Neboť ať na to myslíme nebo ne, blížíme se stále k smrti, jako ten, kdo jede drahou: třeba spí, třeba ubíhají stanice, jichž si nepovšimne, přece na některé stanici jej násilně probudí a zvolají: Vystoupit, toť tvá poslední stanice.

Již tato pravda vede nás k velké myšlence, že život náš je toliko cestou, která se končí, jest přechodem od břehu nicoty ke břehu věčnosti a že my jsme v tom životě toliko poutníky. Tato myšlenka je veliká a spásitelná, neboť nic nemůže nás zdržeti v tomto životě, ani mládí, ani síla, ani výborné zdraví, ani postavení, ani význam, jsme toliko poutníky, a změny forem našeho života jsou vlastně na této cestě jen stanicemi, které nám oznamují stále výrazněji a určitěji, že se blíží stanice poslední. Nemůžeme se tu tedy zařizovati tak, jako bychom měli na zemi zůstatí vždycky, a především nemůžeme připoutávati své srdce k této zemi tak, jako by byla naší vlastí-a domovem. Moudrý poutník hledí vždy k cíli své cesty a přemýšlí, jak by se k němu dostal nejrychleji. Třebas tedy nalezne na cestě pěkné a milé věci, nezdržuje se u nich a neztrácí pro ně času, a užívá-li jich, užívá jich jen tolik, pokud mu slouží k posílení, a jde dále. Odchází od nich bez žalu, neboť ví, že kdyby se jimi zabýval, buď by k cíli vůbec nedošel, neb by se ke své škodě zpozdl. Sv. Pavel, uvažuje o této pravdě, dochází k výsledku, že tak náleží užívatí tohoto světa, jako bychom ho neužívali, čili že tak máme zacházeti

s tvory na zemi, aby byli pro nás jen prostředkem, vedoucím nás k dosažení našeho cíle, a nikoli cílem našeho života, neboť „tvářnost tohoto světa pomíjí“ (I. Kor. 7, 31) a my přece spějeme k věčnosti.

Tato zásada je neobyčejně moudrá, plná filosofické vědy životní. Zachováme-li ji, uvedeme pořádek do svého života: nezachováme-li ji, zaviníme jeho nepořádek i zničení.

Člověk musí někomu sloužiti. Bude-li sloužiti Bohu a řídit se jeho vůlí, bude pánem sebe i tvorů. Ale nebude-li Bohu sloužiti, svědomí se probudí spíše či později, a třebas až v hodinu smrti, a odsoudí ho. Nic také nepomůže člověku, že se nepořádně připoutal k tvorům, neboť smrt přetrhá svou brutální silou všechny tyto svazky, bez ohledu na bolest, jakou způsobí srdci. A tak spatří se člověk zbaveným všeho. Neboť Bůh nemůže dovoliti, aby člověk užíval tvorů proti jeho vůli, a co horšího, aby je stavěl na oltář svého srdce, tam, kde je místo toliko pro Boha. Smrt tedy udeří především v modly této země a rozdrť je, aby pomstila křivdy a potupy způsobené Bohu.

A to je důvod, proč bledá tvář smrti ukazuje nejprve člověku v pravém světle každé zneužití tvorů, každý hřích, odhalujíc celou jeho zlobu a ošklivost, a zároveň i nicotu, která jako nějaké břemeno bude tlačiti člověka.

Každý tvor má dvě strany, jedna označuje jeho nicotu, druhá jeho cenu. Sám v sobě uvažován tvor má cenu nuly, jest nicotou, neboť co má, co je v něm dobrého, má od Boha a jest Boží. Člověk tedy, užívaje tvorů ne podle vůle Boží, chápe se ve tvorech nicoty. Nicota pak nemůže učiniti člověka šťastným, neboť mu nemůže dáti žádného dobra ani krásy, poněvadž tvor sám v sobě nemá nic dobrého. Kdo tedy zneužívá tvorů, čili kdo hřeší užívaje tvorů proti vůli Boží, chápe se prázdnoty a pusté nicoty. Proto Pán Ježíš praví o boháčích, zneužívajících svého bohatství, že ve chvíli smrti nic nenaleznou ve svých rukou, že jejich zlato a stříbro zkazí rez a jejich šaty zničí mol. A Mudrc Boží, zahlobán v tu nicotu tvorů bez Boha, volá: „Marnost nad marnost, všecko je marnost.“ (Eccl. 1, 2.)

Nuže, smrt poučuje nás nejlépe o této nicotě a ukazuje nám, že život bez Boha jest jako celá řada nul bez jednotky na počátku.

Ale i tvorstvo má svou cenu, kterou nám také ukáže smrt v celé kráse. Bůh je absolutní hodnotou, Bůh je vlastně jedinou pozitivní jednotkou.

Jako tedy z nul obdržíme teprve tehdy reální hodnotu, když je spojíme s jednotkou a o tu jednotku je opřeme, tak i tvorstvo změni se nám v nekonečnou hodnotu zásluhy pro život věčný a stane se opravdu naším bohatstvím, když je spojíme s Bohem, čili když ho užijeme shodně s vůlí Boží. Tehdy zlata a stříbra nezkazí rez, tehdy mol nezničí šatu, a zásluhy získané dobrým užíváním tvorstva obstojí i v rukou smrti, neboť i smrt slouží Bohu a šetrí, co je Božího.

Tak tedy smrt, jako nejlepší znalec reálných hodnot životních, všecko, co nemá ceny u Boha, i kdyby bylo nevím jak velkým v očích světa, vyhodí jako prázdné skořápky.

Rozhlédněme se po svém životě a tažme se, zda jsme připraveni na smrt? Jsou v našich rukou nějaké hodnoty pro život věčný? Či naopak samé dluhy, samé smetí, samé skořápky drahých pozemských hraček, které smrt změni v našich očích v ošklivou prázdnotu nebo docela v hořké výčitky svědomí, že jsme promarnili život a snad ztratili i šťastnou věčnost?

Budme moudrymi a učme se této moudrosti od smrti. Pochopme již nyní, jak marný je život opírající se jen o tvory, o užívání smyslů, o žádostivost těla, o žádostivost očí a pýchu života, a uvědomme si, že nepřináší žádné zásluhy. Ale především odvrhujme od sebe všeliký hřích těžký, pečujme o to, aby naše svědomí bylo čisté, aby žilo sjednoceno s Bohem, neboť pak náš život bude životem podle vůle Boží, pro nějž hodina smrti bude sice těžkou, ale tím slavnější zkouškou.

P. Jan Košnar

ČISTÉ SVĚDOMÍ

Pane, chceš-li, můžeš mne očistiti...!

Neděle XXIV. po sv. Duchu.

Mojí drazí! Dnešní sv. Evangelium vykládá o onom příběhu, kdy přichází k Pánu člověk a prosí ho o očistění. Snad je vám již známo, o jakou nemoc běželo u tohoto nešťastného člověka. Bylo to asi malomocenství, proti kterému nebylo v té době - a není skoro doposud - žád-

ného léku. Ubohý člověk přichází a prosí dosti ostýchavě: Pane, chceš-li, můžeš mne očistiti! A Pán říká mu ona slova: Chci, buď čist. To byla autorita, kterou Kristus Pán bez jakýchkoli dohadování, jakou nemocí trpí a podobně, ihned, okamžitě ho uzdravil. To je to, co nám vypravuje sv. Evangelista, jak se to přihodilo tehda před 1900 lety. To se tedy skutečně stalo. Ale, moji drazí, Bůh vždy, když něco dělá, dělá to proto, aby tím ukázal něco duchovního, t. j. aby ukázal, že také člověk potřebuje netoliko čistotu těla, ale též i čistotu duše. Vždyť proč Kristus Pán křísil mrtvé, vždyť museli umřít stejně zase, a tak už to měli odbyto, proč uzdravoval nemocné, nežli aby ukázal, že i duše má své choroby a že potřebuje Božského lékaře. A tak i tato událost nám dává vniknouti do tajemství, proč Kristus Pán onoho muže tak náhle uzdravil. V čem spočívá ono tajemství? V ničem zvláštním, ale v tom, že onen člověk proto prosil o očistění, že *viděl* svoji nečistotu. To by nás vedlo asi k tomuto uvažování.

Už od nejstarších dob přirovnávaly se hříchy také ke skvrnám na duši, takže ten, kdo měl nějakou vinu, říkalo se o něm, že nemá čisté svědomí. O Matce Boží se jednohlasně tvrdí, že byla nejčistší bytostí před Bohem, a to proto, že byla bez hříchu. Je tedy hřích nečistotou před Bohem, a to nečistotou na naší duši. Přijdeme-li k tomuto závěru, tu poznáme, proč některé lidi si Bůh do nebe nevezme, čili jak my říkáme lidově, přijdou do pekla. Přirozeně, neboť když někdo se zamyslí nad tím posledním soudem, ve kterém budou souzeny duše a bude jim určeno, kam mají jíti, zda na místo oslavení či místo zatracení, to nebude těžko určit. Říká o tom Písmo svaté, že Bůh pošle anděly a ti oddělí dobré od zlých. Nuže, to nebude pro duše žádný problém, neboť andělé prostě to, co bude špinavé, oddělí na stranu zavržení a co bude čisté, na stranu vyvolení.

Ano, duše samy již tam půjdou na své místo, neboť budou *viděti* svoji nečistotu a budou věděti, že nemohou se družiti k těm, které budou čisté neb očistěné. A z toho vidíme, že poslední soud osvítí duším jejich *vzhled*, a to duším také ukáže, kam mají jíti a co je jim souzeno.

Moji drazí, tedy osvícení ukáže duším jejich hříchy nebo ctnosti. Ale stane-li se to na posledním soudě, je na bílé dni, že to již nebude možno změnit. Neboť tam již nepůjde ani ctnosti přidati, ani hříchy smazati, ale z příkladu sv. Evangelia vidíme, že Kristus Pán očistil onoho muže.

A to nás vede k tomu, že se týká tento zázrak duše, která ještě žije na tomto světě a může si ještě vyprositi na Bohu: Pane Bože, chceš-li, můžeš mne očistiti. A o tomto krátce chceme rozjímati.

Moji drazí! Jednou jakýsi katecheta vykládal dětem ve škole o duši. Jak ona je vytvořena, jak se jeví na ní hříchy a podobně. A tu se ptalo jedno dítě: Prosím, pane katecheto, proč někteří lidé vidí svoje hříchy a proč někteří nikoli? A tu katecheta se opravdu zamyslel nad tímto problémem a aby byl pochopen, použil tohoto podobenství. Prosím, je to podobenství a tedy není to učení Církve sv.

Řekl toto: „Duše má několik přihrádek. V jedné přihrádce se ukládá, co se naučíme, to je dejme tomu přihrádka vědecká, druhá přihrádka je přihrádka paměti, tam ukládá duše to, co zažije a když je toho mnoho, tak něco vyhazuje, a tak se stává, že zapomínáme. A ve třetí přihrádce jsou dobré a zlé skutky naše. To je přihrádka, která se jmenuje svědomí. Ve všech těch a ostatních přihrádkách svítí jasná žárovka. Ale tato žárovka, dejme tomu ve svědomí, neboť o to se jedná, bere proud z milosti Boží, t. j. Bůh sám skrze ni svítí v duši. Dokavad svítí žárovka silně a jasně, tu duše sama se snaží o to, aby byl ve svědomí pořádek: odklízí ošklivé věci, rovná pěkné věci a tak má vždy pořádek. Tento pořádek dělá jednou za měsíc, nebo každých 14 dní, nebo každý týden. Tomuto pořádku se říká sv. zpověď. Někdy se ale stane, že duše přestane na Pána Boha myslit, a tu hned začne žárovka blikati, svítí čím dále, tím méně, až nakonec jen mžourá. Duše nevidí v komůrce svědomí, ani co tam má krásného, ani co tam má špatného. Ať udělá dobrý skutek nebo zlý, hodí to na hromadu do svědomí a nestará se o to. Nakonec se stane, že člověk ztrácí víru, odpadne od Pána Boha a žárovka úplně zhasne. To je pro duši katastrofa. Už ve svém svědomí vůbec nevidí...

Má tam úplnou tmou. Teď se stane, že takovému člověku někdo řekne, jdi k sv. zpovědi. A tu se duše toho člověka zadívá do komůrky svědomí a jelikož tam má úplnou tmou, tak tam nevidí nic a řekne, já tam žádné hříchy nevidím, tak nevím, z čeho bych se zpovídal. A u sv. zpovědi nebyl třeba několik let. Když byl dítětem, viděl na své duši hříchy, ale nyní již nevidí, poněvadž mu žárovka v duši zhasla. A katecheta končil: Vidíte, děti, že je třeba světla od Pána Boha, aby člověk viděl, co dobrého či zlého udělal. Kdo nemá tohoto světla, nevidí ve svém

svědomí nic špatného, a pak mu tam ty hříchy zůstávají až do smrti...

Je to, moji drazí, snad příliš dětinské porovnání, ale ukazuje nám velkou skutečnost, že člověk potřebuje světla k tomu, aby viděl, jak vypadá. Stoupnete-li si před zrcadlo ve tmě neb v silném přitmě, nedivte se, nevidíte-li na sobě různé nedostatky. Ale vraťme se ke sv. evangeliu. Tam vidíme člověka, an praví: Pane, očisti mne! A tím vidíme, jak jsme již uvedli, že onen člověk viděl svou nečistotu, a proto se jí chtěl zbaviti. Hledal prostředky, až je našel v Kristu Pánu. Z toho plyne naučení, že se člověk i na duši rád očistí, ale musí viděti, že má na duši ošklivé hříchy. Kolikrát se stal případ, že nemocný odpíral kněze přijmout a pak na modlitby svých příbuzných najednou sám po něm volá, aby se mohl smířiti s Bohem. To proto, že dobrotivý Bůh mu rozsvítil v duši, neb chcete-li ve svědomí, onu žárovku, a tak ihned dotyčný viděl své hříchy, viděl, že jsou ošklivé a toužil se jich zbaviti. Tedy na poznání závisí čistota našeho svědomí.

A z toho plynou pro nás dva důsledky: Moji drazí, i my máme někdy ne-li úplnou tmu, tedy aspoň velké přitmě ve své duši. Přitmě, které nám nedovoluje viděti naše proviny. Proto svatí, že měli světlo v duši, zpovíдали se týdně, zatím co my, jsouce daleko méně svatí, nevidíme ani za rok hříchu, z kterého se máme zpovídati. Prosme tedy dobrotivého Boha, aby nám dal mnoho tohoto světla, abychom viděli, co se Jemu na nás nelíbí a abychom se toho mohli trvale zbaviti. A za druhé: Mnohdy se nám stane případ, že vidíme, jak naše mládež, jak různí lidé nedbají na naše rady, aby šli k sv. zpovědi aspoň jednou do roka. Nedivte se jim, mnohdy je to jenom nedostatkem tohoto světla v jejich duších, a proto ne toliko slovy anebo snad nucením, ale modlitbou když jim vyprosíte od dobrotivého Boha světlo, často se jim zatouží po tom, aby byli před Bohem čisti. Proto přes všecku snahu pokušení máme tolik mladých lidí, kteří majíce světlo Boží v duši, mají ji čistou, ano pocítují onu velkou radost, onen velký pokoj v duši, který dává jen Bůh a čisté svědomí...

P. Dominik Jirků

JEŽÍŠ KRISTUS JE KRÁLEM

Svátek Krista Krále.

Pročtete celé evangelium a pátrejte, kolikrát se nazval Pán Ježíš výslovně slovem Král. Ve svých kázáních mluví tak často o tom, že přišel na svět založit království, ale výlučně nazývá toto království královstvím Božím a nikoli královstvím svým. Že by on v něm byl Králem, mlčením pomíjí. Ve svých nedostižných podobenstvích, v nichž se nám snaží objasniti povahu království, které zakládá, již více nebo méně zastřeně naznačuje, jaký majestát se skrývá pod podobou služebníka, kterou na sebe vzal, aby založil zde na zemi království Boží. Ale pečlivě a jako úmyslně se vyhýbá nazvati sebe výslovně Králem. Jen dvakrát - tak nám to aspoň zaznamenala evangelia - jasně a nezastřeně osobě užil slovo Král. Po prvé, když poukazuje na den, který uzavře dějiny světa a který vyvrcholí tím, že na věčné věky rozdělí všechny ty, kteří kdy žili na zemi. V ten den zjeví se Ježíš s plnou mocí a velebností, v plné své slávě a svrchovanosti jako Král a jako Král sám provede toto konečné roztržení lidstva na vyvolené a zavržené. Po druhé výslovně se nazývá Králem před soudnou stolicí Pilátovou, několik málo hodin před svou smrtí na Kalvarii. Musel se tak nazvat v tuto chvíli. Kalvarie a poslední soud nutně spolu souvisí. Poslední soud, konečné rozdělení lidstva, předpokládá Kalvarii. Kdo přijme Kalvarii se všemi jejími důsledky, přijímá vykoupení a podrobuje se svému Králi a Král se k němu bude hlásit na soudu posledním. Kdo odmítá Kalvarii, odmítá vykoupení a bouří se proti svému Králi a Král ho odmítne od sebe v den soudu posledního. Poslední soud tedy jen zhodnotí a dovrší Kalvarii, a proto tam i zde vystupuje Spasitel jako Král, a to tam i zde se svým křížem. Křížem na Kalvarii vyplnil osobně a viditelně své velké poslání zde na zemi a kříž jednou dosvědčí spolu s pěti oslavenými ranami Ježíšovými, že Ježíš své poslání vyplnil a má právo lidstvo definitivně rozsoudit. Proto vystupuje na kříž na Kalvarii jako Spasitel, t. j. jako Učitel, Velekněz a Král, a kříž stává se mu v jedné a téže chvíli současně kazatelnou, oltářem obětním i královským trůnem. Jako Učitel na kazatelně kříže pronáší své poslední úchvatné kázání. Nic, ani největší bolesti mu nemohou zabránit, aby

nevydával svědectví pravdě a nehlásal slova lásky a povzbuzení. Jako Velekněz na oltáři kříže přináší sebe samého v oběť smírnou za hříchy světa až do svého úplného sebezmaření. Je knězem i obětí v jedné osobě. Ale jako Král na královském svém trůnu: 1. svrchovaně vládne, a 2. jedinečně vítězí.

1. Především svrchovaně vládne. V čem jeví Kristus-Král na kříži svou svrchovanost?

a) Své svrchované moci používá Kristus-Král na prvním místě vůči sobě samému. On je svrchovaným pánem nad životem i smrtí! Tolikrát to dokázal. Zástupy uzdravených jeho slovem, mrtví životu navrácení jeho pokynem dosvědčují, že jeho moci neodolala žádná nemoc ani smrt. Je Pánem i svého života. Nic nezmohou proti němu jeho nepřátelé. Ať se chápají kamení, aby ho ukamenovali, ruce jejich bezmocně jsou napřaženy i s kameny, které svírají, ať zběsile vymýšlejí jiné způsoby, jak by ho zničili - nadarmo! Ježíš klidně prochází jejich středem a jejich řadami, nezraněn, nedotčen, bez nejmenšího ublížení. Vítěznou mocí svého slova nebo pohledu odzbrojuje a zahanbuje své nepřátele. „Nikdo neodnímá život můj ode mne, nýbrž já jej dávám sám od sebe. Mám moc jej dát a mám moc jej zase ujmouti.“ Že nyní na kříži dává svůj život a své tělo v oběť smírnou za kořist smrti v potupě a hanbě, v mukách a bolestech, krůpěj za krůpějí, to proto, že sám chce trpěti a umřít, že používá své svrchované moci sám proti sobě.

b) A svrchovanost moci, kterou má, projevuje Kristus-Král dále tím, že s trůnu svého královského, s kříže, jako nejvyšší Soudce soudí a rozsuzuje a pronáší věčné, závazné, neodvolatelné rozsudky. Tu jednoho omilostňuje, jako Král, druhého pomíjí, jednomu přisuzuje korunu věčného života, druhý, který o ni nestál, zůstává neomilostněn. A kdo je ten, který jako první z rukou ukřižovaného Krále, svrchovaného soudce, dostává nejvyšší jeho milost, korunu věčné slávy? Není to jeho sv. Matka, která jen pro něho žila, není to jeho Miláček, apoštol Jan, který mu zůstal věrný i tehdy, kdy ostatní apoštolové ho opustili, nejsou to sv. ženy, které mu posluhovaly a s věností až k smrti setrvaly pod jeho křížem, není to nikdo z jeho přátel a věrných, ne, je to hříšník a lotr, který dokonce v první hodině, kdy Ježíš jako Velekněz byl povýšen na kříž a ode všech posmíván, s jinými se mu rouhal a ho urážel! Jaké to podivuhodné používání svrchované moci královské

u Ježíše! K tomu jí především používá, aby pozvedal, co zahynulo, a křísil, co dávno již věčnému životu odumřelo.

c) Konečně svrchovanost královské své moci uplatňuje Ježíš tím, že s trůnu svého královského, s kříže, slavně a jedinečně vyhlásuje dva ústavní základní zákony svého království na zemi! Ach, jak mu záleží na plnění těchto zákonů! Aby každý, i nejméně chápavý je pochopil a byl zrovna stržen k jejich plnění, vyhlásuje je způsobem nejdojemnějším, nepřístupnějším, nejúchvatnějším. On, svrchovaný Král, není vázán žádným zákonem, on je sám Zákonem i Zákonodárcem a přece bezvýhradně se podrobuje sám zákonům, které dává a plní je co nejvěrněji, nejsvědomitěji, nejplněji. Především obnovuje a znovu prohlašuje zákon vzájemné lásky bliženské. Vzájemná láska mezi lidmi není možná bez vzájemného odpouštění. Kde není vzájemného odpouštění, je nenávist a království jeho královstvím lásky. Hle, co činí, aby vstúpil co nehlouběji všem svůj zákon vzájemné lásky. On svrchovaný Král své úhlavní nepřátele netrestá, nevyčítá jim jejich zlobu a děsný zločin, kterým se provinili na jeho královském majestátu, naopak, dobře jim ještě činí, pokud na něm jest, jim odpouští a ještě prosí svého Otce v dojemné modlitbě, aby i on jim odpustil, protože nevědí, co činí! Kdo může odolat tomuto vznešenému příkladu svrchovaného Krále, kdo nezatouží jemu se stát podobným právě v tomto odpouštění, chce-li se jen trochu zalíbit svému Králi?

A druhý zákon, který Ježíš jako Král vyhlásuje, je zákon, který určuje a stanoví místo a úkol své Matce ve svém království a vymezuje poměr a vztah všech vykoupených vůči ní. „Ženo, hle syn tvůj - hle matka tvá!“ On sám zůstává Králem ve svém království, ale Matka jeho jest a zůstane v něm Matkou se všemi povinnostmi a právy Matky. Velký, milostiplný zákon! Jestli co, tedy tento jediný zákon by úplně dostačil, aby dosvědčil, že jeho království není z tohoto světa, že na celém světě není jemu podobného ani rovného. V kterém království kdy rozhodovala Matka Králova tak, jako rozhoduje Maria v království svého Syna? Podle tohoto zákona jest v nejněžnějším a nejdůvěrnějším vztahu ke všem údům království Kristova. Všichni věřící a každý z nich jest jí dítkem a ona mu Matkou. Království Ježíšovo stává se rodinou Mariinou a Maria v království svého Syna jako ve své rodině v kruhu svých dítek hospodaří a vládne, laskavým okem nad svými

dítěmi bdí, pomáhající rukou jim vše ulehčuje, dobrotivým srdcem je provází od rána do noci, po celý jejich život, přimluvným svým slovem se jich ujímá u trůnu svého Syna a mateřskou účastí těší a sílí je v každém jejich zármutku a nesnází. Tak jako stála Maria u svého Syna pod křížem, tak stojí u každého svého dítěte, které ji nosí v srdci tak, jak ji nosil ve svém Srdci Ježíš. - Jaká to svrchovanost královské moci, kterou projevil Ježíš Král, když Matku svou učinil Matkou svých věřících a své věřící dítěti své Matky!

2. Ale neomezená, svrchovaná moc, kterou si Ježíš přivlastňuje a kterou uplatňuje, není u něho ani sebeklamem, ani podvodem, jest skutečným, nejvlastnějším jeho vlastnictvím. A proto tato jeho svrchovaná moc je zároveň mocí, která podmaňuje a neomylně vítězí. Kristus Král je Králem Vítězem.

Nad kým vítězí Ježíš Král na kříži?

a) Vítězí především nad knížetem temností, ďáblem. Až do vykupitelské smrti Ježíšovy Satan byl knížetem tohoto světa, smrtí Ježíšovou království jeho je rozvráceno a musí ustoupiti mocnějšímu a vítěznějšímu království Ježíše Krista. Slavné vítězství a velké vítězství. Velikost tohoto vítězství nikdy plně nepochopíme a neoceníme. Tehdy bychom ho docenili, kdybychom mohli jasně a plně proniknout strašné tajemství, které v sobě ukrývá hřích, a kdybychom dovedli zvážit výkupnou cenu, kterou dal na shlazení hříchu Kristus Král. Ale obojí je pro nás nepoznatelné v plné míře a zůstává nám zahaleno i tehdy, když víme, že Ježíš Král dal na shlazení hříchu pozemský svůj život, tedy to, co na světě má největší hodnotu. A kdo zná všechnu cenu života? Ale Satan vítězství Ježíšovo na sobě zakusil a první ze všech musí, třeba i proti své vůli a se vztekem, doznávat: Galilejský, tys jediný nade mnou vlastní mocí zvítězil, tys mocnější než já! Velkolepé vítězství! Grandiosnost jeho můžeme jen trochu vytušit ze zjevů, které doprovázely toto vítězství. Ať lidem uniká jeho velkolepost, ať je to jen jediná víra, která je zjevuje, jak lidé, tak příroda podléhá svrchovanému Králi, Ježíši Kristu. Nuže, tato příroda na pokyn svého Krále povstává a vzdává jemu hold za jeho vítězství právě v té chvíli, kdy vítězství nad Satanem vydobyl. Vždyť i pro přírodu ona chvíle byla chvílí, kdy s ní byla snímána kletba na ni uvalená hříchem lidí. Nyní povstává a královský trůn svého Krále, jeho kříž, obestírá nenapodobitelně krásnými drape-

riemi, utkanými ze světla a tmy, rachotem skal ne nepodobným mohutnému hřmění děl a hlaholu vítězných trub zvěstuje urbi et orbi, městu i světu, okamžik jeho vítězství a k uctění majestátu svého Krále, Pána nad životem a smrtí, který život svůj dal, aby zvítězil, otvírá hroby, aby i jejich mrtví svědčili živým, kdo zemřel a kdo smrtí zvítězil a jakého vítězství dobyt. A to vše se děje ve chvíli, do které nepřátelé Ježíšovi na zemi skládali tolik nadějí. Čím jiní končí, tím svrchovaný Král teprve začíná. Jiní končí smrtí, on smrtí začíná vládnout a kralovat!

b) A dále vítězí Ježíš na kříži i nad svými pozemskými nepřáteli, i těmi nejzarputilejšími a nejhouževnatějšími, a všichni mu musí dosvědčovat, tak či onak, po dobrém nebo po zlém, že ne oni, ale on zvítězil. V tom je právě všechna jeho svrchovaná moc, že do svých služeb dovede postavit i zlobu svých nepřátel i jejich zločin a dovede nad nimi zvítězit.

Aby mohl Ježíš podstoupit smrt kříže za nás, používá nenávisti a zloby židů a slabosti pohanů v osobě Pilátově, a židé i Pilát, aniž to tuší, slouží tak jeho velkému dílu vykupitelskému. Jejich společný zločin nezkříží záměry svrchovaného Pána, naopak jen jim ještě napomáhá. Ano, spíše bychom řekli, že Ježíš sám, jsa dobrým Pastýřem všech, kříží své záměry, protože znovu a znovu se namáhá otevřít zaslepené oči jak židům, tak Pilátovi a zadržet je na cestě, kterou se řítí do záhuby. Piláta i židy, každého jiným způsobem, Piláta slovy a židy skutky poučuje a přesvědčuje, kdo je on a varuje je před zamýšleným zločinem. Ano, kdyby Ježíš znal násilí, zamezil by ovšem jejich zločin, ale Ježíš právě násilí nezná a nejvíce ze všech šetří svobodné vůle lidské. Proto může jen poučovat a přesvědčovat. A přesvědčuje účinně: židům ukazuje stále svoji moc. Jeho pouhé slovo v zahradě Getsemanské: Já jsem, kterého hledáte, na zem poráží všechny, kdo ho přišli zajmout. Jsou tak ohromeni, že se vzpomínají, až když znovu k nim Ježíš promluví. A přece ani tento projev moci jim oči neotevřel. A neotevře jim je ani další projev moci. Sotva Ježíše svázali jako bezmocného, velitelsky jim Ježíš přikazuje: Nechte, ať uředníci moji odejdou - a žádný z nich se neodváží jeho rozkazu odporovat. Neotevře jim oči ani zbědovaná postava Ježíšova, když je jim po bičování předveden. Znají proroctví a vědí, co prorokoval o něm Isaiáš, a vidí, jak proroctví je

splněno: Podoby neměl ani krásy, abychom na něho patřili, neměl vzhledu, abychom se v něm kochali. Povržen byl a nejposlednějším z lidí! A neotevře jim oči ani poslední pokus, který Ježíš podniká k jejich záchraně. Na svůj královský trůn diktuje si nápis a Pilát, zástupce světovládné moci římské, jej píše a podpisuje a na kříž dává připevnit. Sám Ježíš se nazval před Pilátem tak, jak to stojí v nápisu. Na otázku Pilátovu: Ty jsi král židovský, odpověděl mu Ježíš: Ty to pravíš. Ježíš sám tím židům dosvědčuje, slavně a jednoznačně, že on je ten, který byl zaslíben Davidovi a který má zasednout na jeho trůn a vládnout s tohoto trůnu na věky. A hned v trojí světové řeči, hebrejsky, řecky a latinsky, t. j. v řeči náboženství, vědy a politické moci, hlásá nápis, kdo je ten, který zasedl na trůn kříže. Jak bodá tento nápis židy! Pro Ježíše je tento nápis čestný, to chápají i židé, ani Pilát tímto nápisem nezamýšlel potupit Ježíše, ale pro koho je nečestný, komu slouží k hanbě, jsou židé. Nadarmo se namáhají, aby nápis byl změněn. Ne, nápis zůstane takový, jak si jej Ježíš nadiktoval a Pilát ještě jednou jej potvrzuje: Co jsem napsal, to jsem napsal. Když nadarmo Spasitel vyčerpал všechny prostředky, aby otevřel zaslepené oči židům, i jejich zaslepenost bude mu sloužit a dosvědčovat jeho vítězství. Ve své nepochopitelné zaslepenosti a zášti žádají židé úřední zapečetění hrobu Ježíšova a vojenskou stráž před jeho hrob - a bezděky, proti své vůli dotvrdili více než apoštolové pravdivost vzkříšení Ježíšova. Vítězné moci Krista Krále nikdo neodolá!

A neodolali této vítězné moci ani ostatní, kteří jakkoli se provinili proti Ježíši. Všichni musí předstoupit k jeho královskému trůnu a dosvědčovat jeho vítěznost. Musí ji doznat Pilát a doznává, že nevinně odsoudil Ježíše k smrti. „Nevinen jsem smrtí člověka tohoto, vy vizte!“ Musí ji doznat Kaifáš, ačkoli mnoho falešných svědků si proti Ježíši objednal. Falešní svědkové mluví ne v neprospěch Ježíšův, ale v neprospěch Kaifášův a Kaifáš je nucen dovolávat se vlastního svědectví Ježíšova! Musí vítěznost svrchované moci Ježíšovy doznat i jeho zrádce, Jidáš, a doznává ji zoufale: Zhřešil jsem, zradiv krev spravedlivou. Doznává ji římský setník pod křížem: Vpravdě Syn Boží byl tento! Doznává ji i svedený lid, vida, co se děje na Golgotě. S bázní a třesením bije se v prsa a mlčky opouští Kalvarii. A tak i my dnes vydáváme Ježíši Králi svědectví: Ty jsi zvítězil! Amen. *P. Fr. Panuška*

NAŠE NEBE

Kázání o svatých českých patronech

Ph a ThDr František Falkenauer

V.

SV. HEDVIKA

(Svátek 17. října).

„Potom jsem viděl zástup veliký, jehož spočítati nikdo nemohl, ze všech národů a pokolení a kmenů i jazyků, ani stojí před trůnem a před Beránkem, oděni v roucha bílá a mají palmy v rukou svých; a volali hlasem velikým řkouce: Spása Bohu našemu, jenž sedí na trůně, a Beránkovi.“ (Zj. 7, 9-10.) Tak popisuje sv. apoštol Jan nebeský dvůr. A v tomto počtu nebeských dvořanů je i sv. Hedvika, kněžna, patronka vévodství slezského, jež bývalo součástí zemí koruny svatováclavské, patronka i českého lidu a národa, příbuzná českých králů, přítelkyně českého lidu, pokud žila na zemi, a jeho ochránkyně po své smrti - v nebi.

Hedvika se narodila na hradě Andechs na východní straně jezera Ammerského v Bavorsku roku 1172. Od matky a babičky dostalo se jí pečlivé náboženské výchovy, jež byla dovršena výchovou v klášteře. Mladičká, 14letá, byla provdána za slezského knížete Jindřicha do Vratislavi.

Vratislav-Breslau, jak jsme před několika lety s hrůzou toto jméno slýchali, město, jež patřilo dříve k České zemi, kolik českých lidí tam trpělo a dotrpělo před málo lety! Zrůdná bezbožecká nauka nacistů poskvrnila provždy lidské dějiny. A právě v této Vratislavi žila před 750 lety žena, která proslavila toto město slávou před Bohem i lidmi! Srovnejme tedy:

křesťanství, jež činí z lidí světce a lidumily, jako byla sv. Hedvika, nacismus, jenž byl protináboženskou bezbožeckou naukou, jenž lidi ničil a ponižoval!

Jak jest krásným a požehnaným počinem šířit nauku křesťanskou!

Když přišla Hedvika do Vratislavi, ač mladičká, dobře se kolem sebe dívala. A poznala, jak - již nyní také její země - trpí bídou duchovní i hmotnou. Lid živořil v porobě a lpěl dosud na různých pohanských zvycích a pověrách. Šlechta byla daleka náboženského vzdělání a života, i dokonce její manžel Jindřich se neuměl ani dobře modlit, neboť neznal ani ty nejobyčejnější křesťanské modlitby. I kněžstvo bylo na nízké úrovni vzděláním i životem a trpělo velice panskou zvůli. A tu se Hedvika dala ihned do práce, aby všechny tyto vady a nedostatky byly odstraněny. Začala se svým manželem. Velice brzo se naučila polsky, kterýmžto jazykem lid tehdy ve Slezsku mluvil, a s bezpříkladnou horlivostí a trpělivostí začala dílo svého apoštolátu. Změnila svého manžela, působila na celý dvůr, táhla všechny k následování svým příkladem. Brzy bylo vidět výsledky tohoto horlivého apoštolátu. Lid poznal v ní svou pečlivou, starostlivou a dobrou matku. A ve své činnosti byla obdivuhodně vytrvalá. Její činnost byla, možno říci, všestranná. Nebylo dne a nebylo úseku jejího života, kde by se neukázala velikost a horlivost její cele křesťanské duše.

Hedvika byla vzornou manželkou a matkou. Kníže Jindřich jasně viděl vzorný život své manželky Hedviky, a proto, už z lásky k ní, snažil se ji napodobovat v jejích skutcích. Vyžrával v spravedlivého, dobročinného a zbožného panovníka. Svým poddaným stal se opravdovým otcem, chudým ochráncem, obhájcem práva a spravedlnosti. Jeho dům se stal vzorem všem ostatním svým domácím klidem, láskou rodinnou i ukázněností služebnictva. Po 23 let žila Hedvika se svým manželem v lásce, věrnosti a svornosti, jako dobří manželé. Z dětí, kterými byla jejich rodina požehnána, zůstaly na živu tři. Jako dobrá matka snažila se Hedvika vychovat z nich řádné křesťany. Její snaha byla naplněna úspěchem. S dětmi i služebnictvem konala společné modlitby, své děti brala s sebou na služby Boží, byla jim sama nejlepším vzorem a svými modlitbami vyprošovala jim ochranu Boží. Aby si vážily bližních, chudých a nemocných, brávala je s sebou při svých návštěvách v domácnostech. Takto nejlepším způsobem učila své děti lásce k bližnímu, dobrotě a milosrdenství. Kéž by si takto počínaly všechny matky! Sv. Hedvika je matkám nejlepším příkladem.

Sv. Hedvika byla opravdovou matkou svého lidu. Chudí, nemocní,

potřební, ti byli stále předmětem její péče a jejich starostí. Návštěva nemocných v jejich příbytcích byla součástí jejího denního programu. Ošetřovala je, léčila, líbala jejich rány, pomáhala v jejich bídě a potřebách. Každé poledne hostila ve svém domě „své milé hosty“, totiž 13 chudých nebo churavých lidí, jimž sama při jídle posluhovala. Teprve potom jedla sama, ovšem jen postní jídla; maso nebo kořeněné jídlo nejedla sama nikdy. Onemocněl-li někdo z jejích služebníků, tu jej sama ošetřovala a zůstala u jeho lůžka třeba i celou noc. Kdo je schopen takového jednání? Jistě jen duše cele křesťanstvím naplněná a prosycená. Takové skutky dokáže jen křesťanská láska, nic jiného! Na své nemocné myslila i při své zotavené venku v lesích. Tam sbírala léčivé rostliny, tam připravovala své různé léky a masti, aby jim měla čím posloužit.

Štědrost této sv. kněžny byla nesmírná. Když dvakrát brzo za sebou vyhořela Vratislav, starala se o postižené všemi způsoby. Dala z knížecích sýpek rozdávat obilí, mouku, chleba, rozdílela peněžní podpory, starala se o odpuštění nebo snížení daní. Když si pak správce stěžoval, že mu ze zásob už nic nezůstane, s plnou vírou v prozřetelnost Boží prohlásila sv. kněžna: „Nestarejte se o mne ani o sebe; chceme chudým pomoci, a Bůh smiluje se již nějak také nad naší bídou a ukojí náš hlad.“

Bylo třeba však i trvalé výpomoci, alespoň pro mimořádné případy. I na toto pamatovala Hedvika. Tak se postarala o zřízení sirotčince, několika nemocnic, o ústavy, kde by byla vychovávána a vzdělávána mládež. Za křížáckých válek bylo i do Slezska zavlečeno malomocenství. Ani těchto nemocných se Hedvika neštitila; starala se o ně, navštěvovala je, ošetřovala, pečovala, aby jim jejich strašný úděl byl alespoň nějak oslazen.

A nezapomínala ani na vězně. Do žaláře jim posílala šatstvo, slameníky, pokrmy a světlo, přimlouvala se, aby byli propuštěni na svobodu, když ukazovali známky lítosti. Když byl stavěn jí tak milý klášter třebnický, dosáhla toho, že dokud byl klášter stavěn, nikdo nebyl trestán na životě, naopak, že vězni mohli si odpýkávat trest prací na stavbě kláštera. Jistě i toto bylo krásným řešením trestu i nápravy vinníka.

Při tak rozsáhlé a mnohostranné činnosti dovedla si Hedvika najít čas ke každodenní účasti na mši sv. A právě mše sv. to byla, jež ji po-

svěcovala, posilovala a vedla k činnosti téměř nadlidské. Jen takto můžeme pochopit, čeho všeho je člověk schopen. A je to i poučením, že čas, strávený na mši sv., není ztracen, právě naopak, je zdrojem činnosti, práce, obětavosti přímo hrdinské. Jsou to vždy jen plané výmluvy, když někdo říká, že nemá čas na mši sv., že má mnoho práce a povinností. Kéž by každý z nás udělal pro bližní tolik, kolik udělala sv. Hedvika! A přece měla na mši sv. a na modlitbu čas, vždycky si jej našla. To však znamená, že člověk musí zanechat věcí malých a prázdných, aby mohl dělat velké a účelné. A právě živý styk s Bohem nám ukazuje, co je velké a účelné, a co je malé a prázdné. Jen proto mnozí vykonají málo dobra, protože je jim styk s Bohem věcí cizí nebo neznámou.

Je proto něčím samozřejmým, že Hedvika, žijící stále hluboko zakořeněna v Bohu, že Bůh byl jí stále tak blízko, že byl stále s ní a ona s Ním, že i zázrak vykonat bylo pro ni věcí běžnou. Byl chycen zločinec a uvězněn. Aby se o něm kněžna nedověděla, protože by jistě spěchala za něj prosit, rozkázal kníže Jindřich, aby byl časně ráno popraven. Stalo se tak. K poledni setkala se kněžna se svým manželem, kárala ho, že jednal krutě, a prosila, aby jí byl zločinec darován. Kníže v rozpacích jí slíbil zločince darovat. Hedvika ihned poslala na popraviště služebníka, aby jí oběšence přinesl. Služebník však namítal, že cnen člověk jest již několik hodin mrtvý, že může přinést již jen jeho mrtvolu. Kněžna však trvala na svém. Jak však všichni užasli, když zjistili, že se šibenice sňatý člověk jest živ. Hedvika jej napomenula velmi přísně a propustila. Všichni byli přesvědčeni, že k oslavě svaté kněžny Bůh učinil tento div.

Jindy se stalo, že řeholnici Radslavě uvázla v krku rybí kost. Všechny pokusy kost vytáhnout byly marné. Řeholnice se dávila a dusila. V úzkosti volali Hedviku. Přišla, s důvěrou pohlédla na kříž Páně, požehnala ústa Radslavina a ihned se kost v krku obrátila a vyšla z úst.

Jiná sestra, Gaudencia, téměř oslepla. Léčení bylo marné. Tu poklekla Gaudencia před Hedvikou s prosbou, aby ji požehnala křížem a uzdravila. Hedvika, ta pokorná Hedvika, ulekla se této prosby. „Bůh ti odpust', že ode mne, jež jsem nádobou hliněnou, žádáš věci, které přísluší jen moci Nejvyššího. Zadrž, neboť hledáš-li vyléčení mnou, nikdy ho nedosáhneš,“ tak pokorně volá sv. Hedvika. Gaudencia však nepře-

stala prosit. Na její vytrvalé prosby učinila Hedvika nad ní kříž. V téže chvíli Gaudencia poznala, že vidí tak dobře jako dříve.

Hedvika vyznačovala se i darem proroctví. To však všechno u lidí svatých je samozřejmostí. Mnohem více zázraků však se stalo na Hedvičinu přímluvu po její smrti. Se světem se rozloučila tato svatá kněžna 15. října 1243, když naplnila vrchovatou míru 71 let dobrého a svatého života. Pohřbena byla v klášteře třebnickém, jež měla tolik ráda. Bolest lidu nad smrtí jeho kněžny se však brzo obrátila v radost, neboť mnohé zázraky zvětšovaly její slávu. A tak se stalo, že byla oslavována za svatou, ač ještě Církví za svatou prohlášena nebyla. Na svatořečení však nečekala dlouho. Již r. 1267, tedy 24 let po smrti, byla papežem Klementem IV. prohlášena za obyvatelku nebes. Oslav svatořečení se zúčastnil i český král Přemysl Otakar II. a četná česká šlechta.

Věru bohatý na lásku, dobré skutky a obětavost byl život této svaté ženy. O ženách se říkávalo, že jsou slabým pokolením. Není to však pravda. Dobrá žena může vykonat takové nadlidské skutky, že je to téměř k nepochopení. Sv. Hedvika je toho nejlepším důkazem. Běda ovšem, když se žena zkazí! Český lid, jenž si oblíbil a zamiloval sv. Hedviku, zamiloval si ji proto, že vynikala tolikerými ctnostmi. Je krásným vysvědčením starých Čechů, že si brali za vzor veliké osobnosti, jakou byla i sv. Hedvika. Kéž by i dnes i zítra a nadále český lid hleděl na takové vznešené vzory, jakým byla sv. Hedvika! Vy matky, vy manželky, vizte, jakým vzorem je pro vás sv. Hedvika. Z ní si berte příklad, o jejích skutcích a ctnostech vypravujte svým manželům a svým dětem! Příkladný život sv. Hedviky je opravdu zářícím vzorem pro vás. Kéž by náš národ měl mnoho takových Hedvik, jako byla sv. kněžna Hedvika Slezská! Hedvik nejen jménem, ale životem a ctnostmi. Pak můžeme klidně a s jistotou věřit, že svět bude zářit mravností, ctností a velikostí. Zlato, ne pozlátko hledejte, o zlato, ne o pozlátko usilujte! A zlatem je život a ctnosti sv. Hedviky. A toto je to pravé zlato, jež národ potřebuje a z něhož žije. Kéž i nad naším národem rozlévá se požehnání, jež sv. Hedvika, patronka našeho milovaného národa, nám u nebeského trůnu vyprošuje. „Rosu dejte, nebesa, shůry,“ rosu s českého nebe na krásnou českou zemi! Amen.

NEDĚLNÍ OZNÁMENÍ

Neděle 22. po sv. Duchu - 14. 10. 1951.

Dnes odpoledne o ... hod. bude svátostné požehnání. Zítra je sv. Terezie Veliké, panny. † 4. 10. 1582, pohřbena je v Albě ve Španělsku. Církev sv. ji nazývá pannou serafickou. Je reformátorkou karmelitánského řádu. Pro své obsáhlé vědomosti z mystiky bývá též nazývána mystická učitelka. V úterý je sv. Hedviky, vdovy. † 15. 10. 1243, pochována je v Třebnici v klášteře (Polské Slezsko). Všimněme si překrásné myšlenky orace, abychom přešli, praví se v ní, od slávy světa k pokornému následování Jeho (t. j. Kristova) Kříže. Na tento den připadá v arcidiecési pražské památka všech konsekrovaných kostelů arcidiecése. Vzpomeňme si, že kostel biskupem svěcený je domem modlitby a oběti, symbolem Říše Boží na zemi, je nám branou nebes, je symbolem křesťanské duše. Vyložme lidem obřady svěcení kostela, zejména význam 12 křížů, a podle předpisu zažehněme v den památky posvěcení kostela nebo v neděli v oktávě před těmito kříži svíčky a obnovme křestní slib. Ve středu je sv. Markety Marie Alacoque, panny. † 17. 10. 1690, pochována je v Paray-le-Monial ve Francii. Její zásluhou se rozšířila úcta k Božskému Srdci Ježíšovu. Ve čtvrtek je sv. Lukáše evangelisty a autora Skutků apoštolských. Datum úmrtí není známo, podle podání byl umučen v Pataře v Achaji, jeho ostatky spolu s ostatky sv. Ondřeje apoštola dal císař Konstantin převézt do Konstantinopole. V pátek sv. Petra z Alkantary vyznavače. † 18. 10. 1562, hrob má v Pedrose v klášteře Viciosa v Portugalsku. Byl reformátorem řádu minoritského, pomáhal sv. Terezii Veliké při reformě karmelitánského řádu. V sobotu je sv. Jana Kantia, vyznavače. † 24. 12. 1473, pochován je v kostele sv. Anny v Krakově v Polsku. Příští neděle je 23. po sv. Duchu. Služby Boží budou v obvyklém nedělním pořádku. S blížícím se koncem církevního roku i v mešních formulářích nedělních častěji nám sv. Církev připomíná, že naše vlast není zde na zemi, nýbrž v nebi. Spasitel v tomto mešním formuláři vystupuje jako přínosce míru. - V arcidiecési pražské: V našem kostele se v neděli 23. po sv. Duchu dne 21. t. m. bude sloužit v ... hod. zpívaná (slavná) mše sv. na památku posvěcení našeho kostela.

Neděle 23. po sv. Duchu - 21. 10. 1951.

Dnes odpoledne o hod. bude pobožnost a svátostné požehnání. V pondělí a v úterý jsou dny feriální. Ve středu je sv. Rafaela archanděla, patrona cestujících (přečtíme lidu z Tob. 12. kap., verš 12. a nn.). Ve čtvrtek je sv. Chrysantha a Darie, mučedníků. V pátek je sv. Evarista, papeže. V sobotu je vigilie čili svatvečer sv. Šimona a Judy, apoštolů. Vezměme si pro tento den myšlenku z epištoly a snažme se vše nemilé a nepříjemné tohoto dne snášet v duchu následování kříže Kristova, jak to činili apoštolové, jejichž svátek se bude místo v neděli slavit až v pondělí. Příští neděle je 24. po sv. Duchu a zároveň svátek našeho Pána Ježíše Krista Krále. Je to nový svátek, který zavedl 11. 12. 1925 papež Pius XI. Účel svátku spočívá v tom, aby nám ukazoval vždy více starokřesťanský obraz Krista jakožto božského Krále, jenž sedí na pravici Boží a na konci světa přijde s mocí a slávou. (Vyložme lidu smysl nové preface.) Služby Boží budou v obvyklém nedělním pořádku, zpívaná (slavná) mše sv. a Te Deum u příležitosti 28. října - dne vzniku naší republiky - bude v ... hod. Zasvěcení Božskému Srdci Páně bude v ... hod při odpolední pobožnosti.

Neděle 24. po sv. Duchu. Svátek Ježíše Krista Krále. - 28. 10. 1951.

Dnes odpoledne o ... hod. bude pobožnost a zasvěcení Božskému Srdci Páně a svátostné požehnání. Zítra je svátek sv. apoštolů Šimona a Judy. Orace vybízí, abychom na základech apoštolské víry usilovali o své mravní zlepšení. V úterý je feriální den, ve středu svatvečer Všech svatých, v Čechách sv. Volfंगा, biskupa a vyznavače. Ve čtvrtek je zasvěcený svátek Všech svatých, proto večer o ... hod. bude mše sv. pro ty věřící, kteří pro pracovní povinnost se nemohli zúčastnit ranních bohoslužeb. Církev sv. jásá tento den nad neznámými svatými v nebi a dovolává se jejich ochranné přímluvy. V pátek je Všech věrných zemřelých. Jako včera Církev jásala, tak dnes úpěnlivě prosí Pána nad životem a smrtí, aby těm, kteří nás na věčnost předešli a v očistci trpí, otevřel svým milosrdenstvím brány nebes a dopřál radovati se z Jeho společnosti.

HOMILETICKÁ PŘÍLOHA

Číslo 11 - 12

Duchovního pastýře

BŮH JE SHOVÍVAVÝ

„Nezpečuj se obrátiti k Bohu a neodkládej ze dne na den!“

Neděle XXVI. po sv. Duchu (V. po Zjevení Páně).

„Bůh jest shovívavý,“ tak volá k nám dnes, drazí přátelé, celý úryvek dnešního svatého evangelia, jmenovitě ona slova Božského Spasitele: „Nechte, ať oboje roste až do žní!“

Lotr ukřižovaný s Kristem Pánem dosáhl milosti až v posledních chvílích života, stráveného v neřestech a kalu. - Augustin se ztápěl v bludu a nemravnosti, a přece ho zachránil Bůh. - Celník Levi okrádal Izraelity, a přesto došel spásy.

Proč bych tedy pospíchal já se obrátiti na dobrou cestu k Bohu? Teď nemám na to čas, později se tomu budu moci věnovati lépe, důkladněji a rozvážněji. Až budu starší, budu míti více klidu, usebranosti a času. Vždyť před smrtí budu ještě míti čas na to vše. Vše se upraví, nač bych se s tím teď znepokojoval; vždyť Bůh jest shovívavý.

I. Drazí přátelé! Takoveto nazírání na shovívavost Boží jest zcela nesprávné. Tvořiti si ze shovívavosti Boží glejt pro setrvávání ve stavu hříchu a odkládání s pokáním jest tragické a záhubné.

Jedná se nejen o nebezpečí, jemuž se takový nešťastník vrhá vstříc, ale zrovna tak o:

a) velké bezpráví a

b) neodpustitelnou pošetilost.

a) Abychom si dovedli představit velikost bezpráví, jehož se člověk takto dopouští vůči Bohu, musíme si uvědomiti dvě základní pravdy. - Bůh stvořil nás, povolal k životu čistě jen z lásky své. Za druhé, Bůh jest to, jenž udržuje náš život stále trvajícím zázrakem své všemohoucnosti.

Z těchto dvou pravd však vysvítá, že Bůh má výsostné právo na nás, na náš život, na každý náš den, každou hodinu našeho života, úplnou službu Jemu.

Pakliže Mu to odpíráme, žijíce ve hříchu, jest to krádež majetku Božího. A odmítáme-li Mu třeba celá léta svého života svou zatvrzelostí, jak strašných rozměrů dosahuje tato krádež.

Jest to současně i pohana Boha. Ve stavu zatvrzelosti volá člověk vlastně k Bohu: Jen počkej, až já budu chtít, až budu stár, budu již třesoucích se údů, pak se k Tobě obrátím. Nejkrásnější léta mého života, mládí musí patřit ďáblu. Ty se musíš spokojit jen se zbytky!

Jaká to věrolomnost! Jedná se v našem životě o rozhodující zápas. Kristus nás povolal do svého vojska ve křtu sv. Pasoval nás na rytíře sv. biřmováním, složili jsme přísahu na Jeho prapor.

b) Čím déle čekáš s obrácením se k Bohu, tím větší se dopouštíš pošetilosti, jednáš přímo proti svému štěstí.

Kyne ti snad zisk z tvého jednání? Nikoliv, nezměřitelná škoda. Podle podobenství Krista Pána o neužitečném služebníkovi, který zakopal svěřenou mu hřivnu a ničeho nevytěžil, snadno rozpoznáš, že vezdejší život, Bohem nám svěřený, jest talent, z kterého my musíme každou vteřinu těžit.

Život jest strom, který má nésti ovoce, jinak jako onen fíkovník bude po čtvrtém roce vyňat a uvržen do ohně.

Život rychle letí. Proto říkají lidé: čas jsou peníze. Proto každé minuty musíme využít. Jak jsou lidé opatrní ve využívání času, aby získali peníze, tak zase zpozdilí, nevyužívající času pro zásluhy před Bohem. Ne, ne. Čas je více než peníze. Čas je milost. A setrvá-li člověk ve stavu hříchu, promrhává tuto milost.

II. Věnujme ještě, drazí přátelé, několik okamžiků úvaze, jaká plyne škoda ze zatvrzelosti pro budoucnost. To poznáme, uvědomíme-li si podstatu hříchu.

a) Hřích jest nemoc. Kdy se volá lékař? Hned, jakmile choroba zachvátí tělo, a ne, až když tělo jest již prostoupeno nemocí. Pak by již bylo pozdě.

Hřích jest řetěz, ovíjející duši člověka. Chceš čekati, až bude uzavřen poslední článek toho řetězu, vždyť pak by již bylo třeba pozdě.

Hřích jest zbloudění na cestě. Jakmile to člověk pozná, nepokračuje v cestě, ale hned se vrátí.

Hřích jest sjíždění po nakloněné ploše. Čím déle sjíždíš po ní, tím těžší bude zastavit se.

b) A vzpomeneš-li si, že obrácení jest vnitřní přeměna, kdy člověk musí mít v nelásce, co dříve miloval (hřích), a milovati to, co dříve ne-

náviděl, pak snadno seznáš, že jest člověku, který dlouho žil v hříchu, velmi těžko dospěti k takovému přerodu.

Bez milosti Boží obrácení jest nemyslitelné. A ten, kdo celý život zanedbával, opovrhoval milostí, může ji stoprocentně očekávat?

III. Posléze uvaž nebezpečí, v které se takto řítíš!

Řekneš: Mám ještě čas, až později. Odkud to víš, že máš čas? Kde to máš zaručeno, že zítra, ano ještě tuto celou hodinu budeš žít?

Pravíš: Možná, že ujdu tak strašnému osudu, že budu míti možnost se obrátiti. Možná, že všechny střely se vyhnou v smrtící řeži vojínu, možná, že z tonoucí lodi tě někdo zachrání, kdežto ostatní zahynou, možná, že řítící se lavina tě nerozdrtí; možná, ale dal bys na takovouto nejistou možnost, kdyby se jednalo o tvůj pozemský život? A ty na to vsázíš celou svou věčnost!

Závěr: Uvaž toto všechno a otevři celé své srdce přívalu lásky Boží, jež se ti nese vstříc z napomenutí dnešního evangelia: Bůh jest ovšem shovívavý, poněvadž nechce smrti hříšníka, dopřává mu čas, aby se obrátil, neb On může čekati, jako věčný, u Něhož století jako naše vteřina, ale nepřepínej!

Kajícímu lotru na kříži poskytl milost, ale on se jí *ihned* uchopil. Celníka Matouše zavolal a on šel *hned* za ním. Augustin dlouho bloudil, ale když ho Bůh důrazně zavolal, obrátil se a šel cestou Boží.

Láska Boží tě doposud hýčkala, dopřávala ti čas, aby ses obrátil. Opájej se slastným vědomím, že již tolikráte mohls zahynouti a přesto Bůh vyčkával, poněvadž nechce smrti tvé, ale bys byl živ. Neodsunuj od sebe nadále, jako snad doposud, to slastné štěstí, že Bůh, dobrý otec, pečoval ve své shovívavosti o tebe, a podle vzoru všech těch šťastných křesťanů, kteří se zavčas vzchopili, vzchop se i ty a pamatuj:

učiň hned, co bys musil potom učiniti,

učiň hned, co bys potom nemohl snad učiniti,

učiň hned, co si budeš později přát, abys byl učinil, podle výzvy dobrotivého Boha, vyjádřené ústy proroka Isaiáše (hl. 55, v. 6).

„Hledej Pána, dokud nalezen býti může - a neprodlévej obrátit se k Pánu, aniž odkládej s tím ze dne na den!

P. Jiří Dvořák

HOŘČIČNÉ SEMENO

Neděle XXVII. po sv. Duchu. (VI. po Zjevení Páně.)

A. Zahleděl se na prostý hořčičný keř, rostoucí podle cesty a svým okem viděl do časů budoucích. Přes staletí věků až k hranicím věčnosti. A viděl svoje semeno, Církev, či jak zprvu říkával, království Boží na zemi, jak roste, zapouští kořeny více a více a rozpíná vždy dále ramena svá, takže ani moře, ani velehory nejsou pro ni hradbami, které by nemohla překlenout, až obepíná všechny díly světa.

Když na nebesa vstupoval, byla jeho Církev hořčičným semenem. Večeřadlo Sionské ji mohlo obsáhnout. Ale po seslání Ducha sv., kdy apoštolové začali vykonávat svůj úřad, rostla Církev den po dni. O letnicích vstupuje do ní kolem 4.000 lidí a brzy poté, podle výpovědi vele rady, naplnili svým učením celý Jerusalelem. Odkud ta síla jejího života? Toto mocné rozepětí duchovního království, tato nezdolná vytrvalost, jež překonala všechny nástrahy a úklady celých tisíciletí? „Od Hospodina se to stalo a divné jest to před očima našima,“ praví žalmista Páně.

B. Království Boží je růst, vývoj, rozpínání. Jen kamení a mrtvoly nerostou. Církev je život a proto nemůže být pořád stejně veliká. Církev musí růst. Vedle práva růstu dal jí její Zakladatel i dar nesmrtelnosti. Kdo zemřít nemůže, je stále mlád. Mládí však je pokrok. Katolická krev není krev stařecká, uvadlá, vhodná k živoření, ale krev mládí, jež dovede být plné ideálů, plné tvořivosti, plné práce. Křesťanství chce být velikým stromem, v jehož stínu odpočívají národové. Křesťanství neuznává nějakých hradeb, nebo čínských zdí, nebo zakázaných vchoďů, ani pohraničních závor. Bůh všudypřítomný je Bohem všech pěti dílů světa, Bůh všech národů a všech jazyků. A proto také dal svým apoštolům rozkaz úžasné hloubky: Jděte, učte všechny národy! Buďte stromem, v jehož ratolestech sídlí všechno ptactvo a slovo vaše nechť je kvas, který promění celičský svět.

Spasitel nechtěl, aby naše náboženství bylo omezováno jen na užoučkový okruh našeho vlastního nitra. Katolické srdce musí být srdcem, které objímá celý svět. Katolické srdce nese celému světu Kristovo evangelium vzájemné lásky, spravedlnosti a míru. A proto nesmíme být malicherní ani ve svých modlitbách a myslet jen sami na sebe, ale na celou Církev, jejíž ratolesti jsou naším domovem.

Myslíte si snad, že jenom kněz je povolán k práci na vinici Páně? Vy že zůstanete stát stranou a budete se jenom dívat? Cožpak ta Cír-

kev naše, veliká a krásná, je něco - něco vedle tebe, něco jiného, než jsi ty sám? Církev katolická - to jsi ty zrovna tak jako já, a tvůj soused nebo tvoje přítelkyně zrovna tak jako ty. A mluví-li někdo o katolické Církvi, mluví o tobě. Když ji chválí, tebe chválí. Když ji haní, tebe haní. S Církví je nutno smýšlet a cítit jako s matkou. Kdyby tvou maminku tupili a blátem po ní házeli - a ty zalezeš za vrata a počkáš, až jak to dopadne, pak nejsi jejím hodným dítětem. Pak si nezasloužíš její lásky. Ale ty se jistě neschováš. Ty se postavíš před svou matku, abys ji ochránil. Ty kameny však nyní tebe zasáhnou. Ať, ale dokázal jsi, že s matkou dovedeš cítit. A církev, v níž jsi se zrodil, je také tvoje matka. Teprve z této druhé matky zrodili jsme se k životu věčnému na křtu svatém. Ona nám vrací klid duše ve zpovědnicích, ona nám žehná, ona nás učí modlit se a za nás se sama také modlí, ona půjde za naší mrtvolou a posvětit i naše chladné lůžko. A za 200 let, až nikdo na nás už nevzpomene, bude ona, matka Církev, vzpomínat na svoje děti v den věrných zemřelých a modlit se za nás při denní oběti mše svaté. A my bychom neměli cítit s touto svou matkou? Což jenom kněz se jí má zastávat? Což je Církev jenom matkou kněží? I nás musí bolet, když se mluví jen o chybách Církve a nic o její kráse, předvádějí-li se jako slavní mužové jenom ti, co k ní nepatřili, jako by všechno katolické nestálo ani za zmínku. Kdyby nám nepřítel chtěl ničit naši krásnou vlast, řekne snad někdo, že lepší je sedět za pecí a mít svatý klid? To by nebyla láska k matce vlasti. A tož není láskou k matce Církvi - odpusťte tvrdé slovo - nacpat si fajfku, sedět za větrem a zakládat spokojeně na sádlo a nejvýš si poříkat v nějaké náboženské knížečce.

Církev katolická - to je život. Neroste jenom mrtvola nebo kamení. A Kristus své dílo učinil zrnem a vhodil je do půdy země. Aby rostlo. Aby plody přinášelo. Aby bylo stromem. Aby jeho myšlenky, myšlenky lásky člověka k Bohu a člověka ke člověku prokvasily celou lidskou společností.

C. Jděte tedy a uče! Ne jenom kněží. Každý z vás! Každý nechť je svým vzorným náboženským životem apoštolem Kristovy svaté Církve. A kdo z lenosti nebo vlažné lhostejnosti založil ruce v klín, nemá práva nazývati se katolíkem. Je jím jen podle jména. Vyznává Boha - snad ústy, ale srdcem je daleko od Pána.

V plamenech ohně sestoupil Duch sv. na apoštoly a oni pochopili, že mají zapálit svět. Nejprve však muselo hořet jejich vlastní srdce. A tomuto plameni nemohly se ubránit a musily podlehnout staré řády, postavené na sociální nespravedlnosti, sobectví a pýše. I svoje srdce

zapalte dnes láskou ke Kristovu evangeliu a pro svou vlastní duši získejte proti království hříchu a viny království Božího zákona a milosti a pro všechny lidi celého světa království lásky, spravedlnosti a míru, království Boží mezi námi. Amen.

P. Václav Zemek

SLOVA MÁ NEPOMINOU

„Nebe a země pomínou, slova má však nepominou.“ (Mat. 24, 35.)

Kázání na poslední neděli církevního roku.

Dnešní svaté evangelium o posledním soudu je mohutné finale církevního roku. Přijde jednou den poslední, ve kterém celý stvořený svět kvíleti a sténati a ve smrtelných bolestech svíjeti se bude. Na nebi se ukáže kříž, znamení to vykoupení a Syn Boží přijde se svými anděly soudit veškeré lidstvo, které kdy na světě žilo. A to je tak jisté, že to jednou bude, jako že je jisté, že Ježíš Kristus se narodil za císaře Augusta, že trpěl pod římským prokurátorem Pontiem Pilátem, že ukřižován byl a že po své mučednické a vykupitelské smrti třetího dne vlastní mocí vstal zase z mrtvých, čímž dokázal, že je Synem Božím.

Mohutné je finale dnešního svatého evangelia a mohutná jsou také poslední slova Božského Vykupitele našeho: „Nebe a země pomínou, slova má však nepominou!“

Tato mohutná slova Pána našeho Ježíše Krista platí:

1. o Jeho učení,
2. o Jeho příkazech,
3. o Jeho výstrahách a
4. o Jeho příslibech.

1. Nebe, stvořená obloha, stvořený vesmír se svým sluncem a se svými biliony hvězd i s naší zemí pomínou, ale nezvratně bude stát až na věky učení Pána našeho Ježíše Krista:

Že jest jeden Bůh osobní, nadsvětový, Tvořitel a Budovatel tohoto světa; že Bůh je neskonalá krása, neskonalá láska, neskonalé dobro; že Bůh Trojjediný se stará nejen o lilie polní a ptactvo nebeské, nýbrž tím více také ještě jako náš prozřetelný Otec o nás malověrné lidi; že má větší zájem na nás, než náš pozemský otec, než naše matka, než náš bratr, než naše sestra na nás zájmu míti mohli. „On slunci svému velí

vycházeti na dobré i na zlé a déšť dává na spravedlivé i nespravedlivé.“ Mat. 5, 45. Ano: „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého Jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný.“ Jan 3, 16. A jestliže nás někdy temnotami utrpení strmou cestou životem vede jako trpělivého Joba, zajisté vše opět k dobrému obrací, neboť „u Boha jest všechno možné“. (Mat. 19, 26.)

A jako Bůh sám nezměnitelný, jsou též nezměnitelná slova Pána Ježíše, že každý člověk od prvního okamžiku početí má duši nesmrtelnou a že pro tuto duši nesmrtelnou nosí v sobě hodnotu věčnou, ať je učený anebo neučený, ať je zdravý anebo nemocný, ať je krásný anebo nemotorný mrzáček, ať je to stařeček shrbený o dvou hůlkách se belhající anebo to nemluvnátko ubohé. Na tuto duši čeká s neskonalou láskou Otec nebeský, až se vrátí k Němu, Stvořiteli svému. Za ni prolil Syn Boží poslední kapku své předražené krve na tvrdém lůžku tvrdého kříže. Pro tuto duši nesmrtelnou má každý člověk, i ten znetvořený, i ten nemocný a nemožný, i ten vysokým stářím sešlý a vyčerpaný, neskonalou cenu v očích Otce nebeského.

2. „Nebe a země pomínou, slova má však nepomínou,“ tato slova Pána Ježíše platí též o Jeho příkazech.

„Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a bližního svého jako sebe samého.“ Na těchto dvou přikázáních záleží celý zákon i proroci. (Mat. 22, 37-40.) Na těchto dvou přikázáních záleží celé Desatero, které dal před čtyřmi tisíci lety Bůh Trojjediný za hromu a blesku lidu izraelskému a jím celému světu a které platí pro všechny věky, pro všechny světadíly a pro všechny národy, vždy a všude a které je a zůstane jedinou směrnicí ke štěstí časnému i věčnému. Neboť praví Božský Vykupitel náš: „Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit zákon nebo proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit. Vpravdě zajisté pravím vám: dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmě nebo jediná čárka ze zákona.“ (Mat. 5, 17, 18.)

Obě přikázání však „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a bližního svého jako sebe samého“ patří dohromady, a co Bůh spojil, člověk nerozlučuj, platí i o nich.

Kdo miluje Pána Boha z celého srdce svého, ten musí mít i srdce pro chybujícího bratra svého. Neboť praví Pán Ježíš: „Buďte milosrdní jako váš Otec nebeský milosrdný jest.“ (Luk. 6, 36.)

Kdo miluje Boha, ten musí mít též srdce pro nouzi trpícího bratra svého. „Cokoli jste učinili jednomu z mých nejmenších, mně jste učinili.“ (Mat. 25, 40.)

Kdo Pána Boha svého z celého srdce miluje, ten musí mítí srdce soucitné se vší tou lidskou nevýslovnou bídou, kterou působí největší zlo zde na světě, nenávistná válka se svými hekatombami obětí, ten musí mítí srdce mírumilovné, srdce, které zná jen jednu velikou touhu, aby zmizely se světa zášť a nenávist, rozpory a rozepře, hádky a sváry, souboje a války.

Kdo Pána Boha miluje, ten musí mítí srdce statečné, které dovede neúnavně a neúprosně bojovat za mír, „za hojnost a pokoj v naší zemi,“ ale nejen v naší zemi, „za hojnost, pokoj“ na celém světě! A pak bude i jemu platiti blahoslavenství Páně: „Blahoslavení pokojní, neboť oni synové Boží slouti budou.“

3. Slova Pána Ježíše: „Nebe a země pominou, slova má však nepominou, mají platnost též pro jeho výstrahy. Jako skála pevně stojí Jeho slova: „Každý strom, který nenese ovoce dobrého, bude vyřat a hozen do ohně“ (Mat. 7, 19), a ona výstražná slova, která uslyší při posledním soudu z úst Božského Soudce oni, kteří zavrženi budou: „Odejděte ode mne, vy zlořečení, do ohně věčného. Neboť já jsem měl hlad a vy jste mi nedali jísti, žízeň jsem měl a vy jste mi nedali píti, pocestný jsem byl a vy jste mne nepřijali, nemocen jsem byl a vy jste mne nenavštívili“ - „Neboť co jste neučinili jednomu z nejmenších těchto mých bratří, mně jste neučinili.“ (Mat. 25, 41.)

Pán Bůh je neskonale shovívavý, Pán Bůh dovede čekat, až se člověk vzpomene, až pozná, jak hořké jest opustiti Pána Boha svého, až se vrátí jako onen ztracený syn sv. evangelia k Otci svému nebeskému. A Bůh dovede někdy dlouho čekat, poněvadž chce, aby všichni lidé spaseni byli. Bůh dovede čekat, ale ne věčně. Jednou přijde den, kterému se nikdo neuhne, kdy Bůh povolá k sobě každého člověka, každou duši a vyzve ji slovy: „Vydej počet ze správy své.“ (Luk. 16, 2.) A před Pánem Bohem se nikdo skrýti a Jemu uniknouti nikdo nemůže. „I když vstoupím na nebe, ty jsi tam, když v podsvětí si ustelu, hle, jsi tu. Jestliže si křídla červánků vezmu, spočinu-li u moří nejzazších, i tam se mne ujme pravice tvoje, i tam mne ruka tvá uchopí.“ Řeknu-li: „Aspoň temnota mne skryje a noc jak světlo mne obklíčí: ni temnota ti není dosti tmavá a noc je ti jasná jako den a tma je jako světlo“ (Žalm 138), volá žalmista Páně. Pro každého z nás přijde jednou též den poslední. Přičiňme se, aby tento den nebyl pro nás Dies irae, dnem Božího hněvu, přičiňme se, aby tento den byl pro nás „dies natalis“, dnem zrození pro život věčný, neskonale šťastný, dnem, ve kterém uslyšíme slova Božského Spasitele našeho: „Pojďte, požehnání Otce

mého, vládněte královstvím připraveným pro vás od ustavení světa! Neboť hlad jsem měl a vy jste mi dali jísti; žízeň jsem měl a vy jste mi dali pít; nemocen jsem byl a vy jste mne navštívili... Vpravdě pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z nejmenších těchto mých bratří, mně jste učinili.“ (Mat. 25, 34-40.)

4. A i o tomto příslibu platí slova Pána našeho Ježíše Krista: „Nebe a země pominou, slova má však nepominou!“ A tato slova Pána našeho platí o všech příslibech Jeho; platí o Jeho výzvě: „Radujte se a veselte se, neboť odplata vaše bude veliká v nebesích!“ (Mat. 5, 17); platí též o Jeho slovech: „Strojíš-li oběd anebo večeři, nezvi bohaté sousedy... Když strojíš hostinu, povolávej chudé, zmrzačené, kulhavé a slepé! Blaze pak ti bude, poněvadž takoví nemají, čím ti odplatiti. Bude ti však odplaceno při vzkříšení spravedlivých.“ (Luk. 13, 12-14.)

Bůh sám bude odplata naše veliká. Bůh sám s celým tím velikým oceánem blaženosti své. Neboť jen jako kapka v moři v porovnání k nesmírnému oceánu jest veškerá blaženost zde na zemi v porovnání k neskonale blaženosti Boží: jako kapka v moři je blaženost dítěte před zářícím vánočním stromečkem, radost duše pohroužené v mystické názírání na Boha, štěstí srdce u stolu Páně, slast srdce ztraceného syna po rozhršení temné, černé viny, jásot duše zcela oddané Bohu, slastné umírání člověka nevinného srdce vidoucího nebesa otevřená a anděly Boží a svaté Boží vycházející mu vstříc - jako kapka v moři každá taková radost, slast, každý jásot v porovnání k nesmírnému a bezmeznému oceánu neskonale blaženosti Boží.

Bůh je život beze smrti, bez změny, bez stárnutí. Kolikrát umírá člověk, nežli konečně zhasne naprosto ve smrti život jeho. Dožívá se umírání dětství, mládí a plnosti sil života svého, odumírání své paměti, svých schopností a mohutností, až konečně přijde ono velké poslední umírání, které učiní všem dnům života jeho zde na zemi konec.

Bůh však je život věčný, nezměnitelný, neskonale dokonalý; život bez starosti, bez žalosti, bez bolesti; život věčné lásky, věčného mládí, věčné krásy a věčné blaženosti. A na tomto životě věčné lásky, věčného mládí, věčné krásy a věčné blaženosti budeme mít podíl a účast per omnia saecula saeculorum - až na věky, - budeme-li věřit v nauku Kristovu, budeme-li se řídit podle jeho příkazů, budeme-li mít vždy na zřeteli Jeho výstražná slova, neboť jako skála pevně stojí a budou stát slova dnešního sv. evangelia: „Nebe a země pominou, slova má však nepominou.“ Amen.

P. Karel Sahan

ÚKLADNÁ VRAŽDA

„Jako ve dne počestně choďme,... ne ve sváru a závisti...” (Řím. 13, 14.)

I. neděle adventní.

Drazí v Kristu!

Posvátná doba adventní, podobně jako postní, je dobou přípravy na příchod Ježíše Krista. I v našich duchovních promluvách, nejen v liturgii Církve svaté, chceme připravit svá srdce na Kristův příchod. Budeme tedy letos probírat soustavně čtyři z nejtěžších hříchů, které nazýváme hříchy do nebe volající, protože o nich praví Písmo sv., že volají k Bohu do nebe. Tyto hříchy jsou: úkladná vražda, sodomský hřích, utiskování chudých, vdov a sirotků a zadržování spravedlivé mzdy dělníkům.

Dnes s pomocí Boží promluvíme o prvním z těchto hříchů, o úkladné vraždě.

Mezi bohužel tak mnohými hříchy na světě je jeden, před kterým není možno uzavřít žádný palác ani žádnou chaloupku, před kterým není člověk jist ani doma, ani venku v přírodě - a tím hříchem je závist. Známe ji všichni dobře a víme, jak a kde se projevuje. Na vesnici záviděl jeden druhému lepší majetek, ve městě hledí každý druhý závistivě na lepší úřad, úspěch či nadání druhého a přeje si, aby jich neměl. Známý lidový kazatel Abraham od sv. Kláry kázal kdysi o závisti: „Na ostrově Maltě není hadů, v Sardinii není vlků, v Evropě není krokodilů, na Hellespontě není psů, na Islandě není jedu - ale na celém světě není místa, kde by nebylo závisti.“ Závist je skutečně něco ďábelského jak ve své podstatě, tak ve svých účincích. Mnoho, velmi mnoho bolu, hořkosti, neklidu, klepů, nepřátelství, pronásledování a nespravedlnosti na světě bylo zaviněno závistí; nejhorší účinek však měla závist při prvním objevení se na světě.

Bylo to onoho dne, kdy svět truchlil nad prvním mrtvým světových dějin. Vzpomínáme tu na hrůzu Abela, když viděl svého bratra Kaina, jak zvedá vražednou zbraň k úderu, vzpomínáme na bolest matky Evy, když viděla zakrvácené tělo svého syna v prachu země. A Hospodin sám neměl pro první vraždu na světě jiného výroku než hrozná slova: „Hlas krve tvého bratra Abela volá ke mně ze země. Proto budiž pro-

klet na zemi, která otevřela ústa svá, aby přijala krev bratra tvého z ruky tvé.“ (Gen. 4, 10-11.)

Vzalo si lidstvo tato varovná slova Hospodinova k srdci? Pohlédněme, nejmilejší, do dějin lidstva - a co vidíme? Miliony, ba miliardy lidí, kteří nezemřeli přirozenou smrtí ve své vlasti nebo doma v kruhu své rodiny, kteří naopak byli zasaženi vražednou rukou jednoho ze svých t. zv. bližních a násilně vytrženi ze své práce pro blaho lidstva, z klidného života v kruhu svých drahých.

Třetí Kniha králů nám vypravuje o jedné z těch bytostí, jimž život lidský nebyl ničím, jednalo-li se o jejich vlastní prospěch. Vedle paláce izraelského krále Achaba měl muž jménem Naboth vinici, kterou si přál mítí král, aby rozšířil zahradu svou. Když se Naboth zdráhal prodati vinici, Achab velmi zesmutněl. I řekla mu manželka jeho Jezabel posměšně: „Velikou vážnost máš a dobře spravuješ království izraelské! Vstaň a buď dobré mysli! Já tobě dám vinici Nabothovu.“ I napsala jménem Achabovým list starším města: „Zjednejte dva muže, ať proti Nabothovi falešně svědčí, pravíce: „Rouhal se Bohu a králi.“ Potom ho vyveďte a ukamenujte za městem.“ I stalo se tak. Achab pak vzal si vinici Nabothovu. I šel Eliáš prorok k rozkazu Hospodinovu k Achabovi a řekl: „Toto praví Hospodin: Zabil jsi a cizí majetek jsi sobě přivlastnil. Proto na tom místě, na kterém psi lízali krev Nabothovu, i tvou krev také lízatibudou; Jezabel bude pak od psů sežrána.“ Když pak po třech letech vypukla válka, byl Achab těžce raněn a zemřel na místě, kde leželo tělo Nabothovo, a psi lízali krev jeho. Jezabel pak byla svržena z oken paláce a tělo její bylo potravou psům.

Je to smutná skutečnost, že vlastně celá země je velkým úmrtním ložem, na němž denně umíraly a umírají sta a sta lidí násilnou smrtí. Ale vrcholem tragedie je, že mezi těmito mrtvými nejsou lidé, nýbrž že mezi nimi je i Bůh, jenž se stal člověkem, aby spasil svět a přinesl mu život věčný - a sám byl těmi, které přišel spasit, zbaven života časného.

Ale k čemu hledat příklady toho, co vražda způsobí, v dálné minulosti a v cizině? I v naší vlasti, ve Staré Boleslavi, volal před tisíci lety hlas krve zavražděného knížete Václava k nebesům, a Hospodin slyšel hlas ten a nedopřál vinníku klidu a pokoje ani vnitřního, ani zevního, dokud neusmířil vinu svou.

A nebyli jsme konečně my, děti 20. věku, svědky nejhroznějších událostí dějin? Všechno to v obou posledních světových válkách rozšlapané štěstí, všechna krev prolitá na bojištích, popravištích a v koncentračních táborech volala k nebesům - a volá bohužel i dnes, a to

tím důrazněji, že to není jen krev bojovníků padlých na poli cti a slávy, jak se říká, nýbrž i krev nevinně vražděných starců, žen a dětí.

Proti tomu všemu pozvedá právě nyní lidstvo svůj hlas a volá toužebně po ukončení vzájemného vraždění lidí na zemi. My katolíci, kteří známe soud Hospodinův nad prvním vrahem na světě, spojíme hlas svůj s hlasem celého lidstva a budeme vysílat své vroucné modlitby k nebesům zároveň s prosbou o přimluvu té, kterou vroucně nazýváme Královnou míru.

Modlíme se jen za to, aby se lidé naučili navzájem milovati tak, aby přestala nenávist mezi národy z touhy po obohacení jedněch na úkor druhých i za cenu krveprolití, a aby přestala neláska a nenávist i mezi jednotlivci, kteří se i v době míru často vraždí pro maličkosti. Dejž Bůh, aby již jednou umlkl na zemi hlas prolité krve a byl vystřídán radostným hlasem chvály Boží. Amen.

Dr B. Kovařík

O NEČISTOTĚ

„Co jste vyšli na poušť vidět? Třtinu větrem se klátící?“ (Jan II, 7.)

II. neděle adventní.

Když se učedníci sv. Jana vzdálili ze shromáždění lidu, aby svému učiteli zvěstovali odpověď Kristovu na jeho otázku: „Jsi to ty, který přijít má, nebo jiného čekáme?“, obrátil se Spasitel k zástupům a tázal se jich přímo na sv. Jana: „Co jste vyšli na poušť vidět? Třtinu větrem se klátící? Ale co jste vyšli vidět? Člověka měkkým rouchem oděného?“ V první otázce ocenil pevnost zásad sv. Jana. Neboť třtinou nechtěl označit člověka, u kterého zisk a prospěch platí víc než svědomí, nýbrž spíše člověka, jenž bez pevnosti a rozhodnosti vůle s pouhou polovičatostí dobro chce - a přece zase nechce, a právě proto podléhá obyčejně i sebemenšímu náporu pokušení. V druhé otázce pak poukázal na jinou vlastnost jordánského kazatele, která ho učinila tak velkým v očích lidu: na jeho asketický život. Kdyby byl kázání sv. Jana proslovil člověk v nádherném rouchu s balkonu nějakého paláce, kdo by bral jeho slova vážně, kdo by mu byl důvěřoval? Vždyť by ho každý podezříval z pokrytectví a síla jeho slov by se byla rozbila o rozpor mezi slovem a praktickým životem!

Ale muž žijící v poušti, jenž se vzdal veškerého tělesného požitku, působí zcela jinak, a z úst člověka, který je sám k sobě přísným, zní i sebeostřejší pokárání snesitelně. Byla to velká chvála, kterou Spasitel udělil sv. Janu, a zároveň napomenutí všem kazatelům, představeným, rodičům, učitelům a vychovatelům, že se marně snaží jiné polepšit ten, jenž svými skutky boří to, co slovy vybudoval.

Spasitel v těchto slovech vyzdvihuje dále askesi a sebezápor sv. Jana, dvě vlastnosti, na kterých vlastně vybudoval své učení, které vyžadovalo celého, čistého a dokonalého člověka. A byla to právě prvá století křesťanské éry, která tato slova dobře pochopila - všimněme si jen vysoké mravní úrovně prvních křesťanů, kteří se nebáli obětovat život spíše než překročení příkázání.

Dnes bohužel není již onoho pochopení pro asketický život a pro sebezápor, a proto mravní úroveň života křesťanského poklesla. Je dost hříchů na světě, jež právě nedostatek sebezáporu zavinuje, ať závist, lakota a všechny ty hříchy z nich vyplývající. Mezi nimi vyniká však jeden, jenž se pokouší o každého člověka a jenž je nebezpečný hlavně tím, že jej lidé srovnávají a často i ztotožňují s největší ctností - s láskou; je to smyslnost, nečistota v různých formách, z nichž nejhorší Hospodin nazval volajícím k němu do nebes, a pro který potrestal tak hrozným způsobem Sodomu a Gomorru.

Sv. Pavel ve svém listu k Efeským (5, 2) chtěl, aby tento hřích nebyl vůbec jmenován mezi křesťany. A přece je to právě on, který křesťanům o tomto hříchu nejčastěji a nejostřeji kázal, protože i první křesťané tohoto hříchu nebyli prosti. A co by řekl asi velký učitel národů našemu dvacátému století? Co by řekl lidem, kteří se svým neřestným životem veřejně chlubí, a jsou to i katolíci! Myslím, že právě oni v první řadě by si měli připomenout, jaká je podstata hříchu.

Co praví rozum a zkušenost o tomto hříchu? Především, že činí člověka bezectným, nejen u křesťanů, ale i u pohanů, kteří jej zrovna tak odsuzují jako my. Věřte mi, nejmilejší, že znamení této neřesti nesmaže člověku s čela ani krásná postava, ani skvostný oděv, ani majetek, ani postavení, ani hodnost, žádná moc země, ani zevní svatozář. Takovému člověku se snad vzdá pocta, náležející mu podle jeho postavení, ale jen zevně. V srdcích všech, kteří jej znají, zůstává opovrhovaným, dokud svůj život nezlepší.

Rozum a zkušenost dále praví, že tento hřích poškozují člověka i hmotně. Neboť podobá se ohni, jenž žádá stále potravu. Tato neřest chce krásné šaty - a to stojí peníze, chce společnost a zábavu - a to stojí

zase peníze; nejraději by vůbec nepracovala a přece jen užívala všech příjemností života, které stojí tolik peněz, a právě tím se ocitá v přímém rozporu s naší lidskou společností, která potřebuje a také spravedlivě práci oceňuje a odměňuje.

Rozum a zkušenost nám praví, že tento hřích škodí tělu i duši, že zeslabuje tělo a činí člověka neschopným konat povinnosti svého povolání; že ho činí neschopným jasně a správně uvažovat a duševně pracovat. Rozum a zkušenost praví, že hřích nečistoty rozbíjí rodinný život i společnost lidskou a že zavinuje sta a sta jiných hříchů, hlavně těch, které směřují proti Bohu a úctě k Němu, jenž je absolutní čistota.

Jsou lidé, kteří považují smyslnost za samu lásku, kteří se domnívají, že láska smyslů, láska k tělu, je částí pravé lásky, jakési tělo lásky. Jaký to omyl! Smyslnost je ve skutečnosti egoismus v pravém slova smyslu. Žádný lidský smysl nikdy nic nedal, každý chtěl jen brát. A smyslnost je v braní nejchtivější a bezohledná, nedbá nic na krásu a štěstí, které ničí, a co horšího, když vezme, odhazuje to, co zbylo. Událost, kterou vypráví druhá kniha Samuelova (13, 15) o Amnonovi a Tamaře, je toho důkazem: „Potom ji začal Amnon nenávidět tak, že nenávisť jeho byla větší než láska, kterou ji dříve miloval. I řekl jí: „Vstaň a odejdi.““

Nejmilejší! Včera jsme slavili svátek Neposkvrněného Početí Panny Marie a byli jsme svědky toho, jak se chrámy naplnily jejími ctiteli. Víme ale zrovna tak, že celý měsíc květen, zasvěcený Matce Boží, statisíce lidí, a to nejen dobrých katolíků, ale i lhostejných, ba i nevěřících, shromažďují se u jejích oltářů, aby ji oslavili. A co je důvodem toho? Čistá, neposkvrněná bytost Panny Marie. Drazí v Kristu, ať sebevíce poklesly mravy lidské společnosti či jednotlivců, čistota zůstává vždy něčím posvátným, před čím se zarazí každé srdce. Myslím, že právě Maria nejlépe by mohla pomoci všem těm, jejichž čistota byla poskvrněna a kteří ztrácejí právě proto své nejlepší síly duševní i tělesné ve hříchu a připravují sebe i lidstvo o tak mnohý cenný příspěvek k šťastnému životu. Prosme ji tedy vroucně, aby se přimluvila za všechny ty s pravé cesty zbloudilé a přivedla je tam, kde nejen že smyjí špínu s duše své, ale kde dostanou i nové posily k lepšímu, plodnějšímu životu ve prospěch lidstva i svůj vlastní. Amen.

Dr B. Kovařík

UTISKOVÁNÍ CHUDÝCH, VDOV A SIROTKŮ

„Vlídnot vaše budiž známa všem lidem.“ (Filip 4, 5.)

III. neděle adventní.

Doba adventní, doba přípravy na vánoce, je snad nejkrásnější dobou církevního roku vůbec. Svým trváním čtyř týdnů má přímý vztah koněm čtyřem tisícům let, ve kterých národy toužily po Spasiteli. A právě tato touha po Mesiáši je nejkrásnější částí Božího prazjevení. Pravda, naděje na Vykupitele byla u vyvoleného národa pevnější, jasnější a rozšířenější než u ostatních národů. Vždyť si Židé mohli vlastně z vyprávění proroků přímo sestavit obraz očekávaného Spasitele. Ale myšlenku mesiášskou nalézáme v nějaké formě i u pohanských národů, především u Peršanů a Řeků. Neboť po Vykupiteli, který by v tehdejší době náboženského, mravního a sociálního úpadku přinesl lepší poměry, toužil celý svět.

Třetí neděle adventní, kterou slavíme, má v této době očekávání svůj zvláštní ráz. Na oltáři, jinak v době adventní a postní nezdobeném, objevují se květiny; kněz přistupuje k oltáři v rouchu barvy růžové, barvy tlumené radosti, aby první modlitbou mše sv. vyzval věřící k radosti slovy sv. Pavla: „Bratří, radujte se v Pánu vždycky, opět pravím, radujte se; vlídnot vaše budiž známa všem lidem. Pán totiž blízko jest.“ (Fil. 4, 4-6.)

A Pán je opravdu symbolicky blízko! Vždyť to nebude trvat ani 14 dní, a budeme o půlnoci shromážděni u jesliček a připomeneme si, že kdysi v tuto hodinu sám Syn Boží sestoupil na svět, ne v čele mocného, dobře vyzbrojeného vojska jako slavný vojevůdce, nýbrž jako malé dítě, chudobné a nepatrné svým zevním původem. A Spasitel tomuto svému původu zůstal věren po celý svůj pozemský život, a zůstal mu věren i ve svém učení, které ku spáse lidstva přinesl na svět.

Jak to řekl v evangeliu II. neděle adventní učedníkům sv. Jana Křtitele? „Jděte a zvěstujte Janovi, co jste slyšeli a viděli... chudým zvěstuje se evangelium.“ (Mat. 11, 5.) Ano, právě chudí to byli, kterým bylo učení křesťanským pomoheno, ne tím ovšem, že by jim Spasitel byl přinesl hmotnou pomoc. Ale naučil křesťany navzájem se milovat, vidět v každém člověku bratra, a tím umožnil onen velký převrat celé společnosti a přiměl křesťany, že smazali rozdíly mezi chudými a bohatými, v tehdejším pohanském světě panující. A je to věru zahanbující

pro nás křesťany, že během 19. století tak mnozí na tuto stránku učení Kristova zapomněli a na chudé se dívali mezi sebou jako ti staří pohané. Bylo by dobré připomenout jim, že v katechismu se mezi hříchy do nebe volajícími nalézají jako třetí „utiskování chudých lidí, vdov a sirotek“, aby jednou svůj poměr k určité skupině lidí podrobili jakési revisi, i když si s určitou radostí můžeme říci dnes, že u nás takových lidí je nyní mnohem méně než dříve.

Nejmilejší! Je to často zevnějšek chudáka, jeho zašpiněný oděv, ustaraný výraz tváře jeho a někdy zvláštní vystupování, které na lidi působí. A přece myslím, že to není těžší milovat chudého než bohatého. A proč? Protože u obou, u chudého i bohatého, je cenný i bezcenný kov, je chudoba i bohatství spojeno. Jenomže u bohatého je to krásné a cenné stavěno na odiv, u chudého zase naopak, vše krásné a vznešené skryto uvnitř, takže to na první pohled není vidět. A těch skrytých pokladů není u chudáka málo.

Především je to bratr v Kristu, největší a nejdůležitější poklad, a pak jeho přirozená důstojnost člověka. Pravda, chudák nemá toho tak mnoho, aby „člověka“ své osoby ošatil a ozdobil. Ale řekněme si to upřímně, není právě tento člověk, a i kdyby to byl Lazar oděný hadry a plný vředů, více než sebekrásnější šarlatový šat? Věřte mi, člověk v chudém je mnohem krásnější a cennější než u bohatého, protože se projevuje prostě a přirozeně, kdežto u onoho je zahalen a obalen robami, různými tretkami a tituly. Správně kdysi jeden z učenců podotkl, že si u bohatých lidé vlastně váží šatů, klenotů a akcií.

A konečně musíme přiznat, že u většiny bohatých je bohatství něčím, co si sami nevydělali. Právě proto nelpí na chudém tolik bezpráví, kolik ho lpí na bohatém. Vždyť ten chudák to, co má a co potřebuje, si obyčejně sám svým vlastním přičiněním v potu své tváře vydělal; žije z vlastní práce, nikoliv z cizí. A i když někdy chudáci žijí z dobročinnosti bohatých, přece jen vděčí těmto bohatým méně než bohatí jim.

Ale naše náboženství vykazuje v devatenácti stoletích trvání i řady těch, kteří dovedli milovat chudé, vdovy a sirotky. Kdo by neznal sv. Alžbětu? Jako dítě rozdělávala své kapesné chudým, z kuchyně brala jídlo, aby je mohla dát potřebným; jako kněžna wartburská navštěvovala své chudé poddané, aby jim pomáhala, ba šla i mnohem dále! V době hladu prodávala i hrady a zámky, aby měla co rozdávat - a sama konečně zemřela v chudobě. Apoštolem chudých byl sv. Vincenc z Pauly, byl i pařížský universitní profesor Bedřich Ozanam a mnoho jiných.

A kde nabrali sílu k této lásce k chudým, ke své činnosti? Prozrazuje

nám to dnešní epištola: „Vlídnost vaše budiž známa všem lidem. Pán blízko jest.“ Nejmilejší! Světci dobře pochopili, že apoštol mluví pravdu, za jejich doby i dnes. Pán je i dnes blízko každému člověku, je v každém kostele katolickém ve svatostánku. Jenom ta vlídnost na světě často se ztrácí, a právě my katolíci bychom měli občas zpytovat své svědomí, zdali jsme ji také nezůstali dlužni Pánu? Pánu? Ano, Pánu a Spasiteli našemu, jenž přece zcela jasně řekl: Cokoliv jste učinili nejmenšímu ze svých bližních, mně jste učinili. Amen. *Dr B. Kovařík*

ZADRŽOVÁNÍ NEB UJÍMÁNÍ MZDY DĚLNÍKŮM

„Ten, jenž soudí, je Pán.“ (I Kor. 1, 4.)

IV. neděle adventní.

Všichni víme z vlastní zkušenosti, že tím radostněji vítáme a zdravíme červánky nového dne, čím hroznější a temnější byla noc. Právě proto očekává Církev tak toužebně po čtyři neděle adventní den narození Spasitele, právě proto tak radostně tento den oslavuje, protože doba, která kdysi předcházela narození Krista, byla smutnou, hroznou nocí. Je to opravdu zvláštní, že oba hlavní znaky oněch let od prvotního hříchu až do příchodu Spasitele dosáhly svého vrcholného bodu právě v době, kdy nastala plnost času a Vykupitel přišel. Jaký to krásný příklad cesty Prozřetelnosti!

Na jedné straně úžasný vzestup umění, techniky a vědy - vzpomeňme jen na mohutné stavby pyramid, na krásná díla řeckých výtvarných umělců a na básnická a vědecká díla řeckých a římských spisovatelů - věru že lidstvo bylo tehdy dobře připraveno na příchod Spasitele. A na druhé straně nastala, abych tak řekl, plnost času i v mravním úpadku. Hrozná byla poměry náboženské, hrozná i poměry mravní, ale nejhroznější poměry sociální, tak hrozná, že je vůbec sporné, zda ve světových dějinách nalézáme dobu, která by se vyznačovala takovou nemilosrdnou surovostí, jako doba římská. Jak byli ubozí otroci v říši římských císařů do krve bití a dření, ba jejich těla sloužila i zvířatům za potravu. Kato, jehož nazývali „nejctnostnějším Římanem“, udeřil v noci před svou smrtí jednoho otroka do obličeje tak silně, že mu otekla ruka. Správně řekl jeden křesťanský učenec, že chce-li kdo vidět, jak hluboko poklesl člověk, stačí, aby si přečetl něco z římských dějin. Věru, strašlivá, hluboká, temná noc!

Tu se v Palestině v této noci zrodilo dítě - Ježíš Kristus - Vykupitel.

Přinesl změnu, přinesl spásu? Nejmilejší! Uplynulo třicet let od smrti Vykupitele a jeden z jeho největších apoštolů, sv. Pavel, již si mohl dovolit napsat v dopise svému příteli Philemonovi, aby přijal svého uprchlého otroka Onesina ne jako otroka zasluhujícího trestu, ale jako bratra, a vyslovuje přesvědčení, že Philemon učiní ještě více, než sv. Pavel žádal. A 400 let později duch lásky Kristovy tak ovládal jeho věřící, že římský senátor Pinian a jeho manželka Melanie, přítelkyně římské císařovny, jedli u stolu společně s otroky a všem, kteří chtěli, darovali svobodu.

Nejmilejší! Nemyslíte, že by se tak mnozí křesťané ve světě měli začervenat studem při vzpomínce na jednání prvých křesťanů s otroky a na svůj vlastní poměr k otrokům moderní doby - zaměstnancům a dělníkům? Místem práce jsou jim zrovna tak blízko jako bratr a sestra. Jsou opravdu jejich bližními. Ale duševně jsou jim velmi, velmi vzdáleni, ba tím vzdálenější, čím bližší místem. V Písmě sv. nalézáme krásná slova Kristova, která naznačují rozluštění tohoto problému: „Pán budiž jako ten, jenž slouží.“ (Luk. 22, 26.)

V křesťanství není odstupů nebo rozdílů mezi výší postavení pána a sloužícího. Sluha - dělník - není menší než pán. Vždyť pán jako sluha, oba jsou tvory Božími. Opravdový křesťan nikdy nebude mluvit o nižším postavení pracující třídy, naopak o jejím vyšším postavení. Jak to řekl Kristus? „Kdo je mezi vámi nižším, je vyšším.“ (Luk. 9, 48.) Dobrodinec stojí výše než ten, kdo dobrodiní a služby přijímá; dáváti je lepší než bráti. A jakým dobrodiním je práce podřízených pro pány! Kolik těžké práce vykonávají pracující za pány, kolik možnosti tvořit duševně, užívat a radovat se ze života darují ostatním. Všichni poctivě pracující mohou denně usínat s vědomím, že jsou to právě oni, kteří zasluhují názvu „dobrodinci lidstva“, a neztrácejí jej, i když se jim za jejich práci nedostane té hmotné odměny, jaké zasluhují.

A právě zde jsem u onoho bodu, který je hanbou tak mnohých křesťanů v různých částech světa a který dokazuje, že jim není známo z katechismu, že zadržování neb ujímání mzdy dělníkům je hříchem do nebe volajícím! Není to křesťanskou láskou dáváti pracujícím jen tolik, kolik potřebují, aby mohli pracovat dále jako stroj, nesmějí dostati jako odměnu za břemeno, které nesou za jiného, jen tolik, kolik potřebují, aby se najedli, ošatili a mohli bydlet, mají míti i možnost podílet se na radostech a zábavách světa. Krásně napsala jakási sociální pracovnice, že dělník musí konat svou povinnost, ale zaměstnavatel ještě více než povinnost!

Ale nemluvme jen o hmotném útlaku, všimněme si i duševního, jak se bohužel stále ještě někde na světě projevuje. V jednom sociálním spise evropském je uveřejněn klidný, ale mnoho pravící výrok jakéhosi zaměstnance: „Kdyby se člověku dostalo aspoň trochu úcty - ale pan továrník mi ani nepoděkuje za pozdrav.“ A není to jistě stížnost a povzdech jednoho člověka! Nemělo by tomu tak být. Nikdy by se nemělo zmizet se světa jedno smýšlení: smýšlení křesťanské lásky k pracujícím a jednání s nimi podle spravedlnosti. Je to přece část učení křesťanského, je pravé následování Krista, učitele lásky k bližnímu a jednou také z této lásky počet žádajícího. Amen. *Dr B. Kovařík*

NAŠE NEBE

Kázání o svatých českých patronech

Ph a ThDr František Falkenauer

VI.

SV. BENEDIKT S BRATŘÍMI

Svátek 12. listopadu.

Před každým člověkem stojí smrt. Každým okamžikem jí jdeme vstříc a každého z nás se jednou dotkne, dřív nebo později. Lidé se bojí smrti. Má se však báti smrti člověk-křesťan? Musí se báti smrti křesťan? Ano, musí se báti nešťastné smrti. Za takovou totiž stojí věčná záhuba, věčné zavržení od Boha. Křesťan však má a zná lék proti smrti. Přinesl jej Pán náš Ježíš Kristus. Proto sv. apoštol Pavel mohl napsat ona úžasná slova:

*„Pohlčena je smrt vítězně.
Kde jest, smrti, tvé vítězství?
Kde jest, smrti, tvůj osten?“ (1 Kor. 15, 55.)*

Šťastná smrt, je-li totiž člověk v milosti Boží v okamžiku smrti, otvírá bránu nebes, vede člověka do takového věčného blaha, jež nedovedl slovy popsat ani sv. Pavel; bezmocně volá:

*„Co oko nevidělo, ani ucho neslyšelo,
ani lidskou mysl nenapadlo,
to Bůh připravil těm, kdož ho milují.“ (1 Kor. 2, 9.)*

Proto mnohý křesťan touží po smrti, ovšem po šťastné smrti. Po takové šťastné smrti toužili i svatí patronové naši Benedikt a jeho řeholní bratři. A také jí dosáhli.

Na podzim r. 1038 valilo se české vojsko pod knížetem svým Břetislavem I. na výboje do Polska. Hned prvním náparem bylo dobyto Krakova, Poznaň a Gdeč. Čechové se však valí dál. Láká je hlavní město Hnězdno a jeho největší poklad, tělo sv. Vojtěcha, uložené v chrámu Panny Marie. Hnězdno bylo dobyto. Po třídenním postě českého vojska jsou vyzvednuty ostatky sv. biskupa Vojtěcha, jeho bratra hnězdenského arcibiskupa Radima a pěti mučedníků, bratří benediktinů, Benedikta, Jana, Matouše, Isáka a Kristina. Od té doby ctil český lid tyto bratry jako své nebeské patrony a přímluvce u Boha.

Sv. Benedikt se narodil v Beneventu v Neapolsku. Od svého mládí vroucně se přivinul ke Kristu Pánu, hovořival s Ním v častých modlitbách, a oslavoval Jej čistým, neporušeným životem. Toužil po tom, stát se knězem. Byv na kněze vysvěcen stal se kanovníkem. Brzo však, touže po dokonalosti, opustil tuto hodnost a vstoupil do kláštera sv. Salvatora u Neapole jako prostý řeholník. Po několika letech společného klášterního života dostal od opata dovolení žít životem poustevnickým mimo klášter, jak tehdy ještě bylo častým zvykem. Později přidal se k otci poustevníků sv. Romualdovi, který poustevničil na perejské poušti u města Ravenny v Italii. Romuald stal se duchovním vůdcem Benediktovým. Byl to sice velmi přísný vůdce a učitel v duchovním životě, ale právě po takovém Benedikt toužil. Benedikt žil pilně a přísně podle pokynů Romualdových. Sebezápor a ostatní skutky duchovního života Benediktova byly vedeny dobrým příkladem a rozvážným slovem Romualdovým.

Mezi Romualdovými žáky na poušti perejské vynikali vedle Benedikta i kněží Bruno a Jan. Jest přirozené, že se stali nerozlučnými přáteli. Tehdy právě častěji zavítal k duchovním rozhovorům ke sv. Romualdovi mladičkový císař, přítel sv. biskupa našeho Vojtěcha, Otto III. Ke cti sv. Vojtěcha, jehož si císař velice vážil, postavil na této poušti klášter a kostel. Opatem tohoto kláštera se měl stát Benedikt. Benedikt se však bránil přijmout tuto hodnost. Byla to jednak jeho veliká pokora, jednak jiné plány, jež jej zdržovaly od přijetí této hodnosti. Císař Otto III. totiž toužil po tom, získat v Italii zbožné a zkušené řeholníky, kteří by se usadili v Polsku, na pomezí křesťanství a pruského pohanství, kteří by se věnovali i misiím mezi pohany, aby tak bylo pokračováno

v díle sv. Vojtěcha, jež bylo přerušeno jeho mučednickou smrtí. Pro tuto činnost získal císař ihned tři kněze: Benedikta, Brunona a Jana. A tito tři se horlivě připravovali na svoji novou činnost u neznámých národů, daleko na severu od slunné Italie. Připravovali se i na to, že zemřou stejnou smrtí jako jejich předchůdce v těchto misiích, sv. Vojtěch. Nijak se však nezdráhali přijmout tuto oběť, právě naopak toužili po tom, aby se stali z milosrdenství Božího hodni prolít svou krev na odpuštění hříchů. K misijní činnosti bylo však potřebí svolení apoštolského stolce. Pro toto svolení šel do Říma Bruno. Benedikt a Jan šli do Polska sami. V zimě r. 1001 nastoupili cestu přes vysoké zasněžené Alpy, prošli českými zeměmi a po obtížné cestě došli do Polska. Polský král Boleslav Chrabrý je přijal s velikou radostí a nabídl jim vše, co k jejich činnosti bylo třeba. Usadili se na pustině v Kaziměři, na západ od Poznaně, kdež jim Boleslav zbudoval klášter. K nim se brzo připojilo pět polských jinochů, z nichž tři se počali ihned připravovat pro život klášterní. Dva zůstali jen pomocníky v klášteře.

První starostí obou Italů, Benedikta a Jana, bylo, aby se naučili slovanskému polskému jazyku. Učiteli polštiny byli jim oni tři novicové a dva pomocníci. Přitom očekávali příchod Brunona, jenž měl přinést apoštolské povolení k misiím. Bruno se však velice opozdil, neboť mezitím vypukla válka v Italii i jinde. Benedikt a Jan, kteří nevěděli o válečných akcích, byli proniknuti velikou bolestí, když Bruno stále nepřicházel. Benedikt stále naříkal, že se již asi nesplní jeho touha položit svůj život při hlásání evangelia Kristova pohanským Prusům. Trpce naříkal, že opustil svou vlast, kde mohl být užitečný mnohým, a odešel do cizí daleké země, kde není užitečný nikomu; proto se rozhodl, že půjde Brunona hledat, anebo že odejde až do Říma, aby odtud přinesl pro sebe a bratry povolení k hlásání evangelia. Na cestu opatřil jej Boleslav velkým peněžitým obnosem. Benedikt vydal se na cestu počátkem r. 1003. Přišel až do Prahy. V Čechách však právě tehdy též začala válka, a proto byl zrazován, aby dál nikam nechodil. Proto se vrátil zpět do svého kláštera do Polska. Nemaje pak v lásce peníze, celý obnos vrátil Boleslavovi zpět. V penězích nehledal uspokojení ani on, ani jeho řeholní bratři. Po penězích však toužili jiní. Věděli totiž mnozí, že král opatřil Benedikta větším obnosem peněz, a proto se chtěli těchto peněz zmocnit. Právě tehdy, když se loupežní vrahové radili, jak by se těchto peněz mohli zmocnit, slavili řeholní bratři svátek sv. Martina pěním církevních hodinek a mší svatou. Večer pak bolestně vzpomínali na Brunona, proč se již nevrátil z Říma s povolením ke konání misií. Pak

klidně ulehli k posilujícímu spánku. V noci však, z 11. na 12. listopad r. 1003, když bratři klidně spali, přepadli je loupežníci. V klášteře byli právě přítomni kněží Benedikt a Jan, řeholní bratři Matouš a Isák a kuchař Kristin. Hlukem se probudili oba kněží. Ihned se navzájem počali zpovídat a připravovat na smrt. Takovou podívanou byli vrahové zcela překvapeni. Neviděli před sebou ustrašené lidi, ale klidné a na smrt připravené i odhodlané kněze. Tu řekl kněz Jan:

„Příteli, nač jsi přišel, a co si přeje tento ozbrojený lid?“

„Chceme vás zabít, proto jsme přišli,“ prohlásil zlosyn.

„Bůh pomoz vám i nám,“ odvětil na to kněz Jan.

To byla poslední slova tohoto apoštolského kněze. Vrah ihned probodl Jana a vrhl se na Benedikta, jež zabil silnou ranou do hlavy. Krev mučedníků zčervenila podlahu i zdi mnišské jejich cely.

Loupežníci vrhli se pak do dalších částí kláštera. Jako první byl tu napaden bratr Isák. Dostáváje rány mečem volal:

„Dobře nám, že jsme našli z pouhého milosrdenství tak dobrou noc a šťastnou hodinu, kteréž jsme si nikdy nezasloužili. Požehnejž vám Bůh, že nám tak dobře činíte.“ A s těmi slovy zemřel jako mučedník.

Vrahové, kteří nemohli pochopit, že vraždění jim nezlořečí, ale naopak dobrořečí, přestrasení a zmateni vrhli se i na Matouše a kuchaře Kristina. I tito padli pod jejich vražednými ranami.

Loupežníci marně se však sháněli po penězích. Nenašli nic, co by mohli z kláštera odnést. Peníze ovšem byly vráceny králi Boleslavovi, a proto je nenašli, a jiného majetku bratři neměli, protože po majetku netoužili. Toužili jen po dvou věcech: hlásat evangelium a dosáhnout mučednické smrti. Prvního nedosáhli, druhého však dosáhli.

V sobotu po sv. Martinu, 13. listopadu, přišel do kláštera poznaňský biskup Unger a za veliké účasti kněžstva pohřbil Benedikta, Jana, Isáka a Matouše v klášterním kostele, Kristina pak, který nebyl řeholníkem, u zdi kostela, později však byly ostatky Kristinovy připojeny k ostatkům ostatních mučedníků. Brzo zařadil papež Jan XIX., všech pět mezi svaté mučedníky. Bůh totiž oslavoval jejich hroby různými divy.

Nad hroby těchto pěti mučedníků postavil král Boleslav Chrabrý nový větší klášter, v němž byli usazeni noví mnichové, jejichž opatem se stal žák Benediktův Barnabáš. Věřící i lid utíkali se k umučeným svatým bratřím ve svých modlitbách a dostávalo se jim vyslyšení zvláště v různých nemocech. Jednomu z nových mnichů zjevili se sv. Benedikt a Jan a žádali, aby oznámil svému opatovi i králi Boleslavovi, aby

vrahové, kteří byli zatím chyceni a drženi ve vězení, byli propuštěni na svobodu, aby mohli smýt svou hroznou vinu pokáním a napravením svého života sloužili Bohu.

I sv. Bruno, na kterého Benedikt marně čekal, a jenž se dostal do Polska až po smrti sv. mučedníků, dosáhl 6 let po smrti svých spolubratří slávy mučednické smrti, když se dal do pokračování díla sv. Vojtěcha, k němuž se jeho spolubratři toužili dostat, ale již ho nemohli podniknout.

Sv. kněží a mučedníci Benedikt a Jan a jejich řeholní spolubratři chtěli obnovit dílo sv. Vojtěcha. Benedikt a Jan přišli za tímto cílem až z daleké Italie. Chtěli podle příkladu sv. Vojtěcha položit i svůj život, kdyby Bůh tak usoudil. Pokračovat v díle sv. Vojtěcha se jim nepodařilo, život svůj však položili. Skoro s rozpaky se ptáme: Nebylo škoda tak mladých životů? Nezemřeli snad zbytečně? Nemohl je Bůh uchránit před takovou smrtí? Budeme odpovídat podle toho, na kolik jsme pochopili, co je smyslem a cílem lidského života. Nepochopí-li někdo, že cílem a smyslem lidského života je život věčný, pak je všechno, člověk, jeho snažení, jeho práce a všechny námahy, jeho síla a jeho slabosti, jeho oběti i jeho hříchy, jeho život i smrt naprostou hádankou, kterou nelze zodpovědět nijak, jen snad pochybnostmi a pokrčením ramen. Když však víme, že k tomu přišel Boží Syn na svět, aby člověku, koruně celého stvoření, připravil a nabídl život věčný, pak lidský život má cenu nesmírnou. Nezáleží na tom, kdy tohoto věčného života člověka dosáhne, ale záleží na tom, aby ho dosáhl. A nezáleží na tom, čím člověk byl, ale záleží jen a jen na tom, jakým byl. Věčný život si musí člověk zasloužit službou Bohu a bližnímu. A sv. Benedikt se svými bratřími si tento věčný život zasloužili věru poctivě. Sloužili Bohu i bližním, sloužili i svou chudobou, a pro ni byli také umučeni. Pán Ježíš přece to řekl jasně. Přišel k Němu bohatý jinoch s otázkou: „Mistře dobrý, co dobrého mám činiti, abych obdržel život věčný?“ Odpověděl Pán: „Chceš-li vejíti do života, zachovávej přikázání.“ Odpověděl pak jinoch: „To všechno jsem zachovával od svého mládí. Čeho se mi ještě nedostává?“ - „Chceš-li být dokonalý, jdi a prodej, co máš a dej chudým, a budeš mít poklad v nebi, a pojď a následuj mne,“ radí mu Pán. Byl totiž jinoch velmi bohatý. Jinoch se pak zarmoutil a odešel. (Mat. 19, 16-22.) Naši sv. mučedníci opustili všechno a následovali Krista Pána. Zřekli se i obnosu, který dostali a mohli si ho ponechat. Zasloužili si podíl v království Kristově tedy zcela jistě. Nezemřeli proto zbytečně, ale zemřeli, aby žili věčně v radosti Kristově. Jen takováto

odpověď jest odpovědí křesťanskou. A tak se máme dívat na svůj život, na své práce a na své snažení i my. Pracovat pro Boha a bližní a dosáhnout s bližními věčného života v Bohu.

Sv. Benedikt a Jan prošli naší vlastí, sv. Benedikt přišel později i do matičky Prahy. Nakonec odpočinuly jejich ostatky i ostatky jejich spolubratří v Praze, ve Staré Boleslavi a Olomouci; a dosud odpočívají. Dva Italové, tři Poláci. A přece si je Čechové zvolili za své nebeské ochránce a za své pozemské vzory. Jak i tito mučedníci nám ukazují tu nádhernou pravdu, že všichni lidé tvoří jednu velikou rodinu Boží. Před ostatky těchto mučedníků, před jejich Oslavitelem - Kristem Pánem spojují se národnosti italská, polská a česká; všechny tyto tři národnosti spojují se k oslavě Boží. Uvažme jen, jak krásněji a jak klidněji by bylo na světě, kdyby všichni lidé pochopili tu velikou nauku, že všichni lidé a všichni národové jsou dítkami jednoho nebeského Otce. Nebylo by válek, nebylo by svárů a sporů, lidé by opravdu mohli žít jako bratři a sestry v jedné veliké rodině Boží.

Dr František Falkenauer

NEDĚLNÍ OZNÁMENÍ

Neděle 25. po sv. Duchu - 4. listopadu 1951.

Dnes odpoledne vhod. pobožnost a svátostné požehnání. Zítra slavnost ostatků svatých, jež jsou chovány v našich kostelích, v úterý a ve středu dny v oktávě svátku Všech svatých, ve čtvrtek oktáva svátku Všech svatých. V pátek posvěcení arcibasiliky Nejsv. Spasitele v Římě. V sobotu sv. Ondřeje Avellinského, vyznavače. † 10. 11. 1608, pochován u sv. Pavla v Neapoli. Světec ostríhal svých úst tak, že z nich nic nepravého nevyšlo. Čiňme tak i my podobně. Příští neděle je 26. po Duchu sv., služby Boží podle nedělního pořádku. Mešní myšlenka, vezmeme si dnes z evangelia - budme výbornou pšenicí ve stodole Páně - žijme tak, abychom se dostali do nebe.

Neděle 26. po sv. Duchu - 11. listopadu 1951.

Dnes odpoledne o.....hod. pobožnost a svátostné požehnání. Zítra je sv. Benedikta s bratřími, mučedníků a patronů země české. † 11. 11. 1003 v Polsku, hrob na hradě pražském a v olomoucké katedrále. V úterý sv. Didaka, vyznavače, † 12. 11. 1463, pochován v Alkale v Kastilii, Španělsko. Ve středu sv. Josafata, biskupa a mučedníka, † 12. 11. 1623, nyní pochován u sv. Barbory ve Vídni. Ve čtvrtek sv. Alberta Velikého, biskupa-vyznavače a Učitele církevního, † 15. 11. 1280, tělo pochováno ve farním kostele sv. Ondřeje v Kolíně nad Rýnem, lebka v Lauingen. Byl to vynikající přírodovědec, filosof a theolog středověku a učitel sv. Tomáše Akvinského. V pátek sv. Gertrudy, panny, † 17. 11. (?) 1302, pochována v Helftě. Pro své spisy o duchovním životě je naší učitelkou tohoto života Božího. V sobotu sv. Řehoře divotvůrce, biskupa a vyznavače. Byl biskupem v Neocesareji v Pontu v Malé Asii. Vyznamenal se mnohými zázraky, takže sv. Basil Veliký ho srovnává s Mojžíšem, proroky a apoštoly. Tak svou modlitbou způsobil, že hora se přemístila na jiné místo, aby nebránila stavbě kostela, (viz dnešní evangelium), jindy modlitbou vysušil bažinu, jež byla příči-

nou sporu mezi dvěma bratry. Darem zázraků a proroctví obrátil mnohé ke Kristu. Když byl blízek smrti, tázal se, kolik je v Neocesareji ještě nevěřících. Odpověď zněla: „17“. Tu řekl: „Bohudíky, když jsem nastupoval zde biskupský úřad, našel jsem zde tolik věřících, kolik nyní zanechávám nevěřících.“ † okolo r. 270. Příští neděle je 27. po sv. Duchu slaví se však v tento den posvěcení basilik sv. Petra a Pavla. Zaletme svou myslí ke hrobu sv. knížat apoštolských a obnovme se ve své věrnosti k nim a k jejich nástupcům.

Neděle 27. po sv. Duchu - 18. listopadu 1951.

Dnes odpoledne obvyklá pobožnost se svátostným požehnáním o... hod. V pondělí sv. Alžběty, vdovy, † 17. 11. 1231, její lebka je v kostele jí zasvěceném ve Vídni, ostatní části jejího těla jsou uloženy v Bruselu v Belgii. Pro svůj radostný poměr lásky k Bohu a k bližnímu bývá nazývána „slavičkem Božím“. V úterý sv. Felixe z Valois, vyznavače, † 4. 11. 1212, pochován v Cerfroid (Meaux), Francie. Je jedním ze zakladatelů řádu Trinitářů, kteří měli za úkol vykupovat lidi, především křesťany, z otroctví. Vzávejme světce, aby svou přímluvou nás vykupoval z otroctví ďábelského, ze hříchu. Ve středu Obětování Panny Marie v chrámě jerusalemském jejími rodiči sv. Jáchymem a sv. Annou. Svátek není vzat z evangelia, nybrž z apokryfního protoevangelia Jakobova. Podle tohoto evangelia sv. Anna měla učinit slib, že své dítě Marii, jejíž zrození jí bylo andělem zvěstováno, obětuje a zasvěť Bohu. Toto legendární protoevangelium překrásně vylicuje vznešenost Mariinu. Ve čtvrtek sv. Cecilie, panny a mučednice. † okolo roku 230. R. 1599 byl otevřen její hrob, její tělo leželo v cypřišové rakvi a bylo zcela neporušené, takže se zdálo, že právě skonala. Jak vznešená je smrt svatých Božích před zrakem Božím. V pátek sv. Klementa I., papeže-mučedníka, třetího nástupce sv. Petra. V sobotu sv. Jana z Kříže, vyznavače a Učitele Církve sv. † 14. 12. 1591, pochován v Segovii ve Španělsku. Příští neděle je 28. po Sv. Duchu. Myšlenka mešního formuláře: Pán přijde soudit živých i mrtvých.

Neděle 28. a poslední po sv. Duchu - 25. listopadu 1951.

Dnes odpoledne o... hod. pobožnost a svátostné požehnání. Zítra sv. Silvestra, opata, † 26. 11. 1267, pochován v klášteře v Monte Fano

u Fabriana v Italii. Založil řád Silvestrinů. V úterý přenesení sv. Ludmily, mučednice a patronky naší vlasti, je to den, kdy byla vlastně kanonisována. Ve čtvrtek vigilie svátku sv. Ondřeje, apoštola. (Podejme lidu krátký výtah z evangelia této vigilie a několik osvětlujících slov.) V pátek sv. Ondřeje, apoštola. Datum a rok jeho smrti jsou neznámy. Pochován je v Amalfi v Italii, hlava je v kostele sv. Petra v Římě. (Vložme lidu některou antifonu z breviáře a vyzveme k ochotnému snášení utrpení.) V sobotu bl. Edmunda Campiona, mučedníka. V Praze založil první Mariánskou družinu. Příští neděli, 1. adventní, začínáme nový církevní rok a zároveň přípravu na vánoce. Tato doba se nazývá advent, je to doba kající, v níž se připravujeme na vánoce. Povzbudme se k pravému duchu kajícího a žijme svatě, abychom mohli okusit radosti vánoc na zemi a tyto se nám staly jakýmsi předkoušením věčných vánoc v nebi. Na první neděli adventní čte se evangelium o posledním soudu právě proto, abychom pamatovali na své poslední věci a tím si zajišťovali radostnou blaženost v nebesích. V adventě budou denně roráty o hod... Vybídněme věřící, aby v této době dobrovolně přinášeli oběti sebezáporu a hodně uctívali sv. Jana Křtitele, předchůdce Páně.

Neděle 1. adventní - 2. prosince 1951.

Dnes odpoledne o... hod. adventní pobožnost a svátostné požehnání. V pondělí sv. Františka Xav., vyznavače. † 2. 12. 1552, od roku 1554 pochován v Goa v Indii, pravé jeho ramě pochováno v roce 1614 v Římě v kostele el Gesù. Xaver byl apoštolem pohanů. V úterý sv. Petra Chrysologa, biskupa a Učitele církevního, † 2. 12. okolo r. 450. Pohřben v Imole, provincie Bologna v Italii. Ve čtvrtek sv. Mikuláše, biskupa a vyznavače, † 6. 12. okolo roku 350, pohřben původně v Myře, od r. 1087 v Bari v Apulii, Italie. Populární svatý i v našich dobách pro svou štedrost. (Využijme svátku liturgicky, vyzvěme věřící, aby dary, jež dají dětem, dali napřed posvětit, aby takto jako sacramentalia působily v dětských duších. Poučme též věřící, že v radostném darování se projevuje též kus pravého křesťanství, neboť „veselého dárce miluje Bůh“). V pátek sv. Ambrože, biskupa, vyznavače a Učitele Církve sv., zároveň vigilie svátku Neposkvrněného Početí. Sv. Ambrož, † 4. 4. 397, (dnešní den 7. 12. je den kněžské ordinace). Pochován u sv. Ambrože v Miláně. Obrátil ke světlu víry sv. Augustina. V sobotu zasvěcený

svátek Neposkvrněného Početí Panny Marie. Obsah dnešního svátku: Maria byla od okamžiku svého početí prosta dědičného i osobního hříchu pro předzvědné zásluhy svého Syna Ježíše Krista. Příští neděle je 2. adventní, obvyklý bohoslužebný pořádek. Vzhledem k tomu, že tento týden slavíme první pátek v měsíci a zasvěcujeme se Nejsv. Srdci Ježíšovu, budou míti věřící ve čtvrtek po svátostném požehnání, jež je o..... hod., příležitost ke sv. zpovědi. V pátek se bude zpovídat již od ... hod. do ... hod. pak bude mše sv. před vystavenou Nejsvětější Svátostí oltářní, po ní svátostné požehnání a podávání sv. přijímání. V sobotu bude tento bohoslužebný pořádek: mše sv. ráno o ... hod. a večer o ... hod., aby mohli na mši sv. všichni, kteří pracují, protože se jedná o zasvěcený svátek. Po každé mši sv. ten den se budeme modliti k Neposkvrněné o hojný a svatý dorost kněžský a svaté kněze, připadá totiž na tento den též kněžská sobota.

2. neděle adventní - 9. prosince 1951.

Dnes odpoledne o ... hod svátostné požehnání s adventní pobožností. V úterý sv. Damase, papeže vyznavače, † 11. 12. 384. Pochován v Římě v kostele sv. Vavřince „in Damaso“. Sv. Jeronym o něm řekl, že byl „panickým učitelem panenské Církve“. Ve čtvrtek sv. Lucie, panny a mučednice. Zemřela okolo r. 304, pohřbena v Benátkách. V sobotu oktáv svátku Neposkvrněného Početí Panny Marie. Příští neděli, která je 3. adventní, může se kněz obléci do růžových rouch, pokud jsou k dispozici, na znamení radosti, že je již adventu nakrátko. Bude obvyklý nedělní bohoslužebný pořádek.

3. neděle adventní - 16. prosince 1951.

Dnes odpoledne v ... hod. adventní pobožnost se svátostným požehnáním. Od zítra až do čtvrtka není žádný svátek, v pátek sv. Tomáše, apoštola, datum úmrtí není známo. Pohřben v Ortoně v Itálii. Pak až do svatvečeru Hodu Božího vánočního opět žádný svátek. Tyto dny od 17. prosince jsou dny privilegované, a proto na ně nepřipadá žádný svátek, výjimku tvoří jen svátek sv. Tomáše, apoštola. (Bylo by dobře seznámit lid s některou nebo se všemi antifonami.) Příští neděle je 4. adventní. Tato neděle bývala původně bez liturgie, protože sobotní

liturgie se konala až večer a pro svěcení kněžské, jež se tuto neděli udělovalo, se protáhla až do časných hodin ranních neděle. Později, když sobotní liturgie byla již ráno, obdržela tato neděle svůj vlastní formulář, který je kompilací formuláře středečního (zpěvy) a sobotního (evangelium). Tento týden slaví Církev sv. ve středu, v pátek a v sobotu zimní suché dny, kvatembr, modleme se hodně za kněze a kněžský dorost. V našem kostele bude adventní pobožnost dne.....
o ... hod. Prosíme věřící o hojnou účast.

4. neděle adventní - 23. prosince 1951.

Dnes odpoledne bude poslední adventní pobožnost se svátostným požehnáním o ... hod. Zítra svatvečer Hodu Božího vánočního. Je to den přísného postu a újmy. Večer svátostné požehnání odpadá. Na Štědrý den o půlnoci bude slavná mše sv. Na Hod Boží vánoční bude mše sv. o ... hod. a o ... hod. Odpoledne slavné svátostné požehnání. Svátek sv. Štěpána, který není zasvěceným svátkem a je letos pracovním dnem, má tento bohoslužebný pořádek: ráno o... hod. mše sv. a večer o ... hod. mše sv. a svátostné požehnání s vánoční pobožností. Sv. Štěpán byl jáhen a zároveň první mučedník Církve sv. Jeho tělo je pochováno nyní v Římě v kostele sv. Vavřince, jáhna a mučedníka římského. Ve čtvrtek sv. Jana, apoštola a evangelisty, miláčka Páně. Zemřel okolo r. 100 po Kristu jako goletý stařec. Pochován byl v Efesu. (Posvěťme lidem víno, jak předpisuje římský rituál na tento den a vyložme jim význam tohoto svěcení s poukazem na událost známou ze života sv. Jana.) V pátek je nezasvěcený svátek Mládátek (přečtěme lidu z evangelia onu událost). V sobotu sv. Tomáše, biskupa a mučedníka, † 29. 12. 1170. Byl arcibiskupem v Canterbury. Příští neděle je v oktávě Hodu Božího vánočního. Obvyklý bohoslužebný pořádek. Ve formuláři mešním nalézáme motiv i vánoční i velikonoční a proto lze říci, že myšlenkou tohoto formuláře je, že Kristus z jeslí patří již na kříž a svou nebeskou slávu.

Neděle v oktávě Hodu Božího vánočního - 30. prosince 1951.

Dnes odpoledne bude o ... hod. pobožnost a svátostné požehnání. Zítra je sv. Silvestra, papeže a vyznavače, † 31. 12. 335, pohřben

v Římě v kostele sv. Symmachu. Za tohoto papeže se dostalo Církvi sv. svobody a vzestupu. Za jeho panování byly postaveny mnohé kostely, mezi nimi basiliky Lateránská, sv. Petra ve Vatikáně a sv. Pavla za hradbami římskými. V úterý je 1. 1. 1952, je to začátek nového občanského roku. Na ten den připadá svátek Obřezání Páně. Ve středu je svátek Jména Ježíš. Svátek se dostal do liturgie dosti pozdě, chce nám stále připomínat fakt našeho vykoupení, neboť Ježíš značí Vykupitel. Když tedy toto svaté jméno vyslovíme, skloňme vždy hlavu, abychom tak uctili svého Spasitele a Jemu tak za vykoupení poděkovali. Ve čtvrtek je oktáva svátku sv. Jana, apoštola a evangelisty, v pátek oktáva svátku Mládětek. V sobotu svatvečer svátku Zjevení Páně (lidově sv. Tří králů). Příští neděle je svátek Zjevení Páně (lidově sv. Tří králů). Obvyklý bohoslužebný pořádek v den sváteční. Myšlenka této neděle: Kľaňme se svému Králi. Protože v pondělí končíme občanský rok, bude večer o ... hod. kázání, pobožnost, Te Deum a svátostné požehnání. Na Nový rok sváteční pořádek bohoslužebný. Ve čtvrtek večer po svátostném požehnání bude se zpovídat, protože následující den je první pátek v měsíci, který zasvěcujeme úctě Nejsvětějšího Srdce Páně. V pátek bude mše sv. před vystavenou Nejsv. Svátostí oltární o... hod. a po ní se bude podávat sv. přijímání. V sobotu po mši sv. vykonáme modlitby za kněze a kněžský dorost, protože slavíme ten den kněžskou sobotu, kdy máme Matku Páně prosit, aby nám vyprosila hojný a svatý dorost kněžský. Prosíme milé věřící, aby na úmysl získání hojného a svatého dorostu kněžského si uložili na poslední den v roce skutek sebezáporu a to tak, že se nezúčastní žádných zábav, které by byly urážkou Božího majestátu.

PŘÍKLADY

Závist.

Jistý malíř (za časů Jana XXII.) zpodobnil závist jako stařenu (stará jak lidstvo samo) šerednou (hřích), která má nehty prstů jedné ruky ve vlastním srdci (škodí sobě) a v druhé ruce má jedovaté hady (chce uškodit jiným).

Špatný život.

Slavný malíř Leonardo da Vinci († 1519) si vybral pro podobu sv. Jana, miláčka Páně, mladíka jménem Petr Bandinelli, kterého poznal

jako mladého zpěváka na chrámovém chóru. Rysy jeho tváře byly tak krásné a zářily takovou čistotou, že působil skutečně andělsky. - Po několika letech setkal se malíř v zapadlé ulici s roztrhaným žebrákem, jehož tahy obličejů byly tak ďábelsky děsné, že jej vyzval Leonardo, aby mu stál modelem k poslední postavě slavné Večeře Páně - k Jidášovi. Žebrák svolil a když uviděl obraz, ukázal na postavu apoštola Jana a pravil: „Také toto je moje podobizna. Před několika lety jste mne vymaloval takto. Tenkrát jsem byl ještě hodný člověk, ale dnes je za mne trhan a opilec.“

Pověra.

Astrolog francouzského krále Ludvíka XI. upadl v nemilost, protože špatně králi věštil, a byl odsouzen k trestu smrti. Astrolog však neztratil hlavu; znal chorobnou pověrčivost svého krále, a proto docela vesele prohlásil: „Dožiji se ještě vysokého věku, protože jsem z hvězd vyčetl, že zemřu tři dni před smrtí královou.“ Slova ta byla donesena králi a ten nejenže nedal astrologa usmrtit, ale daroval mu svobodu a docela velmi pečoval o jeho život a zdraví.